

Oulun kaupungin talousarvio 2019 ja -suunnitelma 2020–2021

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
2	Yleisperustelut ja toimintaympäristö.....	7
2.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	7
2.2	Maakunta-, sosiaali- ja terveydenhuoltouudistus.....	8
2.3	Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa.....	9
2.4	Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	11
2.5	Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	13
2.6	Hyvinvointikertomus.....	14
2.7	Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	15
3	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus.....	16
3.1	Talousarvion rakenne.....	16
3.2	Talousarvion sitovuus.....	17
3.3	Hintojen muutokset.....	20
3.4	Tilivelvollisuus.....	20
4	Strateginen ohjaus.....	21
4.1	Kaupunkistrategia Oulu 2026.....	21
4.2	Kaupunkistrategian toimeenpano.....	22
4.3	Muutosohjelma Oulu 2020.....	25
4.4	Omistajapolitiikka ja ohjaus.....	26
4.5	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	26
4.6	Hankintojen ohjaus.....	29
4.7	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen.....	29
4.8	Kehittämissalkut.....	31
5	Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot.....	33
6	Oulun kaupungin talous.....	37
6.1	Tuloslaskelmaosa.....	37
6.2	Rahoituslaskelmaosa.....	45
6.3	Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma.....	47
6.4	Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen.....	48
7	Käyttötalousosa.....	49
7.1	Käyttötalous lautakunnittain.....	49
7.2	Keskusvaalilautakunta.....	50
7.3	Tarkastuslautakunta.....	51
7.4	Kaupunginvaltuusto.....	52
7.5	Kaupunginhallitus.....	53
7.6	Hyvinvointilautakunta.....	62
7.7	Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	77
7.8	Yhdyskuntalautakunta.....	89
7.9	Rakennuslautakunta.....	95

8	Taseyksiköt	102
8.1	Oulun kaupungin kehittämisrahasto	102
8.2	Oulun Valistustalorahasto	107
8.3	Rakennusomaisuuden taseyksikkö	108
9	Investointiosa	111
9.1	Tietohallintoinvestoinnit	111
9.2	Investointiosa peruskunta	112
9.3	Leasinghankinnat	120
9.4	Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö	120
10	Liikelaitokset	127
10.1	Oulun Vesi -liikelaitos	127
10.2	Oulun Digi -liikelaitos	136
10.3	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	141
10.4	Oulun Infra -liikelaitos	146
10.5	Business Oulu -liikelaitos	151
10.6	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	160
10.7	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	167
11	Oulu-konsernille asetetut tavoitteet	173
11.1	Koko konsernia koskevat tavoitteet	173
11.2	Tytäryhtiöt	173
11.3	Kuntayhtymät	177
11.4	Säätiöt	177
	LIITTEET	178
	Liite 1. VÄESTÖ – OULU	178
	Liite 2. Lista tilivelvollisista	180
	Liite 3. Talousarvion 2019 ja TS2020-21 valmistelu- ja käsittelyvaiheet	181

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomessa eletään suhdannehuipun aikaa ja myös Oulun seudulla talous kasvaa ja työllisyys paranee. Megatrendit kuten digitalisaatio ja väestön ikääntyminen vaikuttavat julkiseen talouteen ja sen rakenteeseen. Muutokset haastavat nykyiset toimintatavat, mutta ne tarjoavat myös mahdollisuuksia. Kaupunkiseutujen ja keskuskäytävien merkitys talouden kasvun alustana korostuu entisestään.

Elinvoimaisen Oulun menestyminen perustuu osaamiseen ja kasvuun. Oulu innovaatioallianssi, ekosysteemit ja Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset luovat kasvun edellytyksiä uusien työpaikkojen syntymiseksi. Kaupungin saavutettavuuden kannalta tärkeä VT4:n peruskorjaus etenee ja sataman syväväylä valmistuu. Teemme työtä vaiheittain etenevän pohjoisen pääradan kaksoisraiteen rakentamiseksi, sataman maantie- ja raideliikenteen parantamiseksi sekä suorien kansainvälisten lentojen lisäämiseksi. Kaupunki luo edellytyksiä niin, että yritykset voivat investoida Ouluun.

Oulu lisää vetovoimaansa - elävä ja kehittyvä keskusta ja asemaseutu ovat kaupungin sykkeen perusta. Keskustan täydennysrakentaminen etenee ja asemaseudun rakentamisen kilpailutus käynnistyy. Tavoitteenamme on, että Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2026. Tämä on niin Oulun seudun kuin koko maakunnan yhteinen päämäärä.

Pitovoimaisen Oulun huomio kiinnittyy lapsiin ja nuoriin. Tulevaisuuden tekijöillä on osaamista ja erityisesti työn ja yrittäjyyden mahdollisuuksia Oulussa. Hyvinvointi kuuluu kaikille, ja hyvinvoinnin perusta on mahdollisuus tehdä työtä. Uusien mahdollisuuksien hyödyntämiseen luomme edellytyksiä Digitaalinen Oulu -ohjelmalla.

Lokakuussa 2018 julkaistun kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n raportti paljastaa, että ilmastopolitiikkaan on panostettava entistä enemmän, jotta ilmaston lämpeneminen yritetään pysäyttää alle kahteen asteeseen. Oulu toteuttaa osaltaan raportin tavoitteita; Kaupunkistrategia Oulu 2026 mukaisesti olemme hiilineutraali kaupunki vuoteen 2040 mennessä. Ilmastotavoitteiden toteutumista raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta koskeva lainsäädäntö on eduskuntakäsittelyssä syysistuntokaudella 2018. Hallitus on esittänyt, että ensimmäiset

maakuntavaalit pidettäisiin toukokuussa 2019 samaan aikaan EU:n parlamenttivaalien kanssa. Palvelujen järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille 2021. Toteutuessaan uudistus paitsi siirtäisi kuntien tehtäviä ja kustannuksia maakunnille myös leikkaisi kuntien verorahoitusta vähintään samassa suhteessa. Oulun saamat verotulot vähenisivät uudistuksen vuoksi vuonna 2021 noin 600 miljoonaa euroa. Uudistuksen myötä kaupungin talousarvio puolittuisi ja yli 4000 työntekijää siirtyisi maakunnan palvelukseen.

Vuonna 2019 henkilökuntaa arvioidaan olevan 11281, kun mukaan lasketaan sekä vakainainen että tilapäinen henkilöstö. Vuonna 2018 henkilökuntaa oli ennusteen mukaan noin 11307 ja vuonna 2017 noin 11238. Henkilötyövuodet palkallisena työpanoksena laskettuna arvioidaan olevan 2019 noin 9487. Vuonna 2018 henkilötyövuodet olivat noin 9507 ja vuonna 2017 noin 9802. Vuonna 2013 kuntaliitoksen jälkeen henkilökuntaa oli noin 12205. Kaupungin palveluksessa on eri syistä myös sijaisia ja osapäisiä työntekijöitä. Henkilökuntaa on muun muassa eläköitynyt ja toimintatapojen uudistusten myötä siirtynyt liikelaitosten ja yhtiöiden palvelukseen.

Henkilöstökustannukset vuonna 2019 ovat noin 511,5 milj. euroa, kun vuonna 2018 ne olivat noin 500,4 milj. euroa. Kasvua on noin 2,2%, mikä johtuu enimmäkseen valtakunnallisesta palkkaratkaisusta.

Kaupungin talousarvio 2019 on yhteensä noin 1,3 mrd. euroa ja investointitaso on yhteensä noin 147 milj. euroa. Kaupunki investoi erityisesti peruspalveluihin kuten koulujen ja päiväkotien rakentamiseen. Vuoden 2018 Oulun kaupungin lainamäärä arvioidaan olevan noin 632 milj. euroa. Vuonna 2019 lainaa arvioidaan olevan noin 721 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2017 konsernin lainakanta oli 808 milj. euroa. Konsernilainat ovat pienimmät suurten kaupunkien kesken.

Vuoden 2019 talousarvio sisältää toimintatapojen uudistuksia ja säästötoimenpiteitä. Kaupunki tekee muun muassa integraatioselvityksen sairaanhoitopiirin kanssa yhteistyön lisäämiseksi, toimintojen tehostamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi. Hallinnon ja asiantuntijatehtävien selvitys etenee tehtävien edellyttämän

henkilöstömäärän tarkistamiseksi. Lukioverkko selvitys valmistuu, uudet liikelaitokset aloittavan toimintansa ja henkilökuntaa siirtyy edelleen yhtiöiden ja liikelaitosten palvelukseen. Kaupunki tekee jatkuvasti toimenpiteitä talouden vakauttamiseksi, koska kaupungin tulot eivät riitä menojen rahoittamiseen, vaikka verotulojen kasvun 2019 ennustetaan olevan kohtuullista tasoa.

Kaupungin talous pitää saada vakaammalle pohjalle, jotta Oulu voi tehdä elinvoimaa parantavia investointeja ja uudistaa palvelurakennettaan. Toimintaympäristö muuttuu ja samalla muuttuvat myös palvelutarpeet. Meidän tulee nähdä kokonaisuus, hyödyntää uutta ja luopua tarvittaessa vanhasta. Taloudellisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää luottamushenkilöiden, kaupungin johdon ja henkilöstön yhteistä tahtotilaa.

Kiitän luottamushenkilöitä ja kaupungin henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä ja kuluneesta vuodesta 2018. Oululla on hyvät mahdollisuudet menestyä myös tulevaisuudessa.

Päivi Laajala
kaupunginjohtaja

2 Yleisperustelut ja toimintaympäristö

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Lähde: VM Taloudellinen katsaus syksy 2018 ja Kuntaliitto.

Vuodesta 2018 on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Suomen talouden kasvu hidastuu selvästi noin 1,5 prosentin vuosikasvuihin tulevina vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvu arvioidaan olevan noin prosentin luokkaa. Hyvä talous- ja työllisyyskehitys tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

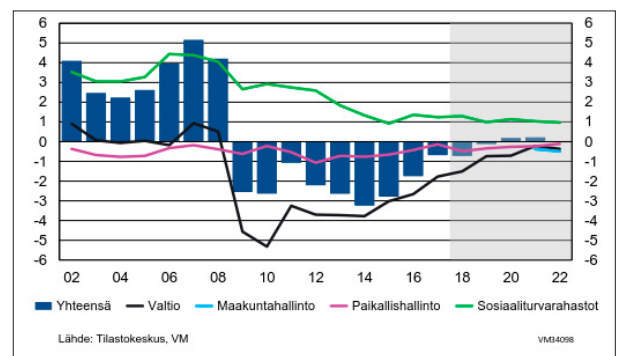
Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myynti odotukset ovat kohentuneet. Työllisyysaste on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste arvioidaan nousevan 73 prosenttiin v. 2020.

Vuonna 2019 talouskasvun arvioidaan hidastuvan 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvua vaikutusta. Tuontia kasvattaa tuontipanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

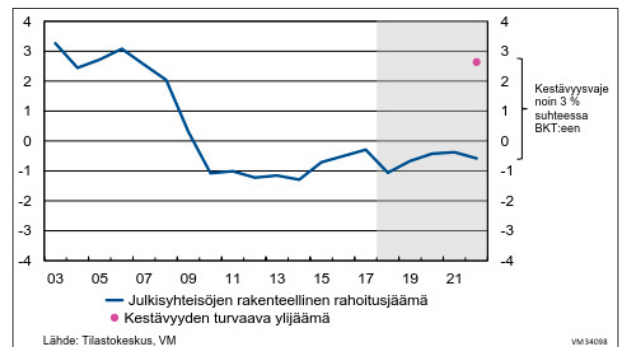
Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttää edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Keskeisin riski talouskasvulle on kauppasota ja sen kärjistyminen. Myös Kiinan velkaantuneisuus alenevan talouskasvun oloissa voi kärjistyessään heikentää maailman talouden kasvunäkymiä. Nousevien talouksien odotettua parempi kehitys vaikuttaa talousnäkyymiin positiivisesti.

Ennusteen mukaan julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja pysyy tasapainon tuntumassa vuoteen 2022 saakka. Julkisen talouden rahoitus ei kuitenkaan ole kestävällä pohjalla. Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja, työikäisten määrä vähenee ja talouden kasvumahdollisuudet vähenevät. Talouskasvun arvioidaan olevan 1-1,5 %, eivätkä talouskasvusta julkiseen talouteen syntyvät tulot riitä nykyrakentein rahoittamaan julkisia palveluja ja etuuksia.

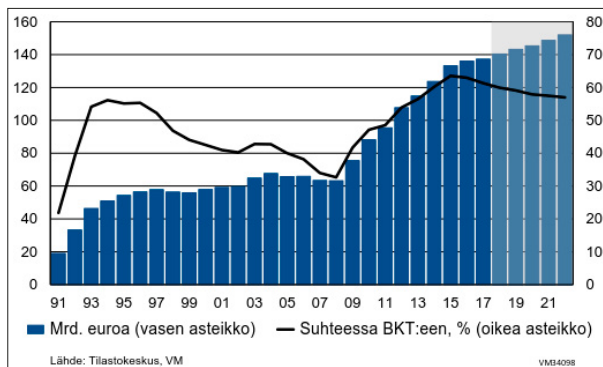

Kuva 1. Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä suhteessa BKT:hen %

Kuva 2. Valtiovaraministeriön kestävyysvajearvio suhteessa BKT:hen, %

Julkisyhteisöjen velka kasvoi 1 mrd. euroa vuonna 2017. Velan suhde BKT:hen kuitenkin supistui ja on nyt 61,3 %. Velan määrä kasvaa edelleen lähivuosina, mutta talouskasvun ansiosta velkasuhde supistuu. Valtaosa julkisesta velasta, n. 105 mrd euroa, on valtiontalouden velkaa. Valtionvelka kasvaa edelleen lähivuosina. Valtionhallinnon kokonaisvelka vuonna 2017 oli 115 mrd. euroa.

Kuva 3. Julkisyhteisöjen velka

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta vuoden 2017 lopussa oli tilinpäätösten mukaan 18,4 miljardia euroa, mikä on bruttokansantuotteeseen suhteutettuna noin 8 prosenttia. Lainakantaa ovat kasvattaneet kuluneella vuosikymmenellä kuntien tehtävien lisääntyminen ja merkittävät investointipaineet. Kuntien valtionosuuksien leikkaukset, tehtävien kasvu ja palvelujen kysynnän lisäys ovat pienentäneet kuntien investointien tulorahoitusosuutta, mikä yhdessä korkean investointitason kanssa on kiihdyttänyt kuntien velkaantumista. Tämä selittää valtaosan kuntien velkamäärän kasvusta. Aivan tuoreimmat tilastot kertovat kuntien velkaantumisen hidastumisesta, mutta tulevaisuuden näkymät ovat yhä tiukat. Kuntakohtaiset erot lainojen määrissä ovat suuria. Johtopäätöksiä on kuitenkin syytä tehdä varovasti, sillä kuntien velkaan ja sen rakenteeseen vaikuttavat mm. kunnan organisaatio ja kehitysvaihe sekä siitä johtuvat eritasoiset investointitarpeet.

Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit ylläpitävät kasvua ja työllisyyttä. Kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosaltaan rakennuksiin ja teihin, vesi- ja viemäriverkostoihin sekä muuhun talouden kehitystä edistävään perusinfrastruktuuriin. Lisäksi kunnilla on merkittävä toimitilojen ja rakennusten korjausvelka, jonka suuruudeksi on arvioitu jopa runsaat 4 miljardia euroa.

2.2 Maakunta-, sosiaali- ja terveydenhuoltouudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021 alkaen. Toteutuessaan uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveyspalvelujen, pelastustoimen ja kasvupalvelujen

järjestämisvastuun kunnilta maakunnille. Hallitus on esittänyt, että ensimmäiset maakuntavaalit pidettäisiin samaan aikaan europarlamenttivaalien kanssa toukokuussa 2019. Uudistusta koskeva lainsäädäntö on eduskuntakäsittelyssä syysistuntokaudella 2018.

Kuva 4. Maakunta- ja sote-uudistuksen aikataulu.

Uudistuksen toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävin muutos on sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä ja tuottamisessa. Tavoitteena on kuroa umpeen iso osa julkisen talouden kestävyysvajeesta. Hallituksen 10 miljardin euron säästötavoitteesta noin 3 miljardia euroa on tarkoitus saada sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksista vuoteen 2029 mennessä. Kolmen miljardin euron säästötavoitteen saavuttaminen edellyttää, että menot saavat jatkossa kasvaa vain 0,9 prosenttia vuodessa, kun nyt ne kasvavat 2,4 prosenttia vuosittain.

Maakuntauudistus vaikuttaa kuntien verorahoitukseen. Oulun kaupungin kunnallisverotuotto on arvioitu vuonna 2021 laskevan 777 miljoonasta 350 miljoonaan ja yhteisöveron tuotto vähenee noin kymmenellä miljoonalla. Kaupungin saama valtionosuus vähenee 272 miljoonasta noin 105 miljoonaan. Verorahoitus vähenee uudistuksesta johtuen vuonna 2021 kaiken kaikkiaan noin 600 miljoonalla. Talousarviossa 2019 ja -suunnitelmassa 2020–2021 ei huomioida maakunta- ja sote-uudistusta, koska siihen liittyvää lainsäädäntöä ei ole hyväksytty eduskunnassa.

2.3 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Oulu-konserni

Oulu-konsernin emoyhteisönä toimii Oulun kaupunki (peruskunta ja liikelaitokset). Oulu-konserniin kuuluvat kirjainpitolain mukaisesti kaupungin määräysvallassa olevat osakeyhtiöt (tytäryhtiöt) sekä säätiöt. Lisäksi kuntayhtymistä tytäryhteisöasemassa Oulun kaupunkiin on Oulun seudun koulutuskuntayhtymä. Oulun kaupungilla on 15 osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 21 %:n ja 50 %:n välillä.

Konsernirakennemuutokset

Kaupunginvaltuusto teki 16.4.2018 päätöksen § 34 Monetra-konsernin muodostamisesta 1.1.2019. Konsernin emoyhtiö Monetra Oy ja tytäryhtiö Monetra Oulu Oy ovat omistajjärjestelyjen jälkeen kaupungin osakkuusyhtiöitä.

Syksyn 2018 aikana aloitetaan omistajapoliittisten linjauksen mukaisesti valmistelu seuraavien kiinteistöyhtiöiden omistuksen siirtämiseksi Haukiputaan Kehitys Oy:lle: Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo, Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan Palvelukulma Oy, Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma ja Yli-Iin liikelato.

Oulun kaupunki on myynyt osan Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeistaan Oulun yliopistolle, jonka johdosta Oulun Ammattikorkeakoulu Oy on nykyisin Oulun kaupungin osakkuusyhtiö.

Osakkuusyhtiöistä selvitystilaan on asetettu Arctic Link Ab.

Vuoden 2019 aikana jatketaan omistajapoliittisten linjauksen mukaisten konsernirakennemuutosten valmistelua.

Oulu-konserni 1.1.2019

OULU-KONSERNI			
Peruskunta ja liikelaitokset			
Tytäryhtiöt		Osakkuusyhtiöt	Säätiöt
Energia- ja ympäristöliiketoiminta	Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus	Merkittävimmät säätiöt
Oulun Energia Oy 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %	Oulun Palvelusäätiö
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Haukiputaan Jäähalli Oy 49 %	Oulun musiikkijuhlasäätiö
ScanLab Oy 100 %	Haukiputaan Kehitys Oy 100 %	Haukiputaan Palvelukulma Oy 48 %	
Kiertokaari Oy 91 %	Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo ³⁾ 100 %	Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma 43 %	Kuntayhtymät
Matkailu- ja kulttuuriliiketoiminta	Maikkulan Keskus Oy 100 %	Rehaparkki Oy 43 %	Osuus peruspääomasta
Nallikari Seaside Oy 100 %	Oulun Aikuiskoulutus -keskus Oy 100 %	Kiint. Oy Raksilan Teko- jäähallin Katsomo 40 %	Oulun seudun koulutus- kuntayhtymä 78 %
Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli 94 %	Oulun Keskusliikenne- asemakiinteistö Oy 31 %	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ⁵⁾
Sisäiset palvelut	Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo 78 %	Yli-lin Liiketalo Oy 30 %	Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %
Oulun Tuotantokeittiö Oy ¹⁾ 86 %	Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ⁴⁾ 59 %	Muu liiketoiminta omistusosuus	
Työterveys Virta Oy ²⁾ 85 %	Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo 54 %	Partnera Oy 47 %	
		Oulu Innovation Oy 45 %	
		Oulun Ammattikorkeakoulu Oy 76 %	
		Oulun Matkailu Oy 32 %	
		Arctic Link Ab 31 %	
		Monetra Oulu Oy 31 %	
		Monetra Oy 25 %	
		Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy 21 %	

- 1) Oulun kaupungin suora omistus 70 %
 2) Oulun kaupungin suora omistus 70 %
 3) Oulun kaupungin suora omistus 50,3 %
 4) Oulun kaupungin suora omistus 18 %
 5) Oulun kaupungin äänivaltaosuus 33 %

Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy (100 %), Oulun Energia Urakointi Oy (100 %), Turveruukki Oy (100 %), Huoltovoima Oy (100 %) ja Oulun Sähkönmyynti Oy (60,4 %)

Sivakka-yhtymä Oy:n tytäryhtiöt: Kiinteistö Oy Oulun Pikisaari (100 %), Oulun Remonttimylly Oy (100 %), Oulun Sivakka Oy (100 %), Oulun Tervatalot Oy (100 %), Oulun Asuntohankinta Oy (100 %) ja As Oy Yli-lin Revonmylly (100 %)

Oulun Satama Oy:n tytäryhtiö: Oritkarin Huoltorakennus Oy (73,2 %)

2.4 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Oulun kaupungin organisaatio muuttui 1.1.2019. Vuoden alussa aloittaa kolme uutta liikelaitosta (Kv 18.6.2018). Muutoksen yhteydessä lakkautetaan Oulun tekninen liikelaitos, Liikelaitos Oulun Tilakeskus, Liikelaitos Oulun Serviisi ja Oulun Tietotekniikka liikelaitos. Lakkautettavien liikelaitosten tuottamat palvelut siirretään osaksi uusia perustettavia liikelaitoksia.

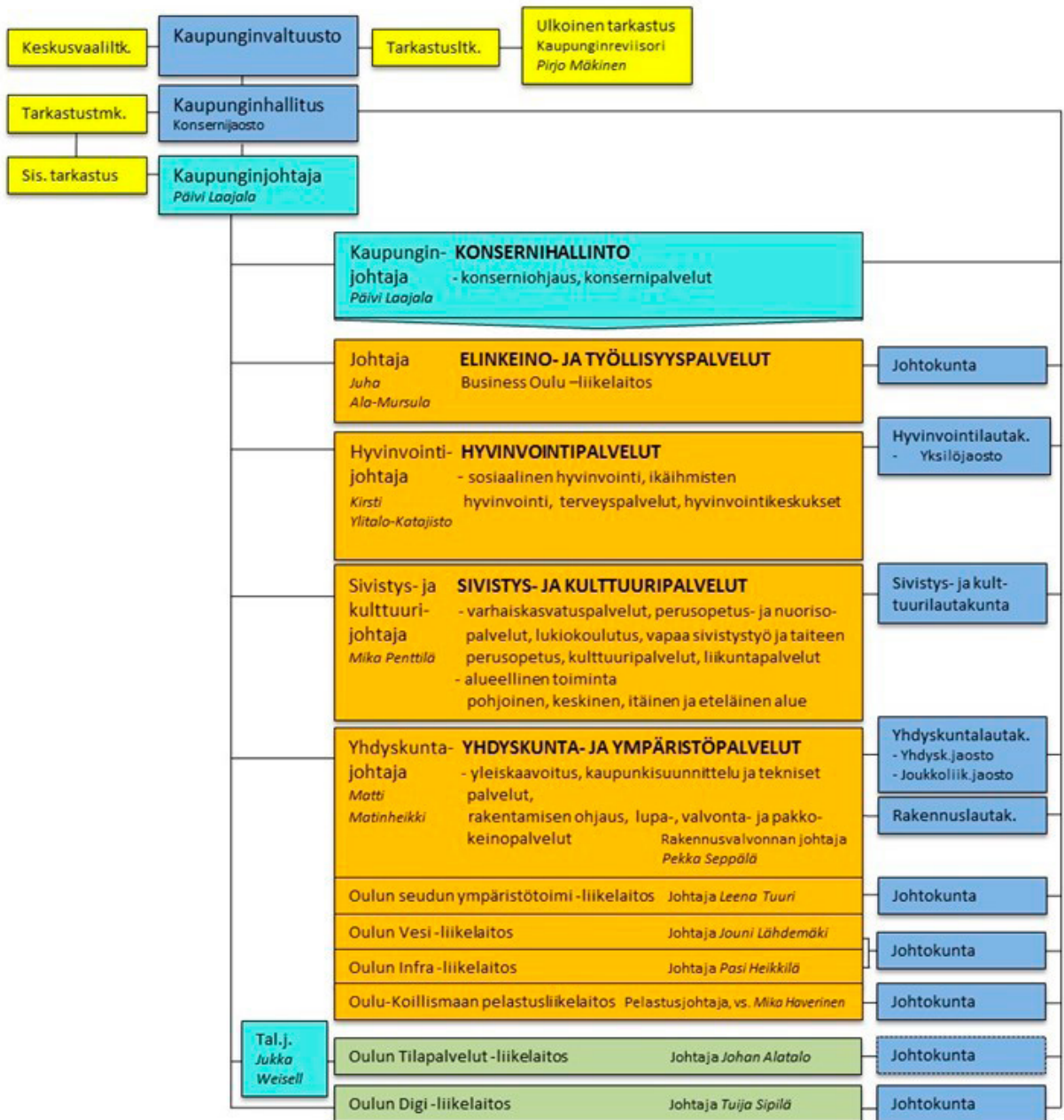
Digi- ja ICT-palveluita tuottavaan liikelaitokseen siirretään konsernihallinnon tietohallinnon tehtävät ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tehtävät.

Ateria-, puhtaus- kiinteistö- ja kuljetuspalveluja tuottavaan liikelaitokseen siirretään Oulun Serviisin, Oulun Tilakeskuksen ja osa Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä.

Maarakennus- ja ympäristön ylläpitopalveluita tuottavaan liikelaitokseen siirretään Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä maarakennus- ja ympäristön ylläpitopalvelut sekä ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut.

Hallintosäännön muuttamisen yhteydessä päätetään tarkemmin uusien liikelaitosten johtokunnat ja tehtävät.

Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2019

Kuva 5. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2019.

2.5 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2017/2018 oli 201 810. Väestönkasvua edellisvuodesta oli 1 284 asukasta (0,6 %). Kasvua pienensi Jakkukylän siirtyminen osaksi Iin kuntaa vuoden alusta. Oulun seutukunnan väestö kasvoi 1 608 asukkaalla, josta valtaosa kohdistui Oulun kaupunkiin.

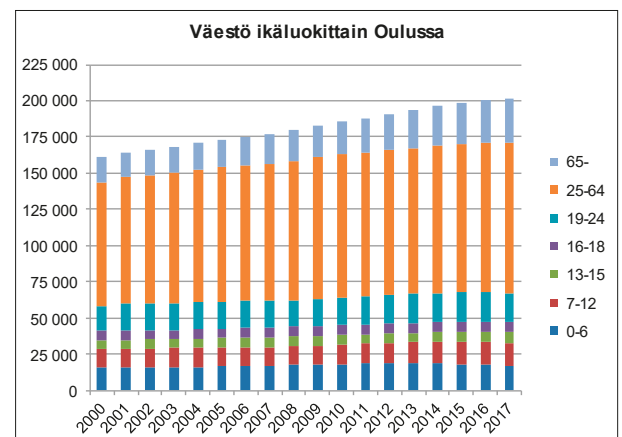
Oulun väkiluvun kasvun taustalla on ollut korkea ja taasisena pysynyt luonnollinen väestönlisäys, mutta viime vuosina syntyneiden määrä on kääntynyt laskuun. Myös koko maassa syntyneiden määrä on pienentynyt jo useana vuonna peräkkäin. Vaikka syntyneiden määrä on laskenut, on Oulussa kuitenkin suhteellisen korkea syntyvyys ja vuonna 2017 syntyneitä oli 2 205.

Muuttovoitto on ollut viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin noin 1 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2017 muuttovoitto oli ennakkotiedon mukaan 817 henkilöä ja tästä maahanmuuton osuus oli noin 500 henkilöä. Maahanmuuton osuus muuttovoitosta pieni hieman edellisvuodesta. Oulu sai lievästi muuttovoittoa seudun kunnista. Eniten muuttovoittoa Oulu sai jälleen pohjoisen kaupungeista (Rovaniemi, Tornio, Kemi). Suurinta muuttotappio oli muihin suuriin kaupunkeihin (Helsinki, Tampere, Espoo).

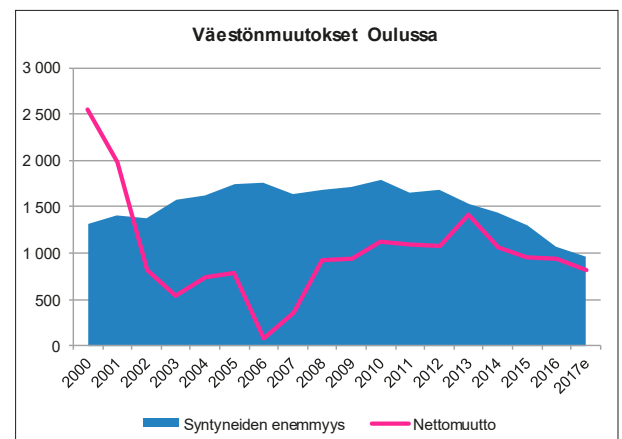
Oulun väestörakenteelle on leimallista sen nuoruus. Lasten ja nuorten määrä on suuri ja vastaavasti vanhempien ikäluokkien osuudet ovat koko maan tasoa matalammat. Pitkään jatkuneen kasvun jälkeen päivähoitoikäisten lasten määrä väheni nyt neljättä vuotta peräkkäin. Taustalla on viime vuosien pienempi syntyneiden määrä ja päivähoitoikäisiin kohdistuva muuttotappio. Perusopetusikäisten lasten määrän kasvu on ollut viime vuosina voimakasta, vuonna 2017 määrä kasvoi noin 400 lapsella. Suurten ikäluokkien ikääntyminen näkyy myös vanhempien ikäluokkien aiempaa voimakkaampana kasvuna. Vuonna 2017 yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi noin 1 160 henkilöllä.

Talousarviossa liitteenä 1 on suuralueittainen väestösuunnite, joka perustuu Maankäytön toteuttamisohjelman 2018–2022 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä

kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitteeseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määriin ja talotyyppijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset. Myös asuntotuotanto-ohjelmaan tehdään muutoksia päivitysten yhteydessä, jotka vaikuttavat alueiden väestökehitykseen.

Kuva 6. Oulun väestökehitys ikäluokittain

Kuva 7. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto

2.6 Hyvinvointikertomus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.8.2017 § 112 laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokaudelle 2017–2021. Hyvinvointikertomus on valmisteltu poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä. Hyvinvointiin liittyvät konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet asetetaan kaupunkistrategian toimeenpanoasiakirjoissa, talous- ja toimintasuunnitelmissa sekä käyttösunnitelmissa. Uuteen kaupunkistrategiaan 2026 on sisällytetty useita hyvinvointia tukevia tavoitteita periaatteena, että hyvinvointi kuuluu kaikille.

Väestöltään kasvavassa Oulussa on keski-ikänsä nuori hyvin koulutettu väestö. Oululaisten terveydentila ja hyvinvointi ovat kehittyneet monien mittareiden mukaan hyvään suuntaan. Oululaisten elämäntavat ja hyvinvointi ovat pääsääntöisesti parantuneet ja yhä useampi kokee terveydentilansa hyväksi. Oulussa on monipuolinen elinkeinorakenne sekä innovatiivinen kehittäjäyhteisö. Kaupungissa on kattavat hyvät palvelut ja asukastyytyväisyys niihin on keskimäärin hyvällä tasolla. Monipuoliset liikuntapalvelut ja monet ennaltaehkäisevät toimintamallit tukevat väestön hyvinvointia. Oulu kuuluu suurista kaupungeista turvallisempaan päähän poliisin katuturvallisuusindeksin mukaan.

Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus, väestön hyvinvointierot, työttömyys ja toimeentulo-ongelmat asettavat kuitenkin palvelutarjonnalle haasteita. Yläluokka- ja lukioikäisten ja toisaalta ikääntyneiden määrä kasvaa lähi-vuosina merkittävästi ja tämä lisää palvelutarvetta.

Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus näkyy alhaisempana eläköitymisikänsä ja työkyvyttömyyseläkkeen saajien suurena osuutena. Alkoholia liikaa käyttävien oululaisten osuus on pysynyt jokseenkin ennallaan, kuitenkin enemmän kuin joka kolmas työikäinen käyttää liikaa alkoholia.

Työllisyydellä ja koulutustasolla on keskeinen merkitys väestön hyvinvoinnin taustalla. Työllisyystilanne on kohentunut myös Oulun seudulla, mutta alueella on edelleen korkea nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys. Tärkeimmät tehtävät työllisyyden edistämässä liittyvät erityisesti nuorten työllisyyteen, uusien työpaikkojen luomiseen ja sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen.

Valtaosa lapsista ja lapsiperheistä voi hyvin, mutta huono-osaisuus kasautuu osalle perheistä. Hyvinvointitiedon pohjalta on noussut esiin tarve tukea aikuisten ja lasten välistä kohtaamista ja vuorovaikutusta.

Valtaosa nuoristakin voi hyvin, mutta osalla itsenäistyvistä nuorista on tavanomaisia suurempia vaikeuksia. Kouluttautumiseen ja työllistymiseen liittyvät ongelmat

kertautuvat taloudellisen toimeentulon huolina, elämänhallinnan puutteina ja näköalattomuutena tulevaisuuden suhteen.

Ikäihmisten palvelutarve kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa seuraavalla 10-vuotiskaudella noin 60 prosenttia (noin 7 500 henkilöllä). Toisaalta yhä suurempi osa ikääntyvistä on aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Kyselyn mukaan oululaiset ikääntyneet ovat onnellisia ja tyytyväisiä elämäänsä.

Toteutuessaan sote- ja maakuntauudistus vahvistaa kunnan tehtäviä ja roolia hyvinvoinnin edistämässä. Hyvinvoinnin yhteinen edistämistyö maakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa, mm. hyvinvointitiedon tuottamisessa ja jakamisessa sekä hyvinvointiviestinnän vahvistamisessa on keskeistä asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen järjestämisessä.

Yhteisessä poikkihallinnollisessa hyvinvointikertomustyössä tunnistettiin hyvinvoinnin haasteina ja yhteisinä kehittämistavoitteina seuraavat:

Tavoitteena on, että

- lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi paranee
 - Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen omista kasvu- ja kehitysympäristöissä
 - Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen
 - Unicefin lapsiystävällinen kunta -tunnustus saavutetaan edelleen
 - Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen
- kuntalaisten oma hyvinvointiaktiivisuus lisääntyy
- sosioekonomiset ja hyvinvointierot kaventuvat
 - Pitkäaikaistyöttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien nuorten aktiivisuuden lisääminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi
- oululainen ikäihminen voi hyvin
 - Vanhusmyönteinen ilmapiiri ja kulttuuri kaikessa toiminnassa
- arjen turvallisuuden näkökulma huomioidaan kaikessa toiminnassa

2.7 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Oulun maankäyttöä ohjaava Uuden Oulun yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.4.2016. Yleiskaavasta on jätetty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja oikeusprosessi on edelleen kesken. Muilta kuin valituksenalaisilta osin yleiskaavasta on tehty täytäntöönpanopäätös (kh 20.6.2016).

Yleiskaavan kaavakartta 2 ohjaa keskeisellä kaupunkialueella maankäyttöä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Kaava mahdollistaa mm. tehokkaan täydennysrakentamisen kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävällä keskustasta Linnanmaalle ja Kaakkuriin. Alppilan bulevardin kaavarunko on valmis, ja ensimmäiset asemakaavanmuutokset ovat käynnissä. Kajonharjun-Linnanmaan alueelle laaditaan kaavarunkoa, jonka taustalla on mm. ammattikorkeakoulun päätös siirtyä yliopiston yhteyteen. Työssä tutkitaan alueen täydennysrakentamismahdollisuuksia ja sen pohjaksi on järjestetty kansainvälinen Europan -arkkitehtuurikilpailu 2017-2018. Kaavarunkoa laaditaan myös Hiukkavaaraan sekä Kiimingin keskustaan Hieta-ahon alueelle. Hieta-ahon kaavarunko on valmistumassa ja sen pohjalta aloitetaan alueen vaiheittainen asemakaavoitus. Hartaanselän ranta-alueille järjestetään arkkitehtuurikilpailu 2018-2019 mm. asuntomessualueen suunnittelun pohjaksi.

Muita merkittäviä asemakaavoituskohteita ovat mm. Hiukkavaara ja Tahkokangas, jonne yleiskaavan pohjalta ollaan asemakaavoittamassa asuinalue muutamalle tuhannelle uudelle asukkaalle. Keskeisellä kaupunkialueella on vireillä lukuisia asemakaavahankkeita, mm. Raksilan marketalueelle. Kaikkiaan asemakaavahankkeita on vireillä noin 100. Asuntorakentamisen lisäksi asemakaavoitetaan erityisesti työpaikkatontteja vastaamaan lisääntyneeseen työpaikkatonttikysyntään. Asemakaavojen lisäksi täydennysrakentamista edistetään suuraluekohtaisilla tavoitesuunnitelmillä, joista ensimmäistä laaditaan Maikkulaan. Kaupunkikeskustassa Heinäpään täydennysrakentamisen toteuttamisselvitys on valmistunut. Suistokaupunkivisio tulee hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2019.

Yleiskaavojen tarkistamistarpeita kartoitetaan yleiskaavatilanteen seurannalla, jossa tarkastellaan mm. kaavamerkintöjen ajantasaisuutta ja mahdollisia muutostarpeita. Tavoitteena on myös käynnistää kulttuuriympäristöä koskeva teemayleiskaava koko Oulun alueelle. Kiiminkijokivarren osayleiskaavat Jokikylässä ja Alakylässä etenevät tavoiteaikataulujen mukaisesti. Huttukylään on tehty ehdotus alueellisesta suunnittelutarveratkaisusta.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.6.2014 § 53 Oulun kaupungin maapoliittiset linjaukset. Kaupungin maapoliittiset linjaukset sisältävät linjaukset maanhankinnalle, yleiset linjaukset tontinluovutukselle, linjaukset yritystonttien luovutuksessa, linjaukset asuntotonttien luovutukselle, maankäyttösopimuksia koskevat linjaukset sekä asema-kaavojen toteuttamisen edistämisen linjaukset. Maapoliittiset linjaukset jatkavat hyväksi havaittua tapaa hankkia kaupungille maata oikea-aikaisesti, oikeasta paikasta ja oikealla hinnalla. Menettely mahdollistaa tonttien tuottamisen kohtuulliseen hintaan ja kysyntää vastaavasti asumiseen sekä yrityselämän tarpeisiin.

Oulun kaupungin asuntoliittiset linjaukset 2017 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017 § 155. Asuntoliittiset linjaukset valmisteltiin rinnan Maankäytön toteuttamishjelman kanssa. Tämänkertaisissa linjauksissa tarkennettiin erityisasumista edistäviä tarpeita ja käytännön toimia. Erityisasumisessa pyritään erottamaan asuminen ja palvelut toisistaan ja samalla luodaan edellytykset normaaliuden periaatteiden mukaiseen asumiseen.

Maankäytön toteuttamishjelman 2018 – 2022 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.4.2018. Maankäytön toteuttamishjelmassa esitetään suunnitelma viiden vuoden asuntotuotannosta ja työpaikkarakentamisesta. Asuntotuotannon yleiseksi vuositavoitteeksi on asetettu 1800 – 2100 uutta asuntoa, joista noin kaksi kolmasosaa on kerrostaloasuntoja ja yksi kolmasosa pientaloasuntoja. Suunnitelmassa on otettu huomioon palvelut ja oleva infrastruktuuri sekä näiden täysimääräinen hyödyntäminen. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein. Maankäytön toteuttamishjelman taustalla on kaupunkistrategia, jossa esitetään, miten kaupunkia halutaan kehittää.

Maankäytön toteuttamishjelman 2020 – 2024 valmistelu aloitetaan syksyllä 2018. Tämänkertaisessa ohjelmassa selvitetään sisäistä muuttoliikettä ja tutkitaan pientalojen täydennysrakentamismahdollisuuksia. Lisäksi selvitetään, onko uusien ja vanhojen asuntojen markkinat ja kaantumassa.

Maankäytön toteuttamishjelmaa ohjaavat erityisesti kaupunkistrategian linjaukset ympäristön kestävydestä ja yhdyskuntarakenteen eheydestä. Toteuttamishjelman painopisteenä on asuntotuotanto. MATO – raportissa on esitetty taulukoilla ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Ohjelma ohjaa kaupungin tontinluovutusta. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista.

3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään toiminnan ja talouden tavoitteet sekä konserniin taloustavoitteet. Oulun kaupungin tytäryhteisöille on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 §5) mitattavat toimintaa kuvaavat tavoitteet.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa, ja että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täytäneet seuraavat raja-arvot:

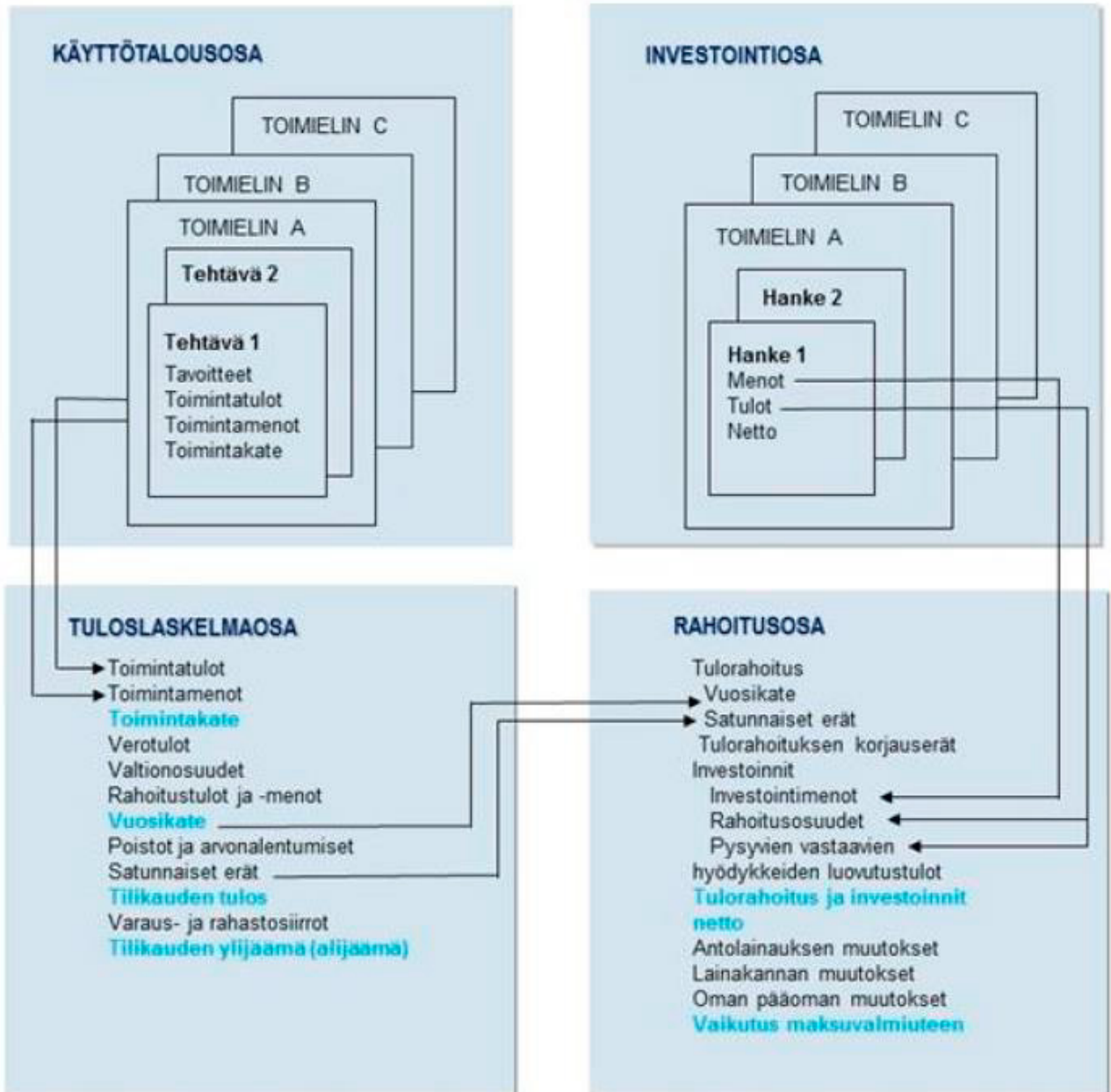
1. *kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/20019) 30§:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen*

2. *kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti*
3. *asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla*
4. *kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.*

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmasosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötaloussosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmasosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja –suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Liikelaitosten talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan niiden vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

Kuva 8. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Talousarviokirjassa esitetään valtuustotasoiset sitovat tavoitteet, mittarit ja euromääräiset tavoitteet. Lisäksi talousarviokirjassa voidaan asettaa erityisesti sitovaksi toiminnallisia tavoitteita ja muita sitovuuksia, jotka merkitään muusta tekstistä. Toiminnallinen tavoite on talousarviossa valtuuston tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite.

Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän

korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen korottamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

3.2.1 Peruskunta

Peruskunnan sitovuusrakenteessa ei ole tehty muutoksia verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Peruskunnan lautakunnat ovat kukin erikseen valtuustoon sitovia toimintakatteen osalta (menojen ja tulojen erotus eli toimintakate). Lautakunnan alla voi olla tarkempaa sitovuutta valtuustoon.

Talousarvion menomäärärahoista ja tuloarvioista esitetään talousarviossa yhteenvetolaskelma, johon on koottu käyttötalousoosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät. Taulukosta käy ilmi, onko menomääräraha tai tuloarvio brutto- vai nettomääräinen.

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	Toimintamenot	Toimintatulot
		TALOUSARVIO	TALOUSARVIO
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	680	670
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	717	42
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	600	0
KAUPUNGINHALLITUS yht.		100 121	3 846
KH ilman erillissitovuuksia	N	75 311	0
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	9 119	0
Konsernipalvelut	N	10 645	0
Kehittämissalkut	N	1 200	0
HYVINVOINTILAUTAKUNTA yht.		652 850	53 400
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidtoa	N	351 965	0
Erikoissairaanhoidto	B	247 485	0
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	422 561	0
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		74 525	78 234
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	0	12 547
Joukkoliikenne	N	8 838	0
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N	0	205
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 284 708	169 051
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B	0	813 800
VALTIONOSUUDET	B	0	270 990
KORKOTULOT	B	0	11 299
MUUT RAHOITUSTULOT	B	0	23 928
KORKOMENOT	B	11 399	0
MUUT RAHOITUSMENOT	B	863	0
SATUNNAISET ERÄT	B	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	B	11 500	0

PERUSKUNTA SITOVA TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	Toimintamenot	Toimintatulot
		TALOUSARVIO	TALOUSARVIO
INVESTOINTIOSA			
Kaupunginhallitus			
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	0
Kaupunginhallitus/konsernipalvelut			
Irtain käyttöomaisuus	B	0	0
Hyvinvointilautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	0	0
Sivistys- ja kulttuurilautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	5 265	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 845	0
Yhdyskuntalautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	330	0
Maan hankinta	B	6 000	11 500
Rakennukset		0	0
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät	B	19 300	0
Erilliskohteet	B	16 300	0
Maankäyttökorvaushankkeet	B	0	0
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N	0	0
Rakennuslautakunta			
Irtain käyttöomaisuus	B	100	0
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		52 140	11 500
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		51 500	0
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET		0	14 997
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET		0	115 110
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		25 849	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET		0	0
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN		0	7 285
YHTEENSÄ		1 437 960	1 437 960

B=Toimintatulot ja toimintamenot erikseen sitovia valtuustoon

N=Toimintakate sitova valtuustoon

3.2.2 Liikelaitokset

Kun valtuusto on hyväksynyt kaupungin talousarvion ja siinä olevat liikelaitosten tavoitteet, vahvistavat johtokunnat liikelaitosten talousarviot. Liikelaitosten lainanottoa hoitaa konsernihallinnon rahoitusryhmä. Merkittävät investointikohteet käsitellään erillisinvestointien hankeohjeen mukaisesti ja niistä päättää kaupunginvaltuusto. Sivovista tavoitteista poikkeaminen edellyttää valtuuston päätöstä. Liikelaitoksissa tapahtuvat liiketoiminnan merkittävät muutokset tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksettavasta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Tavoitteena on, että liikelaitokset maksavat vuonna 2019 korvausta sijoitetusta pääomasta yhteensä 6,6 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman korvauksen lisäksi valtuusto voi erikseen päättää lisäkorvauksesta. Lisäkorvauksen siirto tehdään tasevaikutteisesti tilinpäätösvuotta seuraavalla tilikaudella liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä valtuuston päättämän kunnan oman pääoman erään. Korvauksen suuruus määritellään kunkin liikelaitoksen rahoitustilanteen perusteella. Valtuustolle raportoitavat sitovat kriittiset menestystekijät ja muut toiminnalliset ja talouden tavoitteet on esitetty talousarviokirjassa liikelaitoskohtaisissa tiedoissa. Merkittävät ylitykset tai alitukset tuodaan ensin konsernihallinnon talousryhmän arvioitavaksi ja tarvittaessa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi välittömästi, kun ylitys/alitus on ennustettavissa.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty liikelaitoksittain valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuonna 2019 tuloutusten, liikeylijäämätavoitteiden, peruskunnan liikelaitoksille myönnettävien lainojen ja investointien osalta.

Liikelyläämätavoite 1 000 €	TA2019
Oulun Vesi -liikelaitos	10 437
Oulun Digi -liikelaitos	918
Oulun Infra -liikelaitos	492
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	72
BusinessOulu -liikelaitos	0
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	0
Yhteensä	11 919

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään 1 000 €	TA2019
Oulun Vesi -liikelaitos	4 000
Yhteensä	4 000

Tuloutus 1 000 €	TA2019
Oulun Vesi -liikelaitos	6 613
Yhteensä	6 613

Liikelaitosten investointien sitovuudet 1 000 €	TA2019
Oulun Vesi -liikelaitos	18 305
Oulun Digi -liikelaitos	4 490
Oulun Infra -liikelaitos	600
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	260
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos (NETTO)	0
Yhteensä	23 655

Rakennusomaisuuden taseyksikkö, valuustositovat tavoitteet, 1 000 €	TA2019
Investoinnit	69 528
Lainat	47 000
Tuloutus omistajalle	11 863

3.3 Hintojen muutokset

Liikelaitosten hintoja ei nosteta, hintoja voidaan laskea. Hinnittelun perusteita voidaan muuttaa, kun hyväksyntä on saatu asiakkailta.

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaiensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut

vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Oulun kaupungissa tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määriteltä kaupunginjohtaja, toimialojen ja liikelaitosten johtavat viranhaltijat, toimialojen johtosäännöissä nimetyt vastuu- ja palvelualueiden johtajat sekä konsernihallinnon johtajat (liite 2).

Tätä määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että viime kädessä kaupungin vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuulvalle viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

4 Strateginen ohjaus

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategia Oulu 2026 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18. Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaupunkistrategian indikaattorit ja tavoitetasot erillisellä päätöksellä.

4.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026

Visio 2026: Valovoimainen Oulu

Yhteinen visiomme vuodelle 2026 on valovoimainen Oulu.

Oulun valovoimaisuus on kasvua, oululaista asennetta ja tapa toimia. Yhdessä tekemisen kulttuuri ja korkea osaaminen ovat luoneet perustan Oulun menestykselle. Rakennamme yhdessä kansainvälisiä menestystarinoita ja hyödynnämme rohkeasti digitalisaation mahdollisuudet.

*Oulussa hyvinvointi kuuluu kaikille. Kasvava ja hyvinvoiva Oulu tarjoaa mahdollisuuksia onnelliseen elämään ja unelmien toteuttamiseen. Oulussa on **pitovoimaa**.*

*Oululaisuus on uudistumiskykyä ja sisua. Haluamme olla paras paikka yritystoiminnan kasvulle. Kasvu luo **elinvoimaa**, yrittäjyyttä ja työpaikkoja. Olemme suhteellisesti Suomen nopeimmin kasvava kaupunkiseutu.*

*Oulu vahvistaa **vetovoimaansa**. Oulussa on luovuutta ja kulttuuria, kesän yöttömiä öitä ja talvisia hankia. Kulttuuri on meille voimavara, ihmisten välistä vuorovaikutusta ja yhdessä tekemistä.*

Oulun kehittyvä kaupunkikeskusta on pohjoisen merkittävin kohtaamis- ja kauppapaikka. Vahvuksiamme ovat monimuotoinen luonto sekä elävät alueet ja kylät. Oulu on meren, järvien ja kolmen joen kaupunki.

Vuonna 2026 Oulu on pohjoisen kestävästi kasvava keskus, jossa yhdistyvät hyväntuulinen ilmapiiri ja huipputeknologia, yrittäjyys ja taitavat tekijät sekä omaleimainen, uutta luova kulttuuri. Oulussa on korkeatasoinen koulutustarjonta ja nuori väestö.

Arvot

*Oulun arvot ovat **rohkeus, reiluus ja vastuullisuus**.*

Arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvot ohjaavat valintojamme. Mitä arvot merkitsevät meille?

Rohkeus: *Teemme rohkeasti valintoja paremman tulevaisuuden puolesta. Uskallamme kokeilla uutta ja luopua vanhasta.*

Reiluus: *Teemme avoimesti porukalla ja otamme toiset huomioon. Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.*

Vastuullisuus: *Edistämme kestäväää elämäntapaa ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.*

Strategiset painopisteet ja linjaukset

Olemme valinneet Oululle kolme strategista painopistettä:

- 1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy.*
- 2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki.*
- 3. Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.*

Oulun kaupungin tapa toimia pohjautuu arvoihin, tukee strategisia valintoja sekä ohjaa kaupungin omaa toimintaa.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.

Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.

Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.

Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.

Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.

Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.

Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia

Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.

Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen.

Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.

Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.

Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.

4.2 Kaupunkistrategian toimeenpano

Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat ja strategiset hankkeet täsmenävät strategisten linjausten toimeenpanoa. Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi viimeistään kevätkaudella 2019. Hallintokunnilla voi olla myös omaan toimialaan rajoittuvia kehitysohjelmia ja niistä päättää asianosainen lauta- tai johtokunta.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitoviin yhteisiin tavoitteisiin sisältyy kaupunginhallituksen, sivistys- ja

kulttuurilautakunnan, hyvinvointilautakunnan, yhdyskuntalautakunnan, Business Oulu – johtokunnan ja Oulun Digi – liikelaitoksen tavoitteet.

Oulun Vesi, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos ja Oulun seudun ympäristötoimi –liikelaitosten ja rakennuslautakunnan sitovat tavoitteet esitetään oman hallintokunnan kohdalla.

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2019 ja mittari	Vastuutaho
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	Työpaikkamäärän nettokasvu - 2 000 / vuosi	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta
	Yksityisten tuotannollisten reaali-investointien määrä - 300 M€ / vuosi	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta
	Tonttien luovutus yrityksille: - Yritystontteja luovutetaan kysyntää vastaavasti	Yhdyskuntalautakunta
	Liiketoiminta-, tutkimus- ja kehitysympäristöjen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä: - Oulun seudun toimijoille myönnetty Horizon2020 –rahoitus, v. 2019 tavoite 15 M€	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta
	Oulu Innovaatioallianssin (OIA) tavoitteiden toteutuminen	Kaupunginhallitus BusinessOulu –johtokunta Yhdyskuntalautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta
<i>Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.</i>	Hallitusohjelmassa on huomioitu Oulun seudun yhteiset liikenteen kärkihankkeet ja tavoitteet.	Kaupunginhallitus
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i>	Kestävän liikkumisen edistäminen; joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee: - Joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa (matkaa/asukas, seudullinen)	Yhdyskuntalautakunta

2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2019 ja mittari	Vastuutaho
<i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i>	Kulttuuripääkaupunki 2026 hakemuksen valmistelun eteneminen - teemat on hyväksytty ja ohjelman ideahaku toteutettu - kulttuuristrategia 2030 on hyväksytty - Eurooppalaiset yhteistyöhankkeet käynnistyneet	Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta
	Kuntalaisten osallisuus- ja vuorovaikutusmahdollisuus paranee: - Toteutetaan koettua osallisuutta- ja vuorovaikutusta parantavia kehitystoimenpiteitä	Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta
<i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i>	Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttituotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä Kaupungin tontinluovutus: - Omakotitontit 120 tonttia (AO) - Rivitalotalotontit 250 asuntoa (AR) - Kerrostalotontit 630 asuntoa (AK) Kaupungin tontinluovutus yhteensä 1000 asuntoa varten vuodessa	Yhdyskuntalautakunta
	Asuatomessut v. 2025 myönnetty Oulun kaupungille	Yhdyskuntalautakunta
	Asemanseudun suunnittelu etenee	Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta
<i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</i>	Oulun tarina on keskeinen vetovoimatekijä. Luupin kohteet nousevat matkailijoiden ja kuntalaisten suosimina vierailukohteina: - Luupin kohteiden kävijämäärät kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna.	Sivistys- ja kulttuurilautakunta

3. Pitovoimainen Oulu ja hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2019 ja mittari	Vastuutaho
<p><i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i></p>	<p>Nuorten sijoittuminen jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen - Korkeakoulujen ensisijaisen hakijoiden määrä kasvaa 	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Linnanmaan kampuksen kehittämisen tavoitteissa on keskeistä kaupungin elinvoiman vahvistaminen 	<p>Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta</p>
<p><i>Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.</i></p>	<p>Alueen digitaalisen tutkimuksen ja kehityksen yhteistyöverkosto toimii Digitaalinen Oulu –ohjelman tavoitteiden mukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yritysten tuotekehitystä ja/ tai kaupungin tarpeita tukevien kokeilujen mahdollistaminen - Tutkimushankkeissa tehtävien kokeilujen mahdollistaminen 	<p>Kaupunginhallitus Oulun Digi -liikelaitos Business Oulu johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>
<p><i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i></p>	<p>Työttömyys laskee</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työttömyysaste < 12,5 % - Nuorisotyöttömyys < 20 % 	<p>Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta</p>
	<p>Sosioekonomisten ja hyvinvointierojen kaventaminen sekä kuntalaisten oma hyvinvointiaktiivisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - TEA-viisarissa Oulu sijoittuu kaikilla osa-alueilla kuusikkokaupunkien vertailussa vähintään 2 sijalle. 	<p>Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta</p>
	<p>Oulun Lasten ja nuorten koettu hyvinvointi paranee</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat hyvinvoinnin, osallisuuden sekä oppimisen tuen ja saatavuuden osa-alueilla. - Lasten hyvinvoinnin kokemus palvelukeskitymissä paranee verrattuna edelliseen seurantajaksoon 	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta</p>
	<p>UNICEFin Lapsiystävällinen kunta – toimintamallin mukaiset toimenpiteet vakiinnutetaan Oulun kaupungissa</p>	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta</p>

4. Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2019 ja mittari	Vastuutaho
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Talouden tasapainottaminen: Asukaskohtaisten kustannusten kasvu hidastuu. - Nettomenot 2904 € / asukas	Hyvinvointilautakunta
	Omistajapolitiisessa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Kaupunginhallitus
<i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i>	Toteutetaan Oulu kaupungin yhteinen asiakastyytyväisyyskysely yrityksille	Kaupunginhallitus Business Oulu - johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta
	Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa: - Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin - Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten suhteellinen osuus ei kasva - Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Hyvinvointilautakunta
	Digitekologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tulevat palvelutuotantoon: - Vähintään 3 käyttöön otettua toimenpidettä / toimiala vuosittain.	Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta Oulun Digi -liikelaitos
<i>Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.</i>	Kansainvälisissä verkostoissa saatua tietoa ja osaamista siirretään omaan toimintaan: - Käynnistyneet kansainväliset yhteistyöhankkeet	Kaupunginhallitus BusinessOulu Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta
<i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi</i>	Pystymme rekrytoimaan tehtävien edellyttämää osaamista. - Hakijoiden määrä/ulkoinen rekrytointi. Työkykyjohtamisen toimintamallin kehittäminen. - Päivitetty toimintamalli käytössä Kunta10-tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä: - Kunta10-kehittämissuunnitelmat tehty kaikkien toimialojen osalta (K/E)	Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset
	Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse: - Palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2018 - Toteutunut työpanos (HTV) palkallisesta työpanoksesta nousee vuodesta 2018 - Sairaspoissaolo % laskee - Työkyvyttömyyskustannukset laskee	Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset

4.3 Muutosohjelma Oulu 2020

Muutosohjelma Oulu 2020:lla Oulu varautuu tulevan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin kaupunkikonsernissa sekä esittää toimenpiteitä kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Muutosohjelman Oulu 2020 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luoda pohja tarvittaville henkilöstöpoliittisille linjauksille, yhteistoimintamenettelylle ja organisaatiomuutoksille.

Muutosohjelman toimenpiteet ja tavoitteet on huomioitu vuoden 2019 talousarvion valmistelussa. Muutosohjelman toimenpiteet päivitetään vuoden 2019 lopulla nykyistä toimintaympäristöä vastaavaksi. Asiakirjan toimenpiteisiin liittyvät päätökset tehdään erikseen kulloinkin tarvittavissa päätöksentekokelemissä toimivallan mukaisesti.

4.4 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla.

Oulun kaupungille on vahvistettu omistajapoliittiset linjat ja omistajapoliittinen toimenpideohjelma, jotka ohjaavat pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa. Omistajapoliittisilla linjauksilla määritellään kehittämissiitot ja toiminnan tavoitteet omistajan näkökulmasta. Oulun kaupunginhallituksen hyväksymän omistajapoliittisen ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano. Uudet omistajapoliittiset linjat on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.1.2018 ja niiden täytäntöönpano varmistetaan omistajapoliittisen toimenpideohjelman kautta, joka on tarkoitettu hyväksytyä kaupunginhallituksessa syksyn 2018 aikana.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, missä keskeisiä näkökulmia ovat yhtiön taloudellisen tilanteen analysointi, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät. Raportti sisältää myös valtuuston omistajapoliittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumistiedot.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamus- henkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Konsernijaoston tehtäviin kuuluu muun muassa ohjata ja valvoa omistajana, että tytäryhtiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien taloustavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta.

Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tehtäviin.

Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernihallinto. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat niiden omat hallintoelimet, joiden kautta omistajaohjaus toteutetaan.

4.5 Henkilöstö- ja koulutus suunnitelma

4.5.1 Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Henkilöstöjohtamisen osalta kaupunkistrategiaa toteutetaan henkilöstöohjelmalla. Se tukee johtamista ja ohjaa Oulun kaupungin henkilöstötyötä. Ohjelmassa määritetyt tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit otetaan käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa. Aiemmin erillisenä asiakirjana hyväksytty työhyvinvointiohjelma sisältyy henkilöstöohjelmaan.

Henkilöstöohjelman keskeisiksi teemoiksi on nostettu:

1. Johtaminen ja esimiestyö
2. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen
3. Henkilöstön hyvinvointi

Oulun kaupungin esimiestyötä ohjaavat johtamisperiaatteet on laadittu henkilöstöohjelman valmistelutyön yhteydessä. Periaatteiden taustalla on kaupunkistrategiassa määritellyt arvot: rohkeus, reiluus ja vastuullisuus.

Strategisen tason tavoitteita ovat:

1. *Vahvistamme johtamisperiaatteiden mukaista johtamista sekä esimiestyötä ja huomioimme ne rekrytoinneissa.*
2. *Henkilöstötuottavuus paranee.*
3. *Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.*
4. *Työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.*

Toteutuksen seuranta ja arviointi kytketään henkilöstöraportointiin, talousarvio-, käyttösuunnitelma- ja tilinpäätösprosessiin.

4.5.2 Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittymisestä

Nykytilanne

Henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut isoja muutoksia. Uusi maakuntamalli ja sote-uudistus toteutuessaan tarkoittaisi tähän mennessä suurinta liikkeen luovutustilannetta kunta-alalla. Kokonaisuudessa on arvioitu liikkeen luovutuksen koskevan yli 4000 Oulun kaupungin työntekijää.

Kuntaliitoksesta johtuva irtisanomissuoja tuotannollisista tai taloudellisista syistä päättyi 31.12.2017. Kaupungissa on laadittu työllistämistä edistävän valmennuksen tai

koulutuksen toteuttamisen periaatteet (työsopimuslaki 7 luku 13§). Muutosohjelmalla 2020 valmistaudutaan sote- / maakuntauudistusten aiheuttamiin muutoksiin jäljellejäävän organisaation osalta. Muissa yksiköissä kuin suoraan hyvinvointipalveluissa työskentelee erilaisissa hallinto- ja tukitoiminnoissa satoja työntekijöitä, joiden työajasta kuitenkin alle 50 % kohdentuu maakuntaan siirtyviin toimintoihin. Tällöin he eivät kuulu siihen henkilöstöön, joka siirtyisi suoraan maakuntaorganisaatioon, vaan asiasta tulee sopia erikseen. Tässä tilanteessa korostuvat tehtävien uudelleenjärjestelyt ja myös mahdolliset organisoinnit sekä työnantajan käytössä oleva työvälineet (esim. muutostukimalli) muutoksen toteuttamiseksi hallitusti yhdessä henkilöstön kanssa. Hallinto- ja asiantuntijatehtäviä koskeva selvitys on käynnissä ja valmistuu keuhään 2019 aikana.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA KOKO KAUPUNKI

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	8 747	8 777	8 765	-0,1	8 723	8 684
Tilapäiset	2 491	2 498	2 485	-0,5	2 466	2 457
Yhteensä	11 238	11 307	11 281	-0,2	11 221	11 171
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Yhteensä	9 802	9 507	9 487	-0,2	9 446	9 405
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (milj. €)						
Palkat ja palkkiot	378,5	393,9	401,4	1,9	405,2	407,8
Eläkekulut	88,0	89,8	91,3	1,6	90,9	90,5
Muut henkilösivukulut	18,6	16,7	18,8	12,7	18,9	18,8
Yhteensä	485,1	500,4	511,5	2,2	514,9	517,1

Kokonaisuutena toimialojen ja liikelaitosten esitysten perusteella henkilöstön määrän ja palkallisen työpanoksen arvioidaan pysyvän vuoden 2018 ennusteen tasolla. Henkilöstökustannukset nousevat valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin sisältyvien palkankorotusten seurauksena. Näiden laskennallinen kustannusvaikutus kunnissa on KT Kuntatyönantajien mukaan keskimäärin 2,11 %. Ns. "Kiky-sopimuksen" mukaiset lomarahaleikkaukset päättyivät vuonna 2019. Henkilöstöluvut eivät sisällä sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia.

Palkattomien vapaiden käytäntöä esitetään jatkettavaksi vuonna 2019.

Toimialojen ja liikelaitosten henkilöstösuunnitelmat on esitetty käyttötalousosassa ja ne tarkentuvat vielä käyttösuunnitelmavaiheessa. Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat valtakunnalliset ja palkalliset päätökset palveluiden sisällöistä, palvelun laadusta sekä palveluverkosta.

Kaupunkitasolla vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyy vuosittain n. 250-280 henkilöä. Irtisanoutuneiden määrä on vuositasolla 150-200 henkilöä, yllä olevassa taulukossa näitä ei ole huomioitu.

Työsuhdemuotojen käytön periaatteet

Suurten ulkoisten ja sisäisten muutosten johdosta rekrytoinnissa tulee ennakoida aiempaa tarkemmin työn pysyvyys ja tuleva osaamistarve. Lisäksi on huomioitava, että työ- ja viranhaltijalakien perusteella vakinaisessa palvelussuhteessa olevalle irtisanottavalle tulee tarjota muuta aiempaa vastaavaa työtä tai työtä, joka vastaa työntekijän kokemusta tai koulutusta.

Työtehtävien luonteesta ja erilaisten palveluiden lakitasoisesta järjestämisvastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkaamaan sijaisiksi.

Varahenkilöstöjärjestelmillä voidaan tarjota pysyviä palvelussuhteita palvelualueilla, joissa sijaistarve on pysyvää.

Vuokratyövoimaa voidaan käyttää yhteisesti sovittujen linjausten mukaisesti. Vuokratyövoima on tarkoitettu vain tilapäiseen käyttöön tilanteissa, joissa ei saatavissa sijais-työvoimaa tai se ei ole muutoin tarkoituksenmukaista.

Työhyvinvoinnin tukeminen

Koko henkilöstön työhyvinvoinnin tilaa seurataan Kunta10–kyselyn avulla. Kysely toteutettiin vuoden 2018 syksyn aikana. Tulokset saadaan käyttöön vuoden 2019 alussa.

Henkilöstön hyvinvointi on keskeisenä painopistealueena uudessa henkilöstöohjelmassa. Strategisena tavoitteena on, että henkilöstön hyvinvointi lisääntyy. Muita painopistealueita ovat johtaminen ja esimiestyö sekä henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen.

Työnantaja tukee henkilöstön omaehtoista, vapaa-ajalla tapahtuvaa liikunnan ja kulttuurin harrastamista Smartummaksukortin kautta annettavan edun muodossa.

Osaamisen lisäämisen keinoja ovat mm. perehdyttäminen ja opastaminen, täydennys- jatko ja uudelleen- koulutus, työkierto ja –vaihto, työssäoppiminen, mentorointi sekä harkinnan mukaan kohdennettu rekrytointi. Myös osaamisen jakaminen on tärkeää: osaamista voi jakaa ja lisätä esim. tiimimäisellä työtavalla sekä keskinäisellä vuorovai- kutuksella. Näin vältetään riski, että tietyt osaamiset kohdentuvat liikaa henkilötasolle.

Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun. Henkilöstöllä on mahdollisuus hakea 6 pv palkallista virka- tai työvapaata omaehtoiseen jatkokoulutukseen osal- listumista varten.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisen tarpeita arvioidaan mm. kehitys- keskusteluissa. Koulutusta ja muuta osaamisen kehittä- mistä suunnataan tarvelähtöisesti.

Koulutusta järjestetään seuraavista aiheista:

- Johtaminen ja esimiestyö
- Työhyvinvointi mm. työhyvinvointikorttikoulutus, työyhteisöviestintä
- Asiakslähtöisyys, palvelujen kehittäminen ja asia- kaspalvelutaidot
- Talousosaaminen
- Hankinta mm. juridiikan tuntemus, sopimusosaami- nen
- Vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot, viestintä
- Tiimityö
- Lainsäädäntö
- Turvallisuus ja riskienhallinta
- Työsuojelu
- Asiakirjahallinto, päätöksentekomenettely
- Digitalisaatio, ICT-osaaminen, tietoturva, tietosuojat

Työhyvinvointikorttikoulutuksen tarkoituksena on vahvistaa yhteistä käsitystä työhyvinvoinnin merkityksestä ja auttaa työhyvinvoinnin kehittämisessä.

Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernihal- linnossa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkes- toisista koulutuksista. Toimialat vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta substanssiin liittyvästä ammatillisesta eri- tyis- ja täydennyskoulutuksesta. Koulutussuunnitelmat on yhdistetty henkilöstösuunnitelmien kanssa. Tämä tukee osaamisen tarpeen ennakoimista, laatua ja määrää.

Johtaminen ja esimiestyö

Esimieskoulutusten avulla lisätään esimiesten ammatil- lista osaamista sekä annetaan vertaistukea, mm. esimies- passivalmennus, johtamisen erikoisammattitutkinto, lä- hiesimiestyön ammattitutkinto. Esimiespassivalmennuk- sen suorittaneille järjestetään täydennysvalmennusta. Uu- sille esimiehille laaditaan esimiesten perehdyttämisopas.

Työkykyjohtaminen on yksi osa kokonaisvaltaista johta- mista. Se on eri toimijoiden yhdessä johdettua tekemistä, jossa jokaisella toimijalla on oma tehtävänsä yhteisen ta- voitteen saavuttamiseksi. Työkykyjohtamisen tavoitteena on turvata työurat ja lisätä henkilöstön hyvinvointia.

Esimiesten tueksi on kehitetty erilaisia toimintamalleja ja ohjeita:

- varhainen tuki
- sairauspoissaolot ja työhön paluun tukeminen
- korvaava työ
- uudelleensijoitus
- työkokeilu
- hyvän käytöksen opas
- päihdeohjelma
- työuupumuksen tunnistaminen ja toimintaohje

Työterveyshuolto arvioi työkykyyn liittyviä riskejä ja tukee erityisesti niitä, joilla on työkyvyn menettämisen uhkaa. Työterveyshuollossa tehdään terveystarkastuksia ennen työsuhteen päättymistä terveyden ja työkyvyn arvioimi- seksi ja työllistymisen terveydellisten edellytysten selvit- tämiseksi. Tästä laaditaan työntekijälle suunnitelma ter- veyden ja työkyvyn edistämiseksi ja jatkotoimenpiteiden toteuttamiseksi. Lisäksi työttömyyden uhatessa voidaan antaa neuvontaa ja ohjausta työkyvyn tukemiseksi sosi- aalivakuutuksesta ja kuntoutuksesta.

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan elintapaohjauksella. Pai- nopistealueita ovat liikunta, ravinto, uni ja lepo.

Käytössä on myös mahdollisuuksien mukaan etättyö. Jous- tavuutta lisää myös liukuva työaika toimistotyössä. Erilais- ten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti.

Lisäksi Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikääntyneille työntekijöille heidän niin halutessaan mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä. Työkyvyn ylläpitämiseksi tuetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden jälkeistä paluuta työelämään.

Työyhteisötaidot

Työyhteisötaitoja tuetaan mm. järjestämällä koulutusta, kehittämällä viestintävälineitä ja menettelytapoja.

Työsuojeluparitoiminta

Työyhteisövaltuutettu ja lähiesimies toimivat toisiaan tukevana työparina, joka seuraa työpaikan turvallisuutta ja työkuormitusta. Työyhteisövaltuutettu osallistuu lakisääteisiin työsuojelutarkastuksiin ja kannustaa jokaista työympäristön ja työn havainnointiin. Työsuojelupareille järjestetään koulutusta keskitetysti sekä toimialoilla.

Henkilöstö kokee asiakastilanteisiin liittyviä uhka- ja väkivaltatilanteita työssään entistä useammin. Tähän liittyy koulutusta järjestetään sekä suunnitellusti laajemmalle joukolle että tarvittaessa nopeasti työpaikkakohtaisesti.

4.6 Hankintojen ohjaus

Hankinnat ovat henkilökustannusten kanssa suurimmat kulunmuodostajat kaupungin kokonaiskustannuksissa. Hankinnat ovat olennainen osa julkisten varojen käytön suunnittelua ja riskienhallintaa sekä markkinoiden ja palveluiden kehittämistä. Systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla voidaan saada aikaan sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia vaikutuksia.

Kaupunkistrategiassa Oulu 2026 kuvattu Oulun tapa toimia sisältää hankintojen päätason tavoitteen ”kaupunki toimii osaavana ostajana”. Kaupunkistrategian tavoitteelle pohjautuva Oulun kaupungin hankintaohjelma (KH 12.6.2017 §169) sisältää hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit vuosille 2017 - 2020. Hankintaohjelman toimenpidekokonaisuudet Oulun kaupungin hankintatoiminnan kehittämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat hankinnat elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamisessa, hankintaosaamisen tason nosto ja hankintojen hallinta, tuloksellisuus ja vaikutus sekä yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys. Hankintaohjelma on myös osa Muutosohjelma Oulu 2020, jossa korostuvat talouden tasapainottamiseen liittyvät lyhyen aikavälin tavoitteet.

Kaupunginhallitus hyväksyi Oulun kaupungin Hankintamääräykset 23.4.2018 §109. Hankintamääräykset ovat osa

sisäisen valvonnan menettelyjä. Ne tukevat toimialojen ja hallintokuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista hankintojen osalta. Hankintamääräykset sisältävät hankinnan määritelmän, hankinnoissa huomioitavia tarkentavia menettelytapoja ja toteuttajien vastuiden täsmennyksiä hankintojen johtamiseen, suunnitteluun ja seurantaan, pienhankintoihin sekä riskienhallintaan ja harmaaseen talouteen liittyen.

Hankintojen kokonaissuunnittelu on osa hallintokuntien toiminnan ja talouden suunnittelua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, hankintojen ennakoinnin ja kokonaishallinnan sekä hankintojen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Toimialat laativat vuosittain hankintasuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnittelukaudelle hankintojen johtamisen sekä hankintojen suunnitelmallisuuden ja seurannan tueksi. Hankintasuunnitelmassa huomioidaan kaupunkistrategiasta ja mahdollisesta toimialakohtaisesta kehitysohjelmasta sekä hankintaohjelmasta tulevat toiminnalliset tavoitteet ja kehittämistarpeet sekä niiden talousarviovaikutus. Lisäksi hankintasuunnitelmat tukevat ennakointia, jotta hankinnan suunnitteluun, kilpailuttamiseen ja sopimusten seurantaan osattaisiin varata riittävät resurssit.

4.7 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle toimintaympäristö, joka edistää yritysten syntymistä, toimintaa, kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Uuden kaupunkistrategian mukaan tavoitteena on yrittäjyys- ja yritysmyönteinen Oulu. Tähän liittyvät toimenpiteet voidaan jakaa kahteen osaan: koko kaupunkikonsernin tulee panostaa toimintaympäristön palveluihin yrityksille, esimerkkeinä ovat joustava kaavoitus

ja tonttipolitiikka, innovaatioalustojen tarjoaminen erityisesti digitalisaatioon liittyen, yritysekosysteemien kokoaminen, kaupunkikeskustan elävyyys jne. Toimintaympäristön lisäksi BusinessOulu panostaa yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa, kasvua, vientiä ja työpaikkojen syntyä vahvasti tukeviin yrityspalveluihin. Palveluja tarjotaan yrityksille heidän tarpeidensa mukaan yhdessä kumppaneiden ja verkostojen kanssa.

Kaupungin vetovoimaisuuden näkökulmasta keskeinen ja laaja kokonaisuus on kehittämisohjelma, joka tukee sisällöllisesti tavoitetta menestyä EU:n kulttuuripääkaupunki 2026 -kilpailussa. Kokonaisuus pitää sisällään matkailua ja tapahtumia, tulevat investoinnit ja tapahtumien kehittämisen sekä yhteisölliset aktiviteetit mukaan lukien vahvan opiskelijakulttuurin mahdollistaminen.

Pitovoimaan liittyvä, yritystoiminnan edellytyksiä tukeva tärkeä osa on osaaminen. Tulevaisuuden menestymisen kannalta keskeisin asia on Oulun vetovoimaisuuden säilyttäminen opiskelijakaupunkina nuorten keskuudessa. Toisaalta työelämän murros vaatii panostuksia entistä enemmän työelämässä olevien henkilöiden osaamisen päivittämiseen lyhytkestoisimmilla koulutuksilla. Molempiin liittyvä käytännön asia lähivuosina on muodostaa Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueista vetovoimaiset uutta osaamista ja liiketoimintaa luovat t & k & i -alueet. Alueen tulee kyetä jatkossa entistä nopeammin ja joustavammin vastaamaan yritysten osaajatarpeisiin. Tämä on haaste OIA osapuolille ja erityisesti nopealle reagoinnille yritysten tarpeisiin.

Menestyäkseen elinvoimakilpailussa Oulun on oltava verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tärkein alueellinen yhteistyöverkosto on Oulun innovaatioalianssin (OIA). Kyseessä on vuosille 2016 - 2020 solmittu puitesopimus, jonka sisällöksi on valittu viisi ekosysteemiä (Oulu Health/vastuutaho PPSHP, ICT ja digitalisaatio /VTT, Pohjoinen vetovoimainen kaupunki/Oulun kaupunki, Teollisuus 2026/Oulun yliopisto sekä Ketterä kaupallistaminen/ Oamk).

Kansallisella tasolla Oulu toteuttaa edellä olevia OIA-tee- moja eri ministeriöiden kanssa sovitun kasvusopimuksen sisältönä. Kasvusopimuksen lisäksi Oulun kaupunki on sitoutunut muiden kuuden Suomen suurimman kaupungin kanssa 6Aika-strategian toteuttamiseen vuoteen 2020 saakka. Jotta Oulun kaupunki pystyy hyödyntämään täysimääräisesti verkostoja ja tarjoamaan yrityksille uuden liiketoiminnan mahdollisuuksia, edellyttää se erittäin vahvaa eri hallintokuntien aktiivisuutta osallistua näiden verkostojen työhön sekä kaupungin kehittämistoimien vahvaa kohdentamista näihin teemoihin.

Toimintaan haetaan vuosittain merkittävä määrä kaupungin ulkopuolista rahoitusta, myös suoraan EU:sta. Tavoitteena on suoran EU rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta.

Pohjoisen Skandinavian yhteistyötä vahvistetaan siten, että Oulun, Luulajan ja Tromssan yhteistyötä vahvennetaan muiden pohjoisten kaupunkien kanssa. Yritysten viennin edistämiseksi ja kumppanuuksien muodostamiseksi, esimerkiksi yhteisiin EU-hankkeisiin, kaupungin on oltava mukana myös muissa kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa.

Työllisyyden edistäminen

Suomessa työllisten määrä kasvoi v. 2017 prosenttien edellisestä vuodesta ja työllisyysaste nousi 69,6 prosenttiin. Voimistunut työvoiman kysyntä nostaa v. 2018 työllisten määrää arviolta 1,8 prosenttia edellisvuotta korkeammaksi. Ennusteiden mukaan työllisten määrä kasvaa edelleen v. 2019 yhden prosentin, jolloin työllisyysaste nousee lähes 72 prosenttiin. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan työllisyysaste Suomessa vuonna 2020 tulee nousemaan jo 72,5 prosenttiin.

Oulun työttömyysaste oli elokuussa 2018 11,6 %, mikä on 2,4 % alhaisempi kuin vuotta aiemmin. Oulun alueen työvoima on kasvanut tasaisesti keskimäärin noin tuhannel-la henkilöllä vuosittain, elokuun 2018 lopussa työvoimaan kuului 97 832 henkilöä. Elokuun lopulla 2018 Oulussa oli 10 741 työtöntä työnhakijaa, kun vuotta aiemmin heitä oli 12 776. Samoin elokuun 2018 lopussa avoimia työpaikkoja Oulussa oli 1 876, kun niitä edellisellä vuonna samassa kuussa oli 1 474. Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulilla. Tämä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu. Lisäksi työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat.

Taloukasvun positiivinen kehitys jatkuu vuoden 2019 puolella ja nostaa työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvua. Taloukasvu on perustunut monen toimialan tuotannon lisäykseen. Taloudellisen aktiviteetin lisääntyminen näkyy etenkin rakentamisessa avointen työpaikkojen kasvuna. Työttömyystilanteen paraneminen jää kuitenkin hitaaksi avoimena olevien työpaikkojen kasvusta huolimatta. Työttömyyden vähenemistä hidastaa piilo- ja rakennetyöttömyys. Edelleen tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi.

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien lisääntymisen taustalla on ollut voimakas talouden rakennemuutos, jossa uudet työpaikat syntyvät eri aloille ja alueille kuin mistä niitä on hävinnyt ja ammattirakenteen muutos on keskeinen työmarkkinoiden kehitystrendi. Työllisyyden näkymiä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden rakenteellinen syveneminen. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys pienenee. Keskeistä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa.

Hallituksen lakiesitysten mukaan sote- ja maakuntauudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen, ja sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Myös yritys-, työ- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen siirtyvät lakiesitysten mukaan maakuntien vastuulle. Tulevaisuuden kasvupalveluiden toimintakentän muuttuessa entistä monitoimijaisemmaksi työnhakijat tulevat tarvitsemaan tukea kokonaisvaltaisen palvelun saamiseksi sekä

palvelujen yhteensovittamiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot olivat Oulussa vuonna 2017 24,2 M€. Vuoden 2018 kuntaosuusmenot ovat syyskuuhun mennessä yhteensä 17,2 M€. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen ennuste vuodelle 2018 näyttäisi jäävän hiukan alle 23 M€.

Business Oulu -liikelaitoksen tavoitteena on laaja-alainen työllisyyden toimintaympäristön ja sidosryhmien välisen yhteistyön kehittäminen. Oulun kaupungin elinkeino- ja

työllisyyspalveluiden sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa, työllistämässä ja aktivoimassa. Työllisyyspalvelut -yksikön asiakkaita ovat työnhakijat, yritykset ja kolmannen sektorin toimijat. Työmarkkinoiden kohtaannon ja työllisyyden edistämiseksi Työllisyyspalveluiden toimenpiteet keskittyvät erityisesti työnantajien palveluiden, kohtaantoa tukevien ratkaisujen kehittämiseen, nuorten työllisyyden edistämiseen sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen. Työllistymisen edistämässä ja aktivointitoimissa korostetaan asiakkaiden henkilökohtaista palvelutarvetta ja palvelua.

4.8 Kehittämissalkut

Kehittämissalkut ovat kaupunkistrategian Oulu 2026 linjauksista johdettujen toteuttamis- ja toimenpideohjelmien työkaluja, joiden avulla hallinnoidaan kaupungin hanke- ja projektimuotoisen kehittämisen kokonaisuutta. Vaikka jokaisella salkulla on omat erityispiirteensä, niitä kaikkia yhdistää ulkopuolinen rahoitus, jota saadaan eri rahoituslähteistä.

Kaupunginhallituksen hyväksymät kehittämissalkut (Kh 22.9.2014 § 384) on esitetty alla. Salkut ja niiden painopisteet päivitetään kaupunginvaltuuston keväällä 2018 päättämän (Kv 26.2.2018 § 18) kaupunkistrategian Oulu 2026 jatkotyön edetessä.

- Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri:
 1. *Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri*
 2. *Toimintaympäristöt ja –mallit*
 3. *Tapahtumat*
- Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointi:
 1. *Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat*
 2. *Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti*
- Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys:
 1. *Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys*
 2. *Energia- ja materiaalitehokkuus*
 3. *Ympäristövastuulliset toimijat*
- Työllä hyvinvointia:
 1. *Uudet työpaikat*
 2. *Elinvoimainen asenne*
 3. *Työn ja tekijän kohtaaminen*

- Digitaalinen agenda:

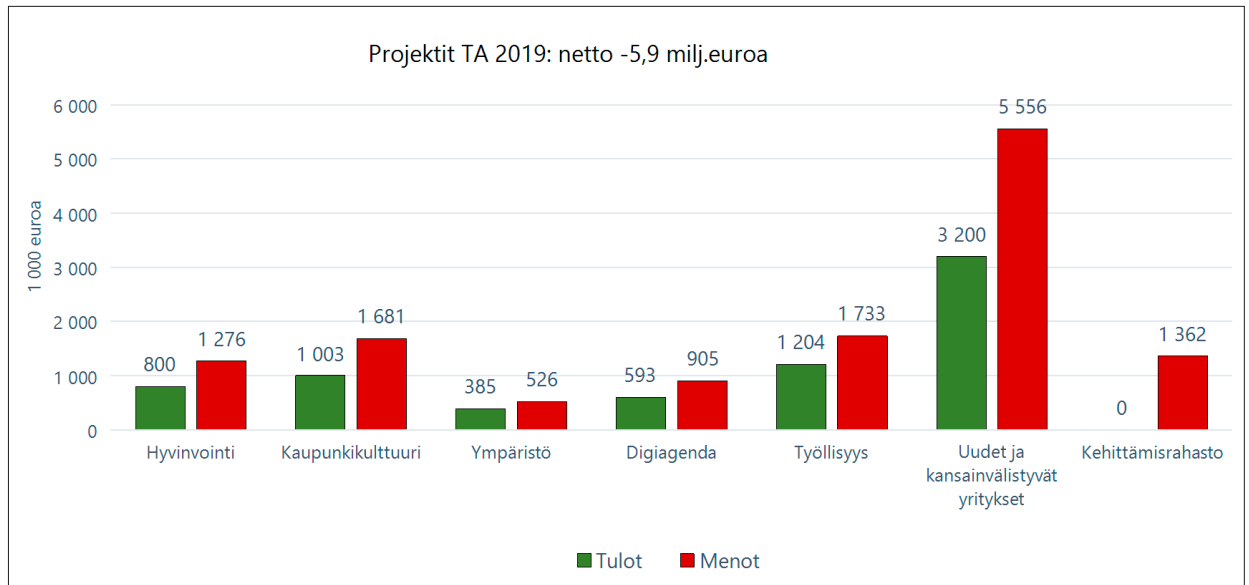
1. *Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaalisten valmiuksien johtaminen*
2. *Älykkäät palvelut ja digitaaliset sisällöt*
3. *Avoin, vuorovaikutteinen kaupunkiyhteisö*
4. *Tulevaisuuden osaajat*

Poikkitoiminnallisten salkkujen kokonaisuutta täydentää Business Oulun Uudet ja kansainvälistyvät yritykset –salkku, jonka painopisteet ovat:

- Uudet ja kansainvälistyvät yritykset:

1. *Kasvuyrityspalvelut*
2. *Vienti ja myynti*
3. *Investoinnit*
4. *Start Up 2.0*
5. *Innovaatioympäristöt*
6. *Aluemarkkinointi*

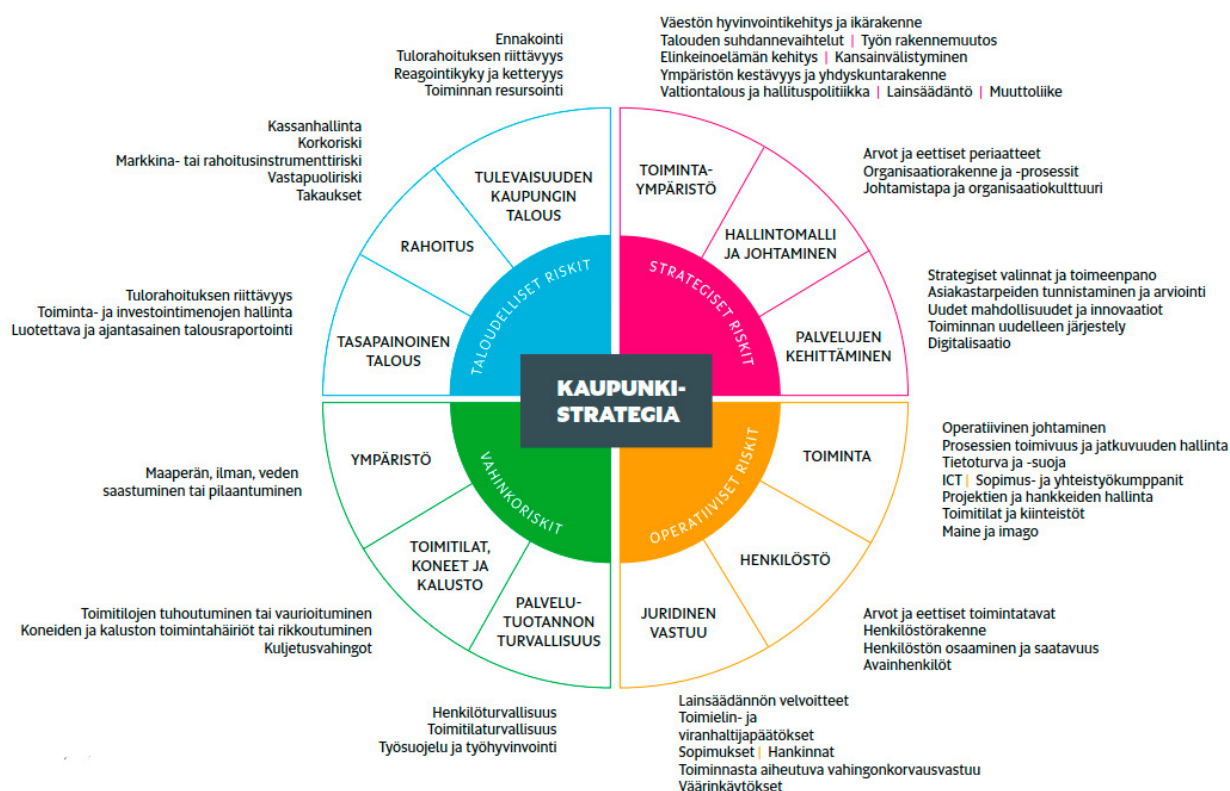
Kaupungin hanketoiminnan kokonaisvolyymi ja jakauma salkuittain vuonna 2019 käy ilmi alla olevasta kuvasta. Nettomenoiltaan yhteensä –5,9 milj. euron (tulot 7,2 milj., menot 13,1 milj.) kokonaisuudessa on huomioitu hallintokuntien ja liikelaitosten talousarvioihin budjetoidut kehittämishankkeet sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista, Business Oulun talousarviosta, työllisyysmäärärahoista ja kehittämisrahastosta rahoitettavat hankkeet ja projektit.

Kuva 9. Hankkeet ja projektit salkuittain 2019

5 Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvio toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Oulu-konsernin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

Oulun kaupungin strategian painopistealueet ovat:

- Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy
- Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki
- Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki
- Oulun tapa toimia

Alla on arvioitu strategisiin tavoitteisiin liittyvät merkittävimmät riskit.

Elinvoima ja elinkeinoelämän kehitys

Elinkeinoelämän kehityksellä ja elinkeinorakenteen mureksella on vaikutuksensa muun muassa alueen vetovoimaan, työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Elinkeinoelämän

toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa muun muassa verotulojen pienenemiseen ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuviin kustannusten kasvuun. Työttömyys on edelleen suuri ongelma ja sen saaminen alle 10 %:n tulee olla koko alueen kaikkien toimijoiden yhteinen tavoite. Työllisyyden parantumiseen vaikuttaa eniten yritysten kasvu ja vientitoiminnan onnistuminen. Kaupungin vetovoiman kannalta on erityisen tärkeää varmistaa ydinkeskusta-alueen elinvoimaisuus.

Kaupunki vaikuttaa omalta osaltaan elinkeinopolitiikallaan, kehittämishankkeillaan ja investoinneillaan sekä kansallisella ja kansainvälisellä verkostoyhteistyöllä alueen elinvoiman ja vetovoiman vahvistumiseen. Tavoitteena on edelleen monipuolistaa Oulun alueen elinkeinorakennetta. Investoinneissa painotetaan kohteita, jotka tuovat merkittävimpiä kerrannaisvaikutuksia Oulun

kaupungin alueelle, esimerkiksi työpaikkoja ja liiketoimintaa. Keskustan ydinkortteleita ympäröivän kehän elinvoimaisuuden positiivinen kehitys varmistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin.

Sote- ja maakuntauudistus

Sote- ja maakuntauudistus astuu hallituksen ilmoittaman aikataulun mukaan voimaan 1.1.2021 alkaen. Uudistukseen sisältyvät tehtäväjärjestelyt aiheuttavat huomattavia muutoksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Hallitus on käynnistänyt samassa yhteydessä Tulevaisuuden kunta -reformin valmistelun. Tehtävänä on määrittää kuntien roolia ja tehtäviä sekä suhdetta maakuntaan.

Uudistuksen toteutuessa kaupungin tulee resursoida riittävästi aikaa ja voimavaroja sote- ja maakuntauudistuksesta sekä tulevaisuuden kuntaan valmistautumisesta aiheutuviin käytännön valmisteluihin. Henkilöstöä, investointeja, kehittämistä ja sitoumuksia koskevassa päätöksenteossa on huomioitava joustomahdollisuus muutostilanteissa.

Johtaminen

Nykyinen johtamisjärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2016. Johtamisjärjestelmä tulee arvioitavaksi valmistautuessa sote- ja maakuntauudistukseen. Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä sekä toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kilpailu osavasta henkilökunnasta lisääntyy, jonka johdosta kaupungin osalta osaamisen menettämisen riski kasvaa lähitulevaisuudessa. Digitaalisuus ja uudet toimintatavat haastavat henkilöstöä oppimaan uutta. Toimintaympäristön muutokset sekä henkilöstön kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet huomioidaan osana henkilöstöohjelman toimeenpanoa.

Talous

Taloudelliset riskitekijät liittyvät toimintamenojen hallintaan väestön kasvaessa ja palvelutarpeen muuttuessa. Palveluverkoissa olevien kiinteistöjen määrä ja laatu ylittävät tällä hetkellä kaupungin kantokyvyn, mikä edellyttää palveluverkostojen edelleen supistamista. Myös ulkopuolisen rahoituksen saaminen hankkeisiin voi muodostua haasteelliseksi.

Oulun kaupunki velkaantuu edelleen muun muassa korkojen investointimenojen johdosta. Tilanne johtaa pitkään jatkuessaan negatiiviseen kierteseen eli verojen ja maksujen korotuksiin sekä palvelutason heikkenemiseen. Uhkana on, että korkomenot kasvavat ja rahoituksen kustannukset vievät liikkumavaraa muulta toiminnalta. Oulun kaupungin taloustilanteen analyysi on kuvattu luvussa 6.

Toteutuessaan sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja talouteen. Kaupungin talouden volyyymi kutistuu lähes 1,3 miljardista noin puoleen. Suorat vaikutukset näkyvät kaupungin verorahoituksessa, josta kunnallisveron osalta leikkautuu reilusti yli puolet ja yhteisöverosta reilu viidennes. Valtionosuuksista maakuntaan siirtyisi noin 62 prosenttia. Maakuntaan siirtyvä verorahoitus olisi lähes 600 miljoonaa vuoden 2021 tasossa. Uudistuksella ei ole välitöntä vaikutusta kaupungin lainamäärään, mutta suhteellinen velkaantuneisuus nousee nykyisestä kaksinkertaiseksi eli yli 130 prosenttiin.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus Oulun kaupungin vuosikatteeseen on arvioitu olevan 10 miljoonaa negatiivinen. Ratkaisevaa on kuitenkin se, kuinka kaupungille jäävät toiminnot kyetään järjestämään. Ilman merkittäviä muutoksia vuosikate vajoaa 40 miljoonan tasolle. Investointitaso tulee säilymään pitkään 120 - 150 miljoonan tasolla ja tästä johtuen velkaantuminen kiihtyy vielä nykyisestä.

Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat muun muassa rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano, toiminnan tehostaminen ja talouden kriittinen tarkastelu, kustannustietoisuuden lisääminen sekä toimiva seuranta-järjestelmä ja nopea poikkeamiin reagointi.

Rahoitus

Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Toteutuessaan sote- ja maakuntauudistus kasvattaa kunnan suhteellista velkaantuneisuutta ja sen seurauksena korkoriski kasvaa entisestään. Korkoriskin lisäksi merkittävä riski on maksuvalmiusriski.

Korkoriskin hallinta toteutetaan valtuuston päättämiä varainhankinnan ja korkosuojaamisen periaatteita noudattamalla. Korkoriskiä hallitaan muun muassa pitkäaikaisilla puitelainaohjelmilla ja korkosuojauksilla. Lisäksi selvitetään ja hyödynnetään korkoriskiä pienentäviä rahoitusratkaisuja erityisesti toimitilainvestoinneissa.

Korko- ja rahoitusriskin hallintaa kehitetään edelleen käytössä olevien lainojen, suojausten ja takausten hallinnan järjestelmää hyödyntämällä arvioinnissa, seurannassa ja raportoinnissa.

Maksuvalmiuden varmistamiseksi kassan riittävyttä ja rahoituksen tarvetta seurataan säännöllisesti, jotta pystytään hyödyntämään tarkoituksenmukaisia rahoitusratkaisuja riskien minimoimiseksi ja kilpailukykyisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämiseksi.

Palvelut

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin

palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toimintaedellytykset turvataan taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi. Julkiset palvelut uudistetaan käyttäjälähtöisiksi, ensisijaisesti digitaalisiksi, toimintatapoja uudistamalla. Palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä riskejä ovat muun muassa monialaisen yhteistyön toteutumattomuus, uusien toimintamallien käyttöönoton hitaus tai epäonnistuminen, kysynnän kasvu ja lakimuutosten vaikutukset sekä sote- ja maakuntauudistuksen tuottama epävarmuus.

Henkilöstön osaaminen

Digitalisaatio on muuttamassa työskentelytapoja ja -välineitä, millä on vaikutusta henkilöstön tulevaisuuden osaamisvaatimuksiin. Eläköitymisen myötä kaupunkiorganisaatiosta poistuu paljon tietotaitoa ja ns. hiljaista tietoa, joiden säilyminen organisaation käytössä henkilöstömuutoksissa on haastavaa. Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen myötä on riskinä erityisosaajien siirtyminen maakunnan palvelukseen. Kilpailu osaavista henkilöistä on kiristynyt sekä yksityisen sektorin että valtion kanssa. Riskinä on osaavan henkilöstön saatavuus ja toisaalta pysyvyys Oulun kaupungin palveluksessa.

Osaamiseen liittyviä riskejä hallitaan mm. hyvällä henkilöstösuunnittelulla, tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, huolehtimalla työhyvinvoinnista ja -tyytyväisyydestä ja satsaamalla työpaikan houkuttelevuuteen. Henkilöstön osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota asiantuntemuksen varmistamiseksi tulevaisuuden vaatimuksissa. Osaamisen ja kyvykkyyden kehittämisen toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi tulee olla jatkuvaa työtä.

ICT

Oulu-konsernin toiminta ja palvelut ovat kriittisesti riippuvaisia tieto- ja viestintäteknologian toimintavarmuudesta ja tietoturvasuudesta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-varautumisen kehittämiseksi on hyväksytty tietoturvapoliittikka, missä on määritelty keskeiset kehittämistoimenpiteet. Tietoturvalliset toimintamallit luovat vahvan perustan Oulu-konsernin digitalisaation kehittämiselle.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta kaupunki kehittää toimintaa vastaamaan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin. Toimintamalli on jalkautettu käytäntöön, missä tavoitteena on kaupungin palvelutoiminnan henkilötietojen oikeaoppinen ja tarkoituksenmukainen käsittely. Toimintaa tuetaan käyttövaltuus-, lokitietojen- ja tietoturvapoiikkeamien hallintaa kehittämällä. Henkilökunnan tietoturva- ja tietosuojatietoisuutta parannetaan säännöllisen koulutuksen avulla. Digitalisaation toimenpiteiden ja uusien tietoteknisten ratkaisuiden vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta arvioidaan yhä tarkemmin tietoturvan ja tietosuojan näkökulmasta. Tietoturvapoliittikka päivitetään vuoden 2019 aikana vastaamaan tuleviin organisaatiomuutoksiin ja kehittämistarpeisiin.

Yksi keskeisimmistä ICT-infrastruktuurin osa-alueista on kaupungin tietoliikenneverkko, minkä toimintavarmuutta on kehitetty tietoliikennelaitteistoja ja datakeskustiloja kahdentamalla. Digitalisaatio ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen vaikuttavat myös toimintaympäristön hallintaan. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamista parannetaan kyberturvallisuuden havainnointikyvykkyyden ja tietoturvaohjeiden hallinnan kehittämällä. Tämä edellyttää keskitetyn valvomotoiminnan kehittämistä, mikä nopeuttaa erilaisten häiriötilanteiden selvittämistä ja hallintaa.

Kaupungin ICT-infrastruktuuria on kehitetty vastaamaan toiminnan ja luotettavuusvaatimusten mukaisia tarpeita. Kehittämistyössä on kahdennettu ja hajautettu kriittisiä datakeskustoimintoja fyysisesti kahteen eri sijaintiin. ICT-infrastruktuurin laajuutta ja järjestämistapaa tulee arvioida uudelleen toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa sote- ja maakuntauudistuksen myötä. Kaupungin palveluiden kehittäminen ja tehostaminen digitalisaation keinoin vaatii myös määrätietoista asiantuntijaresurssointia. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen digitaalisen turvallisuuden kehittämiseksi.

Infra ja kiinteistöt

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago pyöräilykaupunkina laskee huonossa kunnossa olevien liikenneväylien myötä.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee muun muassa sisäilmaongelmina. Riittämätön ylläpidon taloudellinen resurssointi johtaa ennen pitkää siihen, että tilojen terveellisyys ja turvallisuus vaarantuu.

Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit. Kiinteistöjen osalta maankäytön toteuttamisohjelman päivityksessä otetaan huomioon kouluverkkopäätökset. Nykyisten tilojen käyttöä tulee tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua kiinteistöjä kehittämällä siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta.

Turvallisuus

Turvallisuuden osalta painopiste on selkeästi palvelutuotannon turvallisuuden ja yleisötapahtumien turvallisuuden kehittämisessä. Kaupungin henkilöstö kokee uhkailua ja painostusta yhä useammin. Hyvän asiakaspalvelun tuottamiseksi on tärkeää, että henkilöstö kokee olonsa turvalliseksi työssään. Yleisötapahtumien turvallisuuden osalta kaupungin roolina on erityisesti tapahtumakäyttöön suunniteltujen ja osoitettujen paikkojen ja tilojen infran kehittäminen siten, että ne tukevat tapahtumien turvallista järjestämistä. Itse tapahtumien turvallisuudesta vastaa aina tapahtumanjärjestäjä poliisi- ja pelastusviranomaisten ohjeiden ja vaatimusten mukaisesti.

Vesihuolto

Oulun Vesi -liikelaitos tuottaa juoma- ja talousveden noin 150 000 ihmiselle päivittäin Oulun kantakaupungin alueelle käyttämällä raakavetenä Oulujoen vettä. Lisäksi alueella on muutama merkittävä kohde, joille riittävä määrä puhdasta vettä vuorokaudessa on elintärkeää. Pahin riski on juomaveden saastumisriski ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia. Tähän riskiin on varauduttu monin eri keinoin.

Erittäin merkittäviä riskejä, joihin ei ole pystytty varautumaan riittävästi on kaksi. Ensimmäinen ja keskeisin tällä hetkellä liittyy raakaveden puhdistusprosessiin ja sen kapasiteettiin. Molemmat pintaveden puhdistuslaitokset ovat vanhoja ja rakenteet tulevat vaatimaan saneerauksia. Vakava ja pidempiaikainen häiriö toisessa laitoksessa vaarantaa vedensaannin, koska yksi laitos ei voi turvata pitkäaikaisesti koko vedentarvetta. Puhdistuslaitokset eivät myöskään ole kapasiteetiltaan sellaisia, että niitä olisi mahdollista saneerata vedentuotannon häiriintymättä. Asian kuntoon saattaminen on aloitettava viipymättä ja vedenpuhdistamoiden kapasiteetin lisäys sekä kehittämismahdollisuudet on varmistettava riittäväillä aluevarauksilla.

Toinen merkittävä riski liittyy raakaveden hankintaan. Oulun kantakaupungin vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvallisuusluokitus on heikko (luokka III). Pintaveden käyttö säilyy päävesilähteenä, mutta vedenhankinnan riskin pienentämiseksi, pohjavedenoton lupaprosessi on etenemässä päätöksentekoon Viinivaara-hankkeen myötä ensi vuoden aikana.

6 Oulun kaupungin talous

6.1 Tuloslaskelmaosa

Kuntalain yhtenä tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntalaissa tarkastelussa on peruskuntaa laajempi kunnan toiminta ja toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Laaja toiminnan tarkastelu tarkoittaa konsernitasoista tarkastelua (liikelaitokset, tytäryhtiöt, kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt) sekä toiminnan järjestämistä yhteistoimintana, avustuksilla ja ostopalveluina.

Taloustarvion valmistelussa on lähtökohtana talouden tasapaino. Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatulojen lähivuosien kehitys määrittää toiminnan kasvuvaran. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää. Tähän tavoitteeseen ei nykyisellä toiminnan rakenteella päästä. Vuosikatteen tavoitetaso on noin 80-100 milj. euroa.

Kilpailukykysovimuksen tavoitteena on työllisyyden kasvun ja talouskasvun edistäminen sekä julkisen talouden sopeuttaminen. Menojen kasvun hillitseminen tapahtuu seuraavilla toimenpiteillä: sopimuskaudella ei ole sopimuskorotuksia, julkisen sektorin 30 %:n lomarahaleikkaus vuosina 2017-2019, työajan vastikkeeton pidentäminen 24 tunnilla sekä kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksujen alentaminen. Vuonna 2019 maksettava tuloksellisuuserä kirjataan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaan vuodelle 2018. Vuoden 2019 aikana päättyvän lomanmääräytymisvuoden tammi-maaliskuussa kertyvät lomarahat maksetaan vähennettynä eli lomarahojen leikkaus vaikuttaa vuoden 2019 henkilöstömenoihin kolmen kuukauden osalta.

Kilpailukykysovimuksella on vaikutuksia kunnallisveron tulopohjaan, tulosta ja verosta tehtäviin vähennyksiin ja yhteisöverona verotettavaan tuloon. Kilpailukykysovimukseen sisältyvät ns. nollakorotukset pienentävät verotettavien tulojen kasvua. Kilpailukykysovimuksessa syntyneet säästöt on leikattu valtionosuuksista. Kilpailukykysovimuksen kokonaisvaikutus on lyhyellä aikavälillä kuntataloutta heikentävä. Pitkällä aikavälillä kilpailukykysovimuksen vaikutusten ennakoidaan tukevan talouskasvua ja työllisyyttä.

Oulun kaupungin laskelmiin vaikuttaa vuosittain liikelaitosten yhtiöittämiset ja toimintojen siirrot. Vuonna 2014 yhtiöityivät liikelaitokset Oulun Satama ja Nallikari. Liikelaitokset Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto sekä ympäristölaboratorio yhtiöityivät vuoden 2015 alussa. Oulun Konttori liikelaitoksesta siirtyi keväällä 2015 tulkkipalvelut ja vuoden 2017 alusta siirtyi liikelaitoksen toiminnoista myös

suurin osa Monetra Oy:hyn. Oulun Työterveys liikelaitoksen yhtiöityminen tapahtui vuoden 2017 alussa. Liikelaitos Oulun Serviisi on ostanut ateriaita vuoden 2017 lokakuusta alkaen Tuotantokeittiö Oy:stä, johon myös siirtyi Oulun Serviisi liikelaitoksen henkilöstöä vuoden 2017 aikana. Lisäksi vuoden 2017 alusta siirtyi perustoimeentulotuki Kellalle. Kaupungille jäi edelleen vastuu täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulosta sekä Kelan asiakasohjaukset sosiaalipalveluihin.

Vuoden 2018 aikana päätettiin liikelaitoksia koskevista organisaatiomuutoksista ja samassa yhteydessä on tarkistettu myös uusien liikelaitosten kustannusrakenteita. Oulun Teknisen liikelaitoksen, Oulun Serviisi liikelaitoksen ja Oulun Tilakeskus liikelaitoksen toiminta loppui 31.12.2018. Uudet liikelaitokset aloittavat toiminnan 1.1.2019. Oulun Teknisen liikelaitoksen tuottamat palvelut tuotetaan tämän jälkeen kahdessa eri liikelaitoksessa. Uusi liikelaitos, Oulun Infa –liikelaitos, muodostetaan Oulun Teknisen liikelaitoksen maarakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluista (sisältäen ulkoliikuntapaikkojen hoidon). Vuoden 2019 aikana selvitetään tarkemmin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden katu- ja viherpalveluiden tehtävien sijoittumista liikelaitokseen.

Oulun Serviisistä, Oulun Tilakeskuksesta ja Oulun Teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluista (pois lukien ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut) muodostetaan uusi liikelaitos, Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Uusi liikelaitos tuottaa julkisten toimintojen kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin käyttäjähallintokunnille sekä tilojen omistajalle (uudelle taseyksikölle).

Vuoden 2019 alusta aloittaa konsernihallinnon tietohallinnosta ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksesta muodostettu uusi liikelaitos, Oulun Digi -liikelaitos. Liikelaitoksen vastuulla on keskeisten tietohallintoa koskevien asioiden valmistelu ja toimeenpano. Liikelaitos johtaa kaupunkilajuisia tietojärjestelmiä ja ICT-ratkaisuja. Uuden digiliikelaitoksen perustamisen tavoitteena on kuntalaisten palvelutoiminnan kehittäminen digitalisaation avulla ja oman ICT-palvelutoiminnan kehittäminen.

Uusi taseyksikkö, Rakennusomaisuuden taseyksikkö, joka aloittaa toiminnan 1.1.2019 kaupunginhallituksen alaisuudessa, omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikön vastuulla on erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus.

Laskelmissa ei ole otettu huomioon sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia. Vuonna 2017 hyväksyttiin muutosohjelma. Muutosohjelman tuloksia hyödynnetään tulevien talousarvioiden valmistelussa. Muutosohjelman Oulu 2020 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luoda pohja tarvittaville henkilöstöpoliittisille linjauksille, yhteistoimintamenettelylle ja organisatiomuutoksille.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Oulun kaupunki										
Toimintatulot	428 425	414 151	255 040	249 821	255 682	249 391	250 569	243 770	239 942	241 502
Valmistus omaan käyttöön	17 810	15 860	19 345	17 687	17 829	18 357	14 534	15 453	15 417	14 067
Toimintakulut	-1 292 495	-1 299 015	-1 203 902	-1 216 685	-1 216 934	-1 269 437	-1 257 244	-1 296 969	-1 321 937	-1 347 751
Toimintakate	-846 260	-869 003	-929 518	-949 176	-943 424	-1 001 689	-992 140	-1 037 746	-1 066 578	-1 092 181
Verotulot	692 700	708 151	734 160	743 649	764 560	766 500	766 346	813 800	844 859	882 991
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 100	273 094	270 990	270 990	270 990
Rahoitustulot ja -menot	8 835	5 719	26 909	8 435	28 126	8 605	8 539	5 690	3 073	872
Korkotulot	5 438	6 024	13 133	10 726	10 576	10 426	9 884	9 996	9 809	9 534
Muut rahoitustulot	14 352	10 226	25 837	8 991	32 076	10 534	10 508	8 421	7 696	7 504
Korkomenot	-9 125	-9 644	-8 829	-10 148	-10 976	-11 046	-10 684	-11 399	-13 116	-14 853
Muut rahoitusmenot	-1 830	-888	-3 232	-1 134	-3 550	-1 310	-1 199	-1 328	-1 316	-1 313
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 163	46 516	55 809	52 733	52 345	62 672
Poistot ja arvonalentumiset	-128 507	-100 388	-81 227	-80 982	-80 640	-80 929	-79 418	-82 398	-82 259	-81 224
Suunnitelmapoistot	-128 507	-100 388	-79 616	-80 982	-80 424	-80 729	-79 217	-82 198	-82 059	-81 024
Arvonalentumiset	0	0	-1 611	0	-216	-200	-201	-200	-200	-200
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tulot	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48 148	316 274	4 096	-4 716	38 522	-34 413	-23 610	-29 664	-29 914	-18 552
Poistoeron muutos	7 350	8 364	3 327	2 887	1 712	-3 477	-3 997	-3 841	1 110	1 110
Vapaaehtoisten varausten muutos	917	-2 300	-3 900	-12 300	2 800	7 500	12 700	5 000	0	0
Rahastojen muutos	-3 883	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-43 764	322 338	3 523	-14 129	43 034	-30 391	-14 906	-28 505	-28 804	-17 442

*) Laskelmissa on eliminoitu kaupungin yksiköiden väliset sisäiset siirrot. Laskelmat sisältävät ainoastaan ulkoiset erät.

**) Vuosi 2021 ei sisällä sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia.

Tilinpäätökset sisältävät vuosittain kertavaikutteisia eriä, jotka parantavat tulosta. Lisäksi tulokseen vaikuttavina voi olla myös kertavaikutteisia eriä, jotka huonontavat tulosta kuten rahoitusarvopapereiden myyntitappiot, arvopapereiden negatiivisesti vaikuttavat arvostukset sekä pysyvien vastaavien arvonalentumiset. Näiden vaikutus on ollut kaupungin tulokseen kuitenkin vähäisempi kuin positiivisten kertavaikutteisten erien vaikutus. Vuodelle 2019 ei ole tiedossa suuria kertavaikutteisia eriä tai ne ovat niin epävarmoja, ettei niitä varovaisuuden periaatteen mukaan voida ottaa mukaan laskelmiin.

Tilinpäätös 2015 sisälsi osinkotuloja n. 22 milj. euroa, joista Partnera Oy:ltä saatuja osinkoja n. 20 milj. euroa. Tilinpäätös 2015 sisälsi myös Partnera Oy:n pääomanpalautusta n. 7 milj. euroa, joka kirjautui toimintatuottoihin. Tilinpäätös

2016 sisälsi Oulun Energia Oy:ltä pääoman palautusta n. 9,4 milj. euroa, erä ei näkynyt tuloksessa, vaan oli tasevaikutteinen ja rahoitustilannetta parantava erä. Myös vuonna 2017 Partnera Oy maksoi kaupungille osinkoja n. 26,3 milj. euroa. Talousarviovuodelle 2018 ennakoidaan osinkotuloja n. 7,2 milj. euroa. Oulun Energia Oy:ltä saatavat korkotuotot ja osinkotuotot ovat vuonna 2018 arviolta n. 10,9 milj. euroa, 2019 n. 10,6 milj. euroa, vuonna 2020 n. 10,6 milj. euroa ja vuonna 2021 n. 10,4 milj. euroa.

Oulun kaupunki on saanut vuosina 2014-2015 yhdistymisavustuksia n. 1,8 milj. euroa vuosittain. Vuodesta 2016 lähtien yhdistymisavustuksia ei enää ole saatu. Valtionosuuk-sien menetysten kompensaaationa on saatu viitenä vuote-na 6,6 milj. euroa vuosittain. Valtionosuuk-sien kompensaa-tiota ei enää saada vuodesta 2018 lähtien.

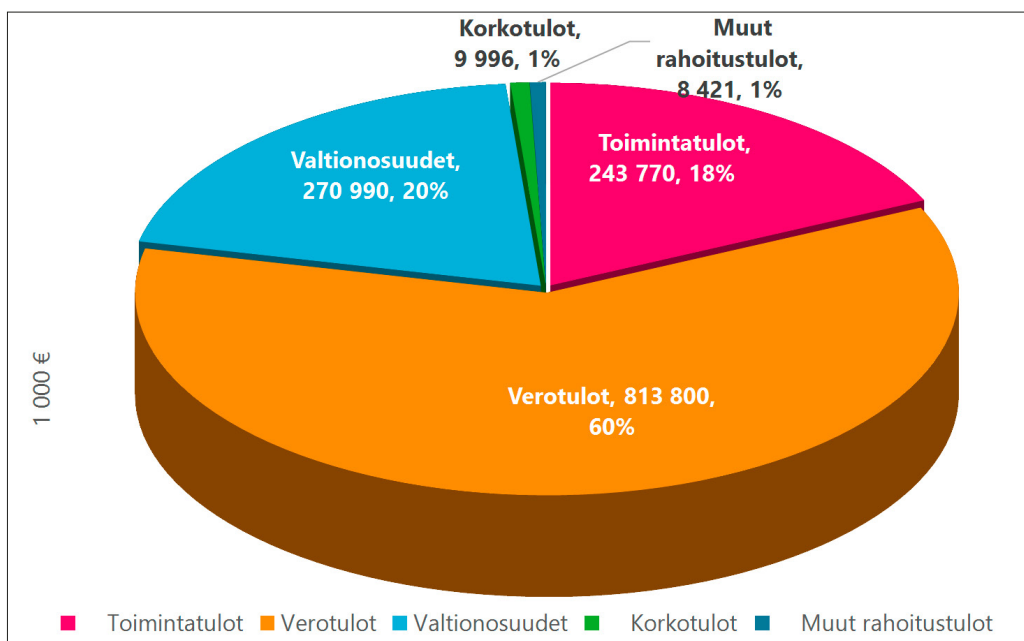
KERTAVAIKUTTEISET ERÄT					
Tulot, milj. euroa	TA2019	ENN2018	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus	-	-	-	-	1,8
Valtionosuuden kompensatio	-	-	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut	-	-	-	-	3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa	-	-	-	2,1	-
Pateniemen rannan sop.korvaukset	-	-	3,6	-	-
Partnera Oy pääoman palautus	-	-	-	-	7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)	-	-	-	1,2	-
Medipolis GMP Kiviharjuntie	-	-	1,2	-	-
Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto	-	9,4	-	-	-
Valistustalo Oy:ltä saatu viimeinen jako-osuus	-	0,9	-	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	0,8	1	-	-	-
Osingot	5,8	7,2	28,6	5,2	22,1
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	0,2	0,4	0,5	0,6	1,6
Yhteensä	6,8	18,9	40,5	15,7	42,3

Menot, milj. euroa	TA2019	ENN2018	TP2017	TP2016	TP2015
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus (kohdistettu henkilöstömenoihin)	-	-	-	-	-3,5
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-0,3	-0,2	-1,4	0,4	-2,2
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-0,2	-0,2	-0,2	-3,3	-1,6
Yhteensä	-0,5	-0,4	-1,6	-2,9	-7,3

KAIKKI YHTEENSÄ	6,3	18,5	38,9	12,8	35
------------------------	------------	-------------	-------------	-------------	-----------

Liikelaitosten yhtiöityminen näkyy kaupungin tulopohjassa ulkoisten toimintatulojen osuuden laskuna. Korkotulot sisältävät antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikenneteileiltä saadut korkotulot. Muihin rahoitustuloihin sisällytetään verotilityskorot, osingot

ja osuuspääomien korot, viivästyskorot, ei suojaavan korkovaihtosopimuksen korkotuotot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden luovutusvoitot. Ulkoisista myyntituloista tarkempi erittely kohdassa 6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tulokseen ja rahoitukseen.

Kuva 10. Oulun kaupungin tulopohja

Oulun kaupungin tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Asukasluku vuoden lopussa	193 832	196 194	198 583	200 600	202 341	204 098	206 386	208 674	210 962
Tulovero-%	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Tuloslaskelman tunnusluvut									
Toimintatulot/Toimintamenot %	33,6	32,3	21,5	20,8	21,3	20,2	19,0	18,4	18,1
Toimintakate €/asukas	-4 366	-4 429	-4 681	-4 732	-4 663	-4 861	-5 028	-5 111	-5 177
Vuosikate/Poistot %	62,5	74,9	107,2	94,2	148,2	70,4	64,2	63,8	77,3
Vuosikate €/asukas	415	383	430	380	589	273	256	251	297
Rahoituslaskelman tunnusluvut									
Investointien tulorahoitus -%	36	11	74	61	108	42	36	38	60
Nettoinvestoinnit €/asukas	969	-145	392	472	374	439	654	623	464
Lainakanta €/asukas	2 858	3 266	3 300	3 346	3 126	3 097	3 495	3 837	3 971
Lainanhoitokate	2,2	2,2	1,0	2,6	1,5	1,8	1,7	1,9	1,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	58	62	69	70	66	49	54	59	60

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = $100 \cdot \text{Toimintatulot} / (\text{Toimintamenot} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno}$

Nettoinvestoinnit = $\text{Bruttoinvestoinnit} - \text{rahoitusosuudet investointimenoihin}$

Investointien tulorahoitus -% = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Nettoinvestoinnit}$

Suhteellinen velkaantuneisuus = $(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Vuodesta 2019 alkaen: Suhteellinen velkaant. = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate mittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate < 1 lainanhoitokyky heikko

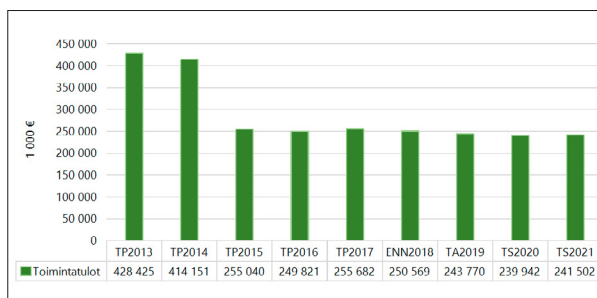
Lainanhoitokate 1-2 lainanhoitokyky tyydyttävä

Lainanhoitokate > 2 lainanhoitokyky hyvä

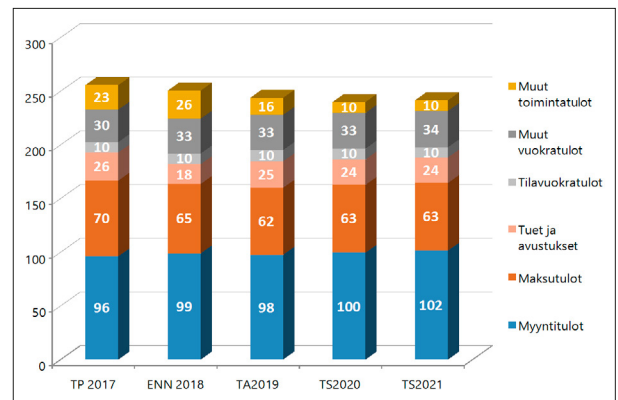
6.1.1 Toimintatulot

Ulkoisissa toimintatuloissa myyntitulojen laskussa näkyi liikelaitosten yhtiöitymiset, vuonna 2015 erityisesti Oulun Energia liikelaitoksen yhtiöityminen. Talousarvion 2019 toimintatulot laskevat vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna n. 4,7 %. Suurin lasku on maksutulossa (11,4 %) ja muissa toimintatuloissa (30,6 %). Palvelusetelien lisääntynyt käyttö alentaa maksutuloja. Pysyvien vastaavien myyntivoitot vaihtelevat vuosittain. Vuonna 2019 tonttien myyntivoittoja, jotka sisältyvät muihin toimintatuloihin, on talousarviossa 11,5 milj. euroa.

Kun verrataan vuoden 2019 arvioituja toimintatuloja vuoden 2018 ennusteeseen, toimintatuloissa on laskua ennusteeseen nähden n. 2,7 % (6,8 milj. euroa). Maksutulojen väheneminen on n. 3 % (n. 2,1 milj. euroa) ja muut toimintatulot laskevat n. 39 % (n. 10 milj. euroa). Tuet ja avustukset kasvavat n. 33 % (n. 6 milj. euroa).

Kuva 11. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen kehittyminen

Kuva 12. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen jakautuminen (M €)

Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat kaupungin toimintatuloista n. 67 %. Suurimmat ulkoiset toimintatulot saadaan yhdyskuntapalveluiden asiakasmaksuista 31 %, hyvinvointipalveluiden asiakasmaksuista 22 % ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden asiakasmaksuista 12 %. Liikelaitosten toimintatulojen osuus on n. 33 %. Suurimmat ulkoiset tulot tulevat Oulun Veden maksuista 14 % ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen maksuosuuksista 10 %.

Alla olevissa taulukoissa on peruskunnan ja liikelaitosten ulkoiset toimintatulot ja niiden osuudet koko kaupungin ulkoisista toimintatuloista.

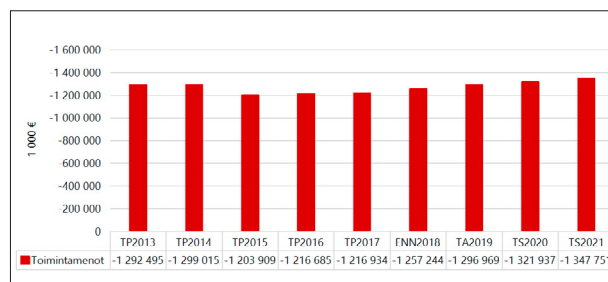
Peruskunnan ulkoiset toimintatulot, 1 000 €	TA2019	%
Keskusvaalilautakunta	670	0,3 %
Tarkastuslautakunta	42	0,0 %
Kaupunginhallitus	2 662	1,1 %
Hyvinvointilautakunta	53 400	21,9 %
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	29 353	12,0 %
Rakennuslautakunta	3 483	1,4 %
Yhdyskuntalautakunta	74 268	30,5 %
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	56 673	23,2 %
Joukkoliikenne	17 595	7,2 %
Peruskunta yhteensä	163 878	67,2

Liikelaitosten ulkoiset toimintatulot, 1 000 €	TA2019	%
Oulun Vesi -liikelaitos	34 068	14,0
BusinessOulu -liikelaitos	8 659	3,6
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	24 280	10,0
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	2 149	0,9
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	6 684	2,7
Oulun Digi -liikelaitos	1 262	0,5
Oulun Infra -liikelaitos	2 791	1,1
Liikelaitokset yhteensä	79 892	32,8

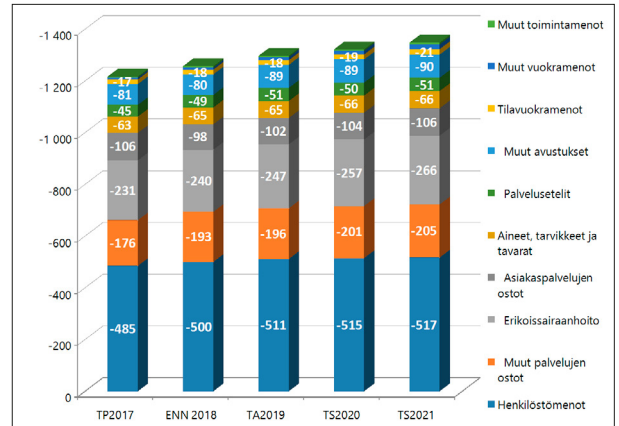
6.1.2 Toimintamenot

Oulun kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvavat vuoteen 2017 verrattuna n. 6,6 % ja vuoden 2018 ennusteeseen n. 3,2 %. Vuoteen 2017 verrattuna suurimmat kasvut ovat henkilöstömenoissa 5,4 %, palvelujen ostoissa 6,2 % ja avustuksissa 10,5 %. Palvelujen ostot sisältävät erikoissairaanhoitojen ostot, jotka talousarviossa 2019 nousevat vuoteen 2017 verrattuna n. 6,9 %. Avustuksiin sisältyvät palveluseteliostot kasvavat talousarviossa 2019 vuoteen 2017 verrattuna n. 11,9 %. Ulkoiset tilavuokrat pysyvät suunnitteen vuoden 2017 tilinpäätöksen tasossa.

Ennusteeseen 2018 verrattuna henkilöstömenot kasvavat 2,2 %, palvelujen ostot 2,5 % (erikoissairaanhoitojen kasvu vuonna 2019 on n. 3 %). Avustukset kasvavat 8,8 %, sisältää palveluseteliostojen kasvua n. 4,2 %. Muissa vuokramenoissa on kasvua ja kasvuun vaikuttaa lisääntynyt leasingrahoituksen käyttö.

Kuva 13. Oulun kaupungin ulkoiset toimintamenot

Kuva 14. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen jakautuminen (M €)

Oulun kaupungin ulkoisista toimintamenoista peruskunnan osuus on n. 81 % ja liikelaitosten osuus n. 19 %. Alla olevissa taulukoissa on peruskunnan lautakuntien ulkoiset toimintamenot ja liikelaitosten toimintamenot vastavasti sekä ulkoisten toimintamenojen osuudet koko kaupungin ulkoisista toimintamenoista.

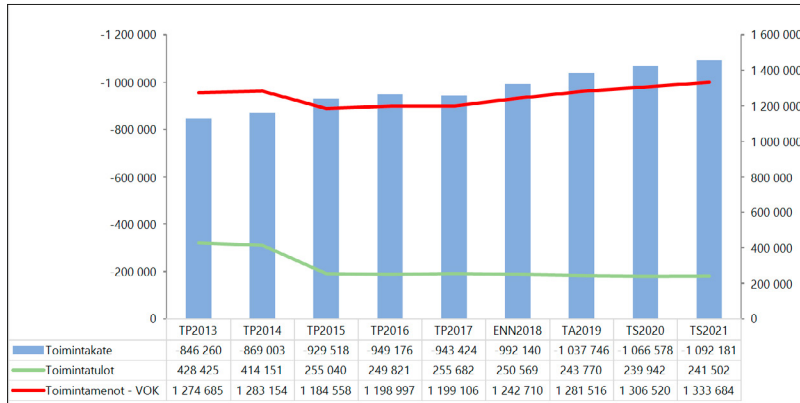
Peruskunnan ulkoiset toimintamenot, 1 000 €	TA2019	%
Keskusvaalilautakunta	-672	0,1
Tarkastuslautakunta	-644	0,0
Kaupunginvaltuusto	-463	0,0
Kaupunginhallitus	-36 918	2,8
Hyvinvointilautakunta	-615 228	47,4
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa	-367 743	28,3
Erikoissairaanhoito	-247 485	19,1
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-330 985	25,5
Rakennuslautakunta	-2 866	0,2
Yhdyskuntalautakunta	-60 106	4,6
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	-32 803	2,5
Joukkoliikenne	-27 303	2,1
Peruskunta yhteensä	-1 047 881	80,8

Liikelaitosten ulkoiset toimintamenot, 1 000 €	TA2019	%
Oulun Vesi -liikelaitos	15 581	1,2
BusinessOulu -liikelaitos	-51 235	3,9
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-32 282	2,5
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	-4 536	0,3
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	-105 938	8,2
Oulun Digi -liikelaitos	-24 296	1,9
Oulun Infra -liikelaitos	-14 126	1,1
Liikelaitokset yhteensä	-247 993	19,1

Taseyksiköiden ulkoiset toimintamenot, 1 000 €	TA2019	%
Oulun Vallistustalorahasto	-80	0,0
Kehittämörahasto	-1 524	0,1
Taseyksiköt yhteensä	-1 604	0,1

6.1.3 Toimintakate (nettomenot)

Toimintakate on toimintatulojen ja -menojen (vähennettynä valmistus omaan käyttöön) erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuonna 2019 verotulojen ja valtionosuuksien eli verorahoituksen kasvu on arvion mukaan n. 4,4 %. Toimintakateen kasvu vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna on n. 4,6 %, tilinpäätökseen 2017 verrattuna kasvu on 10,0 %.

Kuva 15. Oulun kaupungin toimintatulot, toimintamenot (vähennetty valmistus omaan käyttöön) ja toimintakate

Muutokset-%	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021	
Toimintakate		3,6	2,7	7,0	2,1	-0,6	5,2	4,6	2,8	2,4
Verotulot ja valtionosuudet		3,5	2,3	5,3	2,9	1,7	0,5	4,4	2,9	3,4

Oulun kaupungin toimintakatteen kehitys ja verorahoituksen kehitys

Peruskunnan toimintakatteen (nettomenojen) kasvun vuodelle 2018 on n. 5,3 % ja TA2019 arvioidaan kasvua n. 3,5 %. Väestön kasvun mukaiset kasvuprosenttiarvot ovat vuodelle 2018 n. 0,9 % ja vuodelle 2019 n. 1,1 %.

Valtuuston hyväksymien tavoitteiden osalta on ylityspaineita hyvinvointilautakunnalla ja sivistys- ja kulttuurilautakunnalla. Jos arvioidut sitovien nettomenojen ylitykset vuonna 2018 toteutuvat vielä ennustettuakin suurempina, tarkoittaa tämä sitä, että peruskunnan osalta liikkumavara supistuu entisestään.

6.14 Vuosikate

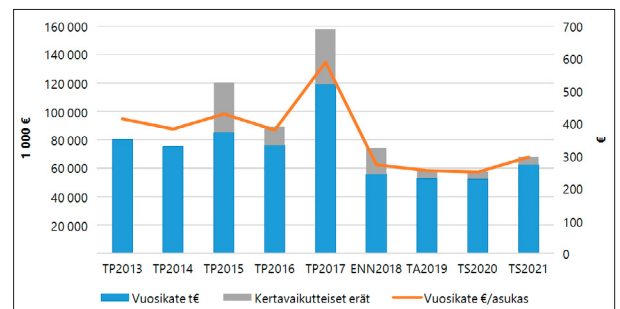
Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulo-rahoitus on riittävä. Oulun kaupungin vuosikate/poistot % on talousarviossa 2019 64,2 % (tilinpäätöksessä 2017 148,2 %; sisältää erityisiä eriä, jotka nostavat vuosikatetta). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Oulun kaupungin tulo-rahoitus ei ole riittävä. Vuosikate alittaa poistot koko suunnittelukauden (poistotaso on noin 80 milj. euroa/vuosi). Investointitaso on korkea ja kaupunki joutuu ottamaan lainaa investointien rahoittamiseksi.

Rahoituslaskelmassa toiminnan rahavirta osoittaa misä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan

(käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toiminta-edellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta. Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Tulo-rahoituksen riittävyyttä tulee tarkastella myös pitemmällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä hyvin. Tilinpäätöksessä 2017 toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta on n. -113 tuhatta euroa. Tunnuslukua parantavat ns. kertavaikutteiset erät.

Kuva 16. Vuosikate ja vuosikate €/asukas kertavaikutteisilla erillä

6.15 Verotulot

Verohallinnon ennakkotietojen mukaan maksuunpantava kunnallisvero 2017 on odotettua heikompi ja veronpalautusten taso tulee olemaan poikkeuksellisen korkea. Syyksi arvioidaan julkisen sektorin palkansaajien liian korkeat ennakonpidätysprosentit verovuonna 2017. Näitä muutettiin vuodelle 2017 yhtäläisin perustein, vaikka julkisen sektorin työntekijöiden tuloja leikattiin. Taustalla on jossain määrin epäonnistunut julkisen sektorin lomarahaleikkauksen sekä työtulovähennyksen vaikutusarviointi.

Verotuloissa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön 14.9. julkistamat ennusteet. Lisäksi ennusteessa on huomioitu elokuun tilitykset sekä Verohallinnon 10.9. julkaisemat ennakkotiedot verovuoden 2017 verotuksesta. Veronkevennyksen arvioidaan alentavan kunnallisveron tuottoa yhteensä noin -236 miljoonalla eurolla. Suurin yksittäinen muutos on ansiotasoindeksin tarkistus, joka vähentää kunnallisveron tuottoa noin -154 miljoonalla eurolla. Muut veroperustemuutokset on kohdistettu kunnallisverotuksen perusvähennykseen, työtulovähennykseen sekä eläketulovähennykseen. Ottaen huomioon kunnallisveron tuottoa parantava veroperustemuutos (asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen), muutosten arvioidaan alentavan kunnallisveroa yhteensä -223 miljoonalla eurolla. Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta niitä kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

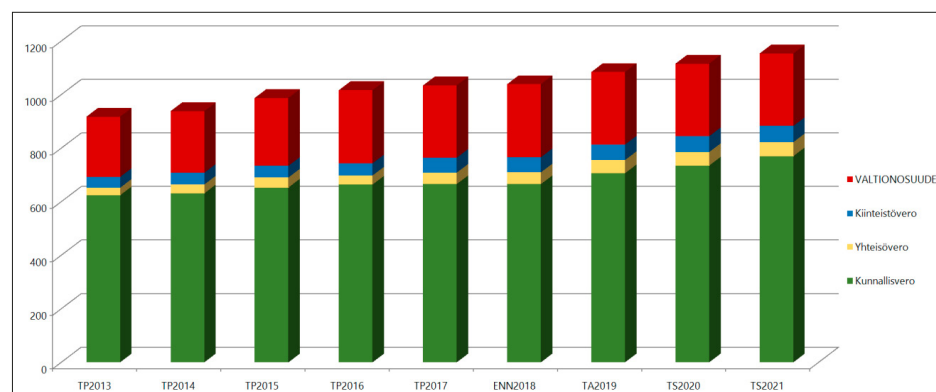
Kunnallisveron kova kasvu vuonna 2019 on monien tekijöiden yhteisvaikutus. Suurin syy kasvuun on luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalaukset vuonna 2018, minkä vuoksi vuoden 2018 taso jää

alhaiseksi. Myös jäännösverot selittävät osan muutoksesta, sillä verovuoden 2018 jäännösverot tilittyvät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin vuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen 0,4 %-yksiköllä vuonna 2019 nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne. Vuosille 2020 ja 2021 on myös ennustettu kasvua, mutta uuden hallitusohjelman verolinjauksia ei ole vielä tiedossa ja vähennysten kasvu laskelmissa on tästä johtuen erittäin maltillista.

Yhteisöveroennusteessa on huomioitu valtiovarainministeriön päivitetty ennuste. Verovuoden 2018 ennakoita on pienennetty johtuen elokuun ennustettua alemmalla kertymällä. Muutokset pienentävät yhteisöveron kokonaiskertymää koko maassa yhteensä noin 60 miljoonalla eurolla kuluvana vuonna. Vuodelle 2019 on ennustettu kasvua, koska toimintaylijäämien ennusteluvut ovat hyviä.

Kiinteistöverossa on vuoden 2018 osalta käytetty kiinteistöverotuksen lopullisia tietoja, jotka julkaistiin Verohallinnon tilastopalvelussa 28.8.

VEROTULOT, 1 000€	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Kunnallisvero	624 399	631 475	653 256	664 334	665 862	665 754	706 481	735 173	770 432
<i>Muutos %</i>	7,7	1,1	3,4	1,7	0,2	0,0	6,1	4,1	4,8
<i>Vero-%</i>	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Yhteisövero	27 798	32 894	37 295	33 793	42 612	43 770	49 155	50 359	52 046
<i>Muutos %</i>	2,9	18,3	13,4	-9,4	26,1	2,7	12,3	2,4	3,3
Kiinteistövero	40 503	43 783	43 609	45 522	56 086	56 822	58 164	59 327	60 513
<i>Muutos %</i>	22,8	8,1	-0,4	4,4	23,2	1,3	2,4	2,0	2,0
Verotulot yht.	692 700	708 152	734 160	743 649	764 560	766 346	813 800	844 859	882 991
<i>Muutos %</i>	8,3	2,2	3,7	1,3	2,8	0,2	6,2	3,8	4,5

Kuva 17. Verotulojen ja valtionosuuksien kehittyminen (M €)

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta

tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Alla olevasta taulukosta näkyy Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2013–2021. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpantun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste									
Oulu	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tuloveroprosentti	19,25%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
Kunnallisveroaste	14,86%	15,40%	15,32%	15,09%	14,63%	14,64%	14,64%	14,83%	14,95%
	4,39%	4,60%	4,68%	4,91%	5,37%	5,36%	5,36%	5,17%	5,05%

Verovuodesta 2018 alkaen luonnollisten henkilöiden ja yritysten tuloverotuksessa siirrytään verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Verotus ei enää pääty verovelvollisilla samaan aikaan, vaan joustavasti kesä-lokakuun välillä. Muutos tarkoittaa myös sitä, että jäännösverojen periminen ja veronpalautusten maksatus aikaistuvat. Jos verotus päättyy jo kesäkuussa, veronpalautukset maksetaan verovelvolliselle elokuussa nykyisen joulukuun sijaan. Koska veronpalautukset peritään veronsaajilta ja jäännösverot tilitetään veronsaajille, niin myös tilitykset aikaistuvat tältä osin. Tällä on suuria vaikutuksia kuntien verontilitysten jaksottumiseen eri kuukausien välillä.

6.1.6 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen

kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määrätymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain. Hallitusohjelman mukaisesti valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia vuosina 2018-2019.

VALTIONOSUUDET, 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 094	270 990	270 990	270 990
Muutos %	3,5	2,3	10,2	7,7	-1,3	1,2	-0,8	0,0	0,0
Verotulot ja valtionosuudet	917 783	938 489	987 931	1 017 007	1 034 460	1 039 440	1 084 790	1 115 849	1 153 981
Muutos- %	3,5	2,2	5,3	2,9	1,7	0,5	4,4	2,9	3,4

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on n. 38,5 milj. euroa (ennuste vuodelle 2018 on 38,499 milj. euroa). Tasauslaskelma on laskettu uuden järjestelmän mukaan vuosille 2015-2019. Valtionosuuksia tasataan laskennallisten verotulojen perusteella kahden vuoden viiveellä.

Kiinteistövero siirrettiin tasauksen ulkopuolelle vuonna 2012 ja palautettiin ydinvoimaloiden osalta takaisin vuoden 2015 alusta 50 % painoarvolla.

Kotikuntakorvaukset ovat vuonna 2019 nettona n. -11,0 milj. euroa (vuonna 2018 n. -10,4 milj. euroa). Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuutta, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja -menoihin.

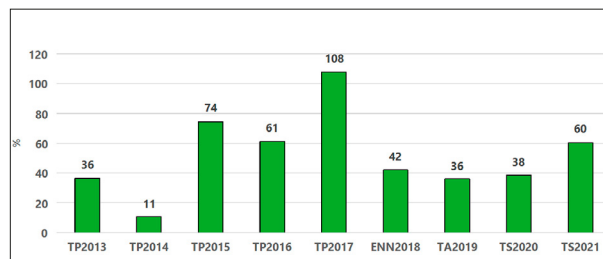
6.2 Rahoituslaskelmaosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten menot on rahoitettu. Yhteen laskelmaan kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta.

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018+ muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Oulun kaupunki										
Toiminnan rahavirta										
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 163	46 516	55 809	52 733	52 345	62 672
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjaukset	-13 455	-362 190	-18 733	-15 867	-18 567	-21 410	-21 930	-11 665	-6 175	-6 035
Investointien rahavirta										
Investointimenot	-226 972	-719 576	-115 528	-125 288	-112 810	-155 275	-133 542	-146 873	-136 497	-104 111
Rahoitusosuudet invest.	5 594	5 304	878	779	2 251	554	703	250	240	233
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	33 636	742 779	36 895	29 755	34 817	40 210	43 209	11 665	6 175	6 035
Toiminnan ja investointien rahavirta	-120 839	82 979	-11 165	-34 356	24 853	-89 406	-55 751	-93 890	-83 912	-41 206
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset	1 684	-207 732	52 374	690	4 699	2 906	9 894	4 629	4 582	4 082
Antolainasaamisen lisäykset	-1 059	-212 057	-13 220	-3 192	-81	-2 000	-1 124	-500	-500	0
Antolainasaamisen vähennykset	2 743	4 325	65 594	3 882	4 780	4 906	11 018	5 129	5 082	4 082
Lainakannan muutokset	101 518	86 791	14 509	15 800	-38 541	88 564	-600	89 261	79 330	37 124
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	70 000	100 000	50 000	0	114 045	30 000	115 110	101 294	64 794
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-28 707	-86 269	-28 830	-77 538	-25 481	-25 482	-25 849	-21 964	-27 670
Lyhytaikaisten lain. lis./väh.	8 797	45 498	778	-5 370	38 998	0	-5 117	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-97	0	0	0	0	0	1 221	0	0	0
Muut maksuvalm. muutokset	15 396	48 388	-24 225	17 823	-6 174	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-2 337	10 426	31 492	-44	-15 163	2 064	-45 236	0	0	0

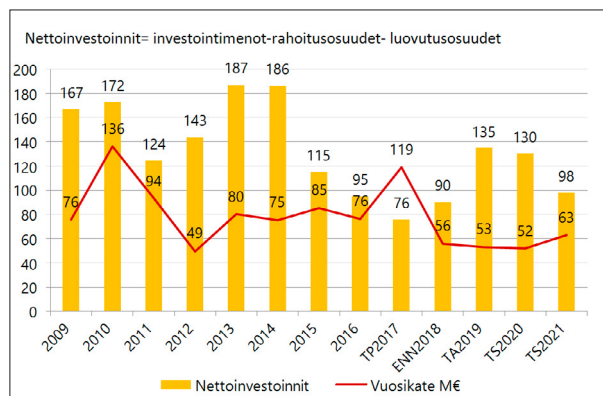
6.2.1 Investoinnit

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankinta sekä rahoitusosuudet ja pitkävaikutteisten tuotantovälineiden myynneistä saatavat tulot.

Todellinen tunnusluku vuonna 2014 on 41. (Tunnuslukuun vaikuttaa yhtiöittämiset.)

Kuva 18. Investointien tulo-rahoituksen kehittyminen.

Kuva 19. Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehittyminen.

Oulun kaupungin investoinnit

Investointikohteet 1 000€	TA2019	TS2020	TS2021
Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	2 000
Irtain käyttöomaisuus	5 695	3 905	3 655
Maan hankinta	6 000	6 000	6 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	38 445	40 398	33 882
VT4	4 500	0	500
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	52 140	52 303	45 537
Liikelaitokset ja taseyksiköt			
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	69 528	63 584	37 299
Muut sisäiset liikelaitokset	5 900	5 700	5 550
Kehittämisrahasto	1 000	100	100
Oulun Vesi -liikelaitos	18 305	14 810	15 625
LIIKELAITOKSET JA TASEYKSIKÖT YHTEENSÄ	94 733	84 194	58 574
OULUN KAUPUNGIN INVESTOINNIT YHTEENSÄ	146 873	136 497	104 111
OULUN KAUPUNGIN INVESTOINNIT ILMAN VT4	142 373	136 497	103 611

Kasvavana kaupunkina Oulun tarve investoida on korkea. Tiukassa taloustilanteessa haasteena on löytää olemassa olevan palveluverkon mahdollisuudet. Tulo-rahoitus ei ole riittävä. Vuosikatteen alhainen taso asettaa paineen lisälainanotolle.

6.2.2 Lainat

Oulun suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 65,7%. Suhteellinen velkaantuneisuus = (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot. Suhteellinen

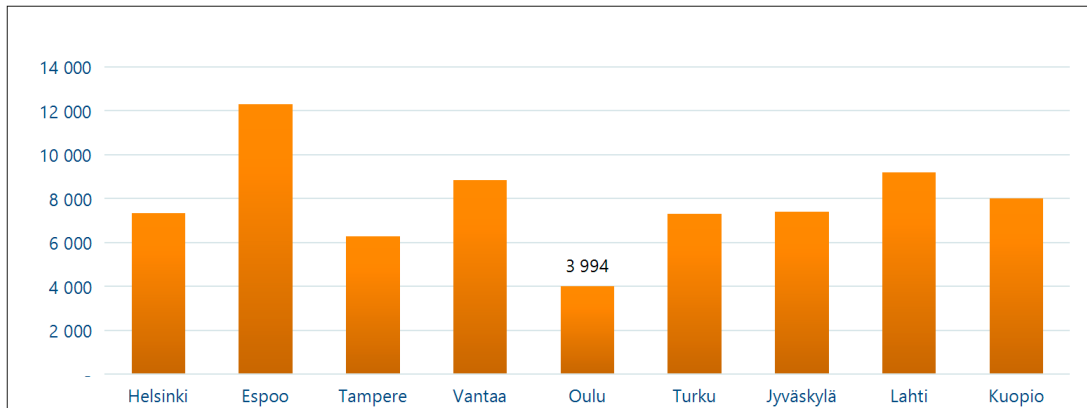
velkaantuneisuus tunnusluku on sitä parempi, mitä pienempi luvun arvo on ja kaupungilla on sitä paremmat mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Vuonna 2013 Oulun kaupungin lainasaldo oli 554 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2017 kaupungin lainasaldo oli n. 632,6 milj. euroa ja ennusteessa 2018 lainasaldon arvioidaan olevan n. 632 milj. euroa. Talousarvion 2019 lukujen pohjalta laskettu lainasaldo on n. 721 milj. euroa.

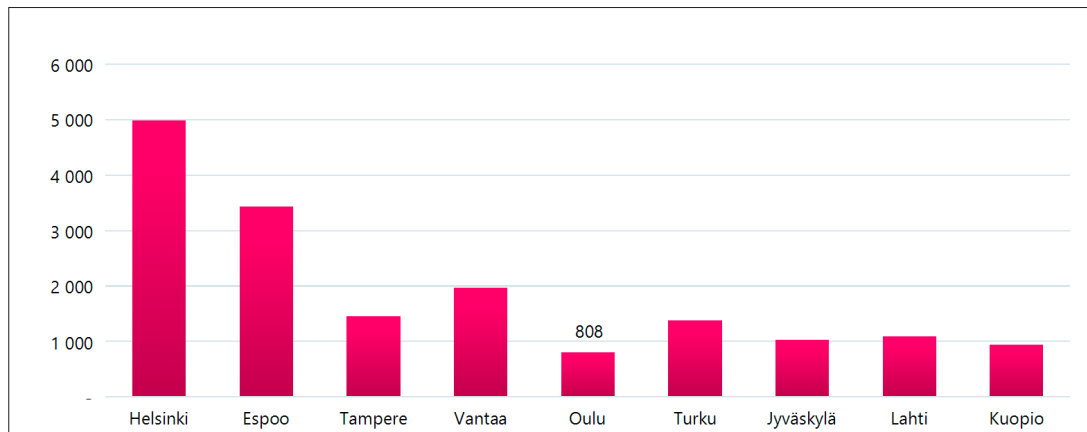
Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2017 lainat asukasta kohti olivat 3 126 euroa/asukas. Vuonna 2017 asukasta

kohten laskettu kuntien lainakanta oli vastaavasti 2 921 euroa/asukas. Vuoden 2018 ennusteessa lainat asukasta kohti ovat 3 097 euroa/asukas ja talousarviossa 2019 3 495 euroa/asukas.

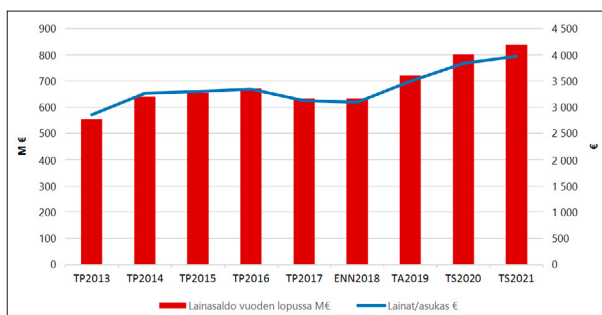
Suurten kaupunkien vertailussa konsernilainat ja konsernilainat asukasta kohti ovat vertailukelpoisempia kuin pelkästään kaupungin lainojen tarkastelu, koska kaupungit ovat yhtiöittäneet toimintonsa eri tavoin. Oulun kaupungin konsernilainat tilinpäätöksessä 2017 olivat 3 994 euroa/asukas, joka on suurista kaupungeista alhaisin. Konsernista ei tehdä talousarviota, ainoastaan Oulun kaupungista.

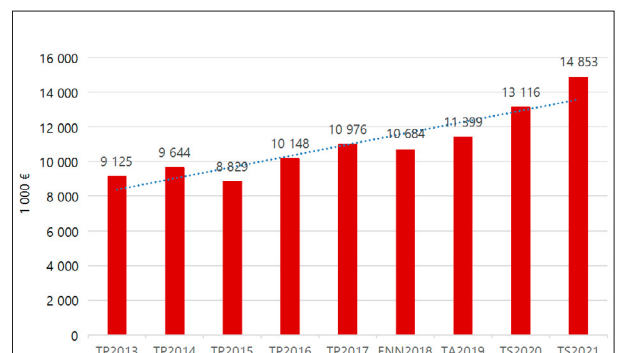
Kuva 20. Konsernilainat €/asukas TP2017

Kuva 21. Konsernilainat milj. euroa TP2017

Kuva 22. Oulun kaupungin lainat ja lainat €/asukas

Kuva 23. Lainojen korkomenot vuosittain

6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma sisältävät peruskunnan alaiset lautakunnat sisältäen sisäiset erät.

TUOSLASKELMA, 1000 €						
Peruskunta	TP2017	TA2018	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatulot	189 058	167 747	167 115	169 051	163 604	163 904
Valmistus omaan käyttöön	9 462	10 361	7 429	8 350	8 350	7 000
Toimintamenot	-1 222 407	-1 260 922	-1 252 947	-1 293 058	-1 317 719	-1 340 874
Toimintakate	-1 023 886	-1 082 813	-1 078 402	-1 115 657	-1 145 766	-1 169 970
Verotulot	764 560	766 500	766 346	813 800	844 859	882 991
Valtionosuudet	269 900	273 100	273 094	270 990	270 990	270 990
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotulot	10 704	11 213	9 846	11 299	11 675	11 362
Muut rahoitustulot	20 694	25 069	25 121	23 928	23 954	23 762
Korkomenot	-10 985	-11 046	-10 684	-11 399	-13 116	-14 853
Muut rahoitusmenot	-2 509	-855	-728	-863	-863	-863
Vuosikate	28 477	-18 832	-15 408	-7 903	-8 267	3 418
Poistot ja arvonalentumiset						0
Suunnitelmapoistot	-34 245	-33 210	-32 325	-33 600	-33 600	-33 600
Arvonalentumiset	-269	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 037	-52 042	-47 733	-41 503	-41 867	-30 182
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-6 037	-52 042	-47 733	-41 503	-41 867	-30 182

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €						
Peruskunta	TP2017	TA2018	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	28 477	-18 832	-15 408	-7 903	-8 267	3 418
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-16 877	-12 000	-12 027	-11 500	-6 000	-6 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-54 958	-70 323	-64 574	-52 140	-52 303	-45 537
Rahoitusosuudet invest.	1 150	194	124	0	0	0
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	27 180	25 495	27 052	11 500	6 000	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 027	-75 466	-64 833	-60 043	-60 570	-42 119
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	12 787	-22 801	9 254	-36 503	-19 450	12 950
Antolainasaamisen lisäykset	-58	-35 000	-9 117	-51 500	-39 500	-10 000
Antolainasaamisen vähennykset	12 845	12 199	18 370	14 997	20 050	22 950
Lainakannan muutokset	-38 541	88 564	-600	89 261	79 330	37 124
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	114 045	30 000	115 110	101 294	64 794
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-77 538	-25 481	-25 482	-25 849	-21 964	-27 670
Lyhytaikaisten lain. lis./väh.	38 998	0	-5 117	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalm. muutokset	25 335	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-15 446	-9 703	-56 179	-7 285	-689	7 955

6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen

Taulukko kuvaa peruskunnan toimialojen, liikelaitosten ja taseyksiköiden (Kehittämisrahasto, Valistustalorahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö) vaikutusta Oulun kaupungin tulokseen (ulkoiset erät). Alempi taulukko sisältää sisäiset erät.

TULOSLASKELMA, 1000 €	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tiläpalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	BusinessOulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yht.
TA2019 (ulkoiset erät)											
Toimintatulot	243 770	163 878	79 892	34 068	6 684	1 262	2 791	8 659	24 280	2 149	0
Valmistus omaan käyttöön	15 453	8 350	2 133	2 133	0	0	0	0	0	0	4 970
Toimintamenot	-1 296 969	-1 047 373	-247 993	-15 581	-105 938	-24 296	-14 126	-51 235	-32 282	-4 536	-1 604
Toimintakate	-1 037 746	-875 145	-165 967	20 621	-99 253	-23 035	-11 334	-42 576	-8 002	-2 387	3 366
Verotulot	813 800	813 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	270 990	270 990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusuotot ja -kulut											
Korkotulot	9 996	9 116	0	0	0	0	0	0	0	0	880
Muut rahoitustulot	8 421	5 452	19	18	0	0	0	0	1	0	2 950
Korkomenot	-11 399	-11 399	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-1 328	-863	0	0	0	0	0	0	0	0	-465
Vuosikate	52 733	211 951	-165 949	20 639	-99 253	-23 035	-11 334	-42 576	-8 001	-2 387	6 731
Poistot ja arvonalentumiset											
Suunnitelmapoistot	-82 198	-33 600	-16 143	-10 600	-127	-275	-3 720	0	-1 421	0	-32 455
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Satunnaiset erät											
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-29 664	178 351	-182 091	10 039	-99 380	-23 310	-15 054	-42 576	-9 423	-2 387	-25 924
Poistoeron muutos	-3 841	0	-3 841	-3 841	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	5 000	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-28 505	178 351	-180 933	11 198	-99 380	-23 310	-15 054	-42 576	-9 423	-2 387	-25 924

TULOSLASKELMA, 1000 €	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tiläpalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	BusinessOulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yht.
TA2019 (sisältää sisäiset erät)											
Toimintatulot	506 019	167 133	283 714	37 110	106 540	26 037	19 724	52 329	36 878	5 095	55 172
Valmistus omaan käyttöön	15 453	8 350	2 133	2 133	0	0	0	0	0	0	4 970
Toimintamenot	-1 559 217	-1 290 057	-257 787	-18 207	-106 341	-25 270	-15 086	-52 329	-35 458	-5 095	-11 374
Toimintakate	-1 037 745	-1 114 574	28 060	21 037	199	767	4 637	0	1 420	0	48 768
Verotulot	813 800	813 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	270 990	270 990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Korkotulot	12 179	11 299	0	0	0	0	0	0	0	0	880
Muut rahoitustulot	26 897	23 928	19	18	0	0	0	0	1	0	2 950
Korkomenot	-13 582	-11 399	-395	-395	0	0	0	0	0	0	-1 788
Muut rahoitusmenot	-19 804	-863	-6 613	-6 613	0	0	0	0	0	0	-12 328
Vuosikate	52 734	-6 819	21 071	14 047	199	767	4 637	0	1 421	0	38 482
Poistot ja arvonalentumiset											
Suunnitelmapoistot	-82 198	-33 600	-16 143	-10 600	-127	-275	-3 720	0	-1 421	0	-32 455
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Satunnaiset erät											
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-29 664	-40 419	4 929	3 447	72	492	917	0	0	0	5 827
Poistoeron muutos	-3 841	0	-3 841	-3 841	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	5 000	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-28 505	-40 419	6 088	4 606	72	492	917	0	0	0	5 827

7 Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna peruskunnan lautakuntien toimintatulot, toimintamenot ja toimintakatteet. Luvut sisältävät sisäiset erät. Luvut eivät sisällä omaan käyttöön valmistuksen menoja.

KÄYTTÖTALOUS	TILIN- PÄÄTÖS	TALOUS- ARVIO (muutettu)	ENNUSTE	TALOUS- ARVIO	MUUTOS TA2019/ ENN2018	MUUTOS TA2019/ ENN2018
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2017	2018	2018	2019	1000 €	%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Toimintatulot	1	335	335	670	335	100,0
Toimintamenot	-358	-300	-300	-680	-380	126,7
Toimintakate	-357	35	35	-10	-45	-128,6
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatulot	3	2	18	42	24	129,4
Toimintamenot	-628	-719	-560	-717	-158	28,2
Toimintakate	-625	-717	-541	-675	-134	24,8
KAUPUNGINVALTUUSTO						
Toimintatulot	0	0	1	0	-1	-100,0
Toimintamenot	-652	-650	-650	-600	50	-7,7
Toimintakate	-652	-650	-649	-600	49	-7,5
KAUPUNGINHALLITUS yhteensä						
Toimintatulot	10 653	3 644	3 761	3 846	85	2,3
Toimintamenot	-72 589	-91 944	-91 718	-100 121	-8 403	9,2
Toimintakate	-61 936	-88 300	-87 957	-96 275	-8 318	9,5
KH ilman erillissitovuuksia						
Toimintatulot	7 410	200	100	200	100	100,0
Toimintamenot	-51 602	-70 459	-69 849	-75 511	-5 662	8,1
Toimintakate	-44 193	-70 259	-69 749	-75 311	-5 562	8,0
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset						
Toimintatulot	186	200	200	50	-150	-75,0
Toimintamenot	-7 424	-7 152	-7 152	-9 169	-2 017	28,2
Toimintakate	-7 238	-6 952	-6 952	-9 119	-2 167	31,2
Konsernihallinto						
Toimintatulot	3 057	2 562	2 606	1 796	-810	-31,1
Toimintamenot	-12 943	-13 152	-13 264	-12 441	822	-6,2
Toimintakate	-9 886	-10 590	-10 658	-10 645	13	-0,1
Kehittämissalkut						
Toimintatulot	0	682	855	1 800	945	110,6
Toimintamenot	-619	-1 181	-1 453	-3 000	-1 547	106,5
Toimintakate	-619	-499	-598	-1 200	-602	100,6
HYVINVOINTILAUTAKUNTA yhteensä						
Toimintatulot	53 624	53 530	53 530	53 400	-130	-0,2
Toimintamenot	-621 040	-641 430	-641 430	-652 850	-11 420	1,8
Toimintakate	-567 416	-587 900	-587 900	-599 450	-11 550	2,0
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa						
Toimintatulot	53 624	53 530	53 530	53 400	-130	-0,2
Toimintamenot	-389 544	-401 045	-401 045	-405 365	-4 320	1,1
Toimintakate	-335 920	-347 515	-347 515	-351 965	-4 450	1,3
Erikoissairaanhoito						
Toimintatulot	0	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-231 496	-240 385	-240 385	-247 485	-7 100	3,0
Toimintakate	-231 496	-240 385	-240 385	-247 485	-7 100	3,0

KÄYTTÖTALOUS	TILIN- PÄÄTÖS	TALOUS- ARVIO (muutettu)	ENNUSTE	TALOUS- ARVIO	MUUTOS TA2019/ ENN2018	MUUTOS TA2019/ ENN2018
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2017	2018	2018	2019	1000 €	%
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA						
Toimintatulot	29 292	29 284	27 444	29 353	1 909	7,0
Toimintamenot	-424 873	-440 622	-438 694	-451 914	-13 220	3,0
Toimintakate	-395 581	-411 338	-411 249	-422 561	-11 311	2,8
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yhteensä						
Toimintatulot	87 751	77 501	77 501	78 234	733	0,9
Toimintamenot	-65 965	-71 659	-69 059	-74 525	-5 466	7,9
Toimintakate	21 786	5 842	8 442	3 709	-4 733	-56,1
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä						
Toimintatulot	69 809	59 501	59 501	59 734	233	0,4
Toimintamenot	-40 583	-45 321	-42 721	-47 187	-4 466	10,5
Toimintakate	29 227	14 180	16 780	12 547	-4 233	-25,2
Joukkoliikenne						
Toimintatulot	17 942	18 000	18 000	18 500	500	2,8
Toimintamenot	-25 383	-26 338	-26 338	-27 338	-1 000	3,8
Toimintakate	-7 441	-8 338	-8 338	-8 838	-500	6,0
RAKENNUSLAUTAKUNTA						
Toimintatulot	4 315	3 451	4 525	3 506	-1 019	-22,5
Toimintamenot	-2 745	-3 236	-3 103	-3 301	-198	6,4
Toimintakate	1 570	215	1 422	205	-1 217	-85,6
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot	185 638	167 747	167 115	169 051	1 935	1,2
Toimintamenot	-1 188 849	-1 250 561	-1 245 513	-1 284 708	-39 195	3,1
Toimintakate	-1 003 211	-1 082 813	-1 078 398	-1 115 657	-37 260	3,5

Valtuuston päätöksen mukaisesti konsernihallinnon tietohallintoryhmä siirtyy 1.1.2019 alkaen uuden liikelaitoksen alaisuuteen. Tilinpäätös-, talousarvio- ja ennustelut eivät sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Valtuuston päätöksen mukaisesti työllisyyspalvelut-yksikkö siirtyi BusinessOulu-liikelaitoksen johtokunnan alaisuuteen 1.8.2017 alkaen.

7.2 Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2019 järjestetään valtiolliset eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Vuonna 2020 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	1	335	335	670	0	0
TOIMINTAMENOT	-358	-300	-300	-680	-10	-340
TOIMINTAKATE	-357	35	35	-10	-10	-340

7.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taaseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Tarkastuslautakunta on lisäksi lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa.

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee lautakunnan asiat ja avustaa sitä arviointitehtävässä. Lisäksi yksikössä,

jossa työskentelee neljä henkilöä (joista yksi 40 %: sesti maakuntavalmistelussa vuonna 2019), tehdään arviointityöhön liittyviä toiminnan ja talouden tarkastuksia lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti ja avustetaan tilintarkastajaa tilintarkastussopimuksen mukaisesti.

Toimintasuunnitelma

Kaupungin toimintaympäristön muutokset ja kunnan toimialan muutokset vaikuttavat myös tarkastuslautakuntaan ja ulkoisen tarkastuksen yksikköön.

Tarkastuslautakunta kehittää arviointitoimintaansa sekä ulkoisella arvioinnilla (kyselyt kaupunginvaltuustolle ja ulkopuoliset asiantuntija-arvioinnit) ja itsearviointilla.

Lautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttävät sekä lautakunnan että ulkoisen tarkastuksen yksikön henkilökunnan koulutusta.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	3	2	18	42	2	2
TOIMINTAMENOT	-628	-719	-560	-717	-725	-734
TOIMINTAKATE	-625	-717	-541	-675	-723	-732

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017	TA 2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	1	1	1	1	1	1
Tilavuokratulot						
Muut vuokratulot	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot			17	40		
Toimintatulot yhteensä	3	2	18	42	2	2
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-399	-382	-362	-386	-390	-390
Palvelujen ostot	-161	-269	-145	-271	-275	-284
Muut palvelujen ostot	-161	-269	-145	-271	-275	-284
Asiakaspalvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	-4	-2	-4	-4	-4
Avustukset						
Palvelusetelit						
Muut avustukset						
Tilavuokramenot	-52	-52	-40	-44	-44	-44
Muut vuokramenot	-11	-12	-11	-12	-12	-12
Muut toimintamenot						
Toimintamenot yhteensä	-628	-719	-560	-717	-725	-734
TOIMINTAKATE	-625	-717	-541	-675	-723	-732

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018- 2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	4	4	4	0,0 %	4	4
Tilapäiset	0	0	0	0,0 %	0	0
Yhteensä	4	4	4	0,0 %	4	4
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	5	4	4	0,0 %	4	4
Tilapäiset	0	0	0	0,0 %	0	0
Yhteensä	5	4	4	0,0 %	4	4
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-312	-283	-306	8,1 %	-310	-310
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-48	-44	-43	-1,5 %	-43	-43
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-25	-25	-26	3,9 %	-26	-26
Varhe-eläkemaksu	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut eläkekulut	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-13	-10	-11	7,5 %	-11	-11
Yhteensä	-399	-362	-386	6,6 %	-390	-390

Yksiköstä on siirtynyt yksi henkilö kaupunginjohtajan alaiseen sisäisen tarkastuksen yksikköön 1.9.2017.

Merkittävimmät riskit

Tarkastuslautakunnan merkittävimmät riskit suhteessa sen tavoitteisiin liittyvät sen arviointisuunnitelman ja työohjelman strategisuuteen, arviointiedellytysten rajautumiseen sekä toiminnan kehittymiseen.

Riskien toteutumisen todennäköisyys on suurin arviointisuunnitelman ja työohjelman strategisuudessa, sillä

uuden strategian toimeenpano ja indikaattorit ovat valtuustossa vasta syksyllä ja sote- ja maakunta -ratkaisut ovat auki. Näihin lautakunnalla ei ole vaikutusmahdollisuuksia. Lisäksi riskiä on arviointimahdollisuuksien rajautumisessa kaupungin ohjeita uudistettaessa, mutta lautakunnan vaikutusmahdollisuus on arvioitu suureksi. Todellisuudessa ko. riskien vaikutukset ovat merkitykseltään huomattavia suhteessa lautakunnan lakisäätteisten tehtävien toteuttamiseen. Riskiä on myös arvioinnin ja tarkastuksen työtapojen kehittymisessä (kaupunginreviisori 40 %: sesti maakuntavalmistelussa).

7.4 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	0	0	1	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-652	-650	-650	-600	-600	-650
TOIMINTAKATE	-652	-650	-649	-600	-600	-650

7.5 Kaupunginhallitus

7.5.1 Kaupunginhallitus yhteensä

Informatiivinen tieto

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017*	TA2018 + MUUTOKSET*	ENNUSTE 2018 *	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	10 653	3 644	3 761	3 846	3 835	3 835
TOIMINTAMENOT	-72 589	-91 944	-91 718	-100 121	-99 020	-99 363
TOIMINTAKATE	-61 936	-88 300	-87 957	-96 275	-95 185	-95 528

*) Valtuuston päätöksen mukaisesti konsernihallinnon tietohallintoryhmä siirtyy 1.1.2019 alkaen uuden liikelaitoksen alaisuuteen. Tilinpäätös-, talousarvio- ja ennusteluvut eivät sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

7.5.2 Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017*	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	7 410	200	100	200	200	200
TOIMINTAMENOT	-51 602	-70 459	-69 849	-75 511	-76 215	-76 905
TOIMINTAKATE	-44 193	-70 259	-69 749	-75 311	-76 015	-76 705

*) Kehittämissuunnitelmat on huomioitu 1.1.2018 alkaen omalla sitovuutenaan ja tilinpäätös 2017 on esitetty taulukossa vertailukelpoisena.

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Muut toimintatuotot 200

- Työttömien ja vähävaraisten joulujuhlatapahtumat 10
- Muut avustukset yhdistyksille ja yhteisöille 80

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Kaupunginhallitus 499
- Muut toimielimet 77
- Käyttövarausmäärärahat 574
- Suhdetoiminta ja edustus 280
- Pehkolanlampi 100

Suhdetoiminta

Kaupunginhallituksen suhdetoiminnassa huomioidaan strategisesti merkittäviä valtakunnallisia ja kansainvälisiä vieraita, kongresseja sekä pidetään verkostoja yllä edunvalvonnan näkökulmasta. Yhteistyössä korostuvat naapurimaiden pohjoiset alueet, Euroopan unionin jäsenmaat, Euroopan unionin toimielimet sekä kaupungin omat valitut kumppanikaupungit maailmalla.

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset (1 000 €):

- Kaikki yhteensä 73 981
- Pohjois-Pohjanmaan liitto 1 822
- Suomen Kuntaliitto 590
- Kunnallinen työmarkkinalaitos 150
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos 12 499
- Oulun seudun ympäristötoimi 2 913
- Verotuskustannukset 4 620
- BusinessOulu liikelaitos avustus 8 841
- BusinessOulu työllisyyspalvelujen avustus 33 800
- BusinessOulu tapahtuma- ja markkinointiyksikön avustus 530
- Oulun Digi -liikelaitoksen tietohallinnon ja kaupunkikortin toiminta-avustus 2 886
- Oulun kaupunginteatteri Oy 4 950
- Oulun Musiikkijuhlasäätiö 160
- Liikuntaopistoavustus 130

Vuonna 2019 osallistutaan mm. seuraavien merkittävien tapahtumien edustukseen ja järjestelyihin: Insinööriliiton järjestöjohdon neuvottelupäivät 24.-26.1.2019, TERVE-SOS 2019 –tapahtuma 23.-24.5.2019, Valtakunnalliset tasa-arvopäivät, Kuntapuheenjohtajapäivät 12-13.6.2019 sekä ta-pauskohtaisesti Oulun yliopiston konferensseja ym.

Edunvalvontatyössä ja yhteiskuntasuhteissa korostetaan yhteistyötä valtionhallinnon, ministeriöiden, eduskunnan sekä sen valiokuntien kanssa samoin kuin suurlähettiläiden ja muun diplomaatti- ja konsulikunnan kanssa Suomessa ja eri maissa.

Kaupunki osallistuu Suomen Kuntaliiton ja muiden merkittävien yhteistyökumppanien järjestämiin kotimaisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin erillisin päätöksin. Kaupungin edustajat osallistuvat Tromssan Arctic Frontiers -tapahtumaan tammikuussa ja mahdollisesti ystävyyskaupunki Materan vuoden 2019 kulttuuripääkaupungin avajaisiin.

Varaudutaan mahdollisiin Suomen EU-puheenjohtajuuskauden 2019 kokousisännöinteihin sekä muihin valtionhallinnon järjestämiin merkittäviin kongresseihin Oulussa. Vuonna 2019 alkavan kaupungintalon remontin aikana järjestetään edustustilaisuudet lähinnä muissa kaupungin omistamissa tiloissa. Asia vaikuttanee jonkin verran tila- ja tarjoilukustannuksiin.

Suhdetoiminnassa valmistellaan kaupungin johdon päättämät huomionosoitukset, kuten kunniamerkit, arvonimet ja Oulu-mitalit ym. Suhdetoiminnassa valmistellaan myös kaupunginhallituksen avustusmäärärahaa maksettavat

kotimaiset ja kansainväliset kertaluonteiset avustukset sekä ystävyysseurojen toiminta-avustukset.

7.5.3 Kehittämissalkut

Kehittämishankelman määrärahat on varattu ensisijaisesti kesken budjettivuotta käynnistyviin uusiin kehittämissalkuihin, joita ei ole voitu ottaa huomioon vuoden 2019 talousarvion laadintavaiheessa. Määrärahoista katetaan kehittämishankkeiden ensimmäisen budjettivuoden tulo- ja menomäärärahat. Lisäksi määrärahaa käytetään rahoitushankkeisiin, joissa kaupunki toimii rahoittajana muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kehittämishankkeissa sekä esiselvityksiin, joihin yleensä saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Edellä mainittujen lisäksi määrärahaa katetaan aiemmilta vuosilta jatkuvien kehittämishankkeiden käyttämättä jääneiden määrärahojen korotukset / alitukset määrärahojen siirtovaihetta koskevan hankekohtaisen arvion perusteella.

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017*	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	0	682	855	1 800	1 800	1 800
TOIMINTAMENOT	-619	-1 181	-1 453	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKATE	-619	-499	-598	-1 200	-1 200	-1 200

*) Kehittämishankkeet on huomioitu 1.1.2018 alkaen omana sitovuutenaan ja tilinpäätös 2017 on esitetty taulukossa vertailukelpoisena.

7.5.4 Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	186	200	200	50	50	50
TOIMINTAMENOT	-7 424	-7 152	-7 152	-9 169	-7 669	-7 669
TOIMINTAKATE	-7 238	-6 952	-6 952	-9 119	-7 619	-7 619

Sitovuudelle on huomioitu vuodelle 2019 seuraavat tulo- ja menomäärärahat:

Tulot (1 000 €)

- Henkilöstökassa tulot 15
- Oulu10 palveluista saadut tulot 35

Menot (1 000 €)

- Monetra Oulu Oy:n ostopalvelut 2 131
- Oulu10 palvelun kiinteistö - ja muut toimintamenot 275
- eläkemenoperusteiset menot, varhemaksut sekä eläkemenot yht. 4 800
- varaus uuden Oulun erilliskustannuksiin 221
- Henkilöstökassan menot 210
- Muut varaukset 32
- Smartum kulttuuri- ja liikuntatuen laajennus peruskunta ja liikelaitokset 1 500

7.5.5 Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin Konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat kaupungin edun mukaisesti. Konsernihallinto ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkiorganisaatiota ja vastaa tytäryhteisöjen omistajaohjauksesta sekä avustaa luottamushenkilöorganisaatiota. Konsernihallinto toimii yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Konsernihallintoa johtaa kaupunginjohtaja ja se jakautuu konserniohjauksen ja konsernipalvelujen yksiköihin. Konserniohjaus-yksikön tehtävä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja jaostojen päätösvalmistelusta, konsernin yhteisöjen omistajaohjauksesta,

kaupungin toimintaan ja poliittisen päätöksentekoon liittyvän hallinnon järjestämisestä henkilöstöpolitiikasta, kansainvälisistä asioista ja edunvalvonnasta. Konsernipalvelut -yksikön tehtävänä on toimia ylimmän johdon määrittelemissä asiantuntija- ja ohjaustehtävissä ja järjestää keskitetyt asiantuntijapalvelut kaupunkikonsernille. Konsernihallinnon keskeiset vastuualueet ja palvelut on toimitettu toimintaohjeessa.

Toimintasuunnitelma

Kansainväliset asiat

Kansainvälistyminen on uudessa kaupunkistrategiassa yksi toiminnan kehittämisen painopisteistä. Kansainvälisyys on osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa ja arkea. Konsernihallinnon kansainvälinen ryhmä tukee kaupungin johtoa ja toimialoja niiden kansainvälisessä toiminnassa ja yhteistyössä. Kaupunginhallituksen hyväksymät kansainvälisen toiminnan linjaukset ohjaavat kansainvälistä toimintaa.

Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelu tarjoaa laajan alustan kaupungin ja sidosryhmien kansainväliselle yhteistyölle. Kaupungin vetovoimaa ja pito-voimaa kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyiseksi viestimällä aktiivisesti kilpailuetutekijöistä ja muista vahvuus- ja osaamisalueistamme myös kansainvälisesti.

Oulu on aktiivisesti mukana valituissa kansainvälisissä verkostoissa, jotka tuovat lisäarvoa oman toiminnan kehittämiseen ja antavat näkyvyyttä oululaiselle osaamiselle ja yrittäjyyttä tukevalle toimintaympäristölle. Haemme aktiivisesti kansainvälisten verkostojen kokouksia ja muita tilaisuuksia pidettäväksi Oulussa. Kansainvälinen ryhmä toimii tiiviissä yhteistyössä BusinessOulun kanssa kansainvälisten tapahtumien toteuttamisessa Oulussa.

Kaupungin ystävyys- ja partnerikaupunkitoimintaa kehitetään niin, että se tarjoaa sekä asukkaille, yrityksille että toimialoille yhteistyön ja vertaisoppimisen mahdollisuuksia.

Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemus 2026

Kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelu jatkuu ohjelman teemojen vahvistamisella ja ensimmäisellä ohjelman ideahauulla, johon asukkaita aktivoidaan osallistumaan mahdollisimman laajasti. Rahoitusmahdollisuudet on selvitetty ja hanketta tukevista investoinneista tehdään ratkaisut ennen vuotta 2020, jolloin ensimmäisen vaiheen hakemus jätetään.

Oulu2026-hakuorganisaatiota vahvistetaan asteittain vuosina 2019-2020. Lopullinen päätös kulttuuripääkaupungista tehdään vuonna 2022, mitä ennen kaupungin on tehtävä päätökset toteutusta tukevista investoinneista ja pitkän tähtäimen kulttuuristrategiasta. Hakemusta valmistellaan yhdessä seudun kuntien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan systemaattisesti tutkimus- ja arviointihankkeella.

Ystävyys- ja kumppanikaupungit ovat luonteva pohja kulttuuripääkaupungin eurooppalaisen ulottuvuuden rakentamiselle. Ulottuvuutta rakennetaan myös hankkeiden kautta, esimerkiksi vuosina 2018-2019 toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoituksella Kulttuuripääkaupunki kansainvälistymisen ja elinvoiman edistäjänä –hanke, jonka kohderyhmänä ovat etenkin kulttuurin vapaan kentän toimijat. Oulu2026-organisaatio verkostoituu aktiivisesti muiden eurooppalaisten hakijakaupunkien kanssa käyttäen hyödyksi esimerkiksi Eurocities- ja LUCI-verkostoja.

Vuosille 2019-2020 haetaan Ouluun seuraavia kansainvälisiä tapahtumia:

- kevät 2019 kansainvälinen ECOC-konferenssi, aiheena kulttuuripolitiikka kaupunkikehittämisen työkaluna
- syksy 2019 LUCI-valokaupunkiyhdistyksen City Under a Microscope –tapahtuma, järjestäjänä valokaupunki-
- järjestö LUCI
- kevät/syyskuu 2020 Eurocities Co-operation Platform
- kevät/syyskuu 2020 Eurocities Economic Development Forum

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksen keskeinen tehtäväalue vuonna 2019 on omistajapoliittinen toimenpideohjelma ja siihen sisältyvien toimenpiteiden valmistelu. Maakunta- ja soteuudistuksen toteutuminen saattaa vaikuttaa vielä voimassa oleviin linjauksiin, joten omistajan linjauksia päivitetään tarvittaessa valtuustossa ja valmistelu toteutetaan linjausten pohjalta.

Yhteiskuntavastuuasioiden raportointi tytäryhtiöiden osalta valmistuu ensimmäistä kertaa vuonna 2019 ja ryhmä valmistele koonnin asioista kaupungin eri sidosryhmien käyttöön.

Mato-ohjelman valmistelu vuosille 2020-2024 aloitettiin syksyllä 2018. Maankäytön toteuttamisohjelmassa esitetään suunnitelma viiden vuoden asuntotuotannosta ja työpaikkarakentamisesta. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein. Investointien hankeselvitystyöryhmiä arvioidaan olevan 10-15 vuodelle 2019. Omistajaohjaus ohjaa hankeselvitystyöryhmiä ja toimii ryhmissä puheenjohtajana.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinoitua ja kehittämistyötä jatketaan riskienhallintavälineistöä edelleen kehittämällä. Riskienhallintayhteys henkilöille järjestetään myös koulutusta vuoden 2019 aikana.

Edunvalvonta

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun, Oulun kauppakamarin ja Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien kanssa toteuttavat Oulun seudun yhteistä edunvalvonnan toimintamallia. Tärkein vaikuttamisen kohde on seuraava hallitusohjelma 2019 ja valittujen strategisten pääpainopisteiden edistäminen. Strategisiksi pääpainopisteiksi on valittu neljä kokonaisuutta: 1. Kulttuuripääkaupunki 2026, 2. Linnanmaan kampuskokonaisuus, 3. digitalisuus ja terveysteknologia sekä 4. älykäs liikkuminen ja liikenneinfrastruktuuri.

Henkilöstöohjaus

Muutosohjelma Oulu2020 avulla varaudutaan toimintaympäristön ja organisaation muutoksiin, mahdollisen maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin kaupunkikonsernissa. Toimiva muutosjohtaminen edellyttää johdolta vuorovaikutteisuutta, aktiivista viestintää ja osallistumismahdollisuuksien luomista. Muutosten toimeenpanossa esimiesten tehtävä on tärkeä. Esimiehet tekevät tavoitteista konkreettisia ja motivoivat työntekijöitä muutoksen toteuttamiseen. Valmennusta, koulutusta ja muutostukea järjestetään tarpeen mukaan.

KVTES:n piiriin kuuluvan henkilöstön palkkojen yhdenmuikaistamista jatketaan palkkaohjelman mukaisesti. Palkkaohjelmaa päivitetään edelleen. Tavoitteena on tehtäväkohtaisten palkkojen yhdenmukaisuus.

Tehtävien täyttökielto jatkuu (Kh 28.5.2013 § 339). TäyttökIELLON tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin.

Vuokratyövoiman ja palvelujen oston periaatteita sekä linjauksia tarkastellaan v. 2019.

Tulevien vuosien painopisteenä on päivitetyn kaupungin henkilöstöohjelman toteuttaminen. Ohjelman osa-alueita ovat johtaminen ja esimiestyö, työhyvinvointi, henkilöstösuunnittelu sekä osaamisen ylläpito ja kehittäminen, työyhteisötaidot ja aito yhteistoiminta, työn tekemisen tavat, avoin viestintä ja vuorovaikutus sekä palkitseminen ja kannustaminen. Vahvistetaan tasa-arvo-osaamista ja sukupuolivaikutusten arvioimista kaupungin talouden suunnittelussa.

Sairauspoissaoloja vähennetään esimiesten käymien varhaisen tuen keskustelujen ja korvaavan työn avulla sekä käyttämällä osasairauspäivärahaa, kun työntekijän työkyky on heikentynyt. Työntekijöiden työuria pidennetään uudelleensijoitustoiminnan avulla, kun työntekijän työkyky entiseen työhön on merkittävästi heikentynyt.

Kunta10–kysely tehtiin vuoden 2018 syksyllä. Tutkimustulosten avulla kehitetään henkilöstön työtä ja työhyvinvointia. Kunta10 kehittämiskohteista ja toimenpiteistä raportoidaan henkilöstöohjaukseen.

Henkilöstön liikuntaa ja kulttuuria tuetaan Smartum saldo liikunta- ja kulttuuriedulla. Oulun Työterveyden, OAKK/Virpiniemen liikuntaopiston ja henkilöstöliikunnan yhteistyötoimintamallia jatketaan henkilöille, joiden työ ja työssä jaksaminen edellyttävät hyvää fyysistä kuntoa.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella v. 2016–2017 pilotoitu yksilöohjausmalli otetaan asteittain käyttöön koko organisaatiossa. Sovelletaan valtakunnallisen VESOTE –hankkeen (Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti) toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseksi. Hankkeen kehittämissuunnitelmat painottavat liikkumista, ravitsemusta ja palautumista. Kannustetaan vähän liikkuvia liikunnalliseen elämäntapaan henkilökohtaisen liikuntaneuvonnan ja kehönkoostumusmittauksen avulla.

Varautumissuunnitelmia testataan ja kehitetään vuosittaisella harjoittelulla. Painopiste on kaupungin roolissa erilaisissa suuronnettomuuksissa. Turvallisuuden osalta painopisteenä on suurten yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittäminen yhdessä muiden viranomaisten kanssa. Vuoden 2019 aikana on kilpailutettava kaupungin vakuutukset, vakuutusmeklari-, vartiointi- ja kameravalvontapalvelut.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma on päivitetty toimintakaudelle 2018 – 2021. Maakuntauudistuksen vaikutus työsuojeluvaltuutettujen ajankäyttöön tarkistetaan vuonna 2019.

Aloitetaan myös TTT (työturvallisuus-työterveys-työhyvinvointi) -tietotarpeiden kartoitus maakuntauudistuksen jälkeistä aikaa varten.

Konsernihallinnon tapaturmavaarat ovat vähäisiä. Talvisin pyritään estämään liukastumis- ja kaatumistapaturmia tukemalla liukuesteiden, nastajalkineiden ja polkupyörän nastarenkaiden hankintaa. Talvikaudella jatketaan työntekijän tukea henkilöstön työmatkaliikkumisen turvallisuuteen. Työpaikkojen nolla toleranssi –ajattelua ja jokaisen toimintavelvollisuutta korostetaan mm. päivitettyissä päihdeohjelmassa ja hyvän käytöksen oppaassa.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteinen arviointi-, tarkastus- ja konsultointityön painopiste on kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmän toimivuudessa ja toiminnan tuloksellisuudessa. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma rakentuu kaupunkikonsernin ja kaupungin eri hallintokuntien tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyjen sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointiin ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuuden ja riittävyyden varmistamiseen. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtoa sisäisen valvonnan selonteon valmistelussa.

Tarkastus- ja arviointitoiminnan koordinoiti tehdään yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa. Sisäisen

tarkastuksen suurin riski liittyy henkilöstön osaamiseen. Jokaiselle työntekijälle laaditaan osana kehityskeskustelua henkilökohtainen koulutussuunnitelma, jonka tarkoituksena on varmistaa henkilön osaaminen mm. koulutuksella. Arviointi- ja tarkastustyössä tarvittavia menetelmiä kehitetään yhteistyössä ulkoisen tarkastusyksikön kanssa.

Hallinto

Hallintopalveluihin kuuluvat johdon ja hallinnon sihteeri- ja tukipalvelut sekä hallinnon asiantuntijatehtävät. Hallintopalvelut vastaa päätöksenteon asiakirjapalveluista, kuten kaupungin toimielinten esityslistoista, pöytäkirjoista, täytäntöönpanoista sekä luottamushenkilöiden palkkioista. Hallintopalvelut ostaa Monetra Oulu Oy:ltä lähipalveluna talous- ja hallintopalveluja sekä Tilakeskus liikelaitokselta virastomestaripalvelut. Lakipalvelut huolehtii oikeudellisesta edunvalvonnasta ja oikeudellisten asiantuntijapalveluiden tuottamista ja koordinoi ulkopuolisen juridisen palvelun käyttämistä.

Asianhallinnassa kehitetään vuonna 2019 asiakirjahallinnon sähköisiä toimintatapoja, päätöksenteon sähköisiä toimintatapoja sekä laajentaa keskitettyä sähköistä pitkäaikaissäilyttämistä. Analogisten aineistojen säilyvyyttä, käytettävyyttä ja saavutettavuutta parannetaan kehittämällä aineiston hakujärjestelmiä ja lisäämällä huonokuntoisen ja vaikeasti käytettävän aineiston digitointia.

Viestintä

Vuonna 2019 Oulun konserniviestinnässä painottuu erityisesti Valovoimainen Oulu 2026 –strategiaa tukeva viestintä. Kaupungin päätöksentekoa ja toimintaa pyritään avaamaan eri kohdetyhmille entistä helppotajuisemmassa ja luottamusta rakentavammassa muodossa. Viestinnässä kiinnitetään huomiota asioiden kertomisen lisäksi niiden perusteluiden avaamiseen sekä positiivisten ilmiöiden esille nostamiseen. Tärkeässä roolissa ovat erilaiset kaupunkikehittämisen hankkeet, joiden kautta viestitään valovoimaisesta Oulusta. Tällaisia ovat esimerkiksi kulttuuripääkaupunkihanke, Oulun digitaalisuuteen liittyvät sisällöt sekä strategiset yhdyskuntakehittämisen hankkeet.

Työyhteisöviestintä on avainasemassa sujuvan ja onnistuneen muutoksen mahdollistamisessa, kun sote- ja maakuntauudistus toteutuu. Henkilöstölle suuntautuvaa viestintää kehitetään, ja esimiesten muutosviestintävalmiuksia parannetaan koulutuksella. Tärkeistä muutoksiin liittyvistä prosesseista viestitään säännöllisesti ja avoimesti. Kaupungin työyhteisöviestinnän pääkanavana toimii intranet Akkuna, jonka uudistaminen käynnistetään osana tietohallinnon vetämää tietotyön kehittämisen projektia. Ouka.fi-sivustoa kehitetään tukemaan ajatusta Oulun kaupungista monikanavaisena mediana. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota sivuston saavutettavuuden parantamiseen. Some-kanavien käyttöä kehitetään suunnitelmalliseen suuntaan ja viestejä kohderyhmien mukaan eri kanaville eriyttäen.

Oulun asukasviestinnän lehden, Oulu-postin, julkaisemista jatketaan neljästi vuodessa vuosien 2019-2021 ajan. Lehden liitteenä julkaistaan kaksi kertaa vuodessa ikään-tyvälle väestölle suunnattu Postia Ainolta –liite.

Uuden tapahtuma- ja markkinointiyksikön kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, jotta Oulun viesteihin saadaan lisää vaikuttavuutta. Resurssien käyttöä tehostetaan poistamalla päällekkäisyyksiä konsernihallinnon viestintäryhmän sekä tapahtuma- ja markkinointiyksikön toiminnasta.

Kaupunkistrategia, kehittämisen ja hankintojen ohjaus

Kaupunkistrategia Oulu 2026 ja muutosohjelma Oulu 2020 toimeenpanoa jatketaan huomioiden Sote- ja maakuntauudistuksen päätökset. Strategian toteuttamishelmien ja strategisten hankkeiden eteneminen raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavan projekti- ja hanketoiminnan kokonaisuuden hallinnointi ja ohjaus jatkuvat kaupunkistrategiasta Oulu 2026 päivitettyissä kehittämissalkuissa. Erityistä huomiota kiinnitetään projektien elinkaaren aikaiseen arviointiin sekä hankkeista ja projekteista saataviin hyötyihin. Salkunhallinnan digitalisointi jatkuu laajentamalla Thinking Portfolion käyttöä myös sisäisiin projekteihin. Projekteissa työskentelevien asiantuntijoiden koulutuksia ja -valmennuksia jatketaan aiempien vuosien tapaan kaupungin keskitetyn koulutuksen kautta. Kansainvälisen hankerahoituksen hakuosaamista vahvistetaan.

Hankintojen ohjaus ja kehittäminen tukee päivitetyn hankintaohjelman toimeenpanoa kaikissa neljässä ohjelman päämäärässä. Keskeisiä painopisteitä vuonna 2019 ovat monipuolinen hankintaosaamisen kehittäminen ja yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys. Toimialoja tuetaan käyttämään hankinnoissaan innovaatiomyönteisiä hankintakäytäntöjä.

Tiedolla johtamisen kehittäminen

Päätöksenteon ja johtamisen tulee perustua luotettavaan tietoon ja analyyseihin, selkeisiin vaihtoehtoihin sekä ennakkointiin päätösten seuraamuksista. Tietojohtamisen tavoitteena ovat yhdenmukaiset toimintatavat tiedon hyödyntämisessä ja tarkoituksenmukainen kytkentä johtamiseen ja päätöksentekoon. Tietojohtaminen kytkeytyy myös strategia-, kehittämis-, talous- ja muihin kuntan ohjausprosesseihin. Tiedolla johtamisen toimintamallia toteutetaan osana johtamisen kehittämistä, toiminnan suunnittelua sekä kehittämistoimintaa. Huomioidaan myös sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset sekä Valtionvarainministeriön Kuntatieto-ohjelman mukainen raportoinnin edellyttämät toimenpiteet. Tiedolla johtamista edistetään myös osana Oulun kaupungin digimuutos –ohjelmaa. Tiedolla johtamisen jatkotoimenpiteet tuodaan päätöksentekoon vuonna 2019 osana kaupungin toimintamallia.

Tietojohtamisen ryhmä ylläpitää jatkuvaa toimintaympäristöanalyysiä ja osallistuu myös hyvinvointitiedon analysointiin, millä tuetaan tietoon perustuvaa toimintaa ja päätöksentekoa. Yhteisen toimintaympäristöanalyysin ja strategian tavoitteiden seurannan kautta tunnistetaan ja asetetaan myös keskeiset kehittämisen ja toiminnan painopisteet talousarvion valmistelua varten. Oulun kaupunki osallistuu Kuntaliiton Kunta hyvinvoinnin edistäjänä –verkostoprojektiin ja yhteistyö alueellisten toimijoiden kanssa jatkuu. Ryhmä osallistuu myös Maankäytön toteuttamishjelman (Mato) laatimistyöhön. Talousarviovuonna on tarkoitus toteuttaa muuttoliiketutkimus, jossa kartoitetaan kaupungin sisäisiä ja ulkoisia muuttovirtoja ja muuton syitä.

Tietojohtamisen ryhmä vastaa tilastopalveluista sekä osaltaan muista tietopalveluista, ryhmä osallistuu myös erilaisten poikkitoiminnallisten selvitysten, arviointien ja suunnitelmien laadintaan. Tietojohtamisen ryhmä jatkaa myös paikkatiedon sovelluskehittämistä tietojohtamiseen ja palvelujen kehittämiseen liittyen. Ryhmä osallistuu myös avoimen datan kehittämiseen sekä Suomi.fi -sovellusten Oulun käyttöönotto-työhön. Ryhmä on mukana Suomi.fi -palvelutietovarannon (PTV) kansallisessa kehittämisessä sekä Oulun sisältöjen ylläpitämisessä ja laadun kehittämisessä asiakaslähtöisiksi. Talousarviovuonna jatketaan myös palvelutietovarannon sisältöjen integrointia mm. ouka.fi-verkkosivuille. OuluCard-järjestelmän kehittämisessä vuonna 2019 tärkein tehtävä on OuluCard-mobiilisovelluksen käyttöönotto.

Rahoitus

Rahoituksen ensisijainen tehtävä on Oulun kaupungin maksuvalmiuden turvaaminen. Maksuvalmiuden turvaaminen tarkoittaa sitä, että Oulun kaupungin rahavarat riittävät maksuvelvoitteista suoriutumiseen joka hetki. Maksuvalmiuden toteutumista seurataan jatkuvasti kassaennusteiden avulla. Maksuvalmius varmistetaan viimekädessä ulkopuolisen rahoituksen avulla eri rahoituslähteitä monipuolisesti ja joustavasti hyödyntämällä. Ulkopuolinen rahoitus toteutetaan valtuuston hyväksymien varainhankinnan periaatteiden mukaisesti.

Rahoitusriskeistä merkittävin on korkoriski, jota hallitaan ensisijaisesti korkosuojauksilla.

Alhainen korkotaso mahdollistaa kohtuuhintaisten pitkien korkosuojauksien tekemisen valtuuston linjaamalla tavalla. Alhainen korkotaso jatkunee vielä muutaman vuoden, mutta kääntyy nousuun lähivuosina.

Kassavarojen päivittäinen hallinnointi hoituu konsernitilin avulla. Konsernitili mahdollistaa kassavarojen kanavoimien konsernin sisällä. Konserniyhtiöille konsernitili tuo helppoutta ja kustannustehokkaat maksuliikepalvelut. Lisäksi konsernitili mahdollistaa lyhytaikaisen rahoituksen hyödyntämisen konserniyhtiöiden maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Sijoittaminen kuuluu kassaylijäämien hallinnointiin ja se hoidetaan valtuuston linjaamien periaatteiden mukaisesti. Konsernitili, sijoitukset ja lainat raportoidaan kaupungin hallitukselle kuukausittain.

Talous

Talouden ohjauksen kannalta ydinprosesseja ja -tehtäviä ovat koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, talouden ja toiminnan seurannan ja raportoinnin ohjaus sekä kehittäminen, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen sekä controller- palvelut.

Monetra Oy:n ja kaupungin yhteinen ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Erilliset operatiiviset yhteistyöryhmät kokoontuvat tiiviimmin vuoden aikana. Ohjausryhmän kautta tapahtuu koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kokonaistuottavuuden kehittäminen.

Kaupungin yhtenä tavoitteena on digitaalisuuden edistäminen. Talousryhmän vastuulla on kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen. Vuoden 2017 aikana aloitettiin kehittämissuunnitelman valmistelu yhteistyössä tietohallintoryhmän kanssa ja suunnitelma valmistui vuoden 2018 aikana. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet vuosille 2018–2020. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näkemyksen pidemmän tähtäimen tavoitteisiin.

Talsu TM1 taloussuunnittelujärjestelmän ensimmäinen versio otettiin tuotantokäyttöön vuoden 2017 aikana. Vuosien 2018-2019 jatkokehitystyön tavoitteena on kehittää järjestelmän käytettävyyttä ja prosesseja, sekä ottaa käyttöön uusia ennustemalleja, jotka mahdollistavat ennustetarkkuuden parantumisen. Raportoinnin kehittämiseen on panostettu CDM-tiedonkoontisovelluksen käyttöä laajentamalla, sekä toteuttamalla versiokorotus raportointiportaaliin. Portaalin päivityksen yhteydessä otetaan käyttöön uusia raportointityökaluja, jotka mahdollistavat raportoinnin tehostamista ja analysoinnin kehittämistä. OukaDW tietovaraston kehitystyötä jatketaan. Tietovarastoon kootaan monipuolista talous- ja toimintatietoa useilta toiminta-alueilta. Tietovarasto ja tiedon laatu ovat keskeisessä roolissa tiedolla johtamisen ja analysoinnin kehittämisessä.

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien toimintaympäristössä keskeiset muutostekijät lähivuosien ja tulevaisuuden kannalta liittyvät sote- ja maakuntauudistuksesta tehtäviin päätöksiin sekä tulevaan lainsäädäntöön. Kuntien on joka tapauksessa varauduttava myös palvelujen järjestämisen ja toiminnan sekä toimintatapojen uudistamiseen. Vastuu talouden hallinnasta on lähivuosinakin haastavaa. Oulun uuden

kaupunkistrategian 'Valovoimainen Oulu' keskeiset teemat elinvoima, vetovoima ja pitovoima ohjaavat myös konsernihallinnon toimintaa ja kehittämistyötä. Kaupungin elinvoiman ja elinympäristön kehittämisessä, osaamisen ja kulttuurin sekä osallistumisen ja demokratian edistämässä Konsernihallinto on mukana yhteistyössä monilla eri foorumeilla ja verkostoissa. Konsernihallinnon roolina on paitsi ohjata, valvoa, myös tukea koko kaupunkiorganisaatiota kaupunkistrategian toteuttamiseksi. Konsernihallinto osallistuu kansallisella ja kansainvälisellä tasolla mm. keskeisten elinvoima-tavoitteiden toteuttamiseen. Kansainvälisten asioiden ja verkostojen merkitys kasvaa, mikä näkyy myös konsernihallinnon tehtävissä. Kaupunki viestii systemaattisemmin myös englanniksi. Vastuu kulttuuripääkaupunkihankkeesta laajentaa osaltaan konsernihallinnon tehtäväkuvia ja toiminta-alueita.

Ympäristön muutokset ja valmistautuminen tulevaisuuden kunnan tehtäviin edellyttävät toimintatapojen uudistamista sekä mm. muuttuvan työn ja työolosuhteiden tunnistamista. Digitalisaatio edellyttää muutoksia toimintatavoissa. Toimintaympäristön haasteet ja tiedolla johtamisen tuki huomioidaan myös johtamisjärjestelmää ja kaupungin toimintamallin päivityksessä muutosohjelman mukaisesti. Konsernihallinto vastaa asiakkuuden toimintamallin kehittämisestä.

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia, myös mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen jälkeenkin. Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää poikkiallinnollista yhteistyötä. Hyvinvoinnin tavoitteet on asetettu kaupunkistrategiaan ja konsernihallinnolla on oma roolinsa poikkiallinnollisessa yhteistyössä ja hyvinvointijohtamisessa.

Kaupungintalon tuleva korjaustyö aiheuttaa myös muutostilanteen henkilöstölle, jolloin on huomioitava henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin liittyvät asiat. Monitoimitiloissa työskentely sekä toisaalta etätyön laajeneminen haastavat sekä työntekijöitä että esimiehiä, mutta luo mahdollisuuksia myös uusille toimintatavoille ja vuorovaikutukselle ja kehittämiselle. Henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös konsernihallinnossa tehtäväkuviin.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.2.

Kehittäminen

Kuntatieto-ohjelma

Valtiovarainministeriö on aloittanut kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma), joka parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteentöimivuutta. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja

yhteisesti määritettyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omissa kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissaan. Kuntatieto-ohjelmaa koskeva valtakunnallinen muutos astuu voimaan vuoden 2020 alussa ja tähän mennessä kuntien ja kuntayhtymien on varauduttava vaadittaviin tietojärjestelmä- ja raportointimuutoksiin.

Oulun kaupunki on osallistunut Kuntatieto-ohjelman projektiin pilottikuntana vuoden 2018 aikana yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa ja pilotointiin on saatu avustus Valtiovarainministeriöltä. Vuosina 2019-2021 Kuntatieto-ohjelmaan liittyviä muutoksia toteutetaan kunnan omarahoituksella.

Asiakaslähtöisten palveluiden yhteiskehittäminen ja pilotointi aidossa käyttöympäristössä

Tavoitteena on tuottaa ja kehittää kuntalaisen edun mukaiset palvelut asiakas- ja tarvelähtöisesti monikanavaisuutta ja monituottajuutta hyödyntäen esim. kehittämällä asiakasymmärrystä ja luomalla asiakkaan tarpeista lähteviä elämäntapahtumiin pohjautuvia julkisen sektorin ja yritysten tuottamia palvelukokonaisuuksia sekä kokoomalla palvelukokonaisuuksia mm. sähköisille alustoille, joita hyödynnetään asiakasohjauksessa ja –neuvonnassa. Lisäksi kehitetään chatbotteja palvelemaan asiakkaita 24/7-periaatteella ja selvitetään tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia asiakasohjauksessa ja –neuvonnassa sekä palveluiden kehittämisessä. Hankkeessa kehitetään asiakkuuksien, palveluiden ja palveluprosessien tiedonkeruuta ja –hallintaa sekä asiakasdatan hyödyntämistä palveluiden kehittämisessä. Kehittämistyössä hyödynnetään valtakunnallisia kehittämishankkeita, esim. Suomi.fi-palvelut. Kehittämistoimissa osallistetaan asiakkaita.

Kulttuuripääkaupunki kansainvälistymisen ja elinvoiman edistäjänä

Projektin tavoitteet määrittyvät Euroopan kulttuuripääkaupunki-tavoitteiden myötä. Projektilla vahvistetaan edellytyksiä seuraaviin EU:n asettamiin ECOC-tavoitteisiin:

- Kaupungin kulttuuritarjonnan ja sen saavutettavuuden kehittäminen ja kaupungin kulttuuriprofiilin nostaminen
- Eurooppalainen ulottuvuus ja valtioiden rajat ylittävä yhteistyö.

Hankkeen avulla kulttuurialan ammattilaisten kansainvälisyys lisääntyy. Konkreettisesti löydetään uusia kansainvälisiä ja kansallisia partnereita Oulun seudun kulttuurilaitoksille ja vapaan kentän edustajille yhteisten projektien suunnittelemiseksi. Onnistuneet projektit edistävät kulttuuripääkaupunkihakemuksen läpimenon mahdollisuuksia.

Kulttuurilaitosten ja vapaan kentän toimijoiden kulttuuriprofiili, kansainvälisen tason osaaminen ja taiteellinen visio vahvistuvat ja eurooppalainen ulottuvuus lisääntyy.

Talous

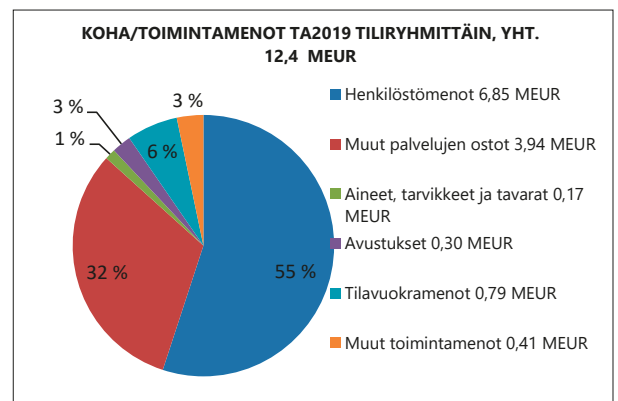
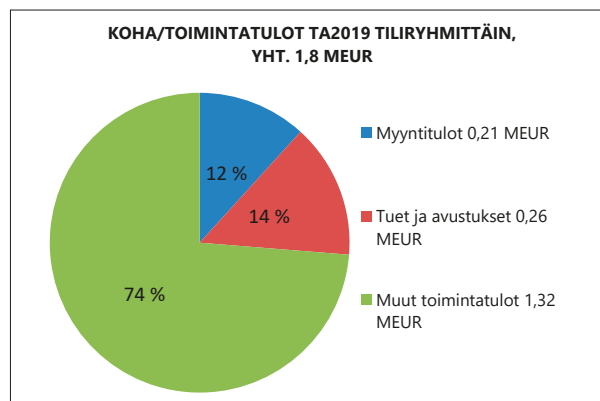
1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017 *	TA2018 + MUUTOKSET *	ENNUSTE 2018 *	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	3 057	2 562	2 606	1 796	1 785	1 785
TOIMINTAMENOT	-12 943	-13 152	-13 264	-12 441	-12 135	-11 789
TOIMINTAKATE	-9 886	-10 590	-10 658	-10 645	-10 350	-10 004

*) Valtuuston päätöksen mukaisesti konsernihallinnon tietohallintoryhmä siirtyy 1.1.2019 alkaen uuden liikelaitoksen alaisuuteen. Tilinpäätös-, talousarvio- ja ennusteluvut eivät sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017*	TA 2018 + muutokset*	ENN2018*	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	156	211	65	211	211	211
Maksutulot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 107	827	776	261	190	190
Tilavuokratulot	10	0	8	0	0	0
Muut vuokratulot	24	0	19	0	0	0
Muut toimintatulot	1 759	1 524	1 738	1 324	1 384	1 384
Toimintatulot yhteensä	3 057	2 562	2 606	1 796	1 785	1 785
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-6 892	-6 689	-6 690	-6 848	-6 385	-6 054
Palvelujen ostot	-4 019	-4 339	-4 550	-3 937	-4 093	-3 701
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-157	-166	-149	-165	-166	-166
Avustukset	-281	-298	-283	-298	-298	-298
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-281	-298	-283	-298	-298	-298
Tilavuokramenot	-1 296	-1 263	-1 282	-787	-787	-1 163
Muut vuokramenot	-292	-352	-268	-311	-312	-312
Muut toimintamenot	-6	-46	-42	-96	-96	-96
Toimintamenot yhteensä	-12 943	-13 152	-13 264	-12 441	-12 135	-11 789
TOIMINTAKATE	-9 886	-10 590	-10 658	-10 645	-10 350	-10 004

*) Valtuuston päätöksen mukaisesti konsernihallinnon tietohallintoryhmä siirtyy 1.1.2019 alkaen uuden liikelaitoksen alaisuuteen. Tilinpäätös-, talousarvio- ja ennusteluvut eivät sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Konsernihallinnon, kuten myös koko kaupungin henkilöstön työhyvinvointia tukevat erilaiset toimintamallit ja ohjeet, mm. varhainen tuki, korvaava työ, uudelleensijoittumisen ohjeet, työterveyden toimintasuunnitelma, työuupumuksen tunnistamis- ja toimintaopas, hyvän käytöksen opas. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan myös liikuntamahdollisuuksilla ja elintapaohjauksella.

Liukuva työaika toimistotyössä lisää työelämän joustavuutta ja oman työn hallintaa. Erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Lisäksi Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikäänntyneille työntekijöille heidän niin halutessaan mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä.

Etätyöskentelyn määrän kasvaessa varmistetaan, että työvälineet ja ohjeistukset vastaavat uudenlaisten työtapojen vaatimuksia. Konsernihallinnossa järjestetään mm. etätyöklinoita, joissa valmennetaan henkilöstöä etätyöskentelyyn.

Työsuojelutoiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä tapaturmia, haitallista työkuormitusta ja ylläpitää työhyvinvointia. Kaupungintalon sisäilmaongelmien takia talo remontoidaan ja etsitään henkilöstölle väistötilat.

Konsernihallinnosta yksi henkilö koulutetaan työyhteisösovittelijaksi erilaisten konfliktitilanteiden mahdollisimman varhaiseen ratkaisemiseen.

Oulun kaupungissa käyttöön otettu käyttövaltuushallinnanjärjestelmä edellyttää toimintatapamuutosta ja esimieskäyttäjien kouluttamista. Myös tietosuoja- ja tietoturvaosaamisen sekä digiosaamisen kehittämistä jatketaan. Esimiestaitoja kehitetään osallistumalla Oulun kaupungin esimiespassivalmennukseen sekä oppisopimusrahoitteisiin johtamisen erikoisammattitutkintoihin ja lähiesimiehen ammattitutkintoihin.

Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus vastaa toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Konsernihallinto vastaa oman henkilöstönsä tarvitsemasta ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta toimialan tarpeiden ja henkilöstön ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan konsernihallinnon henkilöstöraportin yhteydessä. Henkilöstön määrää, työpanosta, tapaturmia, sairauspoissaoloja ja henkilöstökustannuksia seurataan kuukausitasolla.

KOHA yht.	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	109	103	97	-5,8 %	95	92
Tilapäiset	25	14	16	14,3 %	10	7
Yhteensä	134	117	113	-3,4 %	105	99
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	80	99	91	-8,1 %	100	99
Tilapäiset	21	15	16	4,5 %	11	8
Yhteensä	100	114	107	-6,4 %	111	107
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-5 572	-5 516	-5 679	3,0 %	-5 366	-5 056
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-957	-913	-920	0,7 %	-769	-769
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	0	0	0	0,0 %	0	0
Varhe-eläkemaksu	-91	-39	-50	27,7 %	-50	-50
Muut eläkekulut	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-272	-222	-199	-10,3 %	-199	-179
Yhteensä	-6 892	-6 690	-6 848	2,4 %	-6 384	-6 054

Henkilöstösuunnitelmassa huomioitu ta2019 sekä ts2020 ja ts2021 Tietohallintoryhmän ja kaupunkikortin siirtymisen uuteen liikelaitokseen 1.1.2019 alkaen.

Merkittävimmät riskit

Konsernihallinnon yksiköiden vastuulle kuuluu merkittävien asiakokonaisuuksien valmistelu, ohjaus ja valvonta. Konsernihallinto tukee keskitetyllä erityisasiantunteumuksella hallintokuntien toimintaa konsernihallinnon toimintaohjeessa todetuissa tehtävissä. Asiantuntemuksen

puute, riittämätön resursointi ja se, että järjestelmät eivät tue valmistelua voivat johtaa valmistelujen epäonnistumiseen. Seurauksena voi olla, että asiat eivät valmistu ajallaan, valmistuvat heikkolaatuisina ja pahimmassa tapauksessa kaupungille voi aiheutua turhia kustannuksia. Riskin hallinta vaatii mm. käytössä olevien järjestelmien arviointia ja henkilöstön osaamisen varmistamista.

Konsernihallinnossa valmisteltavat koko kaupunkia koskevat asiat edellyttävät myös poikkihallinnollista yhteistyötä hallintokuntien kanssa asioiden valmistelussa ja

avointa vuorovaikutusta, jotta valmistelu ja päätöksenteo toteutuvat riittävien ja oikeiden tietojen pohjalta. Hyvällä johtamisella mahdollistetaan asioiden laadukas valmistelu ja hallintokuntien sitoutuminen yhteisesti valmisteltaviin asioihin.

Johtamisjärjestelmän uudistumisen myötä aiheutuneet muutokset konsernihallinnossa ovat kuormittaneet konsernihallinnon henkilöstöä. Muutoksesta johtuen konsernihallinnon johtamisen toimivuutta, sisäistä tiedonkulkua ja työnjakoa tulisi arvioida säännöllisesti ja toimintatapoihin sekä työhyvinvointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Muutoksen onnistuneeksi läpivienniksi on olennaista, että henkilöstö voi osallistua heitä koskevien muutosten valmisteluun. Muutosviestinnässä epäonnistuminen hidastaa väistämättömään muutokseen sopeutumista, heikentää työtehoa ja aiheuttaa huolta ja epävarmuutta henkilöstössä. Epäonnistuneen muutosviestinnän jälkien korjaaminen kestää yleensä kauan.

Uutena haasteena on kaupungintalon sisäilmaongelmista johtuva työskentelyolosuhteiden muutos, jonka tarkkaa vaikuttavuutta ei vielä tiedetä. Joka tapauksessa on selvää, että kaupungintalo menee remonttiin, jonka kesto ei vielä tiedetä. Tämä tulee muuttamaan useimpien henkilöiden työolosuhteita ja -tapoja. Tähän kokonaisuuteen liittyy myös suuri mahdollisuus oppia tekemään töitä uudella tavalla. Kaupungin tulee varmistaa, että työvälineet ja ohjeistukset vastaavat uudenlaisten työtapojen vaatimuksia.

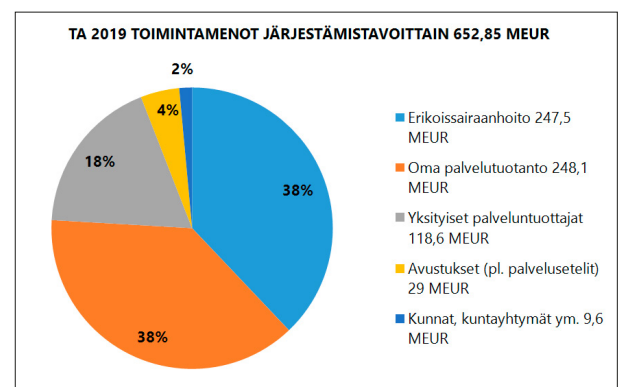
Maakuntaudistuksen valmistelu sitoo tällä hetkellä konsernihallinnon henkilöstöä ja saattaa johtaa tilanteeseen, että tulevaisuuden Oulun kehittäminen jää vähemmälle huomiolle. Tulevaisuuden Oululla on oltava käytettävissä jatkossakin tarvitsemansa asiantuntemus. Myös kilpailutilanne osaajista kovenee ja todennäköisyys vaihtaa työnantajaa on kasvanut. Kilpailussa pärjäämiseksi tulee varmistaa kaupunkiorganisaation vetovoima työnantajana.

7.6 Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Hyvinvointipalvelujen toimintaa säätelevät useat eri lait ja asetukset, joista keskeisimpiä ovat mm. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki ja vanhuspalvelulaki. Hyvinvointipalveluiden järjestämisen päälinjaukset ovat asiakaslähtöisyys, monialaisuus, monikanavaisuus, monituottajuus ja talouden hallinta. Palveluita järjestetään poikkitoiminnallisesti huomioiden asiakkaiden palvelutarpeet elämän eri vaiheissa. Oululaisten hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuviin arjen tukeen ja palveluihin, erityyppisiin matalan kynnyksen palveluihin, monialaisiin ja monitoimijaisiin hyvinvointikeskuksen alueellisiin palveluihin sekä kaikkien oululaisten yhteisiin erityispalveluihin. Niitä täydentävät monipuoliset sähköiset palvelut. Oulun Nuorten Edustajiston (ONE) osallistuminen mahdollistetaan lautakunnan kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oi-keudella.

Hyvinvointipalvelujen oman palvelutuotannon osuus toimintamenoista on noin 38 % (ks. kuvio alla). Sairaanhoidon osuus on noin 38 %. Yksityisten palveluntuottajien osuus on noin 18 %, josta palvelusetelin osuus on 4 %.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun väestönkasvu on jatkunut edelleen suhteellisen voimakkaana. Vuonna 2017 väestönkasvu oli 1284 asukasta (0,6 %). Kasvua pienensi Jakkukylän siirtyminen osaksi kuntaa vuoden 2018 alusta. Väestönkasvu jatkuu positiivisena myös ensi vuosikymmenille. Väestöltään kasvavassa Oulussa on keski-ikältään nuori hyvin koulutettu väestö. Pitkään jatkuneen kasvun jälkeen alle kouluikäisten lasten määrä laski neljättä vuonna peräkkäin (-542 lasta). Perusopetusikäisten lasten määrä kasvoi vuonna 2017 noin 400 lapsella (1,8 %). 65-74-vuotiaiden määrä kasvoi 989 henkilöllä (5,7 %) ja yli 75-vuotiaiden määrä 173 henkilöllä (1,4 %) ja kasvun arvioidaan jatkuvan samansuuntaisena vuodelle 2019. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa seuraavalla 10-vuotiskaudella noin 60 prosenttia.

(noin 7 300 henkilöllä). Ikäihmistien palvelutarpeiden ennakoidaan kasvavan merkittävästi, vaikka yhä suurempi osa ikääntyvistä on aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä.

Huolenaiheena on Oulussakin väestön kahtia jakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairastavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyyden ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen. Oikea-aikaisuus ja ennaltaehkäisy sekä palvelujen vaikuttava kohdentaminen korostuvat niin palvelujen järjestämisessä kuin tuottamisessa. Alueelliset erot huomioidaan poikki-toiminnallisessa alueellisessa yhteistyössä pyrkimyksenä alueellisten hyvinvointierojen kaventaminen. Yhteisellä hyvinvointitiedon tuottamisella ja jakamisella sekä sen pohjalta tehtävillä yhteisillä alueellisilla tavoitteen asetteluilla ja toimenpiteillä edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia arjen tasolla. Niin kansalaisten kuin muidenkin tahojen osallisuuden mahdollisuuksia ja muotoja lisätään erilaisissa suunnittelu- toteutus- ja päätöksentekovaiheissa.

Oululaisten terveydentila on edelleen huonompi kuin suomalaisten keskimäärin, mutta oululaisten terveydentila ja hyvinvointi ovat kehittyneet monien mittareiden mukaan hyvään suuntaan. Elämäntavat ja hyvinvointi ovat pääsääntöisesti parantuneet ja yhä useampi kokee terveydentilansa hyväksi. Alkoholia liikaa käyttävien oululaisten osuus on pysynyt jokseenkin ennallaan, kuitenkin enemmän kuin joka kolmas työkäinen käyttää liikaa alkoholia (36,4 %). Vuonna 2017 Oulun ikävakiointu sairastavuusindeksi oli 107,3 ja kansantauti-indeksi oli 127,8 (Lähde: Kelan rekisterit). Suurista kaupungeista Oulu oli ainoa, jossa indeksit olivat yli maan keskiarvon (100). Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien sisäisessä tarkastelussa Oulu kuuluu kuitenkin em. mittareilla tarkasteltuna parhaimpaan kolmannekseen kuntien joukossa. Laajemmin väestön hyvinvointia kuvaavalla sosiaali- ja terveydenhuollon tarveker-toimella tarkasteltuna ovat Oulun väestön palvelutarpeet kuitenkin jopa hieman alle koko maan keskiarvon ja maakunnan kunnista alhaisimpien joukossa.

Työllisyydellä ja koulutustasolla on keskeinen merkitys väestön hyvinvoinnin taustalla. Oulun talousalueella on erityisen korkea nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys. Pääpainopisteet työllisyyden edistämiseksi ovat erityisesti nuorten työllisyys, uusien työpaikkojen luominen ja rakenteellisen työttömyyden vähentäminen. Työllisyyden kehitys on kääntynyt kuitenkin positiiviseksi kaikkien väestöryhmien osalta. Työttömyysaste oli 14,9 % vuonna 2017 (2016: 16,6 %) ja se laskee edelleen, huhtikuussa 2018 työttömyysaste oli 12,2 %. Työttömiä työnhakijoita oli Oulussa vuoden 2018 huhtikuussa 11947, joka on 2792 vähemmän kuin vastaavaan aikaan edellisenä vuonna (muutos -19 %). Myös pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on pysähtynyt.

Valtuustokausittain valmisteltavassa ja vuosittain päivitettävässä hyvinvointikertomuksessa kuvataan kuntalais-ten hyvinvoinnin tilaa ja sen vajeita sekä nostetaan esille

elämänkaaren mukaisesti konsernitason yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Valtuustokauden vaihtuessa valmisteltiin laaja hyvinvointikertomus, joka on uudella valtuustolla käytettävissä strategia-työn pohjana. Hyvinvointipalveluissa huomioidaan tulevan toimintavuoden aikana uudistuneen strategian linjaukset.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä on valmistellut ehdotuksen lainsäädännöksi, jolla vahvistetaan ihmisten itsemääräämisoikeutta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Työryhmä esittää, että potilaslaki ja sosiaali- huollon asiakaslaki yhdistetään ja lakiin lisätään itsemääräämisoikeuden tukemista koskevat säännökset. Uuden asiakas- ja potilaslain lähtökohtana on asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Itsemääräämisoikeutta rajoittavien toimenpiteiden käyttäminen on poikkeuksellista. Niitä voisi käyttää vain silloin, kun lievemmät keinot eivät ole mahdollisia ihmisten suojaamisessa. Laki sisältäisi myös säännökset tahdosta riippumattomasta psykiatrisesta hoidosta sekä tahdosta riippumattomasta päihdehoidosta. Tarkoituksena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syksyllä 2018 ja uusi lainsäädäntö tulee voimaan pääosin vuonna 2020.

Kansallisen sote-uudistuksen tavoitteena ovat yhdenvertaisemmat palvelut, hyvinvointi- ja terveyserojen vähentäminen sekä kustannusten kasvun hillitseminen. Maahan perustetaan pääasiassa nykyisen maakuntajaon pohjalta 18 itsehallintoaluetta, maakuntaa, joiden päätöksenteko kuuluu vaaleilla valituille valtuustoille. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu, pelastustoimi sekä valtiohallinnon ja maakuntaliittojen tehtäviä siirtyisi uusille maakunnille. Sote-palveluissa laajennettaisiin valinnanvapautta siten, että kansalainen voisi valita itse palveluiden julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottajan tietyissä sote-palveluissa. Maakunta- ja sote-uudistuksen lainvalmistelu jatkuu. Eduskunnan perustuslakivaliokunta antoi 1.6.2018 lausuntonsa uudistusten keskeisistä lakiesityksistä. Valinnanvapauslain ja maakuntien rahoituslain esityksiin tehdään lausunnon perusteella tarvittavat muutokset eduskuntakäsittelyssä ja muutokset käsitellään eduskunnassa hallituksen vastineena. Maakuntien valinnanvapauspilottien toteutuminen edellyttää valinnanvapauslain hyväksymistä. Koko muutoksen aikataulut sekä maakuntavaalien aikataulu tulevat täsmentymään lakiesitysten hyväksymisaikataulujen täsmentyessä.

Hyvinvointipalvelut osallistuu aktiivisesti käynnissä olevaan ja jatkuvaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-valmistelussa pyritään varmistamaan asiakaslähtöinen, perus- ja erityistason integroiva, vaikuttava ja kustannustehokas palvelujärjestelmä Pohjois-Pohjanmaalle. Valmistelun edetessä tullaan valmistelussa tarvitsemaan lisääntyvästi resursointia ja erilaista asiantuntijatyöpanosta myös Oulun kaupungin hyve-organisaatiolta. Päällekkäisten/rinnakkaisten erityistoimintojen ja tukipalveluiden arviointi jatkuu osana kokonaisuutta. Valmistelulla olevan valinnanvapauslain sisällöt tullaan huomioidaan Oulun kaupungin oman toiminnan kehittämisessä

siten, että ratkaisut ovat yhteensopivia maakunnan linjausten kanssa. Oulun kaupunki varautuu osallistumaan valinnanvapauskokeiluun liittyvään henkilökohtaisen budjetin sekä asiakassetelin pilotointiin.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.2.

Strategian tavoitteet avataan käyttösuunnitelmassa tarkemmalle tasolle hyvinvointipalveluiden tavoitteiksi ja samalla kuvataan tavoitteiden toimeenpano.

Palvelujen järjestäminen

Hyvinvointipalveluissa on tavoitteena järjestää kuntalaisien palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Hyvinvointipalveluissa kevyemmät palvelut lisääntyvät ja raskaammat vähenevät. Ikäihmisten laitoshoidtoa vähennetään korvaamalla laitoshoidtoa osin tehostetulla kotihoidolla ja palveluasumisella. Erityisryhmien palveluissa tehostetun palveluasumisen suhteellinen osuus vähenee kevyempien kotiin annettavien palveluiden lisääntyessä. Lasten ja nuorten palveluissa raskaampien palveluiden suhteellinen osuus vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin ja avopalveluihin. Palvelujen myöntämiskriteereitä arvioidaan ja tuodaan tarvittaessa päätettäväksi.

Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella, joissa on viisi fyysistä hyvinvointikeskusta. Lisäksi valmistellaan virtuaalista hyvinvointikeskusta. Hyvinvointialueilla toteutetaan kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut sekä hyvinvointikeskusten ja erisälttöisten hyvinvointipisteiden palvelut. Hyvinvointipisteiden määrä täsmentyy pilotointien kautta. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten.

Matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta valmistellaan yhteistyössä niin kaupungin oman toiminnan kuin maakuntavalmistelun ja sitä kautta myös kansallisten (mm. Kela, Vrk) toimijoiden kanssa. Lähtökohtana on toteuttaa käyttäjälähtöinen neuvonnan ja ohjauksen kokonaisuus, jossa digitaalisuus on vahvasti läsnä, mutta myös niiden käyttäjäryhmien tarpeet huomioidaan, jotka eivät digitaalisuutta kykene hyödyntämään. Järjestöt ja muu kolmas sektori sekä yksityissektori osallistetaan kehitystyöhön. Valtakunnallinen digituen hanke tukee Pohjois-Pohjanmaalla eri digitukea antavien tahojen verkostoitumista ja Oulun kaupunki osaltaan osallistuu hankkeeseen.

Sähköisiä palveluja ja teknologiaa kehitetään voimakkaasti sekä kansalaisille suunnatuissa palveluissa, että ammattilaisten välisten kontaktien asiakaslähtöiseen hoitamiseen. Kansallisesti yhteiskehitettyjä sähköisiä palveluita

otetaan aktiivisesti työntekijöiden käyttöön sekä tiedotetaan ja opastetaan asiakkaita niiden käyttöön otossa. Sähköisiä palveluita ja teknologiaa tuotantokäyttöön otettaessa tehdään kustannus-hyötyanalyysit lähtökohtana, että palveluilla saavutetaan sekä tuottavuutta että hyötyä loppukäyttäjälle. Vuoden 2019 aikana hyvinvointipalveluissa otetaan käyttöön ja jatkokehitetään Omahoito- ja digitaaliset arvopalvelut -hankkeessa (2016-2018) kehitettyä sähköistä Omaolo-palvelua. Palvelu mahdollistaa kansalaisen itsenäisen tilannearvion ja tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveluntuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto) sekä palvelun suunnittelun, toteutuksen ja seurannan sähköisesti. Virtuaalinen hyvinvointikeskus toimintamalli ja sitä tukevia sähköisiä työkaluja otetaan aktiivisesti käyttöön vuoden 2019 aikana. Asiakkaiden tietoisuutta ja viestintää käytössä olevista sähköisistä asiointikanavista lisätään. Kotona asumista tukevaa teknologiaa kuten virtuaalipotilhoito, lääkerobotti, ateria-automaatti ja sähköinen ovenavaus, otetaan käyttöön aktiivisesti.

Tavoitteena on, että henkilöstömäärä ja -rakenne sekä osaaminen vastaavat palvelurakennemuutosta ja strategisia tavoitteita. Henkilöstömäärän osalta tavoitteena on nykytason säilyttäminen, mutta mm. eläköitymispotentiali, mahdolliset irtisanoutumiset ja muu poistuma hyödynnetään hallitusti. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan muuttuvien toimintamallien mukainen optimaalinen henkilöstömäärä ja -rakenne sekä muutostuki. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen vähentyminen ovat keskeisenä tavoitteena. Sote-uudistuksen valmistelun vaatima osaamisresurssi huomioidaan. Valmistautuminen sote- ja maakuntareformiin edellyttää mm. asiakaspalvelukykyyn ja osaamisen vahvistamista sekä hoidon sujuvuuden ja palvelun saatavuuden varmistamista kaikissa palveluissa. Tähän varaudutaan sekä henkilöstön että esimiesten muutosvalmennuksilla. Henkilöstön siirtymiseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut käydään syksyllä 2020, mikäli lait etenevät päätöksenteossa.

Maakunta- ja soteuudistuksen valmistelussa on kansallisesti toteutettu neljän tietohankkeen kokonaisuus, joista yhdessä on luotu Sote-järjestämisen tietomalli. Tietomalli palvelee maakuntajärjestäjää palvelujen suunnittelussa, ja seurannassa sekä palveluntuottajien ohjauksessa ja valvonnassa. Jotta kokonaisnäky kansalaisten hyvinvoinnista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisesta voidaan saavuttaa, tulee kaupungin ja maakunnan tietojohdantamista sovittava yhteinen.

Vuoden 2019 talousarvion tavoitteena on edellyttää kustannuskasvun hidastumista. Vuoden 2018 kustannuskasvu ja sen mahdollinen jatkuminen/kiihtyminen vuonna 2019, syinä mm. palkkamenojen kasvu omassa toiminnassa, ostopalvelujen hintojen nousu ja erikoissairaanhoidon menojen kasvu, edellyttävät toiminnan sopeuttamista ja lisätoimenpiteitä. Tarvittaessa hyvinvointipalvelujen toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita muutetaan vuoden 2019 aikana.

Oman toiminnan tuottavuutta pyritään parantamaan lisäämällä välittömän asiakastyön osuutta. Lisääntynyt välitön työaika kohdistuu asiakkaille annettavana palveluna erityisesti kotiin suuntautuvana työnä. Tuottavuutta lisätään myös uusien työtapojen, -tilojen ja laitteiden tehokkaan käyttöönoton kautta, esim. suun terveydenhuollossa.

Sosiaalinen hyvinvointi

Rakennemuutokset kohdentuvat edelleen lastensuojeluun, kehitysvammahuoltoon sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja lisäksi vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin. Kaikissa em. keskeisenä tavoitteena on laitospalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen suhteellisen osuuden vähentäminen ja painopisteen siirtäminen palveluissa yhä enemmän kotiin suuntautuviin asumispalveluihin teknologiaa hyödyntäen, jotta palveluiden kokonaiskustannukset kääntyvät laskuun. Palvelutarpeen arviointi ja palvelu- ja asiakassuunnitelmat tarkistetaan säännöllisesti ja riittävän usein, jotta asiakkaan saama palvelu vastaa asiakkaan todellista palvelutarvetta. Henkilöstön osaamista vahvennetaan palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien tekemisessä.

Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset sisältävät asumisen yleiset kehittämistavoitteet keskittyen erityisasumisen tarpeisiin ja niihin vastaamiseen sekä tuo esille linjauksia edistäviä käytännön toimia. Oulun kaupungin vammaispoliittinen ohjelma edistää vammaisten oulu-laisten yhdenvertaisuutta ja tasavertaista osallisuutta yhteiskunnan toimintaan. Ohjelmalla pyritään vaikuttamaan vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden ja omaehtoisen elämän toteutumiseen, esteettömän rakennetun ympäristön syntyminen ja palvelujen saavutettavuuteen.

Erytisyryhmien asumispalveluiden tarpeen arvioidaan edelleen kasvavan. Lisäksi palveluiden piirissä olevien yli 65-vuotiaiden määrä lisääntyy vuosittain. Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisen tulee hoidon ja huolenpidon lisäksi sisältää myös mahdollisuuksia osallistua toimintakykyä ylläpitävään ja edistävään toimintaan, jolla tuetaan asiakkaan mielekästä elämää ja osallisuutta. Yksilölliseen tarpeeseen perustuva tuki järjestetään kuten itsenäisessä asumisessa siinä vaiheessa, kun arjen selviämiseen tarvitaan erityistä tukea. Palveluasumisella tarkoitetaan myös omassa asunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon, huolenpidon ja palveluiden tarve on ympärivuorokautista. Henkilökohtaista apua koordinoidaan palveluohjauksessa erillisessä yksikössä tavoitteena työnantajamallilla toimivan henkilökohtaisen avun vahventuminen. Henkilökohtaisen avustajapalvelun palveluseteli on käytössä.

Tehostetussa palveluasumisessa ja palveluasumisessa kasvu ohjautuu ostopalveluihin. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelut sekä kehitysvammaisten

asumispalvelut on kilpailutettu ja sopimukset ovat voimassa vuoden 2019 loppuun, jonka jälkeen on vielä mahdollisuus 2 optiovuoteen. VPL:n mukainen asumispalvelu hankitaan pääosin ostopalveluna asiakaskohtaisilla päätöksillä. VPL:n palveluasumisen kilpailutus on valmistella, uusien sopimusten tavoiteaikataulu 1.4.2019.

Erytishuoltoa toteutettaessa on otettava huomioon EHL:n mukaisesti erityishuollossa olevan henkilön mielipide ja yksilölliset tarpeet sekä turvattava mahdollisuus osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa asiassa. Erytishuollossa olevan henkilön palvelu- ja hoitosuunnitelmaan on kirjattava toimenpiteet, joilla tuetaan henkilön itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista. Erytishuollon toimintayksikössä on edistettävä rajoitustoimenpiteille vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöön ottamista. Lisäksi erityishuollossa olevien henkilöiden itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeutta on tuettava asianmukaisin kalustein, välinein ja tilaratkaisuin.

Maahanmuuttajapalveluiden toiminnassa huomioidaan kotouttamisohjelmaan sisällytetyt pidemmän aikavälin kehittämistavoitteet sekä suunnitelmallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Asumisen ohjauspalvelut ja alaikäisten ryhmäkotipalvelut on kilpailutettu. Ryhmäkotipalveluiden osuus vähentyy asiakkaiden tullessa täysi-ikäisiksi. Väliuokraustoiminnalla pyritään saamaan erityisryhmille, ml. maahanmuuttajat, tarkoituksenmukaisia asuntoja eri alueilta Oulun kaupungissa. Väliuokraustoiminnasta, joka pääsääntöisesti on kohdentunut turvapaikanhakijoille, luovutaan asteittain hyvinvointipalveluiden toimintana, koska laajamittaisen maahantulon ja siihen liittyvän vastaanottotoiminnan tarve on vähentynyt. Jatkossa kaikille erityisryhmille asuminen järjestyy normaaliusperiaatteella tarvittavan tuen turvin.

Lyhytaikaista asumista, joka sisältää tehostetun palvelutarpeen arvioinnin, järjestetään mielenterveyskuntoutujille oman toiminnan yksiköissä Färinrannassa ja Koskivirrassa. Arviointijakson tavoitteena on räätälöidä kullekin asiakkaalle tarkoituksenmukaiset kotiin suuntautuvat palvelut itsenäisen asumisen tueksi. Sosiaalinen kuntoutus vastaa asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kuntoutukseen. Asiakkaan toimintakykyä ja omatoimisuutta tukevana palveluna on mm. SHL:n mukainen avustajapalvelu. Avustajapalveluiden seteli on käytössä. Tilapäistä palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista palvelua tai kiireellistä apua. Tilapäistä asumista järjestetään omassa toiminnassa Kenttätien palvelukeskuksessa asunnottomille henkilöille. Erytistä tukea tarvitsevien päihdeongelmaisten pitkäaikaisasumispalvelut minkilpailutetaan. Omaishoidon vapaiden järjestämiseksi tilapäistä palveluasumista järjestetään omassa toiminnassa Paussin toimintayksikössä sekä viikonloppuleiritoimintana omana ja ostopalveluna. Omaishoitajien määrä on kasvava, samoin tilapäishoidon tarve. Avotyö- ja päivätoiminnan asiakasmäärän kasvuun vastataan toimintaa kehittämällä ja laajentamalla toimintaa eri asiakasryhmien tarpeita

vastaavaksi. Yli 65-vuotiaiden työtoiminnassa olevien asiakkaiden kohdalla aloitetaan Senioritoiminta.

Palveluiden integraatiota toteutetaan käytännössä. Perussosiaalityö on hyvinvointikeskuksissa, joissa tehdään sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arviot läheisverkosto huomioiden, asiakaskohtaisesti yhteiset hoito- ja palvelusuunnitelmat terveystieteiden, sivistys- ja kulttuuritoimen, työllisyyspalveluiden sekä muiden sidosryhmien kanssa, toteutetaan palvelut ja nimetään asiakasprosessista vastaava työntekijä. Hyvinvointikeskuksissa työskentelevät myös lastensuojelun ja palveluohjauksen työntekijät. Lapsiperheiden palvelut ovat yhtenä kokonaisuutena hyvinvointikeskuksissa, toiminnan tavoitteena on taata lapsiperheille oikea-aikaiset ja tarpeelliset palvelut yhteisten palvelutarpeenarviointien perusteella.

Sosiaalipalveluissa painopiste kohdentuu edelleen nuorten ja aikuisten tulottomien ja pitkäaikaistyöttömien henkilöiden palveluiden järjestämiseen yhteistyössä työllisyyspalveluiden, Kelan sekä muiden toimijoiden kanssa. Perustoimeentulotuen päätöksenteko ja maksatus on siirtynyt Kelan toiminnaksi. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta päätöksenteko toteutuu hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa ja palveluohjauksessa. Virka-aikaisten päivystyksellisten toimintojen (mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lastensuojelu) yhteensovittamista jatketaan huomioiden hyvinvointikeskusten akuuttivastaanottoa. Kierrätyskeskuksen toiminta arvioidaan ja selvitetään toiminnan järjestäminen Oulun kaupungissa tavoitteena kuntouttavan työtoiminnan osuuden lisääntyminen.

Matalan kynnyksen sosiaalityön ohjaus- ja neuvontapalveluiden saatavuutta parannetaan. Palvelukokonaisuus liittyy matalan kynnyksen toimintamallin muotoutumiseen. Asumisenohjausta jatketaan ARA-rahoitteisessa hankkeessa luodun toimintamallin mukaisesti. Tavoitteena on häätöjen määrän ja pitkäaikaisunottomuuden vähentäminen.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden poikkitoiminnallisia toimenpiteitä viedään eteenpäin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Perhekeskustoiminta alkaa hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Oulun kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ohjaa, johtaa ja kehittää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävää työtä. Suunnitelman avulla pyritään varmistamaan lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvän toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys sekä yhteistyö eri toimijoiden välillä. Lapsivaikutusten arviointi on käytössä päätöksenteossa. Oulun seudulle on laadittu lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma. Perheiden ja lasten tarvitsema tuki toteutetaan sekä varhemmin että matalammalla kynnyksellä lasten kasvuympäristöissä (koti, päiväkotit, koulu) yhteistyössä hyvinvointikeskusten perhepalveluiden, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, nuorisotoimen ym. kanssa sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisesti.

Lapsiperheiden kevyempiin palveluihin (SHL) ohjautuu asiakkaita. Lapsiperheiden kahden viikon maksutonta kotipalvelua pilotoidaan vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on edelleen, että varsinaisen lastensuojelun piiriin tulevien lasten suhteellinen osuus alle 18-vuotiaista sekä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä laskee. Lastensuojelun avo- ja laitospalveluiden vaikuttavuus ja tuottavuus paranevat uuden hankinnan myötä. Oulun kaupunki on kilpailuttanut lastensuojelupalvelut vuoden 2018 aikana ja lastensuojelupalveluiden hankinnan valmisteluprosessi on toteutettu yhdessä ja yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja kuntayhtymien kanssa osana maakuntavalmisteluja. Lastensuojelun palvelutarpeen arviointiyksikkö on toiminnassa – palvelutarpeen arviointien laatu paranee ja perheet saavat suunnitellusti palvelut, joiden vaikuttavuutta seurataan Kuntaliiton vaikuttavuusarviointimittareilla. Lastensuojelulain sekä sosiaalihuoltolain mukainen palvelutakuu toteutuu. Tavoitteena on se, että palvelutarpeen arvioinnit tehdään kahden kuukauden aikana.

Sähköisten palveluiden osuutta lisätään edelleen asiakastyössä ja seurannassa. Kaikessa kehittämistyössä ovat suunnitellusti mukana henkilöstö ja kokemusasiantuntijat. Vuosittain tehtävässä henkilöstön kehittämissuunnitelmassa huomioidaan asiakastyöhön liittyvät osaamistarpeet, jotka on koottu yhteen yhteiseen henkilöstösuunnitelmaan.

Sosiaalipalveluissa otetaan käyttöön Omaha- ja digitaaliset arvopalvelut –hankkeessa kehitetty sähköinen Omaolo-palvelu, joka mahdollistaa kansalaisen itsenäisen tilannearvion ja tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveludentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto) sekä palvelun suunnittelun, toteutuksen ja seurannan sähköisesti. Sosiaalipalvelut ovat mukana sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen virtuaalisen hyvinvointikeskuksen suunnittelussa ja käyttöönotossa.

Terveyshpalvelut

Terveyshpalveluissa on vuonna 2019 tärkeimpänä kehittämiskohteena kaikkien vastaanottopalveluiden toimivuus ja vaikuttavuus. Palveluprosesseja hiomalla ja sujuvoittamalla siten, että eri asiakasryhmät ja –segmentit kyetään palvelemaan vaikuttavasti ja tehokkaasti, pyritään vastaamaan saatuun asiakaspalautteeseen ja valmistamaan toimintaa innovatiivisesti myös tulevaan. Kehittäminen koskee kaikkia perus- ja erityispalveluiden lääkärin ja hoitajien vastaanottoja, suun terveydenhuoltoa sekä mielen-terveys- ja päihdevastaanottoja. Erityisinä kehittämiskohteina ovat myös kansalaisten sujuva monikanavainen yhteydenpäänti sekä ohjaus ja neuvonta. Asiakkaiden osallisuus varmistetaan palveluiden kehittämisessä mm. asiakasraatien, kehittäjäasiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden avulla. Oulussa otetaan käyttöön 16 – 20 vuotiaalle nuorille maksuton ehkäisy.

Paljon palveluita tarvitsevien osalta panostetaan hoidon jatkuvuuteen sekä ohjataan asiakkaita

tarkoituksenmukaiseen palveluiden käyttöön. Ikäihmisten määrän kasvu ja laitoshoidon väheneminen lisäävät palvelutarvetta. Yhtenä painopisteenä on erityisesti kotihoidon ja palvelukotien asiakkaiden parempi haltuunotto tekemällä systemaattisesti asianmukaiset hoitosuunnitelmat ja pilotoimalla uutta lääkäripalvelun toimintamallia, jossa olennaista on palvelukotien henkilökunnan koulutus sekä etäkonsultaatiopalvelumahdollisuus. Asiakkaille varmistetaan joustava virka-aikainen yhteydensaanti hyvinvointikeskukseen, jolloin päivystyksen käyttö ja myös sairaalajaksot vähenevät. Yhteistyössä ikäihmistien palveluiden kanssa tuetaan kotona asumista kotikuntoutuspilotin ja kaatumisen ennaltaehkäisyn toimimallin avulla. Erityisosaamisella tuetaan perustason toimintaa (geriatria, mielen terveys ja päihde, kuntoutus). Yli-lissä ja Ylikiimingissä turvataan hoitaja- ja lääkäripalvelut edelleen niille kuntalaisille, jotka tarvitsevat palveluita usein tai joiden on vaikea kulkea hyvinvointikeskuksiin.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön kehittäminen ja palvelukonkai-suuksien toteuttaminen jatkuvat lapsi- ja perhelähtöisesti yli hallintorajojen (valtakunnallinen Lape-muutosohjelma, maakunnallinen Lape-hanke). Lapset Puheeksi –toimintamalli on käytössä koko hyvinvointipalveluissa. Lapsiperheiden palveluita toteutetaan yhä enemmän arkiympäristössä (päiväkodit, perhekeskus/ hyvinvointineuvola ja hyvinvointikoulu).

Sähköisiä palveluita ja etäteknologiaa kehitetään edelleen voimakkaasti osaksi eri vastaanottopalveluita. Tavoitteena on, että akuuttivastaanotolle tulevat vain lääketieteellistä apua ja arviointia tarvitsevat, ja osa potilaista voidaan hoitaa etänä mm. uusien sähköisten palveluiden avulla. Vuoden 2019 aikana suunnitellaan ja toteutetaan virtuaalista toimintamallia hyvinvointikeskuksissa. Terveyspalveluissa otetaan käyttöön Omahoito- ja digitaaliset arvo-palvelut –hankkeessa kehitetty sähköinen Omaolo-palvelu, joka mahdollistaa kansalaisen itsenäisen tilannearvion ja tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveluidentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto) sekä palvelun suunnittelun, toteutuksen ja seurannan sähköisesti. Tavoite on varmistaa satunnaiskäyttäjien tarpeenmukainen ohjaus joko itsehoitoon tai palveluiden piiriin joustavasti sekä toisaalta tunnistaa ja ohjata paljon eri palveluita tarvitsevat asiakkaat kokonaisvaltaisemman palvelusuunnitelun, toteutuksen ja arvioinnin piiriin.

Suun terveydenhuollon toimivuus, tehokkuus ja tuottavuus. Suun terveydenhuollossa perustoiminnan ja hampaiden oikomishoidon uudet toimintamallit (monihuonemallit) ja joustava ajanvaraus ovat käytössä isommissa yksiköissä ja mahdollistavat tuottavuuden kasvun siten, että asiakaskohtainen hinta laskee. Mahdollisimman moni perustoiminnan potilaista pyritään hoitamaan yhdellä käynnillä valmiiksi. Osa toiminnoista, kuten päivystys (terveet aikuiset) ja oikomishoito, tuotetaan keskitettynä palveluna Dentopoliksessa. Jos asiakkaalla ei ole mahdollista käydä

Dentopoliksessa on keskitettyjä palveluita tarjolla myös muissa hoitoloissa. Aukioloaikoja jatketaan osassa toimintoja erillisen suunnitelman mukaisesti. Suun terveydenhuollon keskuksia on jatkossa viisi: Haukipudas, Kiiminki, Kaakkuri-Oulunsalo, Tuira ja Dentopolis. Suun terveydenhuollossa koululaisten tarkastustoiminnan toteuttamista jatketaan normaalissa arkiympäristössä (mm. kouluissa) helposti liikuteltavan välineistön avulla. Koululaiset kuljetetaan tarpeen mukaan suun terveydenhuollon palveluihin.

Eri ikäryhmien mielen terveys- ja päihdepalvelujen integrointia hyvinvointikeskuksiin ja toisaalta tulevan maakunnan erityispalveluihin jatketaan. Tavoitteena on, että suurin osa kuntalaisista saa avun omassa hyvinvointikeskuksessaan ilman läheteitä ja kriteerejä, ja erityisosaamista jalkautetaan konsultoiden perustason palveluiden tueksi. Sähköisiä palveluita ja toimintamalleja otetaan käyttöön kohdennetusti. Valmistelu lasten- ja nuorisopsykiatrisen avoerikoissairaanhoidon (Lanu-tiimi), epävakaatyöryhmän ja ravitsemuskuntoutuksen yhdistymiseksi sairaanhoitopiiriin toimintaan jatkuu, ja vaikka yhdistyminen on viivästynyt tilaongelmien vuoksi, lisätään yhteistyötä ja hiotaan hoitoprosesseja. Selvitys aikuispsykiatrian palvelujen yhteensovittamisesta suunnitellaan osana maakunnallista sote-valmistelua huomioiden perustason mielen terveys- ja päihdepalveluiden vahvistuminen. Tiivistä yhteistyötä OYP:n ja psykiatrian klinikan kanssa jatketaan mielen terveys- ja päihdepäivystyksen (sisältäen selviämishoitopalvelut) kehittämiseksi.

Toimiva (sairaala)hoitoketju varmistetaan avoterveydenhuollon, kotihoidon, palveluohjauksen, sairaalahoidon ja pitkäaikaislaitoshoidon yhteistyöllä. Hoitoketjujen toimivuuden kannalta on oleellista, että asiakkaat hoidetaan tarkoituksenmukaisessa paikassa ja oikea-aikaisesti siten, että sairaalahoido ei turhaan pitkity tai mahdollisesti esty kokonaan. Yhteispäivystyksen turhaa käyttöä pyritään vähentämään varmistamalla kotihoidon ja asumispalveluiden asukkaille riittävä virka-aikainen hoitaja-lääkäripalvelu. Sairaalahoidon tarpeen tulee aina olla lääketieteellisesti perusteltua. Tarvittaessa hyödynnetään laituskuntoutusta sairaalahoidon jälkeen. Sairaanhoitopiiriin siirtoviivepäivät ja hoito maakuntien vuodeosastoilla minimoidaan. Riittävä sairaalakapasiteetti varmistetaan eri toimijoiden rajapintojen sujuvoittamisella ja hyödyntämällä monituottajuutta tarpeen mukaisesti. Oks:n ja Oys:n välistä toiminnallista yhteistyötä vahvistetaan edelleen siten, että sairaalat vähitellen toiminnallisesti nivoutuvat yhteen.

Sairaanhoidollisten tukipalveluiden (laboratorio, kuvantaminen) tarkoituksenmukaisia tutkimus- ja hoitokäytäntöjä kerrataan työyksiköissä säännöllisesti ja seurataan niiden toteutumia. Ilmaiseksi jaettaviin hoitotarvikkeisiin oikeutettujen asiakkaiden määrä on jatkuvasti kasvanut kotona tapahtuvan hoidon lisääntymisen myötä, ja lisäksi lääketieteelliseen hoitoon liittyvät hoitotarvikkeet (dialyysitarvikkeet, diabeteksen hoidon tarvikkeet; pumput ja verenokerimittausjärjestelmät) ovat monimutkaistuneet ja

kallistuneet. Diabeteksen hoidon laadun ja osaamisen turvaamiseksi sekä yhtenäisten hoitokäytäntöjen varmistamiseksi suunnitellaan sairaanhoitopiirin ja muiden kuntien kanssa diabetesosaamiskeskuksen alueellista toimintaa. Tämän lisäksi suunnittelu kaupungin oman diabetesvastaston yhdistämiseksi sairaanhoitopiirin kanssa 1.1.2019 alkaen jatkuu. Oulussa otetaan käyttöön suolistosyöpien varhainen seulonta. Seulontaan kutsutaan ensivaiheessa (2019, 2020) 60-, 62-, 64- ja 66-vuotiaat miehet ja naiset, yhteensä 8850 henkilöä/vuosi.

Monituottajamalli: Vuonna 2019 hyödynnetään monituottajuutta sairaalapalveluiden ja kotisairaalapalveluiden ostopalveluissa. Lääkinnällisen kuntoutuksen ja rintamaveteraanien palveluissa päätetään elokuun 2018 loppuun mennessä mahdollisen optiovuoden käytöstä ostopalveluissa, jonka lisäksi mahdollisen valinnanvapauspilotin toteutumisen myötä otetaan käyttöön asiakasseteli. Tähystutkimuksien ostopalveluhankinnasta vuoden alusta 2019 eteenpäin nykyisen hankintakauden päättyessä päätetään syksyyn 2018 mennessä.

Elinvoiman edistäminen, tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö: Terveyspalvelut osallistuu edelleen aktiivisesti Oulu Health- toimintaan mahdollistamalla yrityksille Ouluwelfarelab –testausympäristön eri yksiköissään. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa tiivistetään ja moniammatillista oppimisympäristöä sekä opiskelijaohjausta kehitetään yhdessä PPSHP:n, yliopiston ja muiden oppilaitosten kanssa.

Erikoissairaanhoidon toimintamenojen kasvua ja kokonaiskustannuksia on onnistuttava edelleen hillitsemään. Kaupungin ja sairaanhoitopiirin syksyllä 2018 yhteistyössä käynnistämä selvitystyö kohdistuu keskeisten yhteisten hoito- ja palveluketjujen, mm. ikäihmiset, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, toimivuuteen ja kustannustehokkuuteen. Selvitystyön tuloksena esitettävät toimenpiteet tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta. Selviämishoitopalvelujen järjestämistapa ratkaistaan osana sairaanhoitopiirin selvitystä. Yhteistä toiminnan ja talouden seurannan kehittämistä jatketaan sairaanhoitopiirin toimijoiden kanssa myös osana sote-uudistukseen valmistautumista.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut

Ikäihmisten hyvinvoinnin strateginen päätavoite on, että vuoteen 2020 mennessä 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin. Taloudellisena tavoitteena on, että kasvavaan ikäihmisten palvelutarpeeseen vastataan eduskammalla kustannuksella ja kustannukset 65 vuotta täyttänyttä kohden laskevat. Tavoitteena on myös, että 75 vuotta täyttäneiden palveluiden järjestämisen kustannukset laskevat.

Ikäihmisten hyvinvointipalveluissa painopisteenä on

- toimintakykyisyyden, arjen turvallisuuden ja kotona asumisen tukeminen
- poikkitoiminnallisuuden asiakaslähtöinen hyödyntäminen

- palvelurakenteen muuttaminen laitosvaltaisuudesta ja tehostetusta palveluasumisesta ennaltaehkäisevien, kotona asumista tukevien palvelujen suuntaan
- oman toiminnan vahva kehittäminen
- monituottajuuden strateginen hyödyntäminen tehtyjen hankintalinjausten mukaisesti
- ympärivuorokautinen hoito järjestetään tarpeen mukaisesti.

Poikkitoiminnallisena yhteistyönä kulttuuripalvelujen kanssa vakiinnutetaan hyviä toimintamalleja, joita on kehitetty paikallisesti sekä valtakunnallisen Aili-kulttuurisen vanhustyön verkostossa. Liikuntapalveluiden kanssa yhteistyönä jatketaan alueellisia ikäihmisten liikuntaryhmiä. Asuntopoliittisia linjauksia viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen, tontti- ja asuntotoimen kanssa.

Ikäihmisten palveluohjauksen saavutettavuutta parannetaan. Aino-neuvonnassa vakiinnutetaan neuvontapalvelujen monikanavaisuus. Palveluohjauksen kehittäminen nivoutuu maakunnalliseen kehittämistyöhön.

Säännöllisen kotihoidon järjestämisen kattavuustavoite 75 vuotta täyttäneille on korkeintaan 15,0 %. Asiakkaan valinnan mahdollisuuksien parantamiseksi ja joustavaan asiakastarpeeseen vastaamisen turvaamiseksi kotihoidon palvelutarpeen kasvuun vastataan edelleen pääasiassa monituottajuudella hyödyntäen kilpailutettua kotihoitoa ja palveluseteliä. Palvelukeskustoiminnan järjestämistä luopuminen arvioidaan ja valmistellaan yhdessä Oulun Palvelusäätiön kanssa vuoden 2019 aikana.

Oman toiminnan kotihoidon kehittämistä viedään voimakkaasti eteenpäin. Tuottavuutta pyritään parantamaan lisäämällä hallitusti välittömän asiakastyön osuutta. Kotikuntoutusta, jossa uusi asiakkuus aloitetaan määräaikaikaisella kotikuntoutuksella säännöllisen kotihoidon sijaan, laajennetaan pilottikokemusten perusteella. Vuonna 2018 käynnistetyn yhteyskeskustoiminnan kehitetään edelleen siten, että ikäihmisten palvelujen piirissä olevalla asiakkaalla on yhden kontaktin yhteydenottomahdollisuus sekä kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen henkilökunnalla konsultointimahdollisuus terveydenhuollon ammattilaiseen.

Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden hoitoa parannetaan pilotoimalla uutta lääkäripalvelun toimintamallia, jossa olennaista on henkilökunnan koulutus ja etäkonsultaatiomahdollisuus.

Avogeriatria toimintaa ja omaishoitajien tukea hyvinvointikeskusten palveluissa sekä muistisairaiden hoito- ja palveluketjujen kehittämistä tehdään yhteistyössä järjestötoimijoiden kanssa.

Kotona asumista tukevana teknologiana hälyttävän lääkerobotin, ateria-automaatin ja sähköisen ovenavauksen

(puhelin) käyttöönotto vakiinnutetaan. Kotihoidossa käynnistetään virtuaalipotikäynnit kuvayhteyden avulla.

Osana kotona asumisen tuen monipuolistamista vakiinnutetaan kokemusten perusteella sosiaalihuoltolain mukainen avustajapalvelu, jonka avulla on tarkoitus vastata asiakkaan tarpeeseen esim. säännöllistä kotihoitoa kevyemmällä palvelulla. Avustajapalvelun tavoitteena on tukea asiakkaan omatoimisuutta ja ennaltaehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä siten, että asiakkaan mahdollisuus avustettuna hoitaa itse mm. kodin ulkopuolelle suuntautuvia asioita.

Omaishoito järjestetään edelleen kaikille tuen kriteerit täyttävälle. Ikäihmistien perhehoitoa erityisesti omaishoidon tukena vakiinnutetaan panostamalla perhehoidon tunnettavuuden lisäämiseen sekä muihin keinoihin perhehoidon lisäämiseksi.

Kotona asumista tukevissa palveluissa valmistellaan lääkkeiden koneellisen annosjakelun kilpailutus lautakunnalle päätettäväksi (nykyinen sopimus voimassa 30.6.2019 asti).

Ikäihmistien ympärivuorokautisen palvelun tarpeeseen vastataan pääasiassa tehostetulla palveluasumisella, mikäli kotona asumista tukevilla palveluilla ei pystytä riittävästi vastaamaan asukkaan tarpeisiin. Tehostetun palveluasumisen järjestämisessä hyödynnetään monituottajuutta siten, että se hankitaan pääasiassa asiakkaan valintaa mahdollistavasti palvelusetelillä. Kasvu ohjautuu yksityiseen tuotantoon ja oman tuotannon paikkojen määrä ei kasva.

Tehostetussa palveluasumisessa varaudutaan kasvuun siten, että lakisääteinen palvelujen kolmen kuukauden järjestämisaika ei ylitä ja ikäihmistien palvelujen hoitoketju toimii. Palveluohjauksen ja Oulun Palvelusäätiön yhteistyötä tiivistetään siten, että Palvelusäätiön palveluasuminen tulee osaksi asumisen asukasohjausta. Oulun Palvelusäätiön palvelutaloissa ja Kaakkurin hyvinvointikeskuksen Salonkartanossa vakiinnutetaan toimintamalli, jossa palvelutalojen asukkaat voivat asua omassa kodissaan tarvittaessa ympärivuorokautisten kotiin annettavien palvelujen turvin elämänsä loppuun saakka ilman muuttamista ryhmäkotimuotoiseen tehostettuun palveluasumiseen.

Ryhmäkotimuotoista tehostettua palveluasumista kohdennetaan niille asiakkaille, joiden palvelua ei voida muutoin asiakaslähtöisesti ja turvallisesti toteuttaa.

Sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon paikkamäärä vähenee Lassintalon pitkäaikaishoidon päättymisen vuoksi vuoden 2019 loppuun mennessä osana ympärivuorokautisen hoidon rakennemuutosta sekä talouden sopeuttamishjelmaa. Ympärivuorokautisen hoidon rakennemuutosta jatketaan edelleen vähentämällä suunnitelmallisesti pitkäaikaishoidon yksiköiden profiloitumista jatketaan mm. henkilöstön osaamisen ja palvelun laadun turvaamiseksi.

Laadukkaan ympärivuorokautisen palvelun sisällön kehittämistä jatketaan edelleen yhdessä asiakkaiden, omaisten, henkilöstön ja muiden, kuten vapaaehtoistoimijoiden, kanssa. Kehittämisessä painopisteinä ovat mm. asukkaan mielekäs arki sisältäen mahdollisuuden ulkoiluun sekä turvallinen lääkehoito.

Ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus pidetään ennallaan. Toteutuneen henkilöstömäärän laskennallisena mitoitustapana on tehostetussa palveluasumisessa 0,55 ja lyhyt- ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa keskimäärin 0,58 työntekijää asiakasta kohti vaihdellen asiakasprofiilien mukaan.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi jatketaan työkykyjohtamisen toimintamallilla ja arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta. Arviointien pohjalta päätetään jatkotoimenpiteistä työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Vuonna 2019 toteutetaan suunnitelmalliset valvontakäynnit yksityisiin kotihoidon yksiköihin, kuntouttavan päivätoiminnan yksiköihin ja niihin omaishoidon vapaan palvelua tuottaviin yksiköihin, jotka eivät tuota kotihoitoa. Lisäksi valvontakäynnit tehdään uusiin yksityisen tehostetun palveluasumisen yksiköihin.

Kehittäminen

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishjelman sekä palvelumalli 2020 toimenpiteiden etenemistä. Kaupunkistrategiasta sekä päivitetystä toimintaympäristöanalyysistä ja hyvinvointikertomuksesta johdetut poikkitoimijaisen työn tavoitteet täsmentyvät kunkin vastuualueen ja hyvinvointikeskuksen toiminnan kuvauksissa. Poikkitoimijaiselle yhteistyölle on tunnistettu yhteisiä tavoitteita. Lapsia ja perheitä tuetaan heidän omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä, tuetaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria sekä vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta. Edellä kuvatuilla tavoitteilla pyritään täyttämään Unicefin lapsiystävällisen kunnan tunnusmerkit. Edelleen yhteisenä tavoitteena on, että oululainen ikäihminen voi hyvin. Vahvistetaan vanhusmyönnteistä ilmapiiriä kaikessa toiminnassa. Kavennetaan sosioekonomisia ja hyvinvointieroja ja kannustetaan kuntalaisia omaan hyvinvointiaktiivisuuteen. Huomioidaan arjen turvallisuuden näkökulma kaikessa toiminnassa sekä valmistellaan yhteinen vaikuttava, monikanavainen matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti kehitetään palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja digitalisaatiota, toteutetaan maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuri- palveluiden toimijoiden kanssa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitetään ikäihmistien kotihoitoa sekä vahvistetaan kaikenikäisten omahoitoa. Lisätään kaikkien asiakasryhmien osallistumismahdollisuuksia palveluiden kehittämisessä.

Valmisteilla olevan valinnanvapauslain sisällöt tullaan huomioimaan Oulun kaupungin oman toiminnan kehittämisen siten, että ratkaisut ovat yhteensopivia maakunnan linjausten kanssa. Oulun kaupunki varautuu osallistumaan valinnanvapauskokeiluun liittyvään henkilökohtaisen budjetin sekä asiakassetelin pilotointiin.

Sähköisen toiminta- ja laatukäsikirjan sisältöä täydennetään edelleen ja sitä otetaan järjestelmällisesti käyttöön kaikilla alueilla. Alueittain toteutetaan omavalvontasuunnitelmien edellyttämää riskienarvointia ja kuvataan toimenpiteitä riskien arvioimiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi sekä seurataan toimenpiteiden vaikutuksia.

Teknologisilla ratkaisuilla vahvistetaan eri toimijoiden yhteistyötä ja sujuvoitetaan työn tekemistä, mitä kautta myös työn tuottavuus nousee. Ammattilaisten osalta tuetaan liikkuvan työn mahdollisuuksia ja lisätään ammattilaisten välisiä sähköisten asiointien mahdollisuuksia.

Matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta valmistellaan yhteistyössä niin kaupungin oman toiminnan kuin maakuntavalmistelun ja sitä kautta myös kansallisten (mm. Kela, Vrk) toimijoiden kanssa. Lähtökohtana on toteuttaa käyttäjälähtöinen neuvonnan ja ohjauksen kokonaisuus, jossa digitaalisuus on vahvasti läsnä, mutta myös niiden käyttäjäryhmien tarpeet huomioidaan, jotka eivät digitalisaatiota kykene hyödyntämään. Järjestöt ja muu kolmas sektori sekä yksityissektori osallistetaan kehitystyöhön. Valtakunnallinen digituen hanke tukee Pohjois-Pohjanmaalla eri digitukea antavien tahojen verkostoitumista ja Oulun kaupunki osaltaan osallistuu hankkeeseen.

Sähköisiä palveluja ja teknologiaa kehitetään voimakkaasti sekä kansalaisille suunnatuissa palveluissa, että ammattilaisten välisten kontaktien asiakaslähtöiseen hoitamiseen. Kansallisesti yhteiskehitettyjä sähköisiä palveluita otetaan aktiivisesti työntekijöiden käyttöön sekä tiedotetaan ja opastetaan asiakkaita niiden käyttöön otossa. Sähköisiä palveluita ja teknologiaa tuotantokäyttöön otettaessa tehdään kustannus-hyötyanalyysit lähtökohtana, että palveluilla saavutetaan sekä tuottavuutta että hyötyä loppukäyttäjälle. Vuoden 2019 aikana hyvinvointipalveluissa otetaan käyttöön ja jatkokehitetään Omahoito- ja digitaaliset arvopalvelut -hankkeessa (2016-2018) kehitettyä sähköistä Omaolo-palvelua. Palvelu mahdollistaa kansalaisen itsenäisen tilannearvion ja tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveluidentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto) sekä palvelun suunnittelun, toteutuksen ja seurannan sähköisesti. Virtuaalinen hyvinvointikeskus toimintamalli ja sitä tukevia sähköisiä työkaluja otetaan aktiivisesti käyttöön vuoden 2019 aikana. Asiakkaiden tietoisuutta ja viestintää käytössä olevista sähköisistä asiointikanavista lisätään. Kotona asumista tukevaa teknologiaa kuten virtuaalikoitihoito, lääkerobotti, ateria-automaatti ja sähköinen ovenavaus, otetaan käyttöön aktiivisesti.

Hyvinvointipalvelut toteuttaa osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppanina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa. Ekosysteemin tavoitteena on tuottaa innovaatioita, tukea yritysten kasvua ja edistää uusien hoitojen, palvelujen ja toimintamallien käyttöönottoa. Yhteisinä strategisina painopisteinä ovat yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä tehokkaat ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Omahoitopalveluiden kehitystyön ohella mahdollistetaan yrityksille kuntalaisen omahoitoa sekä yksilön terveyttä ja hyvinvointia tukevien sovellusten ja tuotteiden kehitystyötä ja pilotointia arjen toimintaympäristössä. Sujuvien asiakaslähtöisten hoito- ja palveluprosessien kehitystyössä otetaan käyttöön automatisaation ja teknologian ratkaisuja pilottien kautta sekä testataan robotiikan ratkaisuja osana mielekkään arjen tukea. Yhteistyössä hyödynnetään yritysverkostoja ja valittuja kansainvälisiä verkostoja osana OuluHealth ekosysteemin toimintaa. OuluHealth Labsissa tehtyä työtä jatketaan sähköisten palvelujen, teknologisten ja robotiikan ratkaisujen kehittämisen osalta oppien ymmärtämään ratkaisujen hyödyt palveluissa.

Maakunnallinen valmistelu huomioidaan kaikessa kehittämistyössä ja siihen liittyvät hankkeet ja niiden valmistelu koordinoidaan osana Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja sidotaan kansallisten kärkihankkeiden teemoihin hyödyntäen kansallisen rahoituksen mahdollisuudet. Oulun kaupunki käsittelee osallistumisensa ja mahdollisen rahoituksensa maakunnallisiin hankkeisiin normaalin päätöksentekijäjärjestelmän mukaisesti.

STEA-rahoitteiset hankkeet käsitellään Oulun kaupungissa järjestöjen kanssa yhteisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti. Tavoitteena on tukea rahoitusten saamista alueelle erityisesti niihin ennaltaehkäisevän työn ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin, jotka nousevat väestön tarpeista.

Kansainvälistä kehittämissyhteistyötä toteutettaessa huomioidaan erityisesti kaupungin viralliset kansainväliset yhteistyökumppanuudet sekä hyödynnetään keskeisiä eurooppalaisia kehittämissyhteistyöverkostoja, joihin kaupunki on sitoutunut.

Ulkoista kehittämissyhteistyötä haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konsernihallinto, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista BusinessOulu. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämistoiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja. Ulkoisella rahoituksella rahoitettavia hyvinvointipalveluiden hallinnoimia hankkeita vuonna 2019 ovat;

HIPPA – Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla -hankkeen tavoitteena on kehittää 6Aika-kaupungeissa yritysten käyttäjälähtöistä tuote- ja palvelukehitystä älykkään palveluasumisen edistämiseksi. Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut kartoittaa asiakastarpeita laajasti kotona asumisen tukemiseen toimintakykyisyyden, turvallisuuden ja itsemääräämisoikeuden näkökulmista. Tarpeet tuodaan tuotekehittäjille tiedoksi ja tarpeisiin vastaavia ratkaisuja yhteiskehitetään ja testataan aidossa käyttöympäristössä. Hankkeessa mukana ammattikorkeakoulut: Metropolia, Tampereen ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu ja Helsingin ja Oulun kaupungit.

CoHeWe – Co-created Health and Wellbeing –hanke on kuutoskaupunkien yhteishanke, jonka tavoitteena on saada uusia mobiilisovelluksia osaksi oululaisia sosiaali- ja terveyspalveluja yhteistyössä yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Hankkeessa luodaan malli mobiilisovellusten hyväksyttävään testaamiseen. Hankkeessa keskitytään erityisesti ennakoivan ja aktiivisen hyvinvoinnin palvelukehitykseen huomioimalla sekä kuntalaisten että ammattilaisten tarpeita. Tähän liit-tyen kehitetään laaja-alaisesti uusia palveluita, kuten terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ratkaisuja, ennaltaehkäiseviä liikunta- ja terveysratkaisuja, kuntouttamisen ratkaisuja, digitaalisia etämittaus- ja omahoitohoitoratkaisuja sekä hyvinvointipalvelujen selkeyttämiseen ja tehostamiseen liittyviä ratkaisuja. Hankkeessa mukana FinnMedi Oy, Forum Virium Helsinki Oy, Laurea-ammattikorkeakoulu Oy, Oulun yliopisto, Tampereen kaupunki, Oulun kaupunki ja Vantaan kaupunki.

Hyvinvointipalvelut toimii lisäksi aktiivisena kehittäjäkumppanina seuraavissa kaupungin osarahoittamissa rahoitus- ja yhteistyöhankkeissa:

ITU2 – Inklusiivisella toimintatavalla uutta - hankkeessa kehitetään uudenlaista toimintamallia, jossa yhdistyvät alueen asukkaiden, kolmannen sektorin, seurakunnan sekä julkisen ja yksityisen sektorin voimavarat. Hankkeessa rakennetaan yhdessä uusia kumppanuuksia ja toimintamalleja, jotka tukevat julkista palvelua. Hankkeen päätoimittajana toimii Oulun Diakonissalaitoksen säätiö ja osatoteuttajina Oulun kaupunki ja Diakonia-ammattikorkeakoulu. Hanke on Euroopan sosiaalirahaston toteuttama ja sen toiminta-alueena on Oulun Rajakylä.

SOLOGS - Vähähiilinen SOTE-lähipalvelulogistiikka -hankkeessa tavoitellaan nykyistä vähähiilisempää SOTE-lähipalveluverkkoa tuomalla päätöksenteon tueksi tutkimukseen perustuvaa tietoa palvelujen järkevistä sijainnista ja tehokkaasta henkilö- ja materiaalogistiikasta. Projektin osakokonaisuuksina kehitetään Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalveluja asiakkaiden saavutettavuuden, asiakas- ja markkinapotentiaalin sekä palveluverkon logistiikan tehokkuuden näkökulmista. Pitkien etäisyyksien ohuiden materiaali- ja logistiikan tehostamiseen tuotetaan ratkaisumalleja erityisesti kuljetusten

integroitavuuden kautta. Lisäksi hankkeessa selvitetään, kuinka liikkuvat lähipalvelut voisivat tehostaa ja parantaa harvaan asuttujen alueiden palvelutuotantoa. Hankkeen tavoite tukee olennaisesti Pohjois-Pohjanmaan pyrkimyksiä kohti energiatehokasta ja vähähiilistä maakuntaa.

Hankkeessa hyödynnetään fokusryhmä- ja asiantuntijajahaastatteluita, sote-palvelu- ja väestöpaikkatietokantoja sekä paikkatietoperusteista (GIS) verkostoanalytiikkaa. Hanke toteutetaan Oulun yliopiston Luonnontieteiden tiedekunnan Maantieteen tutkimusyksikön ja Oulun yliopiston kauppakorkeakoulun Markkinoinnin, Johtamisen ja Kansainvälisen liiketoiminnan yksikön yhteistyönä. Projektin rahoitukseen osallistuvat Euroopan aluekehitysrahaston lisäksi Coronaria Hoitoketju Oy, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Oulun kaupunki, Oulunkaaren kuntayhtymä, Kallion peruspalvelukuntayhtymä, Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, Sosiaali- ja terveyspiiri Helmi ja Pohjois-Suomen laboratorokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (NordLab). Projektin kesto 1.3.2018-29.2.2020. Projektin koordinaattori on Oulun yliopisto.

KULTUSTA VOIMAA - Kulttuuri- ja liikunta- sekä ura- ja voimaantumispainotteinen toiminta nuorille –hanke on Hyvinvointisalkussa v 2014-2020. Höntsä - silta eteenpäin on Oulun osatoteutus valtakunnallisessa kokonaisuudessa.

Hankkeen tavoitteena on rakentaa 18-29 vuotiaille nuorille nuorisolähtöinen "Höntsä"-toimintamalli, joka toimii nuorta vahvistavana ja vieraantumista vähentävänä siltenä elämän tärkeissä siirtymävaiheissa. Hanke ennaltaehkäisee joutenolon riskejä ja pyrkii yhdistämään aktiivisia ja inaktiivisia nuoria yhteisten toimintojen pariin ja poluttamaan heitä eteenpäin kohti koulutus- tai työllisyystavoitteita. Toiminnassa vertaistuellalla on keskeinen rooli opiskelu- ja työvalmiuksia vahvistavana tekijänä. Hanke kohdentuu molempien sukupuolten edustajiin sekä paikallisiin ja maahanmuuttotautaisiin henkilöihin.

Höntsä-toimintamallin toteuttaa monialainen eri toimijoiden verkosto, johon kuuluu hankkeen osatoteuttajat toisen ja korkea-asteen oppilaitoksista liikunnan ja kulttuurin ja hyvinvoinnin aloilta (Metropolia amk, Kisakeskus, OAKK/Virpiniemen liikuntaopisto, Diakonia ammattikorkeakoulu) ja hyvinvoinnin tutkimus- ja koulutusorganisaatio Oulun Diakonissalaitos ODL sekä 3. sektorin seuratoiminnan toteuttajista niin ikään liikunnan ja kulttuurin aloilta (Nuorisoseurat ja TUL).

TOLPPA - hankkeessa pyritään parantamaan työssä olevien mielenterveyskuntoutujien elämänhallintaa luontoavusteisten Green Care -menetelmien ja ryhmä- ja yksilötoiminnan avulla. Green Care on luontoon tukeutuvaa toimintaa, jolla edistetään ihmisten elämänlaatua ja hyvinvointia. TOLPPA-hankkeessa kehitetään osallistujien sosiaalisia valmiuksia ja luodaan osallistujien toiveisiin perustuvaa psykososiaalisen kuntoutumisen toimintamallia.

TOLPPA-hankkeessa toimitaan yhteistyössä yritysten, julkisen- ja kolmannen sektorin kanssa. Tuloksena syntyy psykososiaalisen kuntoutumisen polku. TOLPPA-hankkeen juurruttamisen tavoitteena on, että ihminen pääsee eteenpäin ja hyvinvointi ja elämänhallinta paranevat pitkällä tähtäimellä ja vahvistuvat pysyvästi. TOLPPA toimintakyvyn ja osallisuuden parantaminen luonnon parissa – hanketta rahoittavat Euroopan Sosiaalirahasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Oulun kaupunki, STEA, Turkan Ratsurinne ay ja Mielenvireys ry, joka toimii hankkeen hallinnoijana.

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä –verkostoprojekti v 2017-2019 -tavoitteet: tuetaan kuntien hyvinvointityön kehittämistä ja polun luomista indikaattorikeskeisyydestä toimenpiteisiin, kehitetään hyvinvointijohtamista kunnissa ja yhdyspinnoilla: hyvinvoinnin edistämisen edellyttämät rakenteet ja toimintamallit, kehitetään kuntien ja tulevien maakuntien yhdyspinnoilla toteutettavaa hyvinvoinnin edistämistä, sen periaatteita ja niistä sopimisen mahdollisuuksia, vahvistetaan hyvinvoinnin ennakointia projektin osallistujakunnissa. Verkostoprojektin omistaa Suomen Kuntaliitto ja sitä rahoittavat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä valtiovarainministeriö. Lisäksi projekti tekee yhteistyötä Terve Kunta -verkoston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Itä-Suomen Yliopiston kanssa.

Talous

Hyvinvointipalvelujen kustannusten kasvupainetta lisää vuonna 2019 erityisesti sopimusten mukaisten palkkojen nousu ja ikäihmisten ja erityisryhmien palvelutarpeen kasvu. Hyvinvointipalvelujen talousarvioesityksessä 2019 on 11,6 M€, 2,0 % kasvu verrattuna vuoteen 2018 (vertailuna marraskuun seurannan perusteella tehty tilinpäätöksenuste 2018). Toimintamenot sisältäen erikoissairaanhoidon menot, voivat kasvaa edellisvuoteen nähden 11,4 M€, 1,8 %. Vuonna 2018 toimintamenojen ennustetaan kasvavan noin 20,4 M€, 3,3 %. Tulot on budjetoitu lähes vuoden 2018 ennusteen mukaisesti. Vuoden 2019 talousarviotasoa edellyttää menokasvun hidastumista. Hyvinvointilautakunnan keväällä 2018 päättämien sopeuttamistoimenpiteiden tavoitteena on taittaa kustannusten kasvua kumulatiivisesti yhteensä 10,6 M€ vuosina 2018 ja 2019.

Toimintamenot ilman erikoissairaanhoidtoa ovat 405,4 M€. Menoissa on lisäystä noin 4,3 M€, 1,1 % vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Vuonna 2018 menojen ennustetaan kasvavan noin 11,5 M€, 2,9 %. Menokasvu kohdistuu pääsääntöisesti sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin ja palvelutarpeen mukaisiin ikäihmisten ja erityisryhmien palveluasumisen ja kotihoidon kasvuun. Palkankorotukset nostavat henkilöstömenoja noin 3,7 M€ ja lisäksi vuonna 2019 maksuun tulee erilliskorvauksia noin 1,0 M€ edellisvuotta enemmän. Palkkakustannuksia nostaa myös paikalliset TVA:n mukaiset palkantarkistukset, Oulun kaupungin palkkaohjelman mukaiset palkankorotukset ja epäpätevyysalennusten korjaukset. Sopeuttamistoimet kohdistuvat henkilöstömenoihin erityisesti tuottavuuden

kasvattamisen kautta. Laitoshoidon vähentämiseen kohdistuvat sopeuttamistoimet vähentävät henkilöstömenoja noin 0,7 M€. Henkilöstömenot vähenevät jonkin verran myös talous- ja velkaneuvonnan siirtyessä pois kaupungin tehtävistä valtion toiminnaksi vuoden 2019 alussa.

Asiakaspalvelujen ostoihin ja palveluseteliin on varattu noin 1,1 M€:n kasvu vuoteen 2018 verrattuna. Asiakaspalveluiden ostojen menot kasvavat indeksikorotusten vuoksi, joten määräraha ei mahdollista palvelutarpeen kasvua. Muiden ostojen, lähinnä sisältäen tukipalveluja, määräraha-arvauksena on 0,4 M€ edellisvuotta suurempi. Aine- ja tarvikemenoihin varatut määrärahat ovat 0,5 M€ vuoden 2018 ennustetta suuremmat. Tilavuokrat pysyvät vuoden 2018 budjetin tasolla. Muissa vuokriin on hieman lisäystä leasing-menojen kasvun vuoksi. Maakunta- ja soteuudistuksen vuoksi myös hyvinvointipalvelujen investointeihin kuuluva irtain omaisuus hankitaan leasing-rahoituksella.

Erikoissairaanhoidon määräraha on 247,5 M€. Menoissa on noin 7,1 M€:n, 3,0 %:n kasvu vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Vuonna 2018 menojen ennustetaan kasvavan noin 8,9 M€, 3,8 %. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat vuosina 2013–2016 keskimäärin 8,7 M€, 4,2 % vuodessa ja vuonna 2017 kasvua oli 6,0 M€, 2,7 %. Vuoden 2019 kasvu-arvio on 4,2 %:n tasoa. Erikoissairaanhoidon varattu määräraha edellyttää erikoissairaanhoidon kustannuskasvun hidastumista. Kustannuskasvua pyritään hillitsemään kaupungin ja sairaanhoitopiiriin syksyllä 2018 käynnistyneellä yhteisellä selvitystyöllä, jossa tavoitteena on yhteisten hoito- ja palveluketjujen toimivuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen.

Hyvinvointilautakunnan tulomäärärahat ovat 53,4 M€. Tulomäärärahat ovat lähes vuoden 2018 tasolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädäntöä uudistetaan. Tavoitteena on selkeämpi ja uusia palvelumuotoja vastaava asiakasmaksulaki, jossa otetaan huomioon soteuudistuksen ja sisältölakien vaatimukset. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alussa. Luonnos uudeksi asiakasmaksulaiksi kävi lausunnolla syyskuussa 2018 ja tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syyskuudella 2018. Talousarvioesitykseen ei tässä vaiheessa sisälly muutoksia asiakasmaksuihin. Hyvinvointipalveluissa ei oteta käyttöön hoitajavastaanoton maksuja 2019.

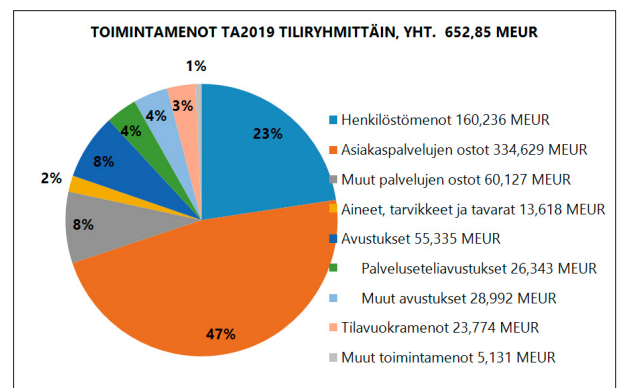
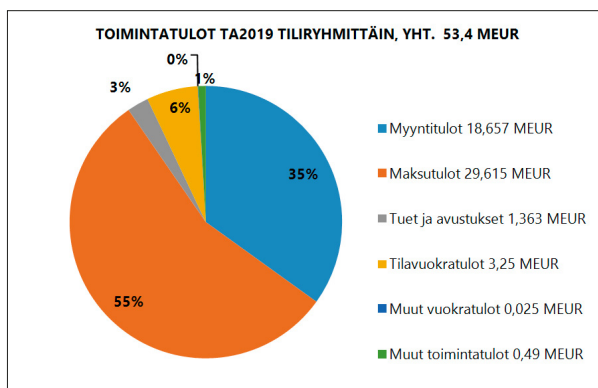
Taloudellisena tavoitteena on asukaskohtaisten menojen kasvun hidastuminen. Menot (netto) asukasta kohti ovat talousarviossa 2 904 euroa; lisäystä vuoteen 2018 verrattuna on noin 0,9 %. Vuonna 2018 asukaskohtaisten menojen ennustetaan kasvavan 2,6 %.

Talousarvion mukaiseen kehikseen pääseminen edellyttää ennaltaehkäisevien, avopalveluiden ja myös hyvinvointikeskusten toimivuutta sekä tuottavuuden ja vaikuttavuuden kasvua. Kasvavalle väestölle on tuotettava asiakaslähtöiset, laadukkaat ja vaikuttavat palvelut pienemmin kustannuksin.

Hyvinvointilautakunnan sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa ja erikoissairanhoidon menot erikseen sitovana.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	53 624	53 530	53 530	53 400	53 000	53 000
TOIMINTAMENOT	-621 040	-641 430	-641 430	-652 850	-670 518	-684 265
<i>Toimintatulot ilman erikoissairaanhoidtoa</i>	53 624	53 530	53 530	53 400	53 000	53 000
<i>Toimintamenot ilman erikoissairaanhoidtoa</i>	-389 544	-401 045	-401 045	-405 365	-413 336	-418 082
Toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa	-335 920	-347 515	-347 515	-351 965	-360 336	-365 082
Erikoissairaanhoidto	-231 496	-240 385	-240 385	-247 485	-257 182	-266 183
TOIMINTAKATE	-567 416	-587 900	-587 900	-599 450	-617 518	-631 265

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017	TA 2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	21 344	19 157	18 757	18 657	18 657	18 657
Maksutulot	27 153	29 615	29 615	29 615	29 615	29 615
Tuet ja avustukset	1 604	1 393	1 393	1 363	1 363	1 363
Tilavuokratulot	3 229	3 250	3 250	3 250	3 250	3 250
Muut vuokratulot	63	25	25	25	25	25
Muut toimintatulot	231	90	490	490	90	90
Toimintatulot yhteensä	53 624	53 530	53 530	53 400	53 000	53 000
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-153 072	-158 772	-158 772	-160 236	-162 686	-162 686
Palvelujen ostot	-376 260	-387 460	-387 460	-394 755	-407 285	-419 136
Muut palvelujen ostot (ilman esh)	-51 689	-49 877	-50 527	-50 927	-52 192	-53 237
Asiakaspalvelujen ostot (ilman esh)	-93 074	-92 744	-96 344	-96 194	-97 761	-99 716
Erikoissairaanhoido	-231 496	-240 385	-240 385	-247 485	-257 182	-266 183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 916	-13 121	-13 122	-13 618	-14 118	-14 618
Avustukset	-51 084	-53 535	-53 535	-55 335	-56 435	-57 435
Palvelusetelit	-22 919	-25 243	-25 143	-26 343	-27 443	-28 443
Muut avustukset	-28 165	-28 292	-28 392	-28 992	-28 992	-28 992
Tilavuokramenot	-23 893	-23 751	-23 751	-23 774	-24 405	-24 401
Muut vuokramenot	-2 799	-3 441	-3 440	-3 783	-4 240	-4 640
Muut toimintamenot	-1 017	-1 349	-1 349	-1 349	-1 349	-1 349
Toimintamenot yhteensä	-621 040	-641 430	-641 430	-652 850	-670 518	-684 265
TOIMINTAKATE	-567 416	-587 900	-587 900	-599 450	-617 518	-631 265

Erikoissairaanhoido

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNuste 2018 (Marraskuu)	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
<i>Psykiatrinen</i>	-27 187	-29 418	-29 488	-30 194	-31 251	-32 344
<i>Somaattinen</i>	-204 309	-210 967	-210 897	-217 291	-225 931	-233 839
Yhteensä	-231 496	-240 385	-240 385	-247 485	-257 182	-266 183

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Hyvinvointipalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelma pohjautuu Oulun kaupungin kaupunkistrategiaan ja palvelujen järjestämishjelmaan. Suunnitelmassa huomioidaan kaupungin henkilöstöohjelman (2014-2020) pää-tavoitteet:

1. *Tavoitteisiin päästään hyvällä johtamisella*
2. *Henkilöstön osaamista kehitetään ja kohdennetaan tarve- ja asiakaslähtöisesti*
3. *Henkilöstön työhyvinvointi nousee*
4. *Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse*
5. *Henkilöstöä ohjataan hallinnollisesta työstä asiakaspalvelutyöhön*

Oulun kaupunginvaltuusto on päättänyt uudesta kaupunkistrategiasta 26.2.2018. Tämän pohjalta on aloitettu myös uuden henkilöstöohjelman laatiminen, johon tullaan yhdistämään aiemmin erilliset henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelma-asiakirjat. Uusi henkilöstöohjelma ja sen mukaiset tavoitteet valmistuvat vuoden 2018 aikana.

Talousarviossa 2019 tuodaan esille henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa koskevat strategiset tavoitteet ja lisäksi laaditaan vuodelle 2019 käyttösunnitelmatasoinen tarkempi henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.

Valtuustositomuksen ja henkilöstöohjelman 2014-2020 tavoitteiden mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella, hallinnollisen työn määrä vähenee ja vastaavasti asiakaspalveluun käytetyn työn osuus kasvaa. Toimialoilla hyödynnetään henkilöstön eläköityminen ja muu vaihtuvuus. Toimintamenojen kasvun hillitseminen tarkoittaa henkilöstömäärän tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta. Henkilöstösuunnitelmassa huomioidaan määräaikaisten palvelussuhteiden ja sijaistyövoiman kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisten, mahdollisten irtisanoutumisten ja muun poistuman hyödyntäminen. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääntyminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat keskeisiä tavoitteita, jotka onnistuessaan myös vähentävät henkilöstökustannuksia. Sote-uudistuksen valmistelun vaatima osaamisresurssi huomioidaan. Maakunta- ja sote-uudistukseen

varautuminen edellyttää asiakaspalvelukyvyyn ja osaamisen vahvistamista sekä hoidon ja palvelun sujuvuuden varmistamista kaikissa palveluissa. Tähän varaudutaan mm. henkilöstön muutosvalmennuksilla.

Vuoden 2019 henkilöstön kokonaismäärä pyritään säilyttämään vuoden 2018 tasolla ja palvelutarpeen mahdolliseen kasvuun vastataan korkeintaan nykyisellä henkilöstömäärällä. Olemassa olevan ja mahdollisen palvelutarpeen kasvun hoitaminen edellyttää nykytasoisien henkilöstön työpanoksen erityisesti palvelutuotannossa. Tuottavuuden kehittämiseksi huomiota tulisi kiinnittää palveluprosessien hiomiseen mahdollisimman virtaviivaisiksi, mikä mahdollistaisi olemassa olevan henkilöstön työpanoksen kohdentamisen palvelutarpeen kannalta keskeisiin asioihin. Riskiä palvelutuotannon ja tuottavuuden kehittämiseen tuottaa tiettyjen avainammattiryhmien rekrytoinnin haasteet. Tällaisina on vuoden 2018 aikana tunnistettu mm. sosiaalityöntekijät ja lääkärit, joiden osalta on jouduttu miettimään keinoja rekrytoinnin tehostamiseksi.

Palvelurakenteen ja tuottavuuden kehittämistä jatketaan painopisteen siirtämisellä kevyempiin, avohoito- ja avohuoltopainotteisiin palveluihin. Ikäihmisten palveluissa jatketaan laitoshoidon purkamista ja monituotantamallin käytön lisäämistä.

Lasten- ja nuorisopsykiatrisen avoerikoissairaanhoidon (Lanu-tiimi), epävakaatyöryhmän ja ravitsemuskuntoutuksen mahdollisesti yhdistyessä sairaanhoitopiiriin toimintaan (liikkeen luovutuksen periaatteella) henkilöstövaikutus olisi noin -30 htv. Diabetesvastaanoton siirtymistä PPSHP:lle myös suunnitellaan vuoden 2019 alussa.

Ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen osalta tavoitteena on edelleen päästä suositusten mukaisesti vähintään kolmeen koulutuspäivään/työntekijä/vuosi. Vuoden 2019 aikana osaamisen kehittämisen osalta valmistaudutaan edelleen tulevaan maakunta- ja sote-uudistukseen sekä em. uudistuksiin liittyvään sote-palveluiden valinnanvapauslainsäädäntöön. Valinnanvapauden toteutuessa nykyisten suunnitelmien mukaisesti julkisen terveydenhoito- ja sosiaalihuoltopalveluiden haasteena on oman tuotannon kilpailukyvyyn parantaminen suhteessa yksityisen sektorin toimijoihin. Tämän varmistamiseksi asiakaspalvelun kehittämiseksi ja palveluiden positiivisen mielikuvan vahvistamiseksi tarvitaan muutosvalmennusta. Vuonna 2019 jatketaan vuonna 2017 alkanutta asiakaspalveluvalmennusta. Vuodelle 2019 laadittavaan ja

henkilöstötoimikunnan hyväksymään koulutussuunnitelmaan kirjataan ne erityiset henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeet, joihin vuoden 2019 aikana on syytä panostaa.

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseksi kiinnitetään huomiota henkilöstön sairauspoissaolojen hallintaan erityisesti niillä palvelualueilla, joilla sairaskäyttäytyminen on ollut keskiarvoa suurempaa. Erityisesti tämä koskee ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualuetta johtuen työn fyysisestä luonteesta ja henkilöstön korkeammasta keski-ikästä. Vuonna 2019 erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön lisääntyneiden työperäisten mielenterveysongelmien hallintaan yhdessä työterveyshuollon kanssa. Kunta10-tutkimuksen perusteella tehtyjen toimenpiteiden toteuttamista ja arviointia neljännesvuosittain jatketaan. Syksyllä 2018 toteutetun uuden Kunta10-tutkimuksen perusteella tehdään uusia työhyvinvoinnin kehittämistoimenpiteitä tulevalle vuodelle.

Työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyy myös yhteistyö Oulun Työterveyden kanssa. Henkilöstölle tarjotaan sekä ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa, sairaanhoitoa että kuntoutusmahdollisuuksia Työterveys Virta Oy:n ja Oulun kaupungin puitesuunnitelman mukaisesti. Hyvinvointipalvelut tekee lisäksi oman tarkentavan toimintasuunnitelman työterveyshuollon kanssa vuosittain.

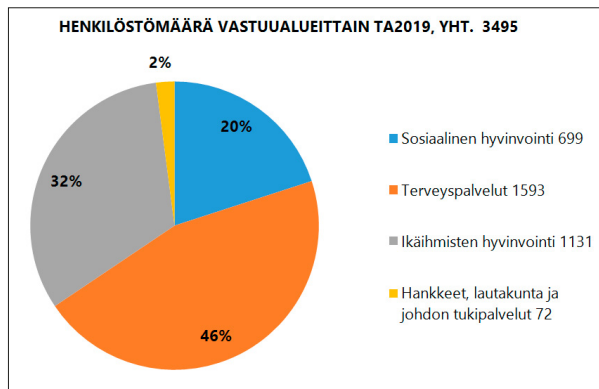
Uudet virka- ja työehtosopimukset (Kvtes 2018-2019, LS 2018-2019) toivat mukanaan huomattavat henkilöstömenot lisäävät palkankorotukset vuosille 2018-2019. Korotukset koostuvat yleiskorotuksista, järjestelyerästä ja kertaerästä. Yhteisvaikutus on noin 6,5 M€, josta vuoden 2019 osuus on noin 3,7 M€. Lisäksi palkkakustannuksia nostaa paikalliset TVA:n mukaiset palkantarkistukset, Oulun kaupungin palkkaohjelman mukaiset palkankorotukset ja epäpätevyyshalvennusten korjaukset.

Kilpailukykysovimuksen mukaisesti kuntien ja kuntayhtymien henkilöstön lomanmääräytymisvuosien 2016-2017, 2017-2018 ja 2018-2019 lomarahoja leikataan 30 prosentilla ajanjaksolla 1.2.2017-30.9.2019. Tämä siis voimassa vielä lomavuoden 2019 osalta.

Mikäli Maakunta- ja sote-uudistus edistyy ja lainsäädäntö valmistuu vuoden 2018 lopussa, vuonna 2019 valmistellaan henkilöstön siirtymistä maakunnan palvelukseen. Siirtymiseen liittyvät yhteistoimintamenettelyt käydään syksyllä 2020.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	2633	2636	2624	-0,5 %	2624	2624
Tilapäiset	893	973	965	-0,8 %	965	965
Yhteensä	3515	3515	3495	-1,0 %	3495	3495
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	2147	2152	2140	-0,6 %	2140	2140
Tilapäiset	829	851	843	-0,9 %	843	843
Yhteensä	2976	3003	2983	-0,7 %	2983	2983
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-117 694	-123 073	-124 782	1,4 %	-127 239	-127 239
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-20 440	-20 886	-20 916	0,1 %	-20 807	-20 807
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-4 577	-4 513	-4 558	1,0 %	-4 558	-4 558
Varhe-eläkemaksu	-1 976	-2 277	-2 322	2,0 %	-2 322	-2 322
Muut eläkekulut	-29	-29	-29	0,0 %	-29	-29
Muut henkilösivukulut	-6 039	-5 187	-5 257	1,0 %	-5 360	-5 360
Yhteensä	-150 754	-155 965	-157 865	1,2 %	-160 315	-160 315

Hyve pl. omais- ja perhehoitajat

Merkittävimmät riskit

Kokonaisvaltainen riskienarviointi on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta, poikkeamiin reagoimista sekä suoriutumisen arviointia.

Keskeisiä riskejä vuodelle 2019 on arvioitu ja tunnistettu. Hyvinvointipalveluiden osalta keskeiset riskit liittyvät kuntalaisten palvelujen turvaamiseen, palvelurakenteen muutoksen onnistumiseen sekä erityisosaajien saatavuuden varmistamiseen meneillään olevassa epävarmuuden tilassa suhteessa tulevaan maakunta- ja soteuudistukseen, jossa lainsäädäntö ja muutoksen toteutusajankohda on vielä avoinna. Taloudellisenä riskinä tunnistetaan erityisesti sopimusten mukaisten palkkojen korotusten suuri osuus ja vaikutus hyvinvointipalveluiden menojen kasvuun ilman että asiakkaiden lisääntyviin palvelutarpeisiin pystytään vielä vastaamaan.

Riskien ehkäisemiseksi on suunniteltu toimenpiteitä, jotka tarkentuvat käyttösuunnitelmassa. Kansallisten linjauksen mukaisesti riskien arvioinnissa ja seurannassa painopistettä siirretään yhä enemmän kohti järjestelmällistä omavalvontaa. Omavalvonnassa esille nousseita riskejä minimoidaan ja ennaltaehkäistään suunnitelman mukaisesti. Tarkemmat vastuut on määritetty hyvinvointipalveluiden sähköiseen toiminta- ja laatukäsikirjaan, joka pitää sisällään em. omavalvontasuunnitelmat sekä potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelmat, ja kuvauksen niiden toimeenpanosta. Riskien toteutumisen seuranta vastuuteetaan ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti mm. teemajohtoryhmissä ja raportoidaan tarvittaessa hyvinvointilautakunnalle.

Vuoden 2019 talousarvion edellyttää menokasvun hidastumista. Hyvinvointilautakunnan keväällä 2018 päätämien sopeuttamistoimenpiteiden tavoitteena on taittaa kustannusten kasvua kumulatiivisesti yhteensä 10,6 M€ vuosina 2018 ja 2019. Vuoden 2018 kustannuskasvu ja sen mahdollinen jatkuminen/kiihtyminen vuonna 2019 edellyttävät lisätoimenpiteitä, jotta menokasvu taittuu ja talousarvio toteutuu annetun kehyksen mukaisena. Hyvinvointipalvelujen tavoitteita ja toimenpiteitä jouduttaneen edelleen tarkistamaan. Kaupungin ja sairaanhoitopiirin syksyllä 2018 yhteistyössä käynnistämä selvitystyö kohdistuu keskeisiin yhteisiin hoito- ja palveluketjuihin, niiden toimivuuteen ja kustannustehokkuuteen. Selvitystyön tuloksena esitettävät toimenpiteet tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta. Toiminnan ja talouden tasapaino edellyttää päätöksiä toimenpiteistä ja onnistumista päätösten toimeenpanossa sisältäen selkeän vastuutuksen ja seurannan.

7.7 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jakaantuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä omina palveluina osallisuus ja yhteisötoiminta. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttoneuvostot, lähidemokratia-toimikunta ja Oulun Nuorten Edustajisto (ONE).

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määriteltäviä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan. Uudistuneet varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat määrittelevät opetuksen sisältöjä. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määrittellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Oulun kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa 2018 kaupunkistrategian vuoteen 2026 saakka. Päätöksen jälkeen sivistys- ja kulttuuripalveluissa on käynnistynyt toimialan oma strategiatyö, jossa laaditaan vuoteen 2026 saakka yltävä sivistysohjelma.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden merkitys sekä kuntalaisten hyvinvoinnin että kaupungin elinvoimaisuuden kannalta on keskeinen. Toimialan merkitys tulee korostumaan entisestään sosiaali- ja terveystieteiden järjestämävastuun siirtyessä pois kunnilta vuonna 2020. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan kaikessa palvelutoiminnassa. Monialainen yhteistyö perustuu alueen väestön palvelutarpeiden tunnistamiseen sekä niiden pohjalle rakentuviin toimenpiteisiin. Tietojohdamisen keinoin tunnistetaan kuntalaisten hyvinvointitarpeet ja kohdistetaan resurssit vaikuttavasti elämänkaaren eri vaiheissa. Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön elämäntietojointi osana tietojohdamisen prosessia.

Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden aluemallin avulla osallistuminen ja vaikuttaminen tuodaan lähelle kuntalaista. Toimintaa kehitetään yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Aluemalli kokoaa yhteistyöhön kaikki keskeiset toimijat alueella: kaupungin toimijat, järjestöt ja asukkaat. Kaupungin tavoitteita ja toimintatapoja kehitetään niin, että

asukkaiden alueellinen kokemustieto on osa päätöksentekoa, valmistelua ja toteutusta. Vuorovaikutus on yhdenvertaista ja ymmärrettävää avoimen hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Henkilöstöjohtamisen painopisteinä vuonna 2019 ovat työhyvinvointi, osaamisen kehittäminen sekä johtaminen ja esimiestyö. Henkilöstön ja työyhteisöjen työhyvinvointia edistetään erilaisilla toimenpiteillä työntekijöiden, työyhteisöiden ja koko organisaation tasoilla. Syksyn 2018 aikana toteutetaan Kunta10-kysely, jonka perusteella suunnitellaan ja toteutetaan kehittämisprosesseja työyhteisöittäin. Kehittämistyön ytimessä on työyhteisön yhteisesti asetamat tavoitteet sekä osallistuva ja keskusteleva toimintatapa.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Talousarviovuonna 2019 ja suunnittelukaudella 2020-2021 toimintaympäristömme on suurimmassa murroksessa vuosikymmeniin. Ekologiset haasteet, globalisaatio, digitalisaatio, väestömuutokset, turvallisuus ja talouskehitys ovat megatrendejä, jotka muuttavat toimintaympäristöämme vääjäämättä. Viestinnän nopeus ja kanavat sekä viestintään liittyvät odotukset muuttuvat vauhdilla.

Kansallisesti kaupungistumiskehitys jatkuu, huoltosuhte heikkenee, monikulttuurisuus lisääntyy, väestökehitys polarisoituu, työn tekemisen tavat ja kansallinen ohjaus muuttuvat; lisäksi sote- ja maakuntauudistus haastaa peruskuntien aiemman roolin ja tehtävät. Tässä toimintaympäristössä yhdyspintojen ja hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja maakuntaan siirtyvien palveluiden välille on kuntalaisen hyvinvoinnin kannalta kriittinen menestystekijä.

Kuvatussa toimintaympäristössä on tärkeää tunnistaa kuntalaisen ehyet palveluketjut ja ennaltaehkäisevien palveluiden aikaisempaakin vahvempi rooli. Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyys, lapsiperheiden kasautuva pahoinvointi, nuorten yksinäisyys ja mielenterveyden ongelmat voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Moniongelmaisten perheiden tukemiseksi lapsen omassa kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja. Samanaikaisesti on tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Yhä enempi syntyy palveluja, jotka eivät ole fyysiseen paikkaan sidonnaisia. Tällaisia ovat sivistys- ja kulttuuripalveluissa esimerkiksi virtuaalikirjasto ja digiteknologiaa hyödyntävä nuorisotyö.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso.

Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneminen. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan noin 500 lapsella vuosittain. Toisaalta yhä useampi lapsi osallistuu varhaiskasvatuspalveluihin. Kokonaismääräisesti varhaiskasvatuspalvelujen käyttäjien määrän ennustetaan pysyvän nykytasolla.

Perusopetusikäisten lasten määrän kasvuksi ennustetaan tulevalle vuodelle noin 430 lasta, ja kasvu jatkuu samantapaisena vielä parin vuoden ajan. Jatkossa suurin kasvu koulutuspalveluiden osalta kohdistuu lukiolaisten määrän kasvuun. Suhteellisesti eniten kasvaa kuitenkin edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvien väestöryhmien kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja eniten enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa.

Kansallisen ohjauksen osalta on parhaillaan menossa merkittäviä sivistys- ja kulttuuripalveluita koskevia lainsäädäntöhankkeita erityisesti koulutus- ja kulttuurisektorilla. Varhaiskasvatuspalveluissa kansallinen lainsäädäntö ja hallituksen linjaukset ohjaavat lasten osallistumistasen nostamiseen varhaiskasvatukseen käyttäjinä. Näitä toimia ovat viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus 20 tuntia viikossa ja varhaiskasvatuksesta perittävien asiakasmaksujen aleneminen. Oulu lähtee elokuussa 2018 vuodeksi mukaan 5-vuotiaiden maksuttomaan kokeiluun.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön Oulussa portaittain. Syksystä 2018 alkaen 8. vuosiluokan oppilaat ovat alkaneet opiskella uuden opetussuunnitelman mukaisesti, ja elokuussa 2019 käyttöönotto tapahtuu 9. vuosiluokalla. Uuden opetussuunnitelman myötä mm. digitaalisten oppimisympäristöjen, yhteisopettajuuden ja uuden opetussuunnitelman mukaisen arvioinnin tukeminen vaatii resursseja niin laitehankintoihin kuin koulutuksiin.

Uudet lukiosäädökset astuvat voimaan 1.8.2019 alkaen. Uusi lukiolainsäädäntö aloittaa uuden opetussuunnitelmaprosessin jo kuluvana vuonna ja ne otetaan käyttöön vuonna 2021. Korkeakoulujen opiskelijavalinta muuttuu, ja alustavat esitykset perusteista on julkistettu. Ylioppilastutkinnon painoarvo kasvaa merkittävästi. Aikuislukion osalta aikuisten perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on astunut voimaan 1.8.2018. Oulun kaupungin osalta eLukion uusi toimintamalli ja sopimukset valmistellaan 1.8.2020 mennessä. Taiteen perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat astuivat voimaan 1.8.2018, ja vapaan sivistystyön tarjoama maahanmuuttajien koulutus mahdollistui 1.8.2018 alkaen. Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 aikana.

Alla olevassa kaaviossa on esitetty toimintaympäristöanalyysin 2018 keskeiset asiat Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan näkökulmasta toimialan talousarvioon 2019.

Edellä kuvatussa toimintaympäristössä sivistys- ja kulttuuripalvelut tulisikin tunnistaa peruspalveluiksi, joihin resursoimalla voidaan parhaiten lisätä kaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa erityisesti perheiden hyvinvoinnin kautta. Tapahtumat, aito osallisuus, laadukkaat ja yhdenvertaiset peruspalvelut ovat vetovoimatekijöitä parhaimmillaan ja luovat kuntalaisille edellytyksiä hyvinvoivaan elämään. Yhteenvetona toimintaympäristöstä nousee sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioon kolme keskeistä teemaa:

1. *Hyvinvointi*
2. *Digitalisaatio*
3. *Palvelutarve*

Toimintaympäristön merkittävät muutokset korostavat myös onnistuneen riskienhallinnan merkitystä. Toimialan tunnistetut riskit on liitetty osaksi lautakunnan talousarvioesitystä 2019.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.2.

Palveluiden järjestäminen

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluissa kansallinen lainsäädäntö ja hallituksen linjaukset ohjaavat lasten osallistumisas-teen nostamista varhaiskasvatuksen käyttäjinä. Näitä toimia ovat mm. viisivuotiaiden maksuton osallistuminen 20 tuntia viikossa varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksesta perittävien asiakasmaksujen aleneminen. Lisäksi eduskunnassa päätöksenteossa oleva varhaiskasvatuslaki voimaantullessaan muuttaa henkilöstön osaamisen taso-Valmistautuminen tulevaan voidaan aloittaa tekemällä henkilöstösuunnitelma siirtymäajalle.

Oulussa on lähdetty mukaan maksuttomaan 5-vuotiaiden kokeiluun; ensimmäinen kokeilujakso päättyy heinäkuussa 2019, jolloin arvioidaan kokeilun jatko.

Varhaiskasvatuksen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaus pidetään ennallaan vuoden 2019 talousarviossa. Varhaiskasvatuksessa päiväkodeissa muutetaan henkilöstömitoitusta yli kolmivuotiaiden ryhmissä, mitoitukseen 1/ 7. Uusi henkilöstömitoitutus otetaan käyttöön uuden toimintakauden alussa elokuussa.

O-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan noin 500 lapsella vuosittain. Toisaalta osallistumisas-teen palvelujen käyttäjien määrän ennustetaan pysyvän nykytasolla. Vuoden 2019 aikana arvioidaan avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän vähentyvän ja lasten siirtyvän osa-aikaiseen päiväkotihoidon. Tämä kehitys on ollut nähtävissä jo pari vuotta.

Vuoden 2019 aikana palveluverkkoon tulee uusi Ylikiimingin päiväkotitoimitus, johon rakentuvat tilat myös esiopetukselle; samalla Mustikan huonokuntoisesta päiväkodista luovutaan. Nykyisen Kuivasjärven päiväkodin korvaava uudisrakennus valmistuu vuoden 2019 aikana. Yksityisistä päiväkodeista merkittävin laajennus on uusi Soittajankankaalle avautuva Kotola-päiväkotitoimitus. Pientä kasvua kunnalliseen toimintaan on tulossa myös keskustan alueelle Pikku Ainon päiväkodin remontin ja laajennuksen myötä.

Osana tuen strategian työstämistä pohditaan varhaiseri-tyiskasvatukseen osalta toimintamalleja ja -rakenteita erit-täin vaativaa tukea tarvitsevien lasten varhaiskasvatus- ja opinpolun järjestämiseksi.

Liikkuva Oulu todentuu varhaiskasvatuspalveluissa osana liikkuvampaa arkea. Myös vanhempia ohjataan ja neuvo-taan liikkumaan yhdessä lastensa kanssa.

Yhdessä kaupungin erilaisten kulttuuritoimijoiden kans-sa lisätään lasten mahdollisuutta osallistua ja kokea eri-laisia kulttuurielämyksiä sekä olla myös itse tuottamas-sa kulttuuria.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Lapsiperheitä, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, on lähes 45 % oululaisperheitä. Perusopetuksen kasvun ennustetaan jatkuvan noin 430 oppilaalla vuonna 2019, jolloin oppilas-määrä on yli 22 000. Oppilasmäärän kasvu siirtyy vähitel-len alakouluikäisistä yläkouluikäisiin ja vaikuttaa perusope-tuksen palvelujen ohella myös nuorisopalvelujen palvelu-tarpeeseen. Perusopetuksessa pyritään huolehtimaan siitä, etteivät perusopetuksen ryhmäkoot kasva ja että oppilas-kohtaista opetusaikaa lisätään (KV 17.12.2018 § 113).

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen toiminnan tavoitteena on lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edis-täminen. Uusi opetussuunnitelma laajenee lukuvuonna 2018–19 kahdeksannelle luokalle. Opetussuunnitelma-työssä keskitytään erityisesti pedagogiikan ja arvioinnin kehittämiseen. Kannustamme kehittävään työotteeseen ja kokeilukulttuuriin sekä osaamisen jakamiseen järjestä-mällä mahdollisuuksia yhteiseen kohtaamiseen. Vahvis-tamme opettajien vertaistyötä ja yhteisopettajuutta kou-luttamalla henkilöstöä.

Oulun perusopetuksen digitaalisuuden nykytila sekä ke-hittämislinjat kartoitettiin ja kuvattiin vuonna 2017 Digi-loikka 2020-selvityksessä. Kehittämissuunnitelma vuo-sille 2018–2020 on laadittu. Oppilaiden opetussuunnitel-man mukaisten digitaitojen vahvistamiseksi koulujen lai-tetaso saatetaan suunnitellulle vähimmäistasolle tulevina vuosina. Sähköisten oppimateriaalien käytön lisääminen vahvistuu laitekannan ja osaamisen vahvistumisen avul-la. Henkilöstön digiosaamisesta huolehditaan järjestämäl-lä koulutusta osaamisen vahvistamiseksi.

Hyvinvoinnin ja hyvinvointikoulun käsitettä työyhteisöis-sä avataan sekä lasten ja perheiden että henkilöstön

näkökulmasta. Liikunnan merkitys osana hyvinvointia on Oulun kouluissa konkretisoitunut Liikkuva koulu -kehittämishankkeen kautta. Valtakunnallisen kärkihankerahoituksen päättyessä jatketaan liikunnan edistämistä sekä lastenkulttuurin ja harrastustoiminnan saavutettavuutta sivistys- ja kulttuuripalvelujen poikkitoiminnallisena yhteistyönä.

Kokemuksellista hyvinvointitietoa kerätään kaupungin perusopetuksen kouluissa oppilailta sekä yksiköiden henkilöstöltä ja oppilaiden huoltajilta. Yksiköiden toimintakulttuuria kehitetään yhteisöllisen hyvinvoinnin keinoin erityisesti alueellisen toiminnan keinoin.

Osana oppilaan tuen strategiaa vahvistetaan perusopetuksen alueellisia erityisryhmiä, osin keskitettyjä palveluja purkamalla. Vaativan erityisen tuen oppilaille turvataan tarpeelliset keskitetyt palvelut. Kehitetään kaupungin sisäistä konsultointia ja mentorointia alueellista tukea vahvistavaksi.

Oulussa järjestetään perusopetuslain mukaista maksullista iltapäivätoimintaa ensisijaisesti ensimmäisen vuosiluokan oppilaille. Toisen vuosiluokan oppilaat saavat maksullisen iltapäivätoimintapaikan, mikäli ryhmissä on tilaa. Tarve toiminnalle on tarjontaa suurempi. Nuorisopalveluissa toimintaa sopeutetaan tarvittaessa muuttuviin nuorisokulttuurisiin ilmiöihin mm. muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja tarpeen mukaan. Erilaisia ennaltaehkäiseviä työmuotoja kehitetään mm. kouluttamalla henkilöstöä ja tiivistämällä yhteistyötä eri lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa sekä hankkimalla ja välittämällä ajantasaista tietoa nuoria koskevista ilmiöistä. Huolehditaan, että nuorisopalveluiden kaikki toiminta on mahdollisimman esteetöntä. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle tasa-arvoinen ja yhdenvertainen mahdollisuus osallistua.

Byströmin ohjaamopalveluihin ohjautuu yhä enemmän monialaista palvelua tarvitsevia nuoria. Mielenterveysongelmaisten nuorten määrä Byströmillä on kasvanut. Nuorten yksilöohjauksen lisäksi tarjottavia ryhmätoimintoja ja verkkopalveluja tulee kyetä lisäämään kasvavan tarpeen mukaan. Kansallisesti ohjaamopalveluiden sijoittuminen maakuntaan/kuntaan sote-uudistuksessa on vielä epäselvää.

Työpajatoiminnan kuntouttavassa työtoiminnassa olevien nuorten määrä kasvaa nuorisoikäisten määrän kasvaessa, kuten myös moniongelmaisten, runsaasti tukea tarvitsevien nuorten määrä. Vahva ja jatko-opintopolkuja riittävän laajasti tukeva pajatoiminta mahdollistaa nuorten ohjaamisen työpajakson jälkeen suoraan työelämään ja koulutukseen.

Lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Palvelujen järjestämishajonnan mukaan lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta.

Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Uuden lukiolain voimaantumisen myötä opintotarjotinta korkeakoulujen kanssa rakennetaan. Yhteisillä työajoilla, työjärjestysten koordinoinnilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuutta valita yhä laajemmin opintoja useammista lukiosta, ammattiopistosta sekä korkeakouluista.

Sähköisiä oppimisympäristöjä ja maakunnallista Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkkoa hyödynnetään. Tavoitteena on, että jokainen lukiolainen suorittaa etäopintoja opiskeluaikanaan. Oulun kaupunki käynnistää yhdessä Tyrnävän kunnan ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa etämonimuotolukiokoulutuksen lukuvuoden 2018-19 alusta lukien.

Oulun lukioiden aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioiden. Koulutuspaikkamitoitus tehdään yhteistyössä muiden toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa siten, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai valmentavaan koulutukseen.

Lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön sekä valtakunnallisesti että paikallisesti. Lukiot ovat valmistautuneet sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin tarvittavan tekniikan rakentamisella, koeolosuhteita testaamalla sekä opettajia kouluttamalla. Digitaalisten ylioppilaskokeiden järjestämistä jatketaan. Kaikki kokeet ovat sähköisessä muodossa keväällä 2019.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Keskeistä on etäopetuksen ja toisen asteen yhdistelmäopintojen järjestäminen. Aikuislukio tarjoaa opetusta maahanmuuttajille sekä järjestää kieliopintoja yhteistyössä Oulun yliopiston, Oulun seudun ammattikorkeakoulun, Oulun seudun ammattiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamustoimiston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungin alueella. Yhteistyötä Vuolle-Setlementin kanssa kehitetään. Kansalaisopistotoiminnassa halutaan monipuolisella tarjonnalla lisätä aikuisväestön harrastusmahdollisuuksia ja tuoda elinvoimaa. Taiteen perusopetuksen palveluja pyritään lisäämään alueellisesti kaupungin omia toimitiloja hyödyntäen. Taiteen perusopetuksen palveluja avataan tulevana lukuvuonna yhä enemmän myös aikuisille.

Oulun taidekoulu, Oulun konservatorio ja Oulu-opisto pyrkivät parantamaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen saatavuutta valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa

musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta. Oulun kaupunki ja Oulun seurakunnat tiivistävät yhteistyötään nuorten musiikkiharrastuksen tukemiseksi.

Kulttuuripalvelut

Oulun kaupunki hakee kaupunginvaltuuston Suomi 100 -juhlapäätöksen mukaisesti Euroopan kulttuuripääkaupungin asemaa vuodeksi 2026. Kyseessä on kulttuuriin perustuva laaja kaupunkikehityksen hanke, jossa vahvistetaan Oulun kaupungin strategian painopisteitä veto- ja pitovoimaa. Kulttuuripalvelut on Oulu2026-hankkeen keskiössä, ja kulttuuripalveluiden toiminta sekä kehittäminen ovat kiinteässä yhteydessä Oulun kulttuuripääkaupunkihakemuksen laatimiseen.

Kulttuuripääkaupunkihakemuksessa täytyy hakukriteerien mukaisesti olla laadittuna kaupungin kulttuuristrategia. Oulun kulttuuristrategia valmistuu 2019 vuoden aikana, jonka jälkeen aloitetaan suunnitelma strategian viemiseksi toimenpiteiden tasolle. Strategiaprosessi toteutetaan yhteistyössä laajan kulttuurikentän ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Kulttuuripalveluiden lähitulevaisuuden keskeisimmät tarpeet liittyvät tilaratkaisuihin. Vuoden 2019 aikana tulee tehdä ratkaisut museo- ja tiedekeskus Luupin tilaratkaisun ja toimintakonseptin suhteen. Samoin on luotava suunnitelmat luovien miljöiden, kulttuuria ja matkailua yhdistävien alueiden kehittämisen suhteen. Ilman luovaa infrastruktuuria on haastavaa menestyä kulttuuripääkaupunkihauksessa.

Museo- ja tiedekeskus Luuppi tekee yhdessä Oulun yliopiston kanssa suunnitelman eläinmuseon sijoittumisesta Tiedekeskus Tietomaahan. Suunnitelma sisältää alustavan näyttelykäsikirjoituksen, projektiakataulun sekä budjetin näyttelyn rakentamiseen. Suunnitelman pohjalta tehdään erillinen päätös rahoituksesta huomioiden näyttelyn ylläpitokustannukset.

Vuonna 2019 kulttuuripalvelut panostaa lähikulttuuriin ja kulttuurihyvinvointiin. Digitalisaatio muuttaa palveluitamme voimakkaasti erityisesti kirjastojen ja kulttuuriperintöaineiston alueilla. Uudistuva laki kuntien kulttuuritoiminnasta luo tarvetta erityisesti yleisten kulttuuripalvelujen kehittämiseksi ja vapaan kentän toimintojen vahvistamiselle.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Myös runsas lajitarjonta sekä eri

lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Oulun kaupunkistrategian linjausten mukaisesti hyvinvointi kuuluu kaikille ja kaupunki kannustaa aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan sekä löytämään mahdollisuuksia hyvinvoin-tiaktiivisuudesta. Tätä strategista linjausta toteutamme Liikkuva Oulu -kokonaisuuden kautta ja kehitämme oululaista terveysliikuntaa kansallisena kärkenä.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2019 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä on keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkoston. Liikuntapalvelut järjestää eri yhteistyökumppaneiden kanssa vuoden 2019 aikana erilaisia liikuntatapahtumia.

Vuoden 2019 aikana jatketaan erilaisten energiatehokkuustoimenpiteiden toteutusta liikuntapaikoilla ESCO-hankkeeseen liittyen. Vesi-Jatulissa uusitaan valaistus, tehdään harmaan veden lämmöntalteenottojärjestelmä ja IV-muutostöitä sekä rakennetaan aurinkovoimala. Valaistusten muutoksia toteutetaan Oulunsalon liikuntakeskuksessa.

Liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa -asiakirjan linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Vuoden 2019 aikana jatketaan maakuntaudistukseen liittyen yhteistyömallien koordinoitua ja yhdyspintojen rakentamista toimivien liikuntapalveluketjujen turvaamiseksi. Vuonna 2019 päivitetään terveysliikunnan vaikutusten arvioinnin suunnitelma osana hyvinvoinnin ja terveyden sekä terveysliikunnan edistämistyötä.

Vuonna 2019 käynnistyy Ouluhallin perusparannus- ja laajennushankkeen ja Kaakkurin liikuntamaan rakentaminen. Jokirannan ja Salonpään koulujen rakentaminen edellyttää korvaavien kenttien rakentamista koulujen yhteyteen, jotka tulee huomioida hanke- ja rakennussuunnittelun yhteydessä. Linnanmaan uimahallin hankesuunnitelman päivitys valmistuu vuoden 2018 aikana, jonka yhteydessä tarkentuvat myös hankkeen rakentamis- ja käyttökustannukset. Linnanmaan uimahallin rakentamisen esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-2022. Haukiputaan keskusurheilukenttä kaavoitetaan asuinrakentamiseen ja uudet liikuntatilat rakennetaan Torpanmäen alueelle. Alueen suunnitelu on aloitettu vuonna 2018 ja rakentaminen sijoittuu vuosille 2020-2021. Laadittavien yleis- ja rakennussuunnitelmien myötä tarkentuvat myös hankkeen rakentamiskustannukset. Vuoden 2019 aikana toteutetaan peruskorjauksia mm. Oulunsalon liikuntakeskuksessa. Castrenin urheilukeskuksen huoltorakennus on tarveselvitysvaiheessa, jonka myötä selviää kohteen korjausaste ja aikataulu.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (15.52017 § 72, 29.1.2018 § 7) yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit. Hakemusten määräaikaan mennessä saapui kaksi hakemusta yksityisen liikuntapaikan toteuttamiseksi, jolle varataan 0,785 milj. euron määrärahaa investointiavustuksena jaettavaksi.

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen ovat yksi kuntalain mukaisista ja kaupunkistrategian keskeisistä tavoitteista, ja niitä kehitetään aktiivisesti. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa edistetään kaikkien yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä koulutetaan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä. Yhteisötoiminta koordinoi avoimen hallinnon, toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelman sekä vuorovaikutussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden aluemallin avulla osallistuminen ja vaikuttaminen tuodaan lähelle kuntalaista. Toimintaa kehitetään yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Aluemalli kokoaa yhteistyöhön kaikki keskeiset toimijat alueella: kaupungin toimijat, järjestöt ja asukkaat. Aluemalli haastaa myös päättäjät mukaan toimintaan. Kaupungin tavoitteita ja toimintatapoja kehitetään niin, että asukkaiden alueellinen kokemustieto on osa päätöksentekoa, valmistelua ja toteutusta. Vuorovaikutus on yhdenvertaista ja ymmärrettävää avoimen hallinnon periaatteiden mukaisesti. Vuorovaikutussuunnitelma on laadittu yhteistyössä kaupungin toimialojen edustajien, asukkaiden ja luottamushenkilöiden kanssa.

Sähköisten osallistumiskanavien vahvistaminen on yksi tapa edistää asukkaiden osallisuutta. Sähköisistä kanavista kehitetään erityisesti mobiilisovellusten kautta tapahtuvaa vaikuttamista. Näin saavutamme suuremman määrän kuntalaisia.

Yhteisötoiminnan osallistuva budjetti on jatkossa kaksiosainen (alueellinen toimintaraha ja alueellinen budjetti). Kuntalaiset tekevät suoraan päätökset omaa aluettaan koskevasta osallistuvasta budjetista.

Kuntalaisten olohuoneita ja yhteisötilojen toimintaa toteutetaan osana palveluverkkolinjauksia.

Monikulttuurikeskus Villa Victorin toiminnassa varaudutaan maakuntauudistuksen tuomiin mahdollisuuksiin kehittämällä monikielistä ohjausta ja neuvontaa sekä palveluiden tuotteistamista ja infotilaisuuksien räätälöintiä.

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Kehittämisen kärkenä ovat vuonna 2019 seuraavat kokonaisuudet:

- Alueellinen toiminta
- Ennaltaehkäisevät ja kevyet palvelut
- Sähköiset palvelut ja omatoimiratkaisut
- Tapahtuma- ja matkailukaupunki
- Kansainvälisyys

Tulevaisuuden kunnan näkökulmasta toimialan tulevaisuudessa on keskeistä koulutuksen, osallisuuden ja elinvoiman sisällöt. Kehittämistyötä tehdään paitsi vastuualueilla, myös ikäsegmentteittäin ja tiiviissä yhteistyössä hyvinvointipalveluiden, yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ja Business Oulun sekä eri verkostojen kanssa.

Alueellinen toimintamalli ja sen kehittäminen on kuntalaisten saumattomien palveluketjujen ja yhden luokun periaatteen näkökulmasta sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan kehittämisen kärki, jonka kautta muut kehittämisen kokonaisuudet toteutuvat. Vuonna 2018 toteutetun alueellisen toimintamallin arvioinnin keskeiset kehittämistoimenpiteet toteutetaan vuonna 2019 ja yhdyspinnat sote- ja maakuntapalvelujen kanssa valmistellaan kuntalaisen näkökulmasta ehyiksi palvelukokonaisuuksiksi. Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut peruskunnan ennalta ehkäisevinä ja varhaisen tuen palveluina ovat olennainen ja merkittävä osa lapsen, nuoren ja perheen eheää ja eri toimijavastuut ja -roolit tunnistavaa terveyden ja hyvinvoinnin palvelupolkua.

Alueellista osallisuutta vahvistetaan uuden vuorovaikutussuunnitelman toimeenpanolla ja alueellisen osallisuuden kuntalaislähtöisten toimintamallien kautta. Osana alueellista osallisuutta järjestetään asukasiloja palvelukeskittymittäin ja aluefoorumeja neljä kertaa vuodessa. Maahanmuuton osalta palvelut keskitetään Oulu10:n kautta toteutettavaan asiakasohjaukseen sekä varmistetaan toimijoiden uusien roolien käyttöönotto.

Toimialoilla ja toimialojen välillä pyritään luomaan kuntalaislähtöisiä palveluprosesseja, jotka ovat nykyistä kevyempiä, vaikuttavampia ja kustannustehokkaampia. Verkostoyhteistyötä, yrittäjyyttä ja kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä kehitetään rinnan oman toiminnan kehittämisen kanssa siten, että ne palvelevat yhteistä päämäärää: kuntalaisen hyvinvointia sekä vaikuttavaa ja kustannustehokasta palvelukonseptia.

Toimintaympäristöstä nouseviin yhteisiin kehittämishaasteisiin vastataan toimenpiteillä, joilla vahvistetaan ennaltaehkäisevien ja toimintakykyä vahvistavien palveluiden roolia kuntalaisten hyvinvoinnin keskeisenä mahdollistajana. Palvelurakennetta monipuolistetaan ja kevennetään kehittämällä asiakas- ja tarvelähtöisiä palveluja sekä sähköisiä ja liikkuvia palveluja. Digitalisaatiotoimenpiteet muuttavat vahvasti totuttuja toimintatapoja.

Hyvinvointi

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan kaikessa palvelutoiminnassa. Monialainen

yhteistyö perustuu alueen väestön palvelutarpeiden tunnistamiseen sekä niiden pohjalle rakentuviin toimenpiteisiin. Palvelukeskittymien ja hyvinvointikeskusten sekä 3. sektorin yhteistyön kautta tapahtuvien perhekeskus-, hyvinvointipäiväkotijä ja -koulu- sekä Byströmin toimintamallien avulla voidaan varhain tunnistaa lapsiperheiden, lasten ja nuorten palvelutarpeet.

Tietojohdamisen keinoin tunnistetaan kuntalaisten hyvinvointitarpeet ja kohdistetaan resurssit vaikuttavasti elämänkaaren eri vaiheissa. Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön elämänkaaribudjetointi osana tietojohdamisen prosessia.

Kuntalaisia osallistavan ja asiakaslähtöisen palveluohjauksen keinoin sovitetaan yhteen kuntalaisten palvelutarpeet ja eri toimijoiden tarjoamat palvelut. Digitaalisaation avulla (esim. lapsiperheiden ja nuorten palvelutarjottimet) vahvistetaan palvelujen oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta. Peruspalveluissa kouluterveydenhuollossa ja oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalveluissa vahvistetaan henkilöstön osaamista ennalta ehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen interventiomenetelmien kouluttamiseksi ja soveltamiseksi yhteisiä kehittämisiä ja koulutushankkeita hyödyntäen. Paljon palveluja tarvitsevien kuntalaisten tunnistamisessa ja heidän palvelutarpeisiinsa vastaamisessa hyödynnetään kohdennettuja ja palvelurajat ylittäviä toimintamalleja kuten Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli (HITTI), Lapset puheeksi -menetelmä ja Viranomaisten välisen yhteistyön ohjeet (VÄYKE). Keskeistä on, että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tuki järjestetään ensisijaisesti heidän omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä.

Kuntalaisten hyvinvointia edistetään kulttuurisen ja liikunnallisen hyvinvoinnin toimenpitein. Liikkuva Oulu -teeman alla toteutetaan koko väestön hyvinvointia, liikunta-aktiivisuutta ja terveyden edistämistä tukevia toimenpiteitä varhaiskasvatuksesta ikäihmisiin. Kulttuuripääkaupunki 2026:n valmistelun toimenpiteitä toteutetaan luontevana osana sivistys- ja kulttuuripalvelujen ydintoimintaa. Kulttuurihyvinvointi huomioidaan osana ennaltaehkäiseviä palveluita sekä terveyden edistämistä.

Digitalisaatio

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa digitalisaatio nostaa palveluntuotannon ja työn tehokkuuden uudelle tasolle. Älykäs kaupunki - Smart City -kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään ja toteutetaan Eurocities Knowledge Society -forumin, liikenne- ja viestintäministeriön kansallista sekä Oulun kaupungin omaa digitaalista ohjelmaa. Toimenpiteet ovat jatkumo organisaation aikaisemmille digitaalisten konseptien hyödyntämisen mahdollistaville kehittämistoimille. Toimialalle on luotu digitalisaation kehitystä ohjaava Digimuutos 2020 -ohjelma.

Vuoden 2019 aikana toteutettavat kehittämistoimenpiteet voidaan jaotella seuraaviin painopisteisiin:

- Digiteknologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tuodaan palvelutuotantoon
- Digitalisuus ja automaatio kasvavat sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa
- Tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa lisääntyä.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa käytetään em. jaottelua myös tietohallintoinvestointien esittämiseksi. Toimenpidesuunnitelman lisäksi toimialueen tavoitteena on tarkastaa digitalisaation johtamiseen liittyviä toimintamalleja sekä määrittää indikaattorit toimenpiteiden johtamisen tueksi.

Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä toimialan digitalisaation kehittämisessä on kokeilutoiminnan ja yhteiskehittämisen mallin ja rakenteen luominen. Kokeilutoiminnan tuloksena saadaan uusia tai paranneltuja tuotteita, palveluita ja ratkaisuja, uudenlaista osaamista, ja sillä voidaan mahdollistaa esimerkiksi yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Yritykset hyötyvät kokeilutoiminnasta, kun he pääsevät kokeilemaan tuoteideoitaan varhaisessa vaiheessa niiden käyttäjien kanssa ja saavat tärkeää palautetta sekä kehittämisideoita. Yritykset voivat käyttää kokeiluprosessia referenssinä tuotteen markkinoinnissa, saavat näkyvyyttä toiminnalleen ja tuotteilleen sekä voivat verkostoitua toisten yritysten sekä kuntasektorin kanssa. Vastaavasti yhteiskehittämiseen osallistuvat käyttäjät saavat parempia ratkaisuja ja kerryttävät osaamistaan.

Koulutusvientti

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on olla laadukas, luotettava ja aktiivinen toimija koulutusviennin kehittäjänä ja mahdollistajana. Toiminnan ja toimintamallien kehittäminen jatkuu julkiselle toimijalle mahdollisen roolin mukaisesti, mutta samalla tutkitaan myös liiketoiminnan mahdollisuuksia yhdessä alueen muiden oppilaitosten kanssa. Koulutusviennin kehittämisen laajempi konteksti liittyy kansallisesti mm. Opetushallituksen Education Finland -kasvuohjelmaan ja Visit Finlandin Educational Travel -kehitys- ja markkinointiprojektiin.

Vuoden 2019 tavoitteet sivistys- ja kulttuuripalveluissa ovat:

- Tiiviimpi yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (mm. PINO – Pohjoisen innovaatiot -koulutusvientiverkosto, Business Oulu, Visit Oulu)
- Koulutusviennin innovaatiokeskittymän rakentaminen yhdessä Oulun alueen muiden toimijoiden kanssa
- Osaamisen kehittäminen
- Koulutusviennissä tarvittavan varhaiskasvatus- ja opetusalan asiantuntijapankin luominen
- IB-tutkintomyynnin aloittaminen.

Vuoden 2019 aikana aloitetaan syksyllä 2018 hyväksytyin sivistysohjelman ja siihen liittyvien kehittämistoimenpiteiden toimeenpano. Palveluverkkoa tarkastellaan sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioesityksessä 2020 valtuuston kesällä 2018 hyväksymien palvelulinjausten mukaisesti. Lisäksi vuonna 2019 toimeenpannaan sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja Oulun yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan kanssa yhteisesti sovitun ohjelman toimenpiteet työelämätarpeisiin 2050 vastaamiseksi. Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen 2026 edellyttämät vuoden 2019 toimenpiteet toimeenpannaan vuoden aikana.

Kärkihankkeet

Rakenerahastojen ja hallitusohjelman kärkihankkeiden rahoitusinstrumentteja hyödynnetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä sivistysohjelman mukaisesti. Talousarviovuonna 2019 toimialan kehittämisessä huomioidaan hallitusohjelman strategisten painopistealueiden (työllisyys ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut, digitalisaatio, kokeilut ja normien purkamisen sekä reformit) kärkihankkeet ja hyödynnetään niiden mahdollistama rahoitus. Toimialan osaamista EU-rahoitusinstrumenttien käytöstä lisätään koulutusten, tutustumismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla.

Merkittävimmiksi kehittämishankkeiksi luetaan tässä yhteydessä monivuotiset ja poikkitoiminnalliset hankkeet, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta.

Työllä hyvinvointia -salkku

Luonnosta voimaa -hankkeen tavoitteena on vahvistaa syrjäytymisvaarassa olevien sosiaalista kuntoutumista, terveyttä ja toimintakykyä. Samalla luodaan edellytyksiä heidän koulutus- ja työllistymispoluilleen kotipaikkakunnan metsässä ja muussa luontoympäristössä toteutettavalla mielekkäällä toiminnalla. Hanke kehittää työpajatoimintaa ja työllisyyspalveluihin tarkoitettua joustavaa toimintamallia kuntoutujien osallisuuden vahvistamiseksi. Toimintamalli on yhteinen kuntoutustoimijoiden ja Metsähallituksen sekä muiden luontoympäristöistä vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi sovelletaan ja kehitetään luontoon tukeutuvia kuntoutuksen toimintakäytäntöjä Luontoa elämään! -hankkeessa kehitettyihin malleihin perustuen.

Luovuus+ -hankkeen tavoitteena on parantaa 17–29-vuotiaiden työllisyysvalmiuksia luovilla aloilla. Lisäksi hanke pyrkii vahvistamaan sekä luovien alojen yritysten ja yhdistysten työllistämisaamia. Luovuus+ vahvistaa myös Oulun kaupungin sekä luovien alojen yhteistä verkostoa. Hankkeen toimenpiteet edesauttavat Oulu 2026 -tavoitteiden saavuttamista.

Kuntalaisten elämänhallinta ja hyvinvointi –salkku

ITU2 - Inklusiivisella toimintatavalla uutta -hankkeen päämääränä on kehittää ja mallintaa alueellinen Rajakylän asukkaita osallistava toimintamalli, joka edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, työkykyisyyttä ja osallisuutta sekä vahvistaa alueen turvallisuutta. Hankkeessa rakennetaan uusi aluelähtöinen toimintakonsepti, joka ottaa käyttöön alueen asukkaiden resurssit ja hyödyntää samalla 3. sektorin ja seurakunnan osaamista julkisten palvelujen rinnalla. Asukkaiden osallisuutta ja palvelujärjestelmän kehittymistä lisätään mm. osallistuvan budjetoinnin kokeilulla ja inklusiivisen hyvinvointipisteen toimintamallilla. Lisäksi hankkeessa kehitetään uusia yritystoiminnan malleja alueelle osuuskuntien, yhteiskunnallisten yritysten sekä pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten kanssa.

Arki haltuun – yhteistyöllä Oulussa -hankkeessa etsitään ja saatetaan palveluiden piiriin ne nuoret, jotka ovat jääneet tai jättäytyneet ulkopuolelle tai ovat muuten syrjäytymisriskin alla. Hankkeen neljä työntekijää työskentelevät Oulun ohjaamossa, mutta toimivat alueiden hyvinvointikeskuksissa ja alueiden yhteistyöryhmissä. Nuoren arjen peruspilarit saatetaan kuntoon kokonaisvaltaisesti, asiakaslähtöisesti, moniammatillisesti ja monialaisesti: työmuotoina ovat yksilöohjaus, ryhmäohjaus, digitaalinen ohjaus ja rinnalla kulkeminen. Hankkeen tavoitteena on kehittää palveluja monipuolisesti ja sitouttaa eri toimijat toimimaan yhdessä nuoren hyväksi, huomioiden myös kaupungin reuna-alueet.

Nuorten interpersoonallinen ohjanta (IPC) oppilaitosten mielenterveysinterventioksi: valtakunnallinen toiminnan pystyttämisen- ja vakauttamishanke / THL

Hankkeessa pystytetään ja vakiinnutetaan kansallisesti viidelle yhteistyöalueelle (Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu) nuorten masennuksen lyhyt varhaisinterventio, IPC eli interpersoonallinen ohjanta oppilaitoksissa. Hanke mahdollistaa kuntien koulujen lähipalveluissa, opiskeluhuollossa suoraan nuorille toimitetun varhaisen ja helposti saatavissa olevan hoidon kouluttamalla oppilaitosten kuraattoreja, psykologeja ja terveydenhoitajia menettämään. Samoin hankkeessa varustetaan yliopistosairaaloiden nuorisopsykiatrian yksiköt työhönjaamaan ja tukemaan hoidon toteuttamista edellä kuvatuissa oppilaitosten lähipalveluissa. Hanke tapahtuu yliopistosairaaloiden (-maakuntien) ja suurten kaupunkien sosiaali- ja terveydenhoidon (Vantaa/Espoo, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu) kumppanuudessa. Kyseessä on valtakunnallinen hanke, jolla kyetään siirtämään nuorten mielenterveyspalvelujen painopistettä perustasolle LAPE-kärkihankkeen mukaisesti.

Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkku

Kuntalaislähtöinen kaupunkikehittäminen -hanke edistää kokeilukulttuurin kautta etenevää, kuntalaisia osallistavaa tekemisen tapaa Oulun kaupungissa. Sen tavoitteena on sosiaalisen osallisuuden lisääminen,

kuntalaisten yhteiskuntavalmiuksien nostaminen, kunnan palvelutuotannon kehittäminen sekä kestävä kumppanuuden kehittäminen kaupunkiorganisaation ja 3. sektorin toimijoiden välillä.

OMPPU – Osuvaa ohjausta maahanmuuttajien perusopetuspolulle -hankkeessa kehitetään yksilöllisiä ja tehokkaita opintopolkuja maahanmuuttajanuorille aikuisten perusopetuksessa. Maahanmuuttajien määrän nopeasta kasvusta johtuen yhteiskunnalla on entistä akuutimpi tarve kotouttaa nuoret aikuiset maahanmuuttajat ohjaamalla heidät mahdollisimman tehokkaasti osaamistasoan vastaavaan aikuisten perusopetuksen vaiheeseen ja aina eteenpäin jatkokoulutukseen. Hankkeen päätavoitteena on kehittää aikuisten perusopetuksessa katkeamaton ja nousujohteinen koulutuspolku valmistavasta opetuksesta päättötodistukseen. Oulun aikuiskoulutusjärjestää aikuisten varsinaista perusopetusta. Hankkeen aikana Oulun aikuiskoulutusjärjestämä perusopetus laajenee kattamaan myös perusopetuksen valmistavan ja alkuvaiheen opetuksen. Hanke tukee perusopetuksen laajentamisen kehittämistyötä.

Digitaalisen agendan salkku

Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt -hankkeen päämääränä on vahvistaa oppimiseen sekä erilaisiin älykkäisiin fyysisiin ja virtuaalisiin oppimisympäristöihin liittyviä palveluja, tuotteita ja teknologioita kehittävien ja tarjoavien yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke pyrkii edistämään käyttäjälähtöisten oppimisympäristöjen kehittämistä kuutoskaupungeissa. Se luo hankepartnereille viitekehityksen yritysten, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, kaupunkien ja käyttäjien yhteiskehittämiseksi. Hankkeessa kehitetään toimivat ja selkeät yhteiskehittämisen toimintamallit, jotka testataan ja kuvataan käytännössä. Lisäksi tuodaan esiin kuutoskaupungeissa tarjolla olevat yhteiskehittämiseksi avoimet oppimisympäristöt yrityksille ja muille kehittämistoimijoille.

DigiEPT – digitaalinen ehkäisevä päihdetyö -hankkeen tavoitteena on vahvistaa 15 vuotta täyttäneiden syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien, ilman opiskelu- tai työpaikkaa olevien, nuorten elämänhallintaa sekä minimoida päihteiden käyttöä ja käyttöön sisältyviä riskejä. Hankkeessa luodaan digitaalinen toimintaympäristö ennalta ehkäisevään päihdetyöhön, aktivoidaan ja ohjataan nuoria opiskelu-, työ- ja harraste- ym. toimintoihin sekä kehitetään nuorille suunnattujen palveluiden palveluohjausta.

Muut hankkeet

Bothnian Arc Entrepreneurship Education -hankkeen tarkoitus on kehittää rajat ylittävää sivistys- ja koulutustien yhteistyötä Perämerenkaaren alueella. Hankkeen toteuttajia ovat Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut Suomessa sekä Ung Företagsamhet Norrbotten Ruotsissa. Tavoitteena on kehittää rajojen yli yhteensopivaa

yritysjäyyskasvatuksen toimintakulttuuria ja toteuttaa yhteistyön pilotteja, mikä tuo olemassa oleviin toimintamalleihin lisäarvoa sekä houkuttaa uusia toimijoita mukaan. Hanke auttaa kouluja toteuttamaan rajat ylittävää toimintaa mahdollistamalla oppilaiden liikkumisen sekä tarjoamalla opettajille tukea ja koulutusta. Hanke tukee olemassa olevien käytänteiden kehittämistä ja järjestää itse uudenlaista toimintaa ja tapahtumia.

Koulutusorganisaatioiden koulutusviennin innovaatiotoiminnan kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla (KOOKOS) -hankkeen tavoitteena on edistää julkisten koulutusorganisaatioiden koulutusviennin innovaatiotoimintaa ja yhteistyötä. Hankkeessa luodaan edellytykset uuden alueellisen koulutusviennin innovaatiokeskittymän kehittämiseksi sekä kehitetään oppilaitosten tuote- ja palvelutarjontaa.

Perusopetuksen innovatiiviset kokeilut ja kehittämisen / OPH: 100 ovea avoinna –Opiskeluhoito tulevaisuuden kunnassa. Yhteiskehittämisen ja palvelujen uudelleen muotoilun toimintaperiaattein kehitetään ja kokeillaan uusia toimintatapoja ja kohtaamisen keinoja lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja opiskelun tuessa. Kokeilutoiminnan keskiössä ovat a) perusopetuksen loppuunsaattamisen joustavat ja omaa elämänhallintaa vahvistavat ilmiöpohjaiset ja monialaiseen näyttöön perustuvat opintokokonaisuudet ja toteutusmuodot, b) perusopetuksen ja työelämän saumaton ja toisiaan tukeva toimintatapa, jossa vahvistetaan oppilaiden työelämäsuuntautuneisuutta ja yritysyritystä työelämätaitojen, elämänhallinnan ja hyvinvoinnin tuen vahvistamisen keinoin sekä c) opiskeluhoito toimintatavan ja imagon uudistaminen lapsi- ja nuorilähtöiseksi, ennalta ehkäiseväksi ja varhaiseksi tueksi, jota toteutetaan monialaisena yhteistyönä eri palvelujen ja toimijakumppaneiden kanssa. Kokeiluissa vahvistetaan vahvuus – ja resilienssiperusteista toimintatapaa, nuorten ja läheisverkoston mukaan ottoa ja heidän merkityksenantoaan tarpeisiin reagoimiseksi sekä toiminnallista verkostotyötä koulutusten, yhteiskehittämistyöpajojen, vertaisryhmien ja seuranta- ja arviointitapaamisten kautta. Kokeilu- ja kehittämistoimintaa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, yritysten ja korkeakoulujen kanssa.

Erasmus+ -hankkeet. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on hyödyntänyt kansainvälisessä työssään Opetushallituksen kansallisesti koordinoimaa Erasmus+ -ohjelmaa. Vuonna 2019 toimialalla on käynnissä yhteensä 17 monivuotista strategista kumppanuushanketta ja 32 liikkuvuushanketta.

Hallituksen kärkihankkeet

Hallitusohjelmassaan Suomen hallitus valitsi viisi painopistealuetta, joita konkretisoivat 26 kärkihanketta. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on toiminnassaan huomionnut seuraavat kärkihankkeiden toimenpiteet:

Osaaminen ja koulutus – ”Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin” sekä ”Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta”

Hyvinvointi ja terveys – ”Muutetaan arkiympäristöjä hyvinvointia ja terveyttä tukevia elämäntapoja mahdollistavaksi” sekä ”Toteutetaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma”

Digitalisaatio – ”Kokeilut ja normien purkaminen - Digitalisoidaan julkiset palvelut ja otetaan käyttöön kokeilukulttuuri”

Toimenpiteissä on hyödynnetty eri ministeriöiden kärkihanketoimenpiteille suunnattuja rahoituksia. Talousarviovuoden toimenpiteisiin on haettu rahoitusta kahteen hyvinvointi- ja terveys kärkihankkeen osalta.

Kumppanuus

Hupisaarten urbaanit purot innovaatioiden kohtauspaikana -hanke. Hupisaarten puro- ja puistoalueesta kehitetään vetovoimainen nautintokeskus, jossa hyödynnetään veden tuomaa lisäarvoa nykyistä kekseliäämmin. Tämä toteutetaan kehittämällä luontoelämyksiin ja kansalaishavainnointiin perustuvia toimintamalleja kestävien arvojen mukaisesti. Tavoitteena on saada puistoalueesta toiminnallinen luontokasvatuksen, matkailu- ja virkistysympäristön sekä tiedonvälityksen ympäristö. Hanke on Luonnonvarakeskuksen toteuttama ja Oulun kaupunki toimii kumppanina hankkeessa.

Talous

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan talousarvion lähtökohdiana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoillem sekä toimintakatteelle. Sivistys- ja kulttuurilautakunta on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova.

Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset sekä vuoden 2019 palkkojen korotukset. Oulun kaupungin väestömäärän kasvaessa myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttäjät lisääntyvät. Kasvun arvioidaan jatkuvan perusopetuksessa ja siirtyvän myös lukiopalveluihin. Varhaiskasvatuksessa on näkyvissä palvelutarpeen muutokset. Esityksessä ei ole huomioitu varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden kokeilun mahdollista jatkumista syksyllä 2019.

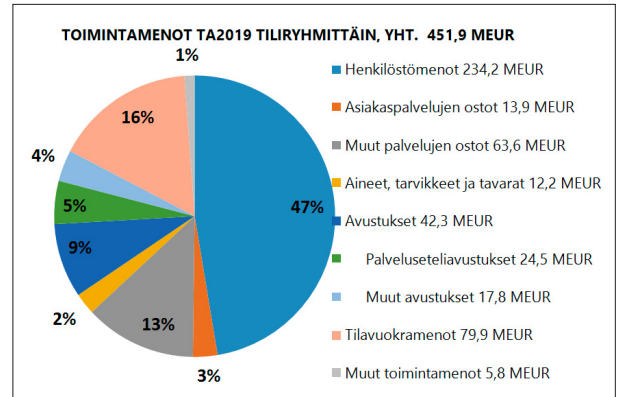
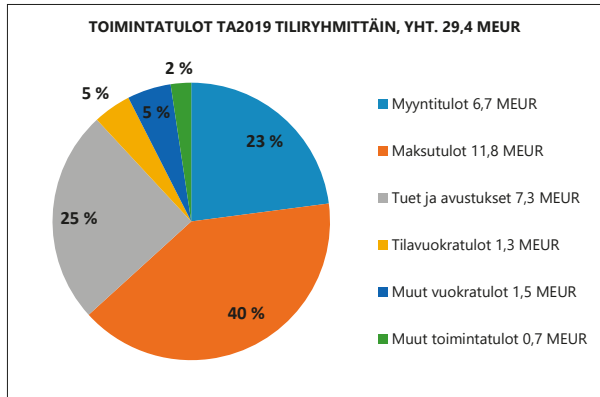
Talousarvion 2019 toimintakate on -422,56 M€. Vuoden 2019 toimintakate asukasta kohden kasvaa 2,02 prosenttia vuoden 2018 muutettuun talousarvioon nähden. Talousarvion 2019 toimintatulot ovat 29,4 M€ ja toimintameno-ot ovat 451,9 M€. Toimintatulot laskevat varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta. Toimintamenojen kasvu käytetään pääasiassa palkankorotuksiin, palvelutarpeen kasvuun sekä uusien ja korjattujen tilojen myötä syntyvien menojen kasvusta sekä digitaalisuuden edistämiseen.

Talousarvion 2019 pitävyyttä edellyttää toiminnan muutosten toteutumista sekä toimintamallien kehittämisen jatkamista sekä omassa että liikelaitosten kanssa tehtävässä toiminnassa. Toimintamallien kehittäminen ja tehokkuuden lisäys tarkoittaa mm. tilojen käytön tehostamista, sähköisten palvelujen ja kuntalaisten itsepalvelun lisäämistä, tukipalveluiden kokonaiskustannusten vähentämistä yhteistyössä liikelaitosten kanssa sekä oman toiminnan kehittämistä kustannustason vähentämiseksi ja tulojen lisäämiseksi.

Vuoden 2018 talousarvioon on varattu 200 000 € strategiarahaa käytettäväksi strategiaa edistäviin toimenpiteisiin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen terveysliikunnan ja kaupunkikulttuurin ja ennaltaehkäisevän nuorisotyön avulla.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	29 292	29 284	27 444	29 353	28 999	28 799
TOIMINTAMENOT	-424 873	-440 622	-438 694	-451 914	-457 731	-466 807
TOIMINTAKATE	-395 581	-411 338	-411 249	-422 561	-428 732	-438 008

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017	TA 2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	6 727	6 655	6 843	6 741	6 741	6 741
Maksutulot	12 615	11 638	11 725	11 847	11 487	11 287
Tuet ja avustukset	6 219	7 728	5 370	7 322	7 322	7 322
Tilavuokratulot	1 282	1 183	1 249	1 293	1 299	1 299
Muut vuokratulot	1 620	1 470	1 431	1 470	1 470	1 470
Muut toimintatulot	829	610	826	680	680	680
Toimintatulot yhteensä	29 292	29 284	27 444	29 353	28 999	28 799
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-218 705	-230 196	-228 440	-234 180	-236 287	-238 647
Palvelujen ostot	-73 201	-74 962	-75 342	-77 530	-78 563	-79 345
Muut palvelujen ostot	-60 090	-61 469	-63 447	-63 636	-64 260	-64 904
Asiakaspalvelujen ostot	-13 111	-12 661	-12 810	-13 894	-14 303	-14 441
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 500	-11 560	-11 836	-12 155	-12 216	-12 338
Avustukset	-38 838	-40 446	-40 003	-42 316	-41 110	-41 522
Palvelusetelit	-22 480	-23 648	-23 632	-24 468	-22 854	-22 854
Muut avustukset	-16 358	-16 798	-16 371	-17 848	-18 256	-18 668
Tilavuokramenot	-76 449	-78 220	-78 743	-79 882	-82 699	-84 499
Muut vuokramenot	-4 678	-4 673	-3 750	-5 320	-6 320	-8 120
Muut toimintamenot	-501	-565	-579	-531	-536	-2 336
Toimintamenot yhteensä	-424 873	-440 622	-438 693	-451 914	-457 731	-466 807
TOIMINTAKATE	-395 581	-411 338	-411 249	-422 561	-428 732	-438 008

Tiliryhmäkohtainen erittely tarkentuu käyttösunnitelman yhteydessä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö on palvelutuotannon voimavara ja mahdollistaja. Hyvällä henkilöstöjohtamisella luodaan ja tuetaan mahdollisuuksia tehdä arvokasta sekä laadukasta työtä kuntalaisten ja palveluiden käyttäjien hyväksi.

Henkilöstöjohtamisen painopisteinä vuonna 2019 ovat työhyvinvointi, osaamisen kehittäminen sekä johtaminen ja esimiestyö.

Henkilöstön ja työyhteisöjen työhyvinvointia edistetään erilaisilla toimenpiteillä työntekijöiden, työyksiköiden ja koko organisaation tasoilla. Syksyn 2018 aikana toteutetaan KuntaIO-kysely, jonka perusteella suunnitellaan ja

toteutetaan kehittämisprosesseja työyhteisöittäin. Kehittämistyön ytimessä on työyhteisön yhteisesti asettamat tavoitteet sekä osallistuva ja keskustelevalta toimintatapa.

Yhteisten toimintamallien, kuten varhaisen tuen ja uudelleensijoittamisen, tehokasta käyttöä jatketaan yksilöiden työkyvyn tukemisessa. Työsuojelun osa-alueella jatketaan suunnitelmallista työskentelyä, samoin työterveyden toimintasuunnitelmissa huomioidaan erityisesti työhyvinvointinäkökulma. Työhyvinvoinnin tukitoimenpiteinä käytetään liikunnan lisäämiseen aktiivisia keinoja, työhyvinvointikoulutuksia sekä esimieskoulutuksia. Eri elämäntilanteissa olevien työntekijöiden tarpeet pyritään ottamaan huomioon työjärjestelyissä (osatyökykyisyys, perhetilanne). Nykyaikaisia työn tekemisen muotoja, kuten etätöitä ja teknologian hyödyntämistä työn tekemisessä suositaan.

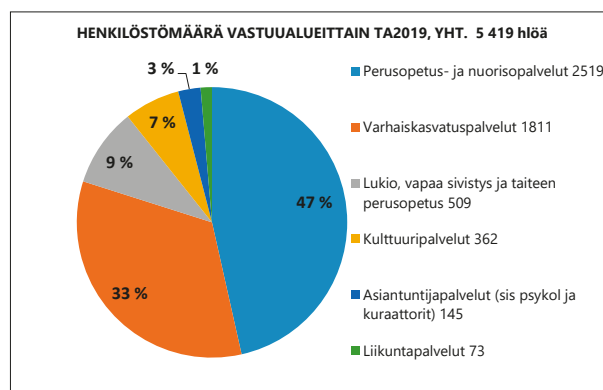
Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstön osaamisen kehittämistä toteutetaan tarvelähtöisesti. Henkilöstön

osaamisen kehittämisen tarpeet selvitetään kehityskeskustelussa, jossa laaditaan henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat.

Täydennyskoulutuksen painopisteinä ovat digitaaliset taidot, moniammatillisuus, esimiestyö sekä vastuualueiden omien toimintasuunnitelmien sisältöasiat (esim. opetus-suunnitelma). Sivistys- ja kulttuuripalveluiden täydennyskoulutuksen koordinoitiryhmä ohjaa täydennyskoulutuksen suunnittelua ja toteuttamista ja tekee tarvittaessa täsmennyksiä täydennyskoulutustarjontaan vuoden 2019 aikana.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden nykyinen johtamisjärjestelmä on ollut käytössä vuoden 2017 alusta. Johtamisjärjestelmää koskeva nykytilan kartoitus ja arviointi toteutettiin keväällä 2018. Johtamisjärjestelmää kehitetään 2018-2019 aikana kartoituksesta nousseiden kehittämistarpeiden mukaisesti. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden jatkuvana kehittämiskohteena on eri vastuualueiden työntekijöiden yhteisöllisyyden ja osaamisen sekä verkostomaisen toiminnan kehittäminen. Johtamisen ja esimiestyön sekä esimiesten oman työhyvinvoinnin kehittämiseksi tarjotaan erilaisia koulutuksia.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	4 002	4 038	4 062	0,6 %	4 062	4 062
Tilapäiset	1 261	1 261	1 261	0,0 %	1 261	1 261
Yhteensä	5 389	5 425	5 449	0,4 %	5 449	5 449
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	3 531	3 567	3 591	0,7 %	3 591	3 591
Tilapäiset	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
Yhteensä	4 532	4 567	4 591	0,5 %	4 591	4 591
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-175 349	-185 002	-189 203	2,3 %	-191 301	-194 025
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-23 443	-24 820	-24 826	0,0 %	-24 862	-24 557
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-2 959	-2 925	-3 117	6,6 %	-3 117	-3 117
Varhe-eläkemaksu	-1 040	-1 156	-1 034	-10,6 %	-1 034	-1 034
Muut eläkekulut	-6 896	-6 663	-6 800	2,0 %	-6 800	-6 800
Muut henkilösivukulut	-9 018	-7 872	-9 200	16,9 %	-9 174	-9 114
Yhteensä	-218 705	-228 440	-234 180	2,5 %	-236 287	-238 647

Merkittävimmät riskit

Suurimmat riskit sivistys- ja kulttuuripalveluissa kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen, onnettomuuksiin ja tiloihin. Nämä riskit sisältävät väkivaltaa tai sen uhkaa sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia. Näitä riskejä pyritään ehkäisemään seuraamalla turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuutta, kouluttamalla henkilökuntaa ja johtoa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Keskustelua tekniikan ja toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja kunnosta pidetään yllä. Kaupungin kiinteistömasan peruskorjausvelan kasvaessa kiinteistöjen kuntoon ja käyttökelpoisuuteen liittyvät riskit lisääntyvät.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintaympäristö on varsin monimuotoinen ja laaja. Palvelualue koskettaa oululaisia perheitä varhaiskasvatuksesta aikuisopiskeluun. Toimintaan kuuluvat mm. varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisopalvelut, aikuiskoulutus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut. Lapset ja nuoret ovat tulevaisuuden voimavara. Meidän on pidettävä erityistä huolta heidän hyvinvoinnistaan. Kaikissa toiminnoissamme on tarkoitus turvata lasten ja nuorten turvallinen arki. Riskejä pyritään hallitsemaan jatkuvalla seurannalla ja nopealla reagoinnilla sekä pyrkimällä tuottamaan palvelut muuttuneiden tilanteiden mukaisesti.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden riskienhallinta on järjestetty osaksi normaalia toimintaa, johtamista ja päätöksentekoprosessia. Se sisältyy vastualueen kaikkiin toimintoihin eri muodoissaan. Kun jonkin prosessin tai tehtävän onnistuneeseen suorittamiseen sisältyy erityinen riski, sen toteutumista arvioidaan ja seurataan.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden ylin johto vastaa siitä, että organisaation kullekin tasolle on määritelty vastuutaho talouden ja toiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallintasuunnitelmassa toimintaan kohdistuvat keskeisimmät riskit on arvioitu riskilajin, syyn ja seurausten kautta.

Yleinen toimintaan kohdentuva riskien määrä ei ole lisääntynyt vaan paremminkin tasaantunut aiempien vuosien tasolle. Riskien ennalta ehkäisy, toimitilojen ja toimintojen parempi suunnittelu ovat tuoneet riskien hallintaan tavoittelemamme vakautta.

7.8 Yhdyskuntalautakunta

Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntalautakunnan vastuulla olevat tehtävät toteuttaa kaavoitus, katu- ja viherpalvelut sekä maa- ja mittaus.

Kaavoitusyksikkö vastaa strategisesta maankäytön suunnittelusta ja asemakaavoituksesta. Strateginen maankäytön suunnittelu koostuu yleiskaavoista, osayleiskaavoista sekä niihin liittyvistä selvityksistä ja tavoitesuunnitelmista. Kaavoitusyksikkö valmistelee tarvittavat lausunnot meneillään olevista hankkeista tai lupaprosesseista. Kaavoitusyksikkö laatii asemakaavoitetun alueen laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan ja maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavoitusyksikkö valmistelee yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarve- ja poikkeamispäätökset sekä ohjaa rakentamista asemakaavoilla ja niitä täydentävillä yleissuunnitelmilla ja ohjeilla. Kaavoitusyksikkö neuvoo ja opastaa kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Oulun Nuorten Edustajiston (ONE) osallistuminen mahdollistetaan lautakunnan kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Katu- ja viherpalvelut toimii katujen ja viheralueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon tilaaja- ja asiantuntijaorganisaationa. Yksikkö hoitaa Oulun kaupungin yleisten alueiden omistajahallinta- ja viranomaispalvelut sekä järjestää kaupungin pysäköinnin valvonnan. Lisäksi seudullisia viranomaistehtäviä ovat jätehuolto ja joukkoliikenne. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulun seutua.

Maa- ja mittausyksikkö vastaa kaupungin omistaman maanomaisuuden ja kehitettävien kiinteistöjen hoidosta, asuntorakentamisen ja yritystoiminnan edellyttämästä tontinluovutuksesta, muista omistajatehtävistä sekä paikkatietoaineiston ylläpidosta ja paikkatietojärjestelmän toimivuudesta. Viranomaistehtävinä yksikössä hoidetaan kiinteistönmuodostustehtävät, maaseutuhallinnon tehtävät ja asumisen viranomaistehtävät. Yksikkö edistää maankäyttösuunnitelmien laadinnassa korkeatasoista, kestävä kehityksen mukaista, esteetöntä ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vie eteenpäin suunnittelukauden aikana erityisesti jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita. Näitä ovat Asuntomessut 2025 ja Asemanseudun kehittäminen (ns. Ratapihan alue) yhdessä tapahtuma- ja elämyskeskuksen kanssa. Lisäksi edistetään Torialueen sekä Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistä.

Torin aluetta viedään eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower –hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Tori-hotellin kokonaisuus.

Oulun maankäyttöpolitiikka nojaa kaupungin vahvaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimusohjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Maanhankintaa ja tontinluovutusta ohjaa yleiskaava ja maankäytön toteuttamisohjelma. Vuoden 2019 aikana laaditaan uusi maankäytön toteuttamisohjelma vuosille 2020 - 2024. Ohjelman tavoitteena on vastata asunto- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin. Asuntotuotannolla edistetään monipuolista asuntotuotantoa ja kaupunkirakenteen eheytymistä. Asuntotuotannon suunnittelussa on otettu huomioon palveluverkkoratkaisut. Maanmyyntivoitot ovat 11,5 M€ vuodessa.

Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten toimintaympäristöön vaikuttavat lainsäädäntömuutokset, jotka liittyvät liikennekaareen toteutukseen vuoden 2018 aikana. Laila on vaikutuksia joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmiin sekä paikalliseen markkinatilanteeseen ja kilpailuun. Käytännön vaikutuksia voidaan arvioida vasta, kun lainsäädännön lopullinen muoto varmistuu. Uusi palvelutasomäärittely valmistui keväällä 2018, määrittelyn mukaiset linjaukset otetaan käyttöön alkaen vuonna 2018. Linnanmaan kampusalueen kehittyessä vuoden 2019-2020 aikana, liikennöintiä lisätään vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Kaupunginvaltuusto pitää tärkeänä, että joukkoliikenteen palvelutason nostamiseksi ja matkustajamäärän lisäämiseksi joukkoliikenteessä tutkitaan mahdollisuus ottaa käyttöön eläkeläisille ja muille erityisryhmille, kuten työtömille alennus ruuhka-ajan ulkopuolella klo 9.00-15.00. Asiasta päätetään joukkoliikennejaostossa.

Joukkoliikenteen matkamäärät ovat jatkaneet kasvua vuoden 2018 alkuvuoden aikana. Kasvun tuottoja käytetään osittain liikennöinnin tehostamiseen.

Liikennehankkeista merkittävin on edelleen valtion ja kaupungin yhteishanke valtatie 4 Oulun kohdalla. Työt käynnistyivät kesällä 2017 ja valmistuvat suurelta osin vuoden 2019 aikana. Oulunjoen ylittävien siltojen suunnittelu on käynnissä ja uusimisen kustannusarvio sekä toteutusaikataulu ovat tiedossa kun suunnitelmat valmistuvat.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimusten edistämiseksi valtio rahoittaa kuluvalle hallituskaudella pieniä liikenneinvestointeja edellyttäen, että seudun kunnat rahoittavat hankkeita samalla osuudella. Toimenpiteet parantavat mm. kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä. Oulu on varautunut osallistumaan MAL hankekokonaisuuden kustannuksiin (yht. 10 M€, valtio + kunnat) vuosina 2016 - 2019. Oulun kustannukset ovat noin 3,0 M€.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on julkaissut viime vuosina useita kuntalaisille tarkoitettuja sähköisiä palveluita. Digitaalisen toimintamallin tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaalisen palveluympäristöön. Tavoitteena on vähentää erilaisten paperidokumenttien tarvetta ja manuaalisia työvaiheita.

Suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa sekä muussa paikkatietojen käytössä pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietojen 3D-mahdollisuuksia. Kantakartan kaksiulotteisuudesta siirrytään jatkossa 3D-kaupunkimallikuvaukseen, jota voidaan hyödyntää mm. suunnitelmien visualisoinnissa. Kehitystyö edellyttää nykyisten kantakartan tietojen täydentämistä korkeustietojen ja kolmiulotteisina kuvattavien rakenteiden osalta. Tämä työ on jo aloitettu keskustassa ja uudiskartoitusalueilla ja sitä jatketaan edelleen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.2.

Palveluiden järjestäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa on laadittu talousarvioehdotus vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2020 - 2021 kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluhjeen mukaisesti. Talousarviossa vuodelle 2019 investoinnit perustuvat yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden

valmistelemiin investointikohteisiin, joiden kokonaissummat pohjautuvat suunnitteluohjeen puitteisiin. Erillisinvestoinnit vaihtelevat suunnittelukaudella.

Uuden Oulun yleiskaavassa on osoitettu kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja vapaa-ajanverkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030. Yleiskaavan pohjalta valmistuu suunnittelukauden aikana Alppilan bulevardin kaavarunko ja sen pohjalta käynnistyvät ensimmäiset asemakaavat. Suunnittelukaudella valmistuu myös Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarunkotyö, jonka pohjalta aluetta voidaan myöhemmin täydentää asemakaavoilla. Keskusta-alueella, sen välittömässä läheisyydessä, aluekeskuksissa sekä entisissä kuntakeskuksissa käynnistetään suunnittelukaudella yleissuunnitelmia ja asemakaavoja. Strategisina suunnitelmina jatketaan Suistovision sekä Keskustavision mukaisia toimenpiteitä mm. selvitysten osalta. Merkittävänä liiketoiminnan alueina kehitetään Oulunportin ja Ritaharjun alueita.

Kyläalueiden suunnittelussa pyritään hallittuun kasvuun sekä yhdyskuntarakenteen että kuntatalouden näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtina ovat nykyiset liikenne- ja kunnallistekniset verkostot sekä niiden kapasiteetti. Kii-minkijokivarren kylien suunnittelua jatketaan. Jokikylään ja Alakylään laaditaan osayleiskaavat ja Huttukylään alueellinen suunnittelutarveratkaisu.

Suunnittelun ja kaupunkiympäristön visualisoinnin tarpeisiin jatketaan viistoilmakuvausta kaupungin keskeisiltä asemakaava-alueilta. Lisäksi kartoitetaan ilmakuvaussena Pikkaralan ja Muhoksen kunnanrajan välinen alue.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti tavoite on, että kestävien kulkumuotojen (joukkoliikenne, pyöräily ja kävely) suhteellinen osuus kaikista kulkutavoista kasvaa. Uudet liikennelaskentatulokset (mm. kulkumuotokohtaiset jakaumat) saatiin valtakunnallisesta tutkimuksesta vuoden 2018 alussa. Seudun joukkoliikenteen osalta tehdyt toimenpiteet ovat näkyneet käyttäjämäärien huomattavana kasvuna ja kehittämistä jatketaan edelleen.

Oulun keskustan osalta kävely- ja pyöräilyolosuhteiden suunnittelua sekä toteutusta jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi vuoden 2017 alussa valmistuneen Oulun seudun pyöräilyn pääreititsuunnitelman mukaiset esitykset huomioidaan maankäytön suunnittelussa sekä tulevaisuuden investointiohjelmissa. Merkittävimpänä kehityskohteena pyöräilyn pääreitit toteutus välille keskusta-Alppila-Linnanmaa, jota on esitetty yhtenä MAL investointikohteena vuosille 2018 - 2019. Pääreitit valmistuu vuoden 2019 aikana. Kaupunkipyöräijärjestelmän käyttöönottoa valmistellaan siten, että järjestelmä on käytössä keuhällä 2019.

Vuonna 2019 jatketaan joukkoliikenteen tarjonnan kehittämistä erityisesti runkolinjojen vuorotiheyden osalta ja kehitetään linjastoa asuntotuotannon myötä. Oulun

joukkoliikenne on mukana lippu- ja maksujärjestelmien kehitystyössä, jolla varaudutaan liiketoimintaympäristön muutoksiin, joka johtuu uudesta lainsäädännöstä. Asiakastytyväisyystutkimuksia jatketaan vuoden 2019 aikana. Asiakastytyväisyystutkimuksen perusteella ja asiakaspalautteiden perusteella joukkoliikenteen palvelua seurataan ja parannetaan. Uuden palvelutasoluokituksen mukainen liikennöinti otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2018-2020 aikana.

Oulun kaupungin luontokohteista viestiminen otetaan vuoden 2019 painopisteeksi. Tehdään luontokohteita tutuksi kaupunkilaisten keskuudessa, helpotetaan paikkojen löytymistä ja innostetaan ihmisiä viettämään aikaa luonnossa.

Vuoden 2019 kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumäärä on 120 tonttia. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina on MATO 2018 - 2022 mukainen eli 1000 asuntoa vuodessa. Kerrostalo-asuntotuotannosta merkittävä osuus, noin 600 - 620 asuntoa, tulee toteutumaan yksityiselle maalle, jolle luodaan edellytykset asemakaavamuutoksien ja maankäyttösopimuksien.

Vuonna 2019 asuntotuotannosta kerrostalotuotantoa toteutuu eniten keskustaan, Limingantulliin, Höyhtyälle, Toppilansalmeen, Tuiraan, Hiukkavaaraan ja Ritaharjuun. Rivitalotuotantoa toteutuu eniten Hiukkavaaraan, Korvensuoralle, Haukiputaalle ja Ritaharjuun. Omakotitalotuotantoa toteutuu pääasiassa Korvensuoralle, Hiukkavaaraan, Letonrantaan, Ritaharjuun ja Holma-Haapajärvelle. Omakotitonttitarjontaa on kaupungilla myös Kiimingissä, Ylikiimingissä ja Yli-lissä, missä kysyntä on ollut viime vuosina vähäistä. Yritys- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin vastataan laaja-alaisesti, monipuolisella tonttutuotannolla ja vuoropuhelua yrittäjäjärjestöjen kanssa aktivoidaan.

Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapoliittisten linjausten mukaan ja toimenpiteitä tarkastetaan tarvittaessa uuden valmisteilla olevan omistajapolitiikan mukaan. Metsäomaisuutta hoidetaan Oulun kaupungin metsien hoito- ja käyttösuunnitelmassa todettujen periaatteiden mukaisesti, kuitenkin niin, että vuodelle 2019 puunmyynti on 1,2 M€. Vuoden 2019 aikana päivitetään Kuivasjärven kunnostussuunnitelma. Kunnostussuunnitelman mukaiset toimenpiteet esitetään vuosien 2020 – 2021 talousarvioissa.

Rakentamiskehoitusmenettelyä jatketaan maapoliittisten linjausten ja yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2019 tulevat päätettäväksi mahdolliset ensimmäiset lunastukset vuonna 2016 annetuista kehoituksista ja tehdään päätökset 20 uudesta kehoitettavasta tontista, siten että kehoitetut tontit tulevat laajentamaan ja monipuolistamaan Oulun kaupungin omakotirakentamisen mahdollisuuksia.

Kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämistoiminnan tavoitteena on löytää uusia avauksia Oulun kaupungin kaupunkiympäristön ja elinvoiman kehittämiseen, uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä kehittää poikkitoiminnallista yhteistyötä kaupunkikonsernin sisällä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vastaa oman vastuualueensa osalta kaupungin strategisen kehittämisen painopistealueiden toteutumista. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on määritelty oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin sekä syksyllä 2017 tehtyyn caf-arviointiin. Kehittämistä toteutetaan yhteisillä kehittämishankkeilla sekä yksiköiden jatkuvalla oman toiminnan kehittämisellä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on mukana kansallisissa kehittämishankkeissa, joilla toteutetaan palvelualueen kehittämisen painopistealueita. Merkittävä kansallinen yhteistyöverkosto on Kehto-foorumi, jossa kehitetään yhteisiä käytäntöjä yhdessä 21 isoimman kaupungin ja Kuntaliiton kanssa. Kehto-foorumi toimii yhdyskuntatekniikan eli kuntien teknisen toimen valtakunnallisena kehittäjänä ja edunvalvojana.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämisen painopisteet suunnittelukaudella:

1. *Kaupunkikehittäminen: Otetaan käyttöön kaupunkisuunnittelun uusia toteuttamistapoja hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja ja kumppaneita. Vahvistetaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja luodaan uusia kaupunkisuunnittelun tarpeiden pohjalta. Vahvistetaan YYP:n roolia Eurocities –verkostossa.*
2. *Asemakaavoitusprosessia kehitetään sujuvoittamalla kaavoitusmenettelyyn liittyviä käytäntöjä sekä keventämällä laadittavia kaava-asiakirjoja MRL:n mahdollistaman liikkumavaran mukaisesti. Oulussa kokeillaan kaavoproessin mukauttamista kaavojen vaikutusten sekä maankäyttöön liittyvien sopimustarpeiden mukaiseksi.*
3. *Hiilineutraali kaupunki 2040. Rakennetaan kestävä pohjoista kaupunkia. Toteutetaan kestävä kehityksen mukaisia maankäytön suunnittelun ratkaisuja; Kaupunkirakenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, resurssitehokkuus, ilmastonmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähäpäästöinen ympäristö sekä joukkoliikenteen ja kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen.*

4. Digitalisoinnissa siirrytään kuntalaispalvelujen sähköistämisestä oman toiminnan digitalisointiin. Vuonna 2019 ja suunnittelukaudella toteutetaan Digimuutos 2020 ohjelmaa, jonka tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla. Kehittämistoimenpiteillä tähdätään kokonaan sähköiseen toimintatapaan.
5. Esteettömyyden lisääminen ja kokonaisvaltainen esteettömän kaupungin tavoitetilan asettaminen, esteettömyyskulttuurin luominen ja palvelukartan valmistelu.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen valmistelussa ja käynnissä olevat hankkeet edistävät erityisesti kaupungin hiileneutraalisuustavoitetta. Hankkeissa etsitään uusia innovatiivisia energiataloudellisia ratkaisuja ja tehostetaan kiertotaloutta.

Making City –hankkeen valmistelu on käynnissä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, Oulun yliopisto, VTT Oy ja espanjalainen teknologiakeskus Fundacion Cartif aloittivat syksyllä 2017 neuvottelut mahdollisuudesta muodostaa kansainvälinen yhteistyöhanke, jonka avulla edistetään kaupunkien vähähiilisyystavoitteita suunnittelemalla ja toteuttamalla energiatehokkaat pilottikohteet hankkeeseen osallistuvissa kaupungeissa. Rahoitushakemus on tehty EU:n Horizon 2020–ohjelman Smart Cities and Communities (SCC) –teeman kevään 2018 hakukierrokseen. Projektissa pilotoidaan eurooppalaisessa mittakaavassa innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuva rakennuskokonaisuus tavoitteena tuottaa ja hyödyntää hukkalämpöä siten, että kokonaisuus on lähes energiaomavarainen vuositasolla mitattuna. Tavoitteena on myös luoda uusia innovatiivisten energiatehokkaiden ratkaisujen liiketoimintamalleja.

Keväällä 2018 on käynnistetty kiviaineshuollon kokeiluhanke. Kiertotalouden edistäminen maarakentamisessa on niin EU:n, nykyisen hallituksen kuin Oulun kaupungin kärkitavoitteita. EU:n nykyisessä jätedirektiivissä (2008/98/EY) ohjeistetaan jäsenvaltioita kohti tehokkaasti luonnonvaroja hyödyntävään kierrätysyhteiskuntaan. Tämän saavuttamiseksi direktiivissä on asetettu tavoite, että vaarattoman rakennus- ja purkujätteen kierrättämistä, uudelleenkäyttämistä tai muuta hyödyntämistä on lisättävä vähintään 70 painoprosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Hanke toteuttaa vahvasti kaupungin ympäristöohjelmaa ja ympäristösitoumuksia. Oulun kaupungissa kiertotalous tullaan ottamaan osaksi infrasuunnittelun ja -rakentamisen elinkaaren jokaista vaihetta. Muutos tarkoittaa kiviaineshuollon toimintakulttuurin uudistamista ja menetelmien kehittämistä. Hanke jatkuu vuonna 2019.

CircVol - Suurivolyymisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntäminen kaupungeissa – kehittämishankkeeseen Tavoitteena on toimijaekosysteemin kokoaminen ja toimintamallien kehittäminen, ratkaisujen tuomiseksi 6Aika kaupunkiin suurivolyymisten teollisten sivuvirtojen ja infrarakentamisen seurauksena syntyvien (maa) massojen hyödyntämiseen. Kaupungeissa maamassojen tehokkaalla kierrättämisellä ja uudelleen hyödyntämisellä voidaan saada aikaiseksi huomattavia taloudellisia säästöjä ja toisaalta pienentää CO2 päästöjä kaupungeissa. Oulun kaupungin osaprojekti keskittyy Kiimingin Välimalle sijoittuvan uuden kiertotalousalueen toimintamallin suunnitteluun ja alueen kehittämiseen. Tavoitteena on projektin avulla mahdollistaa Oulun kaupungin alueelle uutta kiertotalouteen keskittyvää liiketoimintaa. Tavoitteena on alue, jolle keskittyy monipuolisesti erilaista kiertotalouden yritystoimintaa ja että alueelle sijoittuneet toimijat voisivat löytää keskinäistä synergiaa ja näin ollen mahdollistaa myös täysin uusien palvelukokonaisuuksien ja tuotteiden syntyminen.

Talous

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut yhteensä

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	87 751	77 501	77 501	78 234	74 234	74 734
TOIMINTAMENOT	-65 965	-71 659	-69 059	-74 525	-77 400	-78 349
TOIMINTAKATE	21 786	5 842	8 442	3 709	-3 166	-3 615

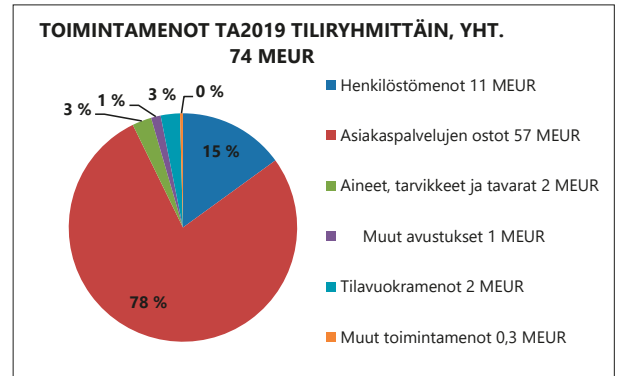
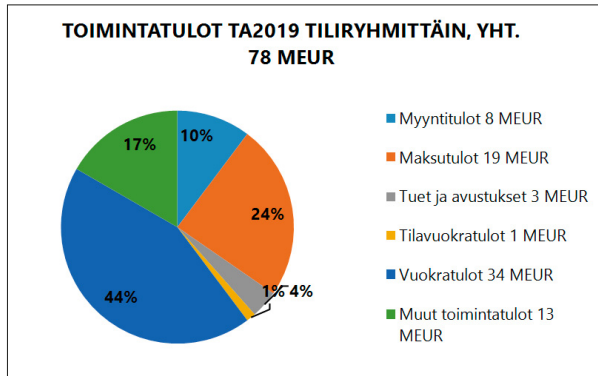
Toimintatuloissa näkyy maanmyyntivoittojen palaaminen normaalitasolle 6 M€:oon vuosina 2020–2021 Joukkoliikenteen palvelutason nosto ja Linnanmaa kampusliikenteen alkaminen nostaa 4,5 M€ joukkoliikenteen menoja vuoteen 2020 mennessä. Kaupunkipyörien menot ovat 1,0 M€ ja tulot 0,3 M€.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	69 809	59 501	59 501	59 734	55 234	55 234
TOIMINTAMENOT	-40 583	-45 321	-42 721	-47 187	-46 558	-46 507
TOIMINTAKATE	29 227	14 180	16 780	12 547	8 676	8 727

Joukkoliikenne

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	17 942	18 000	18 000	18 500	19 000	19 500
TOIMINTAMENOT	-25 383	-26 338	-26 338	-27 338	-30 842	-31 842
TOIMINTAKATE	-7 441	-8 338	-8 338	-8 838	-11 842	-12 342

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017	TA 2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	8 119	7 544	7 544	7 844	7 844	7 844
Maksutulot	24 921	18 584	18 584	18 584	19 584	19 584
Tuet ja avustukset	3 414	3 448	3 448	3 381	3 381	3 381
Tilavuokratulot	1 269	850	1 092	850	926	926
Muut vuokratulot	31 281	33 261	34 019	34 261	34 685	35 185
Muut toimintatulot	18 747	13 814	12 814	13 314	7 814	7 814
Toimintatulot yhteensä	87 751	77 501	77 501	78 234	74 234	74 734
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-9 375	-10 577	-9 427	-10 762	-10 936	-10 885
Palvelujen ostot	-51 659	-55 718	-55 344	-57 414	-60 114	-61 114
Muut palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 964	-2 397	-1 831	-2 402	-2 402	-2 402
Avustukset	-1 024	-1 118	-951	-1 118	-1 118	-1 118
Palvelusetelit						
Muut avustukset	-1 024	-1 118	-951	-1 118	-1 118	-1 118
Tilavuokramenot	-785	-855	-793	-862	-862	-862
Muut vuokramenot	-511	-610	-485	-1 590	-1 590	-1 590
Muut toimintamenot	-647	-384	-228	-378	-378	-378
Toimintamenot yhteensä	-65 965	-71 659	-69 059	-74 525	-77 400	-78 349
TOIMINTAKATE	21 786	5 842	8 442	3 709	-3 166	-3 615

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Yhdyskuntalautakunnan linjausten mukaisesti palveluja kehitetään ja henkilöstöä rekrytoidaan varmistamaan strategisesti tärkeät toiminnot, tulo-rahoitus sekä toiminnan jatkuva kehittäminen. Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa.

Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan. Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso. Rekrytointi kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinneilla varmistetaan myös, että lainsäädännön ja kaupungin linjaukset pystytään hoitamaan hyvin. Eläköitymisen myötä avoimeksi tulevat tehtävät tullaan pääsääntöisesti täyttämään. Rekrytointeja valmisteltaessa huomioidaan digitalisaation myötä

muuttuvat osaamistarpeet ja toimintaprosessien muutokset. Uuden henkilön rekrytointi pyritään tekemään ennen työntekijän eläköitymistä, jotta varmistetaan olemassa olevan osaamisen ja tiedon siirtyminen uudelle henkilölle ja riittävä perehdyttäminen uuteen tehtävään.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden henkilökunta ikään-tyy ja eläköityvien määrä kasvaa suunnittelukaudella. Eläkepoistuma-arvio vuonna 2018 on neljä henkilöä ja vuoteen 2020 mennessä yhteensä noin 12 henkilöä. Vuonna 2019 eläköityvät ovat pääsääntöisesti ilmoittaneet jäävänsä eläkkeelle jo vuonna 2018.

Työpaikkaselvityksiä ja työhön paluukeskusteluita pidetään. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan kaupungin ohjeiden mukaan ja esimiehiä koulutetaan esimiestaidoissa sisäisillä koulutuksilla.

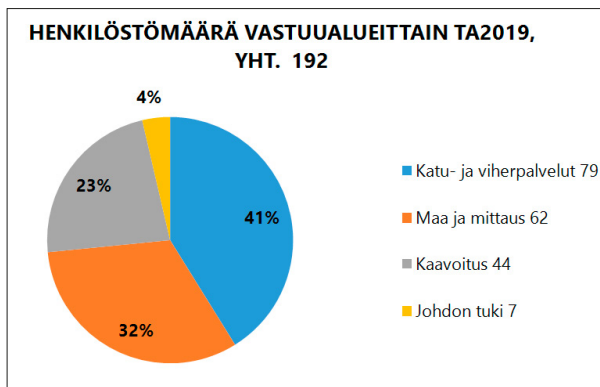
Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa kouluttautumista. Erityisesti rakentamisen, kaavoituksen, kiinteistötalouden ja digitaalisten paikkatietopalvelujen osaajista on kova kysyntä ja em.

osaamista tarvitaan YYP:ssä lähitulevaisuudessa eläköitymisten vuoksi. Koulutussuunnitelmat tehdään vuosittain ja määrärahat keskitetään henkilöstön substanssiosaamisen kehittämiseen. Organisaatiomuutokset tai henkilöstön väheneminen saattavat vaatia runsastakin koulutusta, jotta yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa turvataan riittävä osaaminen jäljelle jäävällä henkilöstöllä. Mahdollista muutuskoulutuksen sisältöä tai tarpeita ei voi vielä ennakoita.

Osaavien työntekijöiden saamisen varmistamiseksi tehdään jatkuvaa yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja rekrytoidaan organisaatioon harjoittelijoita oppilaitoksista.

Työkierron toteuttaminen yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa on haastavaa, koska työntekijät ovat erikoistuneet omaan asiantuntija-alueeseensa. Toimintalinjausten ja lakimuutosten aiheuttamat henkilökunnan osaamis- ja resurssimuutokset saattavat muuttaa talousarvioon arvioitua henkilöstömäärää. Kaupungin ohjeistuksien mukaisesti etätyö, korvaava työ ja varhaisen tuen malli ovat käytössä.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	166	174	181	4,0 %	181	181
Tilapäiset	10	12	12	1,0 %	13	12
Yhteensä	176	186	192	3,2 %	194	192
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset		171	177	3,5 %	177	177
Tilapäiset		13	12	-10,0 %	13	11
Yhteensä	174	184	189	2,7 %	190	188
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-7 046	-7 167	-7 877	9,9 %	-8 052	-8 009
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-1 190	-1 186	-1 314	10,8 %	-1 309	-1 302
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-658	-680	-1 023	50,6 %	-1 023	-1 023
Varhe-eläkemaksu	-85	-55	-41	-25,9 %	-41	-41
Muut eläkekulut	-47	-48	-179	273,9 %	-179	-179
Muut henkilösivukulut	-349	-292	-328	12,5 %	-333	-332
Yhteensä	-9 375	-9 427	-10 762	14,2 %	-10 936	-10 885

Merkittävimmät riskit

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut toteuttaa riskienhallintaa riskienhallintasuunnitelmansa mukaisesti. Riskienhallinnan tavoitteena on koota riittävät tiedot toimintaan liittyvistä taloudellisista, strategisista, operatiivisista ja muista vahinkoriskeistä. Tunnistetut riskit on kirjattu kaupunkikonsernissa käytössä olevaan riskitaulukkoon.

Merkittävimmät riskit vuoden 2019 talousarvion tavoitteiden toteutumisen kannalta ovat seuraavat:

Olemassa olevan infran rapautuminen; korvausinvestointeihin tarvitaan riittävä rahoitus – olemassa oleva infra

rapautuu vauhdilla, vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen nopeuttavat rapautumista. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imagon laskee. Hulevesiverkostot eivät riitä poikkeuksellisten sääilmiöiden vesienhallintaan.

Investointi- ja suunnittelurahojen riittämättömyys suurissa yhteishankkeissa valtion kanssa. Alustavat kustannusarviot eivät pidä paikkaansa, vaan hankkeiden kustannukset nousevat merkittävästi.

Kehitettävät kiinteistöt; palveluverkko ratkaisujen myötä Tilakeskukselta yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin siirtyvien kehitettävien kiinteistöjen määrä nousee; resurssien riittämättömyys aiheuttaa kehittämistoimenpiteiden viivästyistä. Kaikille kiinteistöille ei ole kysyntää, seurauksena on purkukustannusten ja ylläpitokustannusten hallitsematon nousu.

Pilaantuneet maat; riittämätön tieto kehitettävien alueiden aikaisemmasta historiasta ja puutteet ympäristötietojärjestelmien ajantasaisuudessa hankaloittavat suunnittelua. Täydennysrakentamiskohteissa pilaantuneiden maiden löytymisen riski kasvaa. Pilaantuneiden maiden käsittelykustannukset voivat olla suuret, rakentamisen yhteydessä löytyvät pima-maat aiheuttavat myös viivytyksiä rakentamiseen, josta aiheutuu rakentamiseen lisäkustannuksia ja mahdollisesti viivytyksiä myös muihin hankkeisiin.

Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua. Kilpailu osaavista henkilöistä yksityisen ja myös valtion tehtävien kanssa on kiristynyt. Teknisen sopimuksen piirissä olevien palkat eivät ole nousseet riittävän nopeasti ja palkkaero sekä yksityisiin että valtion tehtäviin on kasvanut. Osaavat ja kokeneet henkilöt eivät tule kaupungille töihin. Osaamisvajae on olemassa rekrytointivaiheessa ja toiminnan tehokkuus laskee ja koulutuskustannukset nousevat.

7.9 Rakennuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisääteisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisyden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävän kehityksen vaatimukset. Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille mitattavaa lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus:

1. *rakentamisen luvat ja niiden ennakko-ohjaus*
2. *rakentamisen ja ympäristön valvonta*
3. *kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa*
4. *rakentamisen laillisuuden valvonta*

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 50 000 henkilökontaktilla ja luvittaa noin 2 200 lupapäätöksellä rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo on noin 1,4 miljardia euroa. Toiminnan kulut ovat noin 3,3 M€, mistä henkilökustannusten osuus on noin 61 %. Vuoden toiminnan tuottavuus yksittäisille hankkeille on ollut kymmeniä kertoja suurempi kuin toiminnan kulu. Pelkästään energiansäästöissä saavutetaan yli 19 M€ elinkaaren aikainen säästö. Kosteus ja sisäilmasto-ongelmien väheneminen tuottaa vielä suuremman säästön, mutta sen luotettava mittaaminen on vaikeaa.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun keskustan rakentaminen on vilkastunut ja rakentamisen painopiste on laajentunut myös ydinkeskustan ulkopuolelle, esimerkiksi Hiukkavaara, Toppilansalmi, Limmingantulli, Karjasilta ja Linnanmaa. Suomen talouden ja sen myötä rakentamisen suhdanne on ollut hyvällä tasolla jo viimeiset kaksi vuotta. Euroopan rakentamisen määrää kuvaavat tilastot ja Suomen rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteet osoittavat rakentamisen määrän lievää kääntymistä laskuun.

Oulun rakentamisen volyyymi on merkittävästi noussut muutaman vuoden aikana. Mitään varmuutta ei kuitenkaan ole volyymin pysymisestä tällä saavutetulla tasolla. Asuntorakentamisen on kasvanut eniten, mutta myös muu rakentaminen on ollut kasvussa. Asuntojen lukumäärä on lähes kaksinkertaistunut verrattuna 3-4 vuoden takaiseen tilastoon. Vuoden 2018 alussa luvitetun kerrostaloasuntojen keskikoko on 41,5 m² (mediaani).

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin kestävä ja pitkäikäinen rakennuskanta, energia-, elinkaari- ja esteettömyystekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardi-luokan terveys-, työteho- ja väistöongelmia. Lähes epätoivoiseen tilanteeseen, jopa eduskunnan tehtävänannon perusteella, hakevat sekä julkinen että yksityinen sektori uusia rakentamis- ja korjausratkaisuja sekä uudenlaisia ohjausprosessia ja asennetta. Kyseisiä tehtäviä ja myös merkittäviä tulevaisuuden energiaratkaisuiden kehittämistehtäviä ohjautui myös Oulun rakennusvalvonnan ratkottaviksi. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan

uusia odotuksia, koska sen vaikuttamismahdollisuudet ovat hyvät.

Lakisääteisessä tehtäväkentässä edelleen jatkuvat muutokset kohdistuvat pääosin rakennusprosessin kosteudenhallintaan, energiankulutuksen hillintään sekä ympäristöpäästöjen vähentämiseen. Korjausrakentamiseen investoidaan nykyään enemmän kuin uudisrakentamiseen, joka sekin hieman kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusvalvonnassa saatiin lisäresurssi korjausrakentamiseen mikä helpottaa korjausrakentamisen lupien käsittelyä ja ohjausta. Osittain ulkopuolisella rahoituksella on voitu kehittää korjausrakentamisen ohjaustyökaluja ja ohjaustoiminta on saatu käynnistettyä. Korjausrakentamiseen liittyvä toiminta on aloitettu jo vuonna 2013, jolloin lainsäädännöllä alettiin ohjamaan korjaamista. Korjausrakentamisen määrän nousu tulee edelleen vaatimaan osaamisen ja resurssien lisäämistä asian hallitsemiseksi. Korjausrakentamisen tiimi on perustettu kesällä 2017 ja sitä tukemaan on rakennuslautakunta nimennyt vaativien korjauskohteiden katselmus -työryhmän, jossa on oman henkilökunnan lisäksi ulkopuolisia rakennusterveys- ja talotekniikka-asiantuntijoita. Korjausrakentamisen resurssia vahvistetaan myös henkilökunnan sisäisillä siirroilla ja koulutuksella.

Korjaaminen on työvaltaista toimintaa ja vielä tällä hetkellä keskimäärin huonosti hallittua. Vuosittain korjattavien rakennusten määrän kasvun kiihdyttäminen loisi kaupunkiin uutta työkantaa jopa satojen miljoonien eurojen verran vuodessa. Jos rakennuskannan korjaamista onnistutaan korottamaan 0,5 %, niin sen investointilisä on Oulussa noin 500 milj. €, josta yli puolet on työpanosta.

Rakennusvalvonta tehostaa sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitatuilla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoisiin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottuihin ongelmakohtiin; energiavalinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Niissä on selviä poikkihallinnollisia tavoitteita. Rakennusvalvonta tulee panostamaan ohjauksen ja neuvonnan parempaan saavutettavuuteen esimerkiksi sähköisten kanavien välityksellä. Juuri valmistunut Rakentajanpolku, jonka käyttöä tuetaan ja markkinoidaan pientalorakentajille vuoden 2019 aikana, täydentää pientalorakentajien ohjausta.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristö-ystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Rakennusvalvonta ohjaa uudis- ja korjausrakentamista energiatehokkaisiin ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin.	Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöhäviötaso ja uusiutuvien energioiden käytön huomioiva E-luku ovat 10-15 % määräysten minimitasoa parempia.
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristö-ystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Rakennusvalvonta ohjaa vahvasti kosteudenhallinnan huolelliseen suunnitteluun ja toteuttamiseen terveiden rakennusten aikaansaamiseksi.	Lupaehdoissa edellytetään kosteudenhallintasuunnitelma ja n. 70 % suurista kohteissa on käytössä Kuivaketju10-toimintamalli.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.	Rakennusvalvonta ohjaa esteettömien ja kaikkien kannalta toimivien ja turvallisten asuin-, palvelu-, työpaikka- ja liiketilojen rakentamiseen. Myös korjaamisessa ohjataan esteettömyyttä parantaviin ratkaisuihin.	Esteettömyyselvytys ja -suunnitelma edellytetään yli 80 % uusissa paritaloa suuremmissa asuin- ja palvelu-, työpaikka sekä liikerakentamisen kohteissa. Esteettömyyskatselmus suoritetaan yli 60 % luvan saaneissa esteettömyyden erikoistason palvelu- ja liikerakennuksissa. Korjausrakentamisessa edistetään erityisesti hissien rakentamista hissittömiin kerrostaloihin. Ohjausta annetaan yli 10 hankkeelle.

Palveluiden järjestäminen

Palveluiden järjestäminen pysyy pääosin ennallaan, rakennusvalvontapalvelu tulee säilymään kuntapalveluna, koska alueellinen rakennusvalvonta ei ole toteutumassa lähivuosina. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on juuri käynnistymässä ja sen mukanaan tuomat muutokset tulevat mahdollisesti muuttamaan myös rakennusvalvontapalvelujen sisältöä ja toteutustapoja.

Sähköistä palvelualustaa kehitetään edelleen ennakoivaan laadunohjaukseen, lupaprosessiin ja katselmustointintaan. Tavoitteena kehitystyössä on vuorovaikutteinen, kokonaisvaltainen palvelualusta.

Kehittäminen

Kehittämistoiminnan tavoitteena on uudistaa ja tehostaa rakennusvalvonnan toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä löytää uusia avauksia Oulun alueen rakentamiseen. Sähköinen asiointi rakennusvalvontaprosessissa mahdollistaa uusien työskentelytapojen käyttöönoton, nopeuttaa ja tehostaa toimintaa, parantaa palvelun laatua ja luo lisäarvoa asiakkaalle ja kaupungille.

Rakennusvalvonta on määritelty oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, joita toteutetaan omaa toimintaa jatkuvasti parantamalla ja erillisillä kehittämishankkeilla. Rakennusvalvonta on mukana kansallisissa ja kansainvälisissä kehittämishankkeissa, joilla toteutetaan palvelualueen kehittämisen painopistealueita.

Merkittävimmät yhteistyötahot ovat ympäristöministeriö ja muu valtionhallinto, kuntaliitto, rakennuttajat, alan ammatilliset, rakennusalan yritykset, rakennustarkastusyhdistys, rakennusteollisuus, pientaloteollisuus, materiaali- ja palveluteollisuus, ammatilliset etujärjestöt, oppilaitokset sekä kansainväliset partnerit. Tavoitteena on kehittää rakentamisen laatua, rakentamista säätelevää lainsäädäntöä,

linjata yhtenäisiä tulkintoja, vähentää tarpeetonta sääteilyä, mutta toisaalta tunnistaa tarpeellinen turvallisuuteen, terveellisuuteen ja kestäväan ympäristöön liittyvä tarpeellinen sääteily ja ohjaus. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös lisäarvon tuottaminen yksilöille ja yhteiskunnalle; lain vähimmäistason valvonta ei riitä, vaan rakentamiseen on tarjottava myös ohjausta ja neuvontaa.

Rakennusvalvonnan kehittämisen painopisteet suunnittelukaudella

- Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki. Kestävän kehityksen mukaiset rakentamisen ratkaisut resurssitehokkaasti, mikä sisältää mm. rakennusten energiatehokkuuden, uusiutuvan-, vähäpäästöisen energian käytön osuuden lisäämisen, materiaalitehokkuuden, kosteudenkestävyyden, hyvän sisäilmaston ja yhdenvertaisen rakennetun ympäristön. Esteetön, yhdenvertainen rakennettu ympäristö luo edellytykset poikkihallinnollisen yhteistyön käytännön toimille yhteistyössä hyvinvointipalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Elinkaarikäytön varmistaminen rakennusvaiheessa tuottaa merkittäviä säästöjä yksilöille ja yhteiskunnalle.*
- Palvelujen digitalisointi: Sähköistetään kaupunkistrategian mukaisesti kuntalaispalveluita ja parannetaan niiden avulla asiakaspalvelua sekä tehostetaan sisäisiä toimintaa ja palveluprosesseja. Tavoitteena on myös digitalisoida jo muodostunutta paperiarkistoa sekä saada rakennusvalvonta toimimaan digitaalista aineistoa hyödyntäen tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden ja kaupungin muiden yksiköiden kanssa.*

Rakentamisen ohjauksen kehittämistyö jakautuu uudis- ja korjausrakentamiseen ja kehitetyt mittarit ovat energiatehokkuus, kosteudenkestävyys sekä esteettömyys:

UUDISRAKENTAMINEN		KORJAUSRAKENTAMINEN		
Suuret kohteet	Pientalot	Asuinkerrostalot	Pientalot	Julkiset rakennukset
MITTARIT				
ENERGIATEHOKKUUS: kWh/m ² , lämpöhäviö, E-luku (Rakennuksen lämpöhäviö mittaa rakennuksen teknistä hyvyttä ja E-luku mittaa edellisen lisäksi myös energialähteiden vähäpäästöisyyttä.)				
ESTEETTÖMYYS: esteettömyyskatselut ja julkisten rakennusten esteettömyyskatselut				
KOSTEUDENKESTÄVYYS: Kuivaketju10-toimintamallin käyttö rakennushankkeissa, korjausrakentamisen ohjaus				

Energiakustannuksen säästöpotentiaalin tavoite nykyhinalla 0,10 €/kWh on 18 M€ (lämpöhäviöt 14 + tilatehokkuus 3 + lämmin käyttövesi 1+ taloussähkö 1 = yht. 19 M€). Jos energian 50 vuoden keskihinnaksi oletetaan 0,20 €/kWh, kertyy säästöpotentiaalia jo 36 M€. Nousua kuvaa se, että energian hinta on kaksinkertaistunut viimeisten 10 vuoden aikana.

Rakennusvalvonta ohjaa esteettömien ja kaikkien kannalta toimivien ja turvallisten asuin-, palvelu-, työpaikka- ja liikeympäristöjen rakentamiseen. Myös korjaamisessa ohjataan esteettömyyttä parantaviin ratkaisuihin.

Kosteudenkestävyys: Edellytetään koko rakennushankkeen kosteudenhallintaa, joka sisältää rakennuttajan laatuvalinnan, onnistuneen suunnittelun, työmaatoimituksen,

laitteiden säädön ja huollon sekä oikean rakennuksen käytön. Rakennuslupaehtona on edellä mainittu koko rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitys, jonka toteutuksen voi hoitaa sitoutumalla valmista käyttämään Kuivaketju10-toimintamallia. Rakennusluvuissa on lupamääräyksenä rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitys / Kuivaketju10. Rakennusvalvonnassa tuetaan kosteudenhallinnan käyttöönottoa suunnittelun aloituskokouksessa, lupa-arkkitehtien ja rakenneinsinöörien lupavaiheen ohjauksessa, työmaan aloituskokouksessa, työmaavalvonnassa. Käyttöönottokatselmuksessa edellytetään sääntöpöytäkirjoja ja käytön opastusta.

Hankkeiden toteuttamisen perusteet

Hankkeiden käynnistämisen lähtökohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia tavoitteita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia tavoitteita. Poikkihallinnollisuus ja tulevaisuuden haasteet/kehittämisen suunta ovat keskeisiä hankkeiden tavoitteita. Jos hankeesitys ei täytä em. tavoitteita, niin sitä ei käynnistetä. Hankekuituksen lopussa on arvioitu em. tavoitteiden toteutumaa. Rakennusvalvonta tuo rakennuslautakunnan kokoukseen säännöllisesti tietoa ja informaatiota meneillään olevista hankkeista päätöksenteon tueksi. Rakennuslautakunnan ja yhdyskuntalautakunnan sekä virkamiesten välistä yhteistyötä tiivistetään yhteisillä seminaareilla hankkeiden osalta.

Kehittämisen kärkihankkeet:

1. *Energy Saving Lighthouse Cities in the NPA region, e-Lighthouse –hanke. 1.4.2016 – 31.3.2019. Hankkeen*

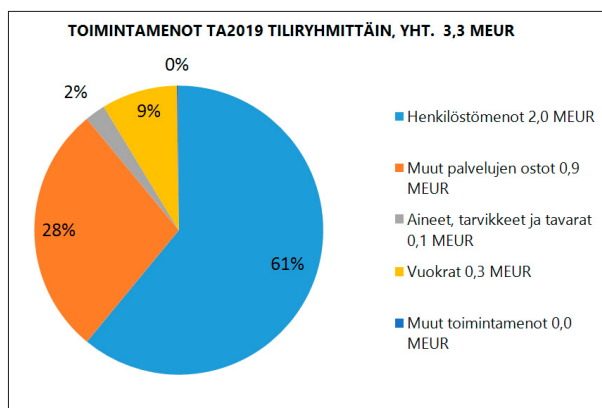
kokonaisbudjetti on 0,268 M€. NPA rahoittaa 65 %, työ- ja elinkeinoministeriö 24,5 % ja Oulun kaupunki 10,5 %. Hankkeen päätavoitteena on energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvien ratkaisumallien käytön lisääminen sekä kotitalouksissa että kaupungin omistamissa rakennuksissa.

2. *Increasing Competence in Northern Building and Construction Operations –hanke 1.1.2017 – 31.12.2019. Hankkeen tavoitteena on BIM-mallien kehittäminen ja käytön edistäminen rakennussektorilla. Hankkeen kokonaisbudjetti on 0,225 M€, josta ulkopuolinen rahoitus 85 % rakennusvalvonta 15 %.*
3. *Vuonna 2014 käynnistynyt sisäinen hanke Sähköisen rakennusvalvonnan kehittäminen (sähköinen rakennuslupahakemus ja lupa-arkiston digitalisointi) jatkuu vuonna 2019. Budjetti vuonna 2019 0,10 M€. Kehittämisen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää sähköisen rakennusvalvontajärjestelmän toiminnallisuutta. Kehittämisen kohteena on mm. katselmustoiminnassa sähköisten palveluiden kattava hyödyntäminen, laadunohjauksen ja neuvonnan sähköisen asiointialusta kehittäminen, lupakuvien leimaus sähköisessä palvelussa ja liitetiedostojen parempi hallinta sekä lupa-arkiston digitalisointi.*

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2017	TA2018 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2018	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT	4 315	3 451	4 525	3 506	3 534	3 534
TOIMINTAMENOT	-2 745	-3 236	-3 103	-3 301	-3 366	-3 366
TOIMINTAKATE	1 570	215	1 422	205	168	168

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2017	TA 2018 + muutokset	ENN2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	94	50	113	77	76	76
Maksutulot	4 113	3 185	4 246	3 345	3 450	3 450
Tuet ja avustukset	104	215	162	80	5	5
Tilavuokratulot	4					
Muut vuokratulot		1	4	4	3	3
Muut toimintatulot						
Toimintatulot yhteensä	4 315	3 451	4 525	3 506	3 534	3 534
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-1 770	-1 992	-1 869	-2 013	-2 067	-2 067
Palvelujen ostot	-638	-882	-883	-925	-925	-925
Muut palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73	-71	-82	-76	-85	-85
Avustukset						
Palvelusetelit						
Muut avustukset						
Tilavuokramenot	-151	-151	-151	-151	-151	-151
Muut vuokramenot	-104	-134	-113	-129	-130	-130
Muut toimintamenot	-9	-6	-5	-7	-8	-8
Toimintamenot yhteensä	-2 745	-3 236	-3 103	-3 301	-3 366	-3 366
TOIMINTAKATE	1 570	215	1 422	205	168	168

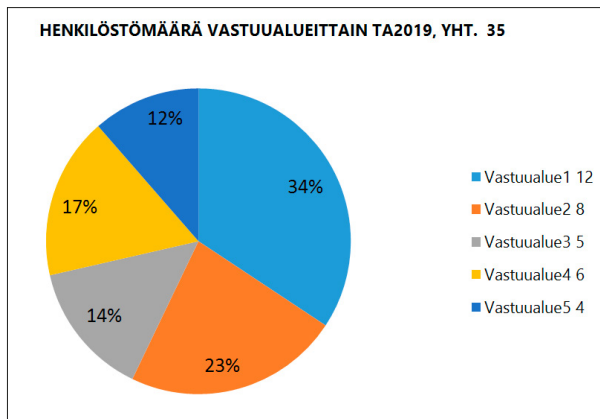
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa. Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan, ennen kuin tehtävän täyttöön anotaan lupaa täyttötyöryhmältä. Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pyritään pitämään ennallaan. Rekrytointi kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinnissa huomioidaan toiminnan tarpeet, jotta lainsäädännön vaatimat toimenpiteet tulevat tehtyä. Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää suunnitelmakaudella O henkilöä. Rakennusvalvonnan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 53,4 vuotta. Korkea ikärakenne luo suuren rekrytoinnin haasteen lähivuosina, jotta saavutettu hyvä palvelutaso voidaan säilyttää. Kaupungin ohjeistuksien mukaisesti esimerkiksi etätyö,

korvaava työ ja varhaisen tuen malli on otettu käyttöön. Työpaikkaselvityksiä, työhön paluukeskusteluita ja henkilöstön työhyvinvointia tuetaan.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa kouluttautumista. Ammatillista täydennyskoulutusta järjestetään omalle henkilökunnalle yhdessä alueen ammattilaisten kanssa. Tyypillisiä koulutustee- moja ovat säädösmuutosten lisäksi kehittämishankkeiden tulokset, tulevaisuuden haasteet, jotka liittyvät tyypillisesti rakenteiden fysikaaliseen toimivuuteen (kosteuteen, energiaan, sisäilmastoon, asumisterveyteen) ja aikaa kestävään arkkitehtuuriin. Rakennustarkastusyhdistyksen ammatillisissa jaoksissa toimitaan aktiivisesti yhteisten valtakunnallisten lakitulkintojen valmistelussa ja jalkautuksessa joka-päiväiseen työhön.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	28	28	30	6,0 %	30	30
Tilapäiset	3	4	5	25,0 %	4	4
Yhteensä	31	32	35	8,4 %	34	34
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset		29	30	3,4 %	30	30
Tilapäiset		3	4	33,3 %	4	4
Yhteensä	29	33	34	3,0 %	34	34
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-1 385	-1 483	-1 603	8,1 %	-1 646	-1 646
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-228	-239	-255	6,6 %	-252	-252
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-89	-87	-92	5,4 %	-96	-96
Varhe-eläkemaksu	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut eläkekulut	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-68	-59	-63	6,5 %	-74	-74
Yhteensä	-1 770	-1 869	-2 013	7,7 %	-2 067	-2 067

Merkittävimmät riskit

Oulun rakennusvalvonnan toiminnan erityispiirteitä, riskejä ja mahdollisuuksia:

Rakennusvalvonnan tehtävät kohdistuvat taloudellisesti merkittävään investointitoimintaan. Ohjausta, valmistelua ja päätöksiä tehdään vuosittain noin 1400 miljoonan euron markkina-arvoisiin hankkeisiin. Operointi kyseisissä hankkeissa sisältää lisäarvon tuottamismahdollisuuksia ja epäonnistumisen budjetottomia riskejä. Rakennusvalvonnan aktiivinen vaikuttaminen lisää vastuuta hankkeen ratkaisusta.

Rakennusvalvonta korostaa toiminnassaan kuntalaisten palvelua ja on yhteistyöhakuinen ja täysin verkottunut rakennuttajien ja alan toimijoiden suuntaan. Erityisenä tavoitteena on tuottaa mitattavaa lisäarvoa rakennushankkeille, rakennuttajille ja lopulta Oulun kaupungille. Asetetut vaikuttavuustavoitteet ovat poikkeuksellisia rakennusvalvontakentässä. Rakennuttajien ohjaukseen on kehitetty menetelmiä ja työkaluja, joita jatkuvasti sovelletaan työssä. Työn vaikuttavuutta mitataan. Kontakteja ja ohjaustilanteita ei vältellä ohjausvirheiden pelossa. Uusiin

tilanteisiin reagoidaan nopeasti ja ollaan tietoisia ohjauksen riskeistä. Toiminta on vahvistetun strategian mukaista.

Toiminnan eri vaiheisiin, ennako-ohjaukseen, lupavalmisteluun, lupapäätöksiin ja rakentamisen valvontaan sekä pakkotoimiin liittyy riskejä. Niitä syntyy rakennusvalvonnan osallistumisesta rakennushankkeeseen, tai puutteellisen osallistumisen takia. Osallistuminen aiheuttaa riskejä lähinnä toimien oikeellisuuden osalta. Väärät neuvot ja päätökset altistavat neuvojan ja päättäjän osalliseksi epäonnistumiseen. Päävastuu säilyy rakennustoimiin ryhtyjällä ja hänen asiantuntijoillaan. Lupavalmistelun ja -päättämisen riskejä hallitaan vuosien kuluessa kehittyneellä erityisellä lupavalmisteluprosessilla; kaikki läsnä työnjaoissa – hiljainen tieto esiin - asiantuntijat ja linjaus jatkuvasti läsnä.

Eri riskimuotoja tunnistetaan rakennusvalvonnan ohjauksessa, hyväksynnässä ja päätöksissä:

- Strategiset riskit (maine- ja imago-riski, päätöksentekokyky, luotettavuus)**
 - Luottamus rakennusvalvonnan riippumattomaan säädöstulkintaan ja ohjaukseen menetetään → yrityksissä epävarmuutta rakennushankkeiden aloitukseen (n. 1,4 M€/v), rakennusvalvonnan toiminta ei tue ja rohkaise uusia hankkeita Ouluun, ei ennakoivaa ohjausta ja vuoropuhelua, ei lupapäätösaikataulujen ennakoitavuutta, ei lupaehtojen ennakoitavuutta → elinkeinoelämä ja rakentaminen kärsivät (riskiä hallitaan; lisäarvoa tuottava Oulun palvelumalli)
- Taloudelliset riskit (toimintatuotot, henkilöstömenot)**
 - Rakentamissuhdanne syöksyy, lupatulot jäävät saamatta ja henkilökustannus ei alene vastaavasti → talouden alijäämäisyys, toiminta hiipuu (riskiä)

hallitaan; kehityshankkeilla tasataan suhdanteita ja samalla kehitetään ammatillista osaamista)

3. *Operatiiviset riskit (hankkeiden hallinta, prosessien toimivuus)*
 - Laadunohjauksessa/ lupavalmistelussa/ tulkinnoissa/ päättämisessä virheitä, rakentamiseen vaurioita → kaupungille korvausvaateita, lupapäättäjille realisoituu henkilökohtaista vastuuta (*riskiä hallitaan; huolellisuus, korkea asiantuntemus*)
 - Osaavan henkilökunnan saatavuus/pysyvyys/riittävyys erityisesti ulkopuolisen rahoittajan tukemien kehityshankkeiden työstämisessä
4. *Vahinkoriskit (sortumat, lumikuormat, tulipalot, tulvat, myrskyt, suojele, arkeologia)*
 - Suunnitelmissa tai toteutuksessa rimanalituksia, niitä ei huomata rakennusvalvonnassa eikä prosessissa → kaupungille korvausvaateita, rakennusvalvonnan toimijoille henkilökohtaista rikosvastuuta (*riskiä hallitaan; huolellisuus, korkea asiantuntemus*)

Miten riskien kanssa toimitaan?

Riskejä ehkäistään rakennusvalvonnan asiantuntemuksen lisäämisellä ja riskien tiedostamisen tehostamisella. Riskit aiheuttavat selvää/kovaa painetta työskentelyyn ja varsinkin päätöksentekoon. Niitä pohditaan usein yhdessä ja avoimesti. Ammattinäkemys ja –tieto pidetään mahdollisimman ajantasaisena ja korkealla tasolla.

Lupavalmistelun ja –päättämisen riskejä ehkäistään rakennusvalvontaan vuosien kuluessa kehitetyllä erityisellä valmisteluprosessilla. Siinä työt jaetaan yksitellen koko valmistelu- ja teknisen henkilökunnan viikkokokouksessa kaiken merkittävän tiedon esiin saamiseksi. Samoin asiantuntijatyöryhmät, tekninen ja juridinen asiantuntemus sekä ratkaisujen linjaaja/päättäjä/esittelijä ovat jatkuvasti valmistelun käytettävissä.

Rakennusvalvonta on lisäksi muokkaamassa ja täydentämässä oman toimintansa erillisiä ohjeita ja toimintamalleja koko YYP-prosessin yhteiseen toimintamalliin, TEKEVÄän, liittyviksi.

8 Taseyksiköt

8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oy ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III). Vuosina 2018 - 2021 varaudutaan osakkeiden ja osuuksien osalta 0,2 milj. euron vuotuisen arvonalennukseen. Rahaston sijoitussalkun varat on sijoitettu Oulun kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti pääasiassa korkosijoituksiin, joiden tuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi. Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitusten tuotoista. Vuonna 2018 suurimmat osinkotuotot saatiin Partnera Oy:ltä 2,47 milj. euroa, Technopolis Oyj:ltä 0,35 milj. euroa ja Nordic Option Oy:ltä 0,25 milj. euroa. Lisäksi Technopolis Oyj:n osakkeiden myynnistä saatiin 18,2 milj. euroa (investointitulo); tästä summasta tulokseen vaikuttavan myyntivoiton osuus oli 9,4 milj. euroa (liiketoiminnan muut tuotot).

Rahaston merkittävimmät kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten hankkeiden rahoitukseen. Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on Business Oulu -liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kaupunginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Vuonna 2018 kaupunginhallitus on päättänyt rahoittaa kymmentä OIA-innovaatioallianssin hanketta ja lisäksi kaupunginhallitus on päättänyt osallistua Brändiprofessuurin rahoitukseen. Muiden rahoitusten osalta kaupunginhallitus on päättänyt jatkaa Oulun seudun markkinoinnin rahoitusta (ent. Yhteismarkkinointi). Päätöksen mukaisesti vuonna 2018 Oulun osuus kustannuksista osoitetaan konsernipalveluiden viestinnälle. Rahoitus on enintään 0,4 milj. euroa nettokustannuksista. Vuoden 2019 alusta Oulun seudun markkinointi siirtyy konsernipalveluiden viestinnästä Business Oulu -liikelaitoksen alaiseen markkinointiyksikköön. Kehittämisrahastosta varaudutaan jatkamaan rahoitusta samoin ehdoin kuin vuonna 2018, mutta vastapuolena Business Oulu -liikelaitos. Vuosille 2019-2021 on rahoitusta varattu taulukon 2. mukaisesti (tuloslaskelma/ liiketoiminnan muut kulut).

Taulukko 2. Investoinnit/ Osakkeet ja osuudet *)

1 000 €	TP 2017	TA 2018/ TA-muutos	Enn 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-631	-8 924	-8 924	-1 000	-100	-100
VisionPlus Fund I Ky	-59	-29	-81	-80		
Northern Startup Fund I Ky	-570	-1 021	-1 021			
Inveni Life Sciences I Ky	-1		-2			
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy; siirto peruskunnasta (TA-muutos kv 14.5.18)		-7 795	-7 795			
Varaus		-79	-25	-920	-100	-100
Tulot	105	22 500	22 503			

*) NSF II:n ja NSF III:n investointimenot ja -tulot on siirretty toimeksiantojen varoihin

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. Investointimenojen euromäärät ovat arvioita, jotka voivat vaihdella kohteiden välillä investointimenojen yhteissummän puitteissa. Vuonna 2018 on ELY-rahoitteisten Northern Startup Fund II Ky:n (NSF II) ja Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) investointimenot ja -tulot siirretty toimeksiantojen varoihin. Investointimenoissa näytetään vain kaupungin omat investoinnit.

Vuonna 2018 kaupunginvaltuusto on päättänyt siirtää Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n 7,8 milj. euron omistuksen peruskunnasta Kehittämisrahastoon ja samalla sitouduttiin myymään osa omistuksesta Oulun yliopistolle 3,9

milj. eurolla. Kauppahinnan maksu toteutui elokuun 2018 lopussa. Vuoden 2018 investointituloissa on Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n myynti ja lokakuussa 2018 toteutunut Technopolis Oyj:n osakkeiden myynti, josta saatiin 18,2 milj. euroa. Investointituloissa on lisäksi Technopolis Oyj:n ja VisionPlus Fund I Ky:n maksamia pääomanpalautuksia yhteensä 0,35 milj. eurolla.

ELY-rahoitteiset pääomasijoitukset

ELY-rahoitteisen Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) sijoitustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja ELY-keskus on päättänyt pääomittaa rahastoa 5,0 milj. eurolla.

Ensimmäinen ELY-keskuksen 2 milj. euron rahasiirto NSF III -rahastoon sijoitettavaksi saatiin maaliskuussa 2016, toinen 2 milj. euroa saatiin syyskuussa 2017 ja viimeinen 1 milj. euroa arvioidaan saatavaksi loppuvuonna 2018. NSF II -rahasto on palauttanut syksyyn 2018 mennessä varoja yhteensä 1,75 milj. euroa. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa

ELY-rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY-rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Vuonna 2018 palautuneista varoista sijoitettiin 1 milj. euroa NSF I:een ja investointinujen varaus vuodelle 2019 sisältää 0,75milj. euron arvion uudesta sijoituksesta.

Taulukko 2. Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut

€	Päätöksellä sitouduttu)Varaus ei päätöstä	2019	2020	2021	Yhteensä 2019-2021
OIA Rahoitus					
Vetovoimainen pohjoinen kaupunki					
Oulun yliopisto	Hanke/Visitor Center	50 000	47 562		97 562
Oulun yliopisto	Hanke/ Pohjoiset Kivilinnat	5 500	5 500		11 000
Teollisuus 2026					
OIA YH (OAMK)	Hanke/ ULTRA Uutta liiketoimintaa erikoislujilla teräksillä	24 777			24 777
OIA YH (Oulun yliopisto)	Hanke/ Labrobot	24 473			24 473
OIA YH (Oulun yliopisto)	Hanke/ Aiko Yliopisto	14 096			14 096
OAMK	Hanke/ TEHOJA Tuottavuutta joustavalla automaatiolla	25 638			25 638
OAMK	Hanke/ NOISS Teolliset symbioosit Pohjois-Pohjanmaalla	23 835			23 835
OAMK	Hanke/ Mobilab	100 000	100 000	100 000	300 000
OAMK	Hanke/ Biotalous digitaaliset ratkaisut	18 000	20 000	18 000	56 000
OAMK	Hanke/ Energy as a Service Laboratory	13 620	99 880		113 500
Oulu Health					
CHT (Oulun yliopisto)	Perusrahoitus/ Centre for Health and Technology	75 000	75 000	75 000	225 000
CHT (Oulun yliopisto)	Professuurit/ Connected Health professuuri	65 000	5 500		70 500
Oulun yliopisto	Hanke/ CoHeWe	17 000	10 000		27 000
ICT ja Digitalisaatio					
CHT (Oulun yliopisto)	Professuurit/ Tietojärjestelmätutkimuksen yhteisprofessuuri	1 525			1 525
OIA YH (VTT)	Hanke/ Aiko VTT	17 006			17 006
PrintoCent (VTT)	Hanke/ PrintoCent 10	57 600	25 800		83 400
Oulun yliopisto	Hanke/ Garbot	16 297			16 297
VTT	Hanke/ DigiLeap	6 000			6 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Osaavat ohjelmoijat	48 467			48 467
Oulun yliopisto	Hanke/ Elinkeinotoiminnan kasvua ja uusiutumista 5G osaamisella	10 000	12 000	11 500	33 500
VTT, Oulun yliopisto	Hanke/ Body Area Emulator	10 000	12 500	12 500	35 000
OAMK	Hanke/ Oulu Drone Lab	40 000	40 000		80 000

€	Päätöksellä sitouduttu *)Varaus ei päätöstä	2019	2020	2021	Yhteensä 2019-2021
Ketterä kaupallistaminen					
OIA YH (OAMK)	Hanke/ Aiko OAMK	70 530			70 530
OAMK	Hanke/ DIMMY Oulun seudun digitaalisen myynnin ja markkinoinnin kehittämis- ja koulutushanke	19 738	5 688		25 426
OAMK	Hanke/ Myyntisauna	49 786	47 210		96 996
Oulun yliopisto	Professori/ Brändiprofessori	10 000	5 000	5 000	20 000
Oulun yliopisto, OAMK	Hanke/ YKS YhteisKampuS	54 744			54 744
Varaus *)	Muut uudet OIA hankkeet *)	<i>315 309</i>	<i>494 048</i>	<i>776 106</i>	<i>1 585 463</i>
OIA Rahoitus yhteensä		1 183 941	1 005 688	998 106	3 187 735
Muut hankkeet ja rahoitukset					
Oulun kaupunki/ Business Oulu -liikelaitos	Oulun seudun markkinointi ent. Yhteismarkkinointi – <i>varausta 3 x 400.000eur *)</i>	<i>400 000</i>	<i>400 000</i>	<i>400 000</i>	<i>1 200 000</i>
Pohjois-Pohjanmaan liitto	OTVA lijoen vaelluskalakärkihanke	53 000			53 000
Varaus *)		<i>247 000</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>	<i>847 000</i>
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä		700 000	700 000	700 000	2 100 000
Aikaisemmilta vuosilta päättymässä olevat hankkeet ja rahoitukset		30 000	30 000	30 000	90 000
Kehittämisrahasto yhteensä		1 913 941	1 735 688	1 728 106	5 377 735

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

OULUN KAUPUNKI
Kehittämisrahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIVEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	9 400	9 442	0	0	0
Tuet ja avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-5	-10	-6	-10	-10	-10
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilöstösivukulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	52	-200	-200	-200	-200	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-2 577	-2 135	-1 810	-1 914	-1 736	-1 728
LIIEKEYLIJAAMA (-ALIJAAMA)	-2 530	7 055	7 425	-2 124	-1 946	-1 938
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	835	600	917	800	800	800
Muut rahoitustuotot	27 140	4 400	4 294	2 950	2 200	2 200
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1 006	-455	-462	-465	-453	-450
YLIJAAMA (ALIJAAMA) ENNEN SATUNNAISIA ERIA	24 439	11 600	12 175	1 161	601	612
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJAAMA (ALIJAAMA) ENNEN VARAUKSIA	24 439	11 600	12 175	1 161	601	612
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJAAMA (ALIJAAMA)	24 439	11 600	12 175	1 161	601	612

OULUN KAUPUNKI
Kehittämisrahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-2 530	7 055	7 425	-2 124	-1 946	-1 938
Poistot ja arvonalentumiset	-52	200	200	200	200	200
Rahoitustuotot ja -kulut	26 969	4 545	4 750	3 285	2 547	2 550
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulo-rahoituksen korjaukset	-62	-9 400	-9 442	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-1 632	-8 924	-8 924	-1 000	-100	-100
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	546	22 500	22 503	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	23 239	15 976	16 513	361	701	712
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis.kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiiden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	1 569	875	489	-1 698	-128	-5
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-24 785	-16 851	-16 340	1 650	-200	-300
Saamisten muutos muilta	177	0	-295	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	172	0	-164	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-22 867	-15 976	-16 310	-48	-328	-305
RAHAVAROJEN MUUTOS	371	0	203	313	373	407

8.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla sekä rahoitustuotoilla. Rahaston varoja hoitaa konsernihallinnon

rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä valmistelee tehtävää varten asetettu työryhmä hakemusten perusteella. Vuonna 2019 rahaston varsinaiseen toimintatarkoitukseen voidaan käyttää 75 000 euroa. Syyskuussa 2018 on saatu liiketoiminnan muihin tuottoihin 0,85 milj. euron loppujako-osuus Oulun Valistustalo Oy:ltä.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIKEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	850	851	0	0	0
Tuet ja avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-4	-5	-4	-5	-5	-5
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilöstösivukulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-75	-75	-75	-75	-75	-75
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-79	770	772	-80	-80	-80
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	62	80	66	80	80	80
Muut rahoitustuotot	15	0	26	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-27	0	-5	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-28	850	859	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-28	850	859	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-28	850	859	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun Valistustalorahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-79	770	772	-80	-80	-80
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	51	80	87	80	80	80
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulo-rahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				0	0	
Investointimenot	0	0	0	0	0	0
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0			
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-28	850	859	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-59	0	-2	0	0	0
Saamisten muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-59	0	-2	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-87	850	857	0	0	0

8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Taseyksikkö toimii kaupunginhallituksen konsernijaoston alaisuudessa ja on kirjanpidollinen erillisyyksikkö. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikkö omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden. Taseyksikön tulo muodostuu pääomavuokrasta, joka peritään kuten aikaisemminkin asiakkaalta perittävän vuokran yhteydessä. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä. Investoinnit rahoitetaan taseyksikön perimällä pääomavuokralla. Taseyksikkö ottaa tarvittaessa kaupungilta lainaa investointien rahoittamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää taseyksikön investointi- ja käyttötalousbudjeteista sekä sitovista määrärahamuutoksista. Kaupunginhallitus päättää mm. vuokrauseriaatteista, kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä.

Rakennusten ylläpitoon ja vuokraukseen liittyvistä palveluista huolehtii uusi liikelaitos. Ylläpitoon tarvittava rahoitus muodostuu vuokrassa perittävästä ylläpito-osuudesta. Taseyksikön tavoitteena on tehostaa rakennuskannan käyttöä ja luopua tarpeettomasta sekä vajaakäyttöisestä rakennuskannasta. Taseyksikkö vastaa kiinteistökehityksestä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimitilojen käyttöasteelle ja tilatehokkuudelle sekä kiinteistöjen ylläpidolle ja kehittämiselle asetetaan mitattavat tavoitteet, joita seurataan aktiivisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman suurin menoerä on rakennuksista tapahtuvat poistot sekä investointien rahoituskulut. Taseyksikön

käyttötaloudesta rahoitetaan hankeselvitysvaiheeseen liittyvät kaupungin ulkopuoliset kustannukset kuten viite-suunnitelmien laadinta, rakennushistorialliset selvitykset, kuntotutkimukset ja kiinteistöarvioiden laadinnat. Myös kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkukustannuksia kohdentuu taseyksikön käyttötalousmenoihin.

Rahoituslaskelma

Taseyksikön investointimenot koostuvat talousarvion investointiosiossa eritellyistä erillisinvestointi- ja perusrannushankkeista sekä lainanhoitokuluista.

Tase

Tase muodostuu pääosin rakennusomaisuudesta sekä rakennuksiin liittyvistä koneista ja kalustosta.

OU LUN KAUPUNKI

Rakennusomaisuuden taseyksikkö

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIKEVAIHTO	0	0	0
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	4 970	4 970	4 970
Liiketoiminnan muut tuotot	55 172	56 214	56 239
Tuet ja avustukset kaupungilta	0	0	0
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	0	0	0
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Palvelujen ostot	-6 470	-6 470	-6 470
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	0	0	0
Henkilöstösivukulut	0	0	0
Eläkekulut	0	0	0
Muut henkilöstösivukulut			
Poistot ja arvonalentumiset	-32 455	-32 420	-31 492
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Arvonalentumiset			
	-2 900	-2 900	-2 900
Liiketoiminnan muut kulut			
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	18 317	19 394	20 347
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	-1 788	-2 339	-2 338
Muille maksetut korkokulut	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-11 863	-11 863	-11 863
Muut rahoituskulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 666	5 192	6 146
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	4 666	5 192	6 146
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 666	5 192	6 146

OULUN KAUPUNKI
Rakennusomaisuuden taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyijäämä (-alijäämä)	18 317	19 394	20 347
Poistot ja arvonalentumiset	32 455	32 420	31 492
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 651	-14 202	-14 201
Satunnaiset erät	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot			
Rah.osuudet investointimenoihin	-69 528	-63 584	-37 299
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0
	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-32 407	-25 972	339
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaam. lis .kunnalle	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	47 000	39 000	10 000
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	-8 157	-12 857	-16 757
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-5 736	4 828	13 010
Saamisten muutos muilta	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	33 107	30 971	6 253
RAHAVAROJEN MUUTOS	700	5 000	6 592

9 Investointiosa

Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat noin 128,8 M€ ja Oulun Vesi -liikelaitoksen (ulkoinen liikelaitos) bruttoinvestoinnit ovat noin 18,3 M€. Kehittämisrahaston investoinnit ovat n. 1,0 M€. Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun kaupungin lainamäärää ja korkokustannuksia, sillä vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointien kokonaismäärää. Investointien taso on pyrittävä saamaan talousarvion suunnittelukaudella lähemmäksi vuosikatteen tasoa, jolloin lainanottotarve niiden rahoittamiseksi vähentyy.

Organisaatiomuutoksen seurauksena Oulun Tilakeskus liikelaitos lopettaa toimintansa ja Oulun kaupunki perustaa uuden taseyksikön. 1.1.2019 alkaen Tilakeskuksen investointimääräraha varataan uuteen taseyksikköön. Rakennuskanta siirretään pois Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen taseesta Rakennusomaisuuden taseyksikköön. Rakennusten lukumäärä 535 kpl ja tekninen nykyarvo 1,086 mrd.

Tulevat investoinnit pohjautuvat tunnistettuihin palveluverkon kehittämistarpeisiin, kouluverkkoratkaisuihin, maankäytön toteuttamishjelmaan (MATO), sekä erillisinvestointien hankeohjeen mukaisesti tarveselvityksiin ja hankesuunnitelmiin. Hankeselvitysvaiheessa arvioidaan kunkin kohteen osalta hankkeen soveltuvuus vuokrausvaihtoehtoon tai elinkaarimalliin. Mikäli vuokraus arvioidaan soveltuvaksi, kilpailutetaan tilojen vuokraus.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapainossa. Investointisuunnitelman perusteluteksteissä

on arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisen käyttötalousmenojen nettolisäystä. Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talorakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta (KV 17.12.2014 § 11). Rakennusomaisuuden taseyksikkö, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja Oulun Vesi neuvottelevat konsernin johdon kanssa ennen suurten investointien (yli 7 M€) urakkasopimusten allekirjoitusta.

Tuleva Sote- ja maakuntauudistus on huomioitu investoinneissa siten, että Hyvinvointilautakunnan irtaimistoinvestoinnit, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen investoinnit (lukuun ottamatta öljyntorjuntakaluston hankintaa) tullaan toteuttamaan pääsääntöisesti leasing-hankintoina. Tällöin sopimukset ja niihin liittyvät vastuut/velvoitteet ovat helpommin siirrettävissä maakunnalle kaluston siirtymisen yhteydessä. Leasing-hankinnat tulevat lisäämään käyttömenoja, mutta vastaavasti myös vähentämään vuosittaisia suunnitelmapoistoja. Hyvinvointilautakunnan leasing-hankinnat on eritelty peruskunnan investointiosan loppuosassa ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen leasing-hankinnat liikelaitoksen talousarvioesityksessä.

9.1 Tietohallintoinvestoinnit

Tietohallintoinvestointien avulla toteutetaan kaupunkistrategiaa ja palveluiden digitalisoinnille asetettuja tavoitteita. Tietohallintoon liittyviä määrärahoja budjetoidaan sekä investointeina että käyttötalousmenoina kaupungin omalla rahoituksella tehtäviin 1) sisäisiin ICT-projekteihin sekä 2) erillisiin pienhankintarajan ylittäviin ICT-ohjelmistojen, käyttöoikeuksien, ohjelmistopäivitysten, laitteiden, verkkojen tms. hankintaan. Projektit eriytetään kirjanpidosta erillisellä projektinumerolla. Projektoimattomat investointeihin verrattavat merkittävät ICT-palveluostot ja ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet esitetään kohdassa kehittäminen. Ulkopuolisen osarahoituksen hankkeet koordinoidaan kehittämissalkkujen kautta.

Oulun Digi -liikelaitos nimeää toimialalle ja liikelaitokselle vastuuhenkilön, jota tulee konsultoida digitalisointiin ja ICT:hen liittyvissä investoinneissa ja palveluhankinnoissa jo hankinnan valmistelun varhaisessa vaiheessa. Tietohallintoinvestointien menoesityksestä tehdään suunniteluohjeen mukaisen kustannustaulukon lisäksi Akkunasta löytyvälle dokumenttipohjalle perusteltu esitys resursoinnin ja hyötyjen kuvaamiseksi. Dokumentti toimii myös tarkistuslistana hankinnan edellytyksille ja sitä käytetään hankintaesitysten priorisoinnissa. Oulun Digi -liikelaitos seuraa sisäisiä ICT-projekteja ja investointeihin verrattavia palveluostoja kaupunkitasolla.

9.2 Investointiosa peruskunta

9.2.1 Konsernihallinto

KH osakkeet ja osuudet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			2 000	2 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			14 495			

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

9.2.2 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Investoinnit

Sivistys- ja kulttuuripalveluihin on varattu rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointeihin 2,695 miljoonaa euroa sekä irtaimiston investointeihin 5,265 miljoonaa euroa vuodelle 2019.

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden hallinnoimat investointihankkeet ovat lähinnä liikuntapalvelujen toteuttamia liikuntapaikkojen ja -reittien rakentamishankkeita sekä Turkansaaren ulkomuseon investointeja. Ne esitellyt alla olevissa taulukoissa.

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 000	1 100	1 100	1 100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään ulkoliikunta-alueiden, lähiliikuntapaikkojen, urheilukeskusten, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen vuosittain hyväksytyt työohjelman mukaisesti. Tältä menokohdalta rahoitetaan vuosittain ulkoilureittien valaistuksen uusimista. (kv 7.12.2015 § 102, kv 12.12.2016 § 97, kv 11.12.2017 § 152). Lisäksi OuluZonen linatin moottoriuurheilukeskuksen korvaavien suorituspaikkojen rakentamiseen kohdennetaan määrärahaa tältä menokohdalta.

Hönttämäki- Jääli kuntoreitti

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			700	700		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hönttämäki-Jääli-kuntoreitti täydentää seudullista ulkoilureitistöä perustuen Oulun yleiskaavaan 2020, Kiimingin keskeisten taajama-alueiden osayleiskaavaan ja seudulliseen liikuntapalvelu-verkkosuunnitelmaan. Kuntoreittiyhteys täydentää sekä lähiliikunnan että keskusten välisen ulkoiluyhteyden tarpeita kesä- ja talvikäytön osalta. Rakennettava 9 km pituinen uusi 1-laatuluokan valaistu kuntoreitti yhdistää Jäälän kuntosadan ja Auran Maja-Hiukkavaara-kuntoreitin toisiinsa. Kuntoreitti sisältää myös Kievarin reitin sillan (kv 1.12.2014 § 94, sikultk 17.6.2015 § 69, sikultk 26.11.2015 § 153, kv 7.12.2015 § 102, sikultk 30.3.2016 § 35, sikultk 21.6.2016 § 95, kv 12.12.2016 § 97, sikultk 15.12.2016 § 203, kv 11.12.2017 § 152, sikultk 20.12.2017 § 163, sikultk 24.4.2018 § 60). Hönttämäki-Jääli-kuntoreitin vuosittaiset käyttökustannukset ovat noin 40 000 euroa. Hankkeelle on saatu 300 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta.

Kaakkurin liikuntamaa

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			680	820	600	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaakkurin liikuntamaan alueelle on tarkoitus toteuttaa valaistuja kivituhkapintaisia kuntoreittejä, jotka toimivat talvella hiihtolatuina sekä maastopyöräilykeskus jo suljettuun linatin moottoriturheilukeskukseen. Alue sisältäisi noin 14 km uutta valaistua kuntoreittiä Kaakkurin ja Metsokankaan alueille. Lisäksi Metsokankaan alueelle on suunniteltu uusi noin 4,7 km pituinen koirahiihtolatu. Uudet kuntoreitit yhdistyvät linatin nykyisiin kuntoreitteihin ja tästä edelleen Oulun muuhun kuntoreittiverkostoon. Tulevaisuudessa reitit yhdistyvät myös Kempeleen kuntoreittiverkostoon Kempeleen Linnakankaan alueelle. Pyöräilykeskukseen on suunniteltu aktiiviseen ulkoiluun, kuntoiluun ja urheiluun soveltuvia suorituspaikkoja kaiken ikäisille. Myös koiraharrastukselle, liitovarjojarjoittelulle on varattu omat alueensa. Alueelle rakennetaan myös fitness-puisto ja kuntoiluportaat. Hanke soveltuu hyvin vaihteittain toteutettavaksi (2018 pääkuntoradat ja koirahiihtolatu. 2019 liikuntamaan kiertävät kuntoradat, Kempeleen kuntoratayhteys, 2020 maastopyöräilyreitit ja -alueet) (sikultk 20.12.2017 § 163, kv 11.12.2017 § 152).

Vuotto-Särkijärvi moottorikelkkailureitti

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot					103	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun kaupunki ja Utajärven kunta ovat yhteistyössä laatineet maastoliikennelain 16 §:n mukaisen moottorikelkkailureitin rakennussuunnitelman välille Ylivuotto-Särkijärvi (98 km). Reittihanke käynnistyi Utajärven kunnan aloitteesta v. 2006 tavoitteena yhdistää runkoreittinä Oulujokivarren moottorikelkkailureitistö Kainuun reitistöön. Reitti sijoittuu Oulun kaupungin (32 km) ja Utajärven kunnan alueelle (66 km). Rakentamiskustannukset Oulun osuudelta on noin 103 000 €. Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 20.8.2015 § 94 rakennussuunnitelman sekä hyväksyi liikuntapalvelut reitinpitäjäksi (sikultk 20.12.2017 § 162).

Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki moottorikelkkailureitti

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot					120	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Reitin (38 km) on tärkeä yleisen moottorikelkkailuyhteyden täydentämiseksi Oulun itäpuolelle sekä Oulun seudun ja Koillismaan reittien välille. Lisäksi uusi reitti yhdistää OuluZone-moottoriturheilu-keskuksen reittiverkostoon. Reitin toteuttamisen tavoitteena on ohjata moottorikelkkailu viralliselle ylläpidettävälle reitille, mikä säästää luontoa ja ympäristöä reitin ulkopuolelle (sikultk 31.5.2017 § 70).

Kiiminki-Kierikki-YliTannila moottorikelkkailureitti

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot						175
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Reitti (48 km) täydentää seudullista moottorikelkkailureitistöä ja yhdistää Oulun seudun reitistön Pudasjärven, Syytteen ja Koillismaan reitistöön sekä tuo virallisen reittiyhteyden Kierikin matkailukeskukseen. Reitistö yhdistyy myös lin ja Kuivaniemen moottorikelkkailu-urastoon (sikultk 31.5.2017 § 69).

Isokangas-Harakkaperä moottorikelkkailureitti

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot						32
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Reitti (8 km) yhdistää Oulun seudun reitistön lin ja Kuivaniemen moottorikelkkailu-urastoon (sikultk 31.5.2017 § 69).

Pateniemen tekojäakenttä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot					700	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi Oulun kaupungin tekojäakenttäohjelman 8.2.2017 § 14. Hyväksytyin ohjelman mukaisesti esitetään

Ritaharjun tekonurmikenttä

1 000 €	Kokonais-kustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				150		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Liikuntapalveluiden investointihankkeet

Investointimenot	Kokonais-kustannus	Edellinen käyttö	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Hönttämäki-Jääli-kuntoreitti	1 400	700	700		
Kaakkurin liikuntamaa	2 100	680	820	600	
Vuotto-Särkijärvi-moottorikelkkailureitti	103			103	
Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki-moottorikelkkailureitti	120			120	
Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila-moottorikelkkailureitti	175				175
Isokangas-Harakkaperä-moottorikelkkailureitti	32				32
Pateniemen tekojääkenttä	700			700	
Ritaharjun tekonurmikenttä	150		150		
YHTEENSÄ *)	4780	1380	1670	1523	207

*) Liikuntapalveluiden investointihankkeet ovat yllä olevien osalta yhteensä valtuustoon sitovia vuodelle 2019.

Turkansaaren ylläpitoinvestointi

1 000 €	Kokonais-kustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			75	75	75	75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Turkansaaren ulkomuseon investointimääräraha käytetään Turkansaaren rakennusten ja alueen infrastruktuurin kunnostukseen ja ylläpitoon.

Irtaimisto

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista (895 000 euroa) ja muista irtaimistoinvestoinneista (4 370 000 euroa).

Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus- ja erillisinvestointikohteisiin. Vuonna 2019 irtaimistohankintoja tehdään Metsokankaan, Ritaharjun,

Pohjankartanon, Pitkäkankaan ja Laivakankaan ja vuonna 2020 Tiernan koulun Leinonpuiston yksikön, Jokirannan, Pohjankartanon koulujen, Niemenrannan koulun laajennuksen, Salonpään koulun ja päiväkodin korvaavan uudisrakennuksen sekä Pateniemen päiväkodin perusparannus/ erillisinvestointikohteisiin. Hankinnat yksilöidään sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttösuunnitelman yhteydessä ja korjauskohteiden aikataulujen tarkentuessa.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			2 655	4 370	2 850	2 790
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	2 150	835	835	895	955	765
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen digitaalinen agenda on toiminut toimialan tietohallintoinvestointeja ohjaavana kehittämistiekarttana sekä toimintamallina vuodesta 2014 alkaen. Muutosohjelmaan Oulu 2020 sisältyy digitaalisen Oulun kehittämisohjelma ja Digimuutos 2020, joiden keskeisenä tehtävänantona on muodostaa toimialan suunnitelma digitalisaatiosta asetettujen päätavoitteiden saavuttamiseksi. Jatkossa tämä Digimuutos 2020 -toimintasuunnitelma toteuttaa toimialueen digitaalista kehittymistä ohjaavan kehittämistiekartan roolin.

Digimuutos 2020 -ohjelmassa toimialoille on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. *Digiteknologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tuodaan palvelutuotantoon*

2. *Digitalisuus ja automaatio kasvavat sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa*

3. *Tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa lisääntyy*

Noudattaen Digimuutos 2020 –ohjelmaan asetettuja tavoitteita toimiala määrittää digitaalisen tavoitetilansa ja tämän toteuttamissuunnitelman. Suunnitelmassa toimenpiteet ovat jaoteltu ohjelmasta asetettujen kolmen (3) tavoitteen mukaisesti. Toimiala käyttää samaa jaottelua myös tietohallintoinvestointien esittämisessä. Digimuutosohjelman vaikutukset käyttötalouteen ovat talousarviossa 2019 ja suunnitteluvuosina yhteensä 5,9 M€.

9.2.3 Rakennusvalvonta

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			100	100	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

1. *sähköisten palvelujen kehittäminen ja arkiston digitalisointi*
2. *sähköisen laadunohjauksen ja vuorovaikutuspalvelualustan kehittäminen*

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin prosesseja: sähköinen rakennuslupa, katselmustointia ja sähköistä arkistointia sekä luodaan myytävää ja ilmaiseksi jaettavaa materiaalia verkkokauppaan. Tavoitteenä on ylläpitää ja kehittää järjestelmän toiminnallisuutta. Hankkeiden sisältö määritellään yhteistyössä muiden käyttäjäkaupunkien kanssa. Hankkeen omistajana on rakennusvalvonta.

9.2.4 Yhdyskuntalautakunta

Investoinnit

TA 2019 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus	135	105	90
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	9 400		9 900
Erilliskohteet	7 300		9 000
Maankäyttökorvaushankkeet			
Yhteensä	22 835	105	18 990
TA 2019 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	11 260		9 740
Erilliskohteet	10 700		5 500
Maankäyttökorvaushankkeet	500		
Yhteensä	28 460	0	15 240
TA 2019 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	10 500		10 500
Erilliskohteet	8 500		3 000
Maankäyttökorvaushankkeet			
Yhteensä	25 000	0	13 500

ICT-investoinnit

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT investoinnit tähtäävät Digimuutos 2020 hankkeen edellyttämien toimenpiteiden toteuttamiseen. Digimuutos 2020 hanke edellyttää toimintaprosessien mahdollisimman täydellistä digitaalista käsittelyä, uusien toimintatapojen synnyttämistä sekä tiedolla johtamisen parantamista. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelu on tunnistanut noin 20 kappaletta toimenpiteitä, jolla pyritään toteuttamaan Digimuutos 2020

Yhdyskunta ja ympäristöpalveluissa on ICT järjestelmiä, joiden toiminnallisuksia ohjaa kansallinen lainsäädäntö. Näiden muuttuessa tulee varautua pakollisiin järjestelmämuutoksiin. Käytössä on myös järjestelmiä, joiden teknologia tulee olla ajantasaista. Tässä investoinnissa varaudutaan ylläpitämään järjestelmiä teknologisesti sekä tekemään tarvittavia toiminnallisia muutoksia.

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA ICT INVESTOINNIT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			350	330		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Maanhankinta

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot		12 595	7 100	6 000	6 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot		17 209	12 000	11 500	6 000	6 000

Maaomaisuuden investointimäärärahalla tehdään kaupungin kasvun ja kehittymisen edellyttämä maanhankinta ja maaomaisuuden kehittämisen edellyttämät ympäristönparantamisen toimenpiteet ja pilaantuneiden maiden puhdistamiset. Maanhankintaa ohjaa yleiskaava, maankäytön toteuttamisohjelma ja kaupungin kunnallistekniikan rakentaminen.

Kadut, tiet, sillat, torit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot		13 095	14 000	14 000	16 000	16 000
Rahoitusosuudet		329				
Luovutustulot						

Pääosa investoinneista on maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan, Korvenkylän ja Niittyholman pohjaustyöt. Suurehko kohde on myös Kaukovainion keskustan katutyöt, jotka ovat suurelta osin peruskorjausluonteisia. Päälystys- yms. viimeistelyitä tehdään aiemmin pohjatuilla Hiukkavaaran alueilla sekä mahdollisuuksien mukaan myös muualla, kuten Toppilansalmen, Letonrannan ja Niemenrannan alueilla. Peruskorjaustyötä tehdään mm. Kirkkokadulla, Raja-Taskilassa, Pyykösjärvellä, Häyryseniemessä ja Jäälissä. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Kohteet määritellään yhteistyössä sekä Oulun kaupungin eri toimijoiden että yksityisten toimijoiden kanssa. Katurakennusmäärärahalta rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot		3 479	4 000	4 300	4 000	4 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, pääkatujen, joukkoliikenneväylien ja siltojen peruskorjaukseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä liikenteenohjaukseen. Menokohdalta rahoitetaan myös meluntorjuntaa ja liikenteen sujuvuutta parantavia kaistajärjestelyjä sekä joukkoliikenteen pysäkkien varusteita.

Ympäristöinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot		965	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristörakentaminen seuraa alueiden muuta rakentamista, ja kaupungin kasvu vaatii investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Investoinnit painottuvat leikkipuistojen rakentamiseen ja kunnostamiseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymän leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi rakennetaan uusi koira-aitaus Ruskonselkään ja Hamina-Villen puisto Toppilaan. Rakentamiskohteet jakautuvat tasaisesti eri puolille kaupunkia.

Erilliskohteet**Venesatamat**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 500	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määrärahalta jatketaan vuonna 2018 aloitettua venesatamien järjestelmällistä kunnostamista. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36). Määrärahalta mm. jatketaan vuonna 2018 aloitettua Taskisenrannan venesataman peruskorjaustyötä ja toteutetaan Raatin venesataman suojapenkereen rakentaminen sekä parannetaan muita venesatamien palveluita ja varusteita.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Mannerheimin puistosta on alettu rakentaa keskustaan ympärivuotinen tapahtumapuisto (joultori, pop-up- tapahtumat, ym.) ja kaupunkilaisten kohtaamispaikka. Puiston suunnittelussa on huomioitu elämyksellisyys, korkea laatu, taide, valaistus, puiston läpi kulkevat väylät, julkinen wc ja tapahtumien vaatimat tekniikkapisteet. Alueen turvallisuuteen panostetaan erityisesti ja valaistus on isossa osassa puiston elämyksellisyyttä. Rakentaminen on aloitettu syksyllä 2018 ja puisto valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2019.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kielsi energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisinten valonlähteiden maahantuonnin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Lähes kaikki heikkotehoiset elohopeavalaisimet on uusittu, mutta energiatehokkuutta voidaan edelleen merkittävästi parantaa vaihtamalla suuri-tehoisia suurpainenatriumvalaisimia energiatehokkaisiin LED-valaisimiin sekä nykyaikaistamalla valaistuksen ohjausta. Lisäksi määrärahalta on tarkoitus parantaa valaistuksen kattavuutta etenkin Haukiputaan alueen nykyisin valaisemattomilla tonttikaduilla.

Valtatie 4 perusparannus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	16 000	2 550	8 000	4 500		500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Valtatie 4:n perusparannus on Oulun seudun tärkein tiehanke ja siihen sisältyy kuntien maksuusoikeuksia kohdistuen pyöräteihin, meluntorjuntaan ja joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin. Oulun kaupungin arvioitu osuus koko hankkeesta on noin 16,0 M€. Rakentaminen on käynnissä ja Oulun kaupungin kustannukset ajoittuvat pääosin vuosille 2017 – 2019. Oulujoen ylittävän sillan oletettua heikommalla kantavuudella vuoksi se joudutaan rakentamaan kokonaan uudestaan. Tästä johtuen osa kaupungille kuuluvista melusuojauskustannuksista siirtyy arviolta vuodelle 2021.

Limingantien alikulku

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	3 500		500	3 000		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Limingantullin kaupunginosan kortteliin 14 tontin 5 osalta kaupunki saa maankäyttösopimuskorvausta lisääntyneiden infrakustannusten korvauksena n. 2,1 M€ ja tontin 3 kauppahintana n. 3,3 M€. Näiden tulojen osalta on allekirjoitettu maankäyttösopimus ja kauppakirjan esisopimus, jotka toteutuvat, kun kortteliä koskeva asemakaavamuutos tulee voimaan. MRL:n perusteiden mukaisesti sopimuskorvaustuloilla on mahdollistettava asemakaavan toteutuminen. Limingantien alikulun toteuttaminen mahdollistaa tontin 3 toteuttamisen ja samalla parantaa itäpuolen asukkaiden yhteyksiä ulkoilualueelle.

Pateniemmenranta

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	8 600	559	5 500	1 000	1 000	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunki on saanut vuonna 2017 maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastuulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Katujen pohjaustyöt ja kunnallistekniikka valmistuvat vuonna 2018 ja asuntorakentaminen alueella alkaa. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevina vuosina.

Malpe – hankkeet (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus)

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 500	1 500	1 500	1 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun seudun kunnat, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja valtio ovat tehneet vuosille 2016 – 2019 ajoittuvan MALPE (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus) – sopimuksen. Sopimuksen mukaan valtio osoittaa Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin (ns. MAL- raha) yhteensä 5 M€ ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Oulun kaupungin osuus tästä on yhteensä 3,0 M€ ja vuonna 2019 1,5 M€. Oulun seudulla MAL-rahoituksen teemoiksi on valittu liikenteenhallinta, kevyen liikenteen investoinnit, kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne. Mahdollinen uusi MALPE (2020-2023?) neuvotellaan valtion ja seudun kanssa vuoden 2019 aikana.

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			500	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen on aloitettu vuonna 2018 kaupungin puistovyöhykkeen valaistuksen parantamisella. Puistovyöhykkeen valaistus rakennetaan loppuun vuonna 2019. Uusia valaistavia kohteita on eteläinen alikulku, jonka valaistuksella luodaan alikulusta elämysellinen porttiaihe kaupunkiin tultaessa. Lisäksi kunnostetaan kauppatorin yleisvalaistusta, Oulujoen suistoalueella olevaa maisemavalaitusta sekä siltojen valaistusta. Valaistus toimii yhtenä keskustan vetovoimatekijänä, lisää alueen elämyksellisyyttä pimeään vuodenaikaan sekä parantaa Oulun kaupunkikuvallista ilmettä.

Ranta-Toppilan venesatama

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			300	500	3 500	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ranta-Toppilan pienvenesatama on osa Ranta-Toppilan asemakaava-alueen rakentamista. Kyseessä on uusi noin 300 venepaikan pienvenesatama Toppilansalmen suulla. Pienvenesataman ruoppaukselle on haettu vesilupaa, jonka oletetaan olevan lainvoimainen kesällä 2019. Kaupungin kustannettavaksi tulevan ruoppauksen sekä muiden liittyvien maatöiden rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 syksyllä. Aikataulu ja kustannukset voivat tarkentua suunnittelun edetessä.

Kontinkankaan eteläinen katuyhteys

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			300	300	1 700	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Katuyhteys mahdollistaa vireillä olevan yliopistollisen sairaalan mittavan rakennushankkeen työnaikaiset liikennejärjestelyt ja huoltoliikenteen sairaalan eteläpäässä. Samalla helpotetaan työmatkaliikennettä ja kevennetään Oulunsuuntien suunnan liikennepainetta Sairaalarinteellä.

Keskusta-Linnanmaa liikennejärjestelyiden parantaminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	5 000			2 000	3 000	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Yliopiston kampus laajenee 2020 merkittävästi, kun Oamk siirtää toimintonsa Linnanmaalle. Liikenteen osalta tämä tarkoittaa mm. nykyisten paikallisliikenteen vuorojen kaksinkertaistamista välillä keskusta – Linnanmaa. Kaksikaistaisen Alakyläntien välityskyky on riittämätön lisääntyvälle joukkoliikenteelle. Katua parannetaan rakentamalla joukkoliikennekaistat. Samalla parannetaan joukkoliikenteen toimivuutta Linnanmaantien ja Yliopistokadun suunnalla. Katurakentamisen yhteydessä peruskorjataan pyöriteiden alikäytävät ja tehdään melusuojuukset asuntoalueiden kohdalle. Kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Oulunportin alue

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	8 000			500	2 500	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulunportin alueen asemakaavan muutos on vireillä ja yrityksille on tehty sinne suunnitteluvarauksia. Tavoitteena on muodostaa alueesta kaupungin eteläosan työpaikkojen, palveluiden ja erikoistavarakaupan keskittymä, joka täydentää Kaakkurin aluekeskuksen palveluita. Oulunportti sisältyy yleiskaavassa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisalueeseen. Alueella on osittain valmista kuntatekniikkaa, jota täydennetään tonttikäytön tarpeita vastaavaksi. Ympäristön laatutasoa nostetaan näkyvän sijainnin edellyttämälle tasolle ja varaudutaan uuteen moottoritien alitukseen Kaakkurin keskukseen. Kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet**Limingantulli 1- 4**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			500		500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Limingantullin kortteleiden 1- 4 kaavamuutokseen perustuen kaupunki on saanut tonttien omistajilta ja vuokraoikeuden haltijoilta maankäyttökorvauksia yhteensä lähes 4,0 M€. Kaupunki on puolestaan sitoutunut alueen kuntatekniikan toteuttamiseen alueen rakentumisen edellyttämässä tahdissa. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden mukaan. Kuntatekniikan toteuttaminen on esitetty toteutettavaksi maankäyttökorvauksista saatavilla tuloilla.

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				41 930	43 700	38 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot				11 500	6 000	6 000

9.2.5 Peruskunnan investoinnit yhteensä**Peruskunnan investoinnit yhteensä**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				52 140	52 303	45 537
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot				11 500	6 000	6 000

9.2.6 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				127 568	121 587	88 386
Rahoitusosuudet				250	240	233
Luovutustulot				11 665	6 175	6 035

9.3 Leasinghankinnat

Hyvinvointilautakunta

Kohde:ICT

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kokonaismenot **)	60	94	100	100	100
Vaikutus käyttötalouteen ***)		94	194	294	394

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Leasingillä hankittaviin ICT-hankintoihin sisältyy henkilökutsujärjestelmän uusimista ja itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksia keskeisiin toimipisteisiin. Maakuntaudistuksesta johtuen potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksiin eikä laajennuksiin ei varauduta.

Kohde: Perusparannuskohteiden ensikalustaminen

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kokonaismenot **)	40	180	400	110	
Vaikutus käyttötalouteen ***)		220	620	730	730

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Määrärahalta toteutetaan Kontinkankaan hyvinvointikeskus/perhekeskuksen ja Tuiran hyvinvointikeskuksen ensikalustaminen ja loppuosa Jaarankartanon ja Haukiputaan hyvinvointikeskuksen kalustamisesta. Suunnitteluvuosiin sisältyy ns. Lamellitalon ensikalustaminen.

Kohde: Tutkimus- ja hoitolaitteet

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kokonaismenot **)	23	410	140	60	60
Vaikutus käyttötalouteen ***)		433	573	633	693

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Menot käytetään hyvinvointipalveluiden hoito- ja tutkimuslaitteiden ja kalusteiden (Dentopolis, Tuiran ja Kaakkurin suun terveydenhuollon hoitoyksiköt, laitosten sähkösängyt) uusimiseen vastuualueilla ja hyvinvointikeskuksissa.

9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet

Kaupunginvaltuusto hyväksyy uuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamishankkeen, jonka sisällöstä päättää Rakennusomaisuuden taseyksikkö.

Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin (alv 0%) pohjautuvat määrärahat (kokonaiskustannus) korotetaan Haahtelan tarjoushintaaindeksillä (Haahtela 5/2018, 91,0). Rakentamishankkeen olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloituksen tavoitehintaaindeksiin korotettuna. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvo.

TA 2019 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Jäälin laivakankaan monitoimitalo			5 500
Pohjankartanon peruskorjaus			3 800
Tuiran hyvinvointikeskus			4 000
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus			9 000
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat		100	
Kaupungintalon korjaus			3 000
Ainolan päiväkodin peruskorjaus ja Heinätorin uusi päiväkot			
Maikkulan koulun peruskorjaus			
Lintulammen koulu			500
Niemenrannan koulun laajennos		2 535	
Metsokankaan yhtenäiskoulu "Ukkometso"	3 344		
Rita-aukion koulu	3 067		
Leinonpuiston yksikön uudistilan Terva-Toppilan koulun tontille			3 037
Raksilan lukio	1 400		
Ylikiimingin päiväkot			795
Ouluhalli			9 000
Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen			1 550
Takuuajaiset erillishankkeet			400
Suunnittelumääräraha	100	200	200
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset			1 200
Energiansäästöhankeet		1 300	
Yhteensä	7 911	4 135	42 482

TA 2020 1 000 €	Laajennusinvestoinnit	Uusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Pohjankartanon peruskorjaus			3 800
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus			11 474
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat	1 341		1 000
Kaupungintalon korjaus			2 850
Ainolan päiväkodin peruskorjaus ja Heinätorin uusi päiväkoti			300
Maikkulan koulun peruskorjaus			600
Lintulammen koulu			3 400
Niemenrannan koulun laajennus	2 900		
Leinonpuiston yksikön uudistil Tilava-Toppilan koulun tontille			4 980
Raksilan lukio		1 356	
Ouluhalli			10 858
Kauppuhallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen			1 325
Takuuajaiset erillishankkeet			400
Suunnittelumääräraha	200	100	200
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset	1 000		
Yhteensä	5 441	1 456	41 687

TS 2021 1 000 €	Laajennusinvestoinnit	Uusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Pohjankartanon peruskorjaus			3 800
Ainolan päiväkodin peruskorjaus ja Heinätorin uusi päiväkoti	2 025		1 000
Maikkulan koulun peruskorjaus			5 000
Lintulammen koulu			5 274
Takuuajaiset erillishankkeet			400
Suunnittelumääräraha	100	100	300
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset			800
Yhteensä	2 125	100	17 074

Takuuajaiset erillishankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			400	400	400	400
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Määräraha käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajaisien tehtävien rahoittamiseen. Takuuajaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2019 ovat: Hiukkavaaran monitoimitalo, Haukiputaan hyvinvointikeskus, Höyhtyän terveysaseman tilamuutos, Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus, Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus, Talvikankaan koulu, Toppilan öljyntorjunta-asema, Kontinkankaan B-rakennus, Mäntylän päiväkoti, Länsituulen koulun lisätilat

Korjausrakentamishjelma

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			15 000	15 000	15 000	18 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Uusi taseyksikkö toteuttaa vuosittain korjausrakentamishjelman. Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja.

Suunnittelumääräraha

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			800	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien erillisinvestointikohteiden hanke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin lisäselvityksiin

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			100	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Lööki valmistui 2017. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden muutostöihin.

Hallintotilojen muutokset

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			350	1 200	1 000	800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatoinnista Oulu 10:ssä, Torikatu 10:ssä ja Ympäristötalossa sekä kaupunginarkiston hallintosiivessä.

Jäälän Laivakanan monitoimitalo

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	9 999	203	3 647	5 500		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankeselvitys Jäälän koulun peruskorjauksen korvaavasta uudisrakennuksesta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.2.2015 § 83. Lisätilat toteutetaan laajentamalla Jäälän Laivakanan monitoimitaloa. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 8,79 M€, (Haahtela indeksissä 9/2014, 80,0). Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan n. 0,095 M€ vuodessa eli noin 1,9M€ 20 vuodessa.

Pohjankartanon peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	14 200		2 800	3 800	3 800	3 800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pohjankartanon peruskorjaus on monivuotinen hanke, joka alkoi vuonna 2015 ja jatkuu vuoteen 2021. Kokoluokkansa vuoksi hanke on siirretty peruseräsuunnitteluun vuodesta 2018 lähtien erillisinvestointikohteeksi.

Tuiran hyvinvointikeskus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	8 722	1 869	2 128	4 000		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuusto päätti 12.9.2016 § 72 Tuiran hyvinvointikeskuksen investoinnin ja lisämäärärahan 26.2.2018 § 23. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 8,722 M€ (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0). Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt hankkeelle poikkeusluvan (STM/3951/2016). Tuiran terveysaseman ja Tuirankartanon muutos- ja korjaustyöt käynnistyvät vuonna 2018. Hankkeeseen liittyvä pysäköintilaitos valmistui v. 2017.

Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	21 275	101	700	9 000	11 474	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankeselvitys on valmistunut 15.5.2017 ja lisäselvitys 30.9.2017. Kaupunginhallitus hyväksyi Jokirannan koulun hankeselvityksen lisäselvityksen 12.3.2018 § 60. Lukiolle rakennetaan korvaava uudisrakennus Kiimingin lukion yhteyteen. Hankesuunnitelmaan sisältyy korvaavan jalkapallokentän rakentamisen kustannukset. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 19,989 M€ (Haahtela indeksissä 4/2017,85,5). Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 24,0 M€.

Niemenrannan koulun laajennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	5 685		250	2 535	2 900	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.5.2018 § 52 mukaan Niemenrantaan tehdään laajennus ja Salonpäähän 0-6 luokkien koulu ja tilat varhaiskasvatukselle. Toteutustapana kaupungille edullisin vaihtoehto.

Metsokankaan yhtenäiskoulu "Ukkometso"

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	6 664	220	3 095	3 344		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Metsokankaan koulun yläluokkien lisätilojen hankeselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 20.6.2016 § 203. Kaupunginvaltuusto päätti 12.9.2016 § 75 investoinnista. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 5,83 M€, (Haahtela indeksissä 1/2016, 81,0). Metsokankaan yläkoulun rakennustöiden toteutusaikataulu on 2017 - 2019. Hankkeen myötä käyttötalousmenot kasvavat 0,525 M€ vuodessa eli n. 10,5 M€ 20 vuodessa.

Rita-aukion koulu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	6 680	213	2 970	3 067		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallitus hyväksyi Kaijoharjun suuralueen perusopetuksen järjestämisen hankeselvityksen 20.6.2016 §202. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 6,08 M€, (Haahtela indeksissä 2/2016, 81,2). Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Rita-aukion koulun muutostoimen ja lisärakennustöiden alustava toteutusaikataulu on 2017 - 2019. Koulun käyttötalousmenot tulevat olemaan n. 0,53 M€ vuodessa eli n. 10,6 M€ 20 vuodessa.

Leinonpuiston yksikön uudistilan Terva-Toppilan koulun tontille

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	8 457	150	218	3 037	4 980	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Tuuran koulun peruskorjauksen korvaavan uudisrakennuksen hankeselvitys valmistui 31.12.2014. Hankeselvitys Merikosken koulukiinteistön jatkokäytöstä valmistui 29.2.2016. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 7,546 M€, (Haahtela indeksissä 2/2016, 81,2). Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,489 M€ vuodessa eli noin 9,8 M€ 20 vuodessa. Hankkeen toteutusaikataulu on 2018–2020.

Raksilan lukio

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	7 050	44	4 286	1 400	1 356	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2019–2020. Kaupunginhallitus 12.2.2018 § 38 hyväksyi hankeselvityksen Raksilan kiinteistön jatkokäytöstä lukiokoulutuksen tarpeisiin. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 2,82 M€, (Haahtela indeksissä 7/2017, 87,0). Kaupunginvaltuusto päätti rakennuksen hankinnasta 26.2.2018 § 22 hintaan 4,1 M€ ja vastaavan suuruisesta määrärahan korotuksesta vuodelle 2018.

Ylikiimingin päiväkotiki

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	2 210	15	1 210	795		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.5.2017 § 147 Mustikan päiväkodin (Ylikiimingin päiväkotiki) korvaavan tilaratkaisun hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 2,04 M€, (Haahtela indeksissä 1/2017, 84,0). Hankkeen toteutusaikataulu on 2018 - 2019. Investoinnin nettomenot ovat 0,47 M€ 20 vuodessa.

Ouluhalli

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	20 734	76	283	9 000	10 858	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginjohtaja on asettanut hankeselvitysryhmän Ouluhallin perusparannusta ja laajentamista koskien 11.8.2016 § 96. Kaupunginhallitus 15.1.2018 § 16 hyväksyi Ouluhallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 20,05 M€, (Haahtela indeksissä 1/2018, 88,0). Hankkeen viitesuunnittelu sekä kuntotutkimukset on tehty ja hankesuunnittelu on käynnistynyt. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2019 - 2020.

Kauppuhallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	3 937	112	640	1 550	1 325	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginjohtaja Päivi Laajala asetti Kauppuhallin perusparannuksen ja toriaittojen hankeselvitysryhmän 4.7.2017 § 66. Kaupunginhallitus hyväksyi hankeselvityksen 26.3.2018 § 81. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 3,85 M€, josta toriaittojen osuus 0,32 M€ (Haahtela indeksissä 2/2018, 89,0). Kauppuhallin saneerauksen toteutusaikataulu on 2018 - 2020. Hanke sisältää Kauppuhallin rakennus- ja taloteknisen peruskorjauksen, Kauppuhallin aittojen/makasiinien siirron hotellihankkeen tieltä sekä niiden muutostyöt ja korvaavien varasto- ja wc-tilojen rakennuttamisen.

Energiansäästö investointihankkeet

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	2 580		1 280	1 300		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Energiansäästöhankeet sisältävät Linnanmaan liikuntahallin, Raatin liikuntakeskuksen, toimintakeskus Jatulin - ja Vesijätulin, Oulunsalon liikuntakeskuksen, Alakylän koulun sekä Aseman koulun hankkeet. Suunniteltu toteutusaika on vuosina 2018 - 2019.

Kaupungintalon korjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			150	3 000	2 850	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Kaupungintaloon tehtävien korjaussuunnittelu on käynnissä. Suunnitelmat valmistuvat syksyllä 2018, jolloin kokonaiskustannusarvio tarkennetaan. Alustava budjetointi vuosille 2019 ja 2020 perustuu ennakoarvioihin ja korjausten laajuuteen.

Ainolan päiväkodin peruskorjaus ja Heinätorin uusi päiväkotiki

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	6 345		15		300	3 025
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Kaupunginjohtaja Päivi Laajala asetti hankeselvitysryhmän Ainolan päiväkodin hankeselvitysryhmän 6.11.2017 § 97. Hankeselvityksessä esitetään, että Ainolan päiväkotiki peruskorjataan ja Heinätorin koulun yhteyteen rakenneuudisrakennus seitsemälle ryhmälle. Hankkeen valmistuttua luovutetaan Lintulan päiväkodista ja Ainolan päiväkodin Varpulan yksiköstä. Ainolan päiväkodin tavoitehintaa-arvio on 1,7 M€, (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0) ja Heinätorin uudisrakennuksen 4,645 M€ (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0).

Maikkulan koulun peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	11 995				600	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Peruskorjauksen hankeselvitys valmistui 8.6.2016. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 10,677 M€, (Haahtela indeksissä 2/2016, 81,0). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-23. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 10,6 M€.

Lyseo

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	12 968	676				
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun Lyseon lukion hankesuunnitelma valmistui 31.12.2013. Hankkeen tavoitehinta-arvio 11,1 M€ (Haahtela indeksissä 12/2013, 78,0). Kaupunginhallitus 2.6.2014 § 276 jätti asian pöydälle kunnes palveluverkkolinjauksista päätetään. Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49, Oulun Lyseo on osa "tiivistyvää lukiomallia". Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan n. 0,645M€ vuodessa eli noin 12,9 M€ 20 vuodessa. Hankkeen kustannukset tähän mennessä koostuvat pääosin arkeologisista kaivauksista. Hankeselvitys kustannusarvioiden päivittämiseksi on tekeillä. Lyseon mahdollinen peruskorjaus tarkastellaan hankesuunnitelman ja lukio-

Lintulammen koulu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	9 200	26		500	3 400	5 274
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Lintulammen koulun peruskorjauksesta on tehty hankeselvitys 2016 ja korvaavasta uudisrakennuksesta lisäselvitys 2017. Hanke esitetään toteutettavaksi erillisinvestointina vuosina 2020-2021. Hankkeen tavoitehinta-arvio peruskorjaukselle 8,72 M€ (Haahtela indeksissä 6/2017, 86,3) ja korvaavalle uudisrakennukselle 8,21 M€, (Haahtela indeksissä 6/2017, 86,3). Vuodelle 2019 esitettävä määräraha on rakennussuunnittelua varten. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat peruskorjausvaihtoehdossa 9,6M€ ja uudisrakennusvaihtoehdossa 9,0 M€.

Kontinkankaan hyvinvointikeskus C-talo

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	724					
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä

Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				100	2 341	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Rakennusomaisuuden taseyksikkö yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot				69 528	63 584	37 299
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Vuokrauskohteet, investointiin verrattavat hankkeet 1000 €	Arvioitu investoinnin			
	kokonaiskustannus	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Rakasilan ja Linnanmaan paloasemat	23 500			
Salonpään koulun ja päiväkodin korvaava uudisrakennus	7 300	3 200	3 768	
Hintan päiväkotit	5 800	350	3 000	2 466
Oulunsalon varhaiskasvatus	5 100	300	2 500	2 305
Pateniemen suuralueen päiväkotit	5 000			
YHTEENSÄ	46 700	3 850	9 268	4 771

10 Liikelaitokset

10.1 Oulun Vesi -liikelaitos

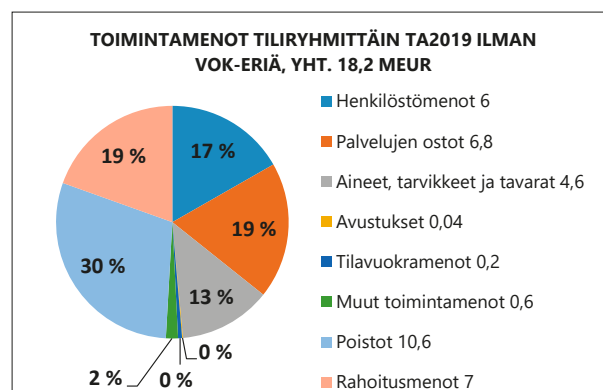
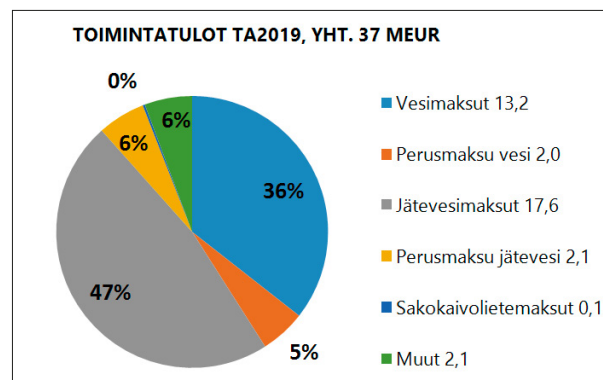
Toiminnan kuvaus

Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulo-rahoituksen asiakailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta sekä sopimusperusteisesti myös asemakaava-alueiden kuivatusvesien johtamisesta huolehtien vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

Oulun Veden toiminta-alue on määritelty ja se kattaa lähes koko Oulun kaupungin asutut alueet. Taskilan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien jätevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Toimintasuunnitelma

Keskeinen tavoite on turvata yhdyskunnan kannalta elintärkeät vesihuoltopalvelut ja varmistaa päivittäinen talousveden korkea laatutaso koko toiminta-alueella. Ympäri vuorokautinen laitosten valvonta sekä vesihuoltoverkostojen ja laitteiden ylläpito koko laajalla toiminta-alueella kattaa monipuolisesti kiireiset kaivu- ja korjaustyöt ja vaatii moniosaamista palvelutason takaamiseksi.

Liikelaitoksen strategiset päämäärät on määritelty kaupunkistrategian, omistajaohjauksen linjauksien ja vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kehittämisen painopisteet on määritelty vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, joka päivitettiin uuden Oulun tilanteen mukaiseksi.

Vedenhankinnan varmistamista koskevan hankepäätöksen pohjalta lupakäsittely pohjavedenotosta Viinivaaran alueelta etenee. Vaaditun varmuusluokituksen saavuttamiseksi pyritään nykyisen pintaveden käytön rinnalla lisäämään pohjaveden käyttöä. Varaudutaan lausuntojen, vastineiden ja mahdollisten lisäselvitysten tekemiseen. Lupaprosessi kestää useita vuosia ja tulee vaatimaan lupavaiheen jälkeen merkittäviä investointeja. Vedenpuhdistusprosessien kehitystyö jatkuu tutkimushankkeissa yhdessä yliopiston ja yritysten kanssa.

Riskienhallinta on oleellinen osa vesilaitoksen päivittäistä toimintaa. Häiriötilanteiden varalta toiminta- ja vedenjakeluvarmuutta parannetaan automaatiota, varayhteyksiä ja laitoksia uudistamalla. Pintavesilaitosten kehittäminen ja alavesisäiliötilavuuden lisääminen on varmistettava kaavallisin ratkaisuin. Kyberturvallisuusriskeihin kiinnitetään huomiota ja varavoiman saantia parannetaan sekä energiatehokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Uusi asiakastietojärjestelmä otetaan käyttöön nykyisen ohjelmiston ylläpidon päättyessä. Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaikkien tulosityksiköiden prosessien kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Asiakaspalvelukonseptia kehitetään ja samalla sähköisen aineiston digitalisointi etenee tehostetusti. Asiakastytytyä mitataan puolueettomilla kyselyillä ja asiakaspalautteet sekä sidosryhmien palautteet käsitellään.

Vesihuollon tuottavuus pidetään hyvällä tasolla ja ydintoimintojen tarkasteluun liittyen arvioidaan markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta monituottajamallin mukaisesti. Toimintatapoja, toimitilaratkaisuja sekä päivystys- ja varallaolojärjestelyjä kehitetään edelleen ja haetaan

parhaita käytäntöjä ja kustannustehokkuutta. Ylläpidon toimitilamuutokset käynnistyvät lähivuosina varikkotilojen muuttuessa. Tukitoiminnot tarkastellaan ja kilpailutetaan niiltä osin missä toimivat markkinat on olemassa.

Suunnitelmakaudella yhtenäistetään käytössä olevia tietojärjestelmiä, joihin investointien lisäksi on koulutettava henkilöstöä. Verkostojen täydennysmittaukset saateetaan valmiiksi suunnitelmakaudella, jolloin toiminta-alueen johdot saadaan sähköiseen muotoon. Verkkotietojärjestelmää hyödynnetään omaisuudenhallinnassa ja investointien suunnitelmallisuus parantuu järjestelmään tallentuvan kuntotiedon ansiosta.

Verkosto- ja laitosinvestoinneilla turvataan kaupungin kasvun edellytyksiä asunto- ja palvelutuotantoa varten. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelkaa vähennetään riittäväällä verkostosaneerauksilla ohjelmoidusti. Uudisrakentamisen osuus on pienentynyt maankäytön toteutusohjelman mukaisesti. Suunnittelukaudella saneerauksiin käytetään vuosittain vähintään 60 % verkostoinvestoinneista painottuen jätevesiverkoston saneerauksiin ja erillisviemärintiini. Viemäriverkoston vuotovesitutkimuksia jatketaan ja verkostojen aluesaneerauskohteet määritellään suunnitelmallisesti katupuolen kanssa yhteistyössä.

Jätevesienkäsittely on parantanut ratkaisevasti ympäristön tilaa. Taskilan puhdistamon typenpoistolaajennus kalvosuodatuslaitoksena valmistuu käyttöön vuonna 2018 typenpoistoa koskevan lupaehdon täyttämiseksi. Lietteenkuivausrakennuksen ja -laitteiden uusiminen on myös toteutettava kalvosuodatinlaitoksen jälkeen. Taskilan jätevedenpuhdistamon uusi ympäristölupa on asettamassa typenpoistolle aiempaa tiukemman ympärivuotisen 70 % puhdistustehovaatimuksen, mikä vaatii tulevaisuudessa merkittäviä investointeja. Jätevedenpuhdistuksessa kehityssuuntana on ravinteiden talteenoton ja kierrätyksen sekä energiahyödyntämisen parantaminen, mikä otetaan huomioon laitoskohteiden ja laitteiden uusimisessa.

Lietteiden kompostointitoiminnan ympäristölupa Väskäkasuolla päättyi keväällä 2020, jolloin uusi lietteenkäsittelyn palvelusopimus pyritään saamaan voimaan. Meillä olevalla kilpailutuksella haetaan tulevaisuuden lietteenkäsittelyn kokonaispalvelua pitkällä sopimuksella. Lietepohjaisten tuotteiden peltokäyttö on vaikeutunut koko maassa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketeollisuuden omien linjausten vuoksi.

Henkilöstön ikääntymiseen ja työyhteisön hyvinvointiin liittyy haasteita, joihin vastataan monipuolisella työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja perehdytyksellä. Työhyvinvoinnin kehitysprojekti jatkuu yksikkö- ja tiimitasolla eri muodoissaan. Henkilöstölle järjestetään osaamisen varmistamiseksi koulutussuunnitelman mukaista ammatillista koulutusta sekä osallistutaan esimieskoulutukseen. Sairauspoissaoloissa pyritään alle 5% tavoitearvoon.

Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät (ISO9001, OHSAS18001) pidetään yllä ja kehitetään uutta standardia silmällä pitäen. Henkilöstön hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen haetaan uusia kannustimia.

Oulun Vesi toimii ulkoisena liikelaitoksena omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti. Seurataan mahdollisia lainsäädännön muutoksia yhtiöittämisvelvoitteita koskien ja ollaan valmiita laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten ja vesiosuuskuntien yhteistyöhön, kuten jätevedenkäsittelyn osalta jo toimitaankin.

Toimintaympäristöanalyysi

Vesihuoltoverkostojen korjausvelkaa on edelleen merkittävästi ja nykyinen saneeraustahti pidetään yllä korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Erityisesti viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin pienenevät.

Tulevat investointitarpeet kohdistuvat verkostojen saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimiin investointeihin. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempaan, vaikka vesihuoltoon investoidaan vuosittain merkittävästi ja vesilaitosten yhdistyminen laajensi huomattavasti vesilaitoksen toiminta-alueita.

Kantakaupungin talousvesi valmistetaan Oulujoen pintavedestä kahdella vedenkäsittelylaitoksella ja muilla alueilla käytetään paikallisia pohjavesivarjoja. Oulun kantakaupungin vedenhankinnan varmuuden parantamisesta pohjaveden käyttöä lisäämällä tehtiin hankepäätös valtuustossa 2015, mihin perustuen on laadittu monipuoliset ympäristöselvitykset ja jätetty pohjavedenoton lupahakemus Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon maaliskuussa 2017.

Vesihuoltopalveluilta odotetaan erittäin korkeaa laatua ja toimintavarmuutta ja myös asiakaspalveluun ja viestintään kohdistuu yhä enemmän kehitystarpeita. Vesihuoltoa koskevat lainsäädäntömuutokset (mm. ympäristön- ja luonnonsuojelulaki, vesihuoltolaki, vesien- ja merienhoidon laki) voivat vaikuttaa lupaprosesseihin ja toisaalta kiristyvät lupaehdot aikaansaavat investointitarpeita.

Jätevesien käsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jossa käsitellään lähes 200 000 asukkaan jätevedet. Taskilan puhdistamon typenpoistolaajennus kalvosuodatinlaitteistoon perustuvana on rakenteilla, millä varaudutaan jätevesien lupaehtojen mukaiseen käsittelyyn myös typenpoiston osalta. Uusi ympäristölupapäätös on kuitenkin asettamassa jäteveden typenpoistovaatimuksen ympärivuotiseksi, mikä tuo merkittäviä investointitarpeita.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittely ja siihen liittyvä aumakompostointi Vasikkasuon loppuu vuoden 2020 keväällä. Nykyisin pääosa hygienisoidusta lietteestä on käytetty maanparannusaineena peltokäytössä ja osittain on käytetty aumakompostointia Vasikkasuolla. Lietepohjaisien tuotteiden peltokäyttö on vaikeutunut ratkaisevasti koko maassa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketeollisuuden omien linjausten vuoksi. Uusi kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittelyn palveluhankinta on saatava voimaan vuoden 2020 aikana.

Ilmastonmuutos lisää rankkasateiden myötä taajamatulvien riskiä. Hulevesien kokonaishallinta on siirtynyt yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin, mutta huleveden runkoviemärit ovat edelleen Oulun Veden vastuulla. Lähivuosi on perusteltua siirtää myös hulevesiverkoston tase-arvo ja rakentamisvastuu yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille. Oulun Veden huleveteen sitoutuvien menojen kattaminen kasvattaa liikelaitoksen liikevaihtoa vuonna 2019 0,4 milj. eurolla. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilta lascuttavasta tuloista suurin osa käytetään verkoston investoinneista aiheutuneiden poistojen kattamiseen. Vuositainen poistojen kasvu huleveden osalta on noin 5 %.

Sitovat tavoitteet

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittari / Tavoitetaso 2019
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely	Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P ja N) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia.

Oulun tapa toimia

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittari / Tavoitetaso 2019
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Taksataso kohtuullinen Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoista	Vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2017 ktalet Oulu 3,73 €/m ³ , keskiarvo muut 4,66 €/m ³). Täyttää STM:n asetuksen 1352/2017 mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Käyttökeskeytysaika alle 15 min/asiakas/v.
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Asiakastytyväisyys parhaiden tasolle	Parannus vuotuisen WACSI- kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden. Sähköisten palveluiden määrä lisääntyy. Uusi asiakastietojärjestelmä käyttöön otettu.
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Asiakastytyväisyys parhaiden tasolle	Parannus vuotuisen WACSI- kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden. Sähköisten palveluiden määrä lisääntyy. Uusi asiakastietojärjestelmä käyttöön otettu.

Kehittäminen

Kehittämistoimilla parannetaan vesihuoltopalveluiden korkeaa laatua, toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta. Kehittämisen painopisteinä ovat jätevedenpuhdistusprosessit ja lietteenkäsittely, vedenhankintaratkaisut, verkostojen hallinta ja vuotovesimäärien vähentäminen, asiakaspalvelun kehittäminen ja digitalisointi, energiatehokkuutta parantavat ratkaisut, sekä henkilöstön työhyvinvointi ja toimintaprosessien tehostaminen.

Oulun Vesi osallistuu vesihuoltoalan yhteisiin kehittämishankkeisiin ja benchmarking –toimintaan. Oppilaitos- ja tutkimuslaitosyhteistyötä tehdään kestäväan kehitykseen, talous- ja jäteveden puhdistusprosesseihin ja vesihuolto-tekniikkaan liittyvien teemojen osalta mm. osallistumalla hankkeisiin ja teettämällä opinnäytetöitä.

Oulun Veden hanke ”Muutoksiin mukautuvat lietteenkäsittelyketjut ja ratkaisut, case: Oulun Vesi” sisältyy

Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys- salkkuun. (tukirahoitusta Business Finlandilta)

Muita kaupungin tavoitteita tukevia hankkeita:

ympäristöohjelma:

- Oulun Vesi laajennukset - Aurinkovoimalat: parannetaan energiatehokkuutta lisäämällä Aurinkopaneeliyksiköitä puhdistamokiinteistöihin, jotka täydentävät toteutettua yksikköä. (tukirahoitusta Business Finlandilta)

kaupungin digitaalinen agenda:

- asiakastieto- ja laskutusjärjestelmän kehittäminen: n. 20 keskiuuren vesihuoltolaitoksen yhteishankkeena. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tavoitteena on saada järjestelmä tulevaisuudessa laajemmin vesilaitosten käyttöön.
- Selvitys etäluettavien vesimittareiden käyttöönotosta, sekä kaupunkitasoisten älykkään tekniikan ratkaisujen soveltamisessa vesihuoltoon.

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehystä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

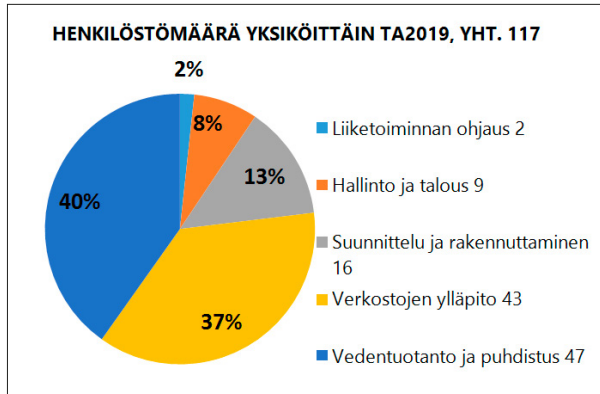
Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018 (huhtikuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	36637	36600	36600	37043	37094	37173
Investoinnit	17701	23270	23270	18305	14810	15625
Kannattavuus						
Liikelyljäämä (1 000 €)	12024	11073	11073	10473	10596	10621
Sij.pääoman tuotto, %	10,3					
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	12	14	14	14	14	14

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018 (huhtikuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,52	1,52	1,52	1,52	1,52
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	1,98	1,98	1,98	1,98	1,98
Liittymien lisäys, kpl	350	350	350	350	350	350
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	17150	19020	19020	18206	18062	18116
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	5511	6613	6613	6613	6613	6613
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	9537	9600	9600	10600	10600	10600
Liikevaihto/hlö (1 000 €/hlö)	295	290	285	285	290	290

Henkilöstö- ja koulutus suunnitelma

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	112	112	116	4,0 %	116	116
Tilapäiset	11	14	9	-39,3 %	3	3
Yhteensä	123	126	125	-0,8 %	119	119
HTV (PALKKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	85	93	100	8,4 %	100	100
Tilapäiset	12	10	7	-28,7 %	2	2
Yhteensä	97	102	107	5,0 %	102	102
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-4 495	-4 782	-4 711	-1,5 %	-4 618	-4 618
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-768	-800	-780	-2,5 %	-746	-746
Eläkemenooperusteinen eläkemaksu	-234	-230	-230	0,0 %	-230	-230
Varhe-eläkemaksu	-30	-99	-99	0,0 %	-99	-99
Muut eläkekulut	-8	-4	0	-100,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-218	-192	-193	1,0 %	-189	-189
Yhteensä	-5 754	-6 106	-6 014	-1,5 %	-5 883	-5 883

Henkilöresurssit mitoitetaan laadukkaiden ja toimintavarmojen vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Oulun Veden henkilömäärä on vähentynyt laitosten yhdistymisen jälkeen viidellä toimintatavalla ja käytäntöjä kehittämällä. Vesilaitoskoon kasvu, lakisääteiset velvoitteet ja palvelutasovaatimukset sekä vaativat projektit ovat lisänneet tehtäviä ja työmäärää (mm.

osa-aikaisten sijaisuuDET). Jatkuvan ostopalvelun vähentämiseksi lähivuosina on tarve rekrytoida henkilöitä mm. sähkö-, automaatio- ja mekaaniseen huoltoon sekä prosessiohjauksen tehtäviin.

Eläköityvien tilalle palkattaessa tehtäväkuva harkitaan tarkkaan, kun rekrytoidaan tuotantoprosesseihin korvaavaa henkilöstöä. Vuosittain on 2-3 henkilöä jäämässä eläkkeelle ja ikääntymisestä johtuvia osa-aikaisuuksia on käytössä.

Omia ydintoimintoja arvioidaan ja ulkopuolisten palveluiden käyttöä selvitetään toimintoittain. Työvoiman saatavuus on erikoisosaamista vaativissa tehtävissä vaikeutunut. Korvaavan työn malli on käytössä ja tehtäväkiertoon kannustetaan. Vesihuollon tarpeisiin kohdistettuun ammatilliseen koulutukseen ja esimieskoulutukseen osallistutaan ja koulutusyhteistyötä jatketaan oppilaitosten kanssa. Vesihuoltoalan harjoittelu- ja opiskelupaikkoja tarjotaan vuosittain.

Investoinnit

Vesijohtoverkosto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			3 505	3 530	4 160	3 760
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Jätevesiviemäriverkosto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			4 980	5 035	5 910	5 325
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Hulevesiviemäriverkosto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			2 000	2 005	2 005	2 005
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Vedenpuhdistamot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			420	520	700	4 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Pohjavedenottamot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			1 380	800	800	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Jätevedenpuhdistamot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			7 050	5 680	700	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Muut

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			935	735	535	535
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun Vesi -liikelaituksen investoinnit yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			20 270	18 305	14 810	15 625
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Vuonna 2019 investoinnit ovat yhteensä 18,3 milj. €, josta verkostojen osuus on 10,5 milj. €. Verkostojen uudiskohdeet rakentuvat maankäytön toteutusohjelman aikataulujen mukaan ja toteutetaan muun kunnallistekniikan urakoiden yhteydessä. Verkostoinvestoinneista pääosa kohdistetaan saneerausinvestointeihin ja painotetaan edelleen viemäriverkoston saneerauksia vuotovesimäärien pienentämiseksi. Myös suurten runkovesijoitusten uusimisia on käynnistymässä. Erillisiä verkostokohteita ja haja-asutusalueiden viemärintiöohjelmaan kirjattuja pohjavesialueilla olevia hankkeita toteutetaan.

Puhdistamoinvestointeihin käytetään yhteensä 7,0 milj. €. Tästä Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden ylläpitosaneerauksiin on kohdistettu 0,5 milj. € ja pohjavedenottoamoihin n. 0,8 milj. €. Vedenhankintaselvityksiin varataan 0,5 milj. € vuodelle 2019. Hintan alavesisäiliön noin 4 milj. €:n investointiin varaudutaan vuosina 2020-21.

Taskilan jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen ja -laitteistojen rakentaminen ajoittuu vuosille 2019-2020 ja on arvoltaan n. 6 milj. €. Viemärihiekkojen käsittelyasemaan on varattu 0,7 milj. €. Lietteenkäsittelyn palveluhankinnasta pyritään tekemään palvelusopimus, joka tulee voimaan vuonna 2020.

ICT-investoinnit**Irtain käyttöomaisuus: ICT**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	515	15	200	200	50	50
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

ICT-investoinnit sisältyvät Oulun Veden investointikohteisiin "Muut".

Asiakastietojärjestelmä

Uuden asiakastietojärjestelmä Vesitiedon käyttöönotto-projekti on käynnissä 3/2018-3/2019. Tuotantoon siirron jälkeen jatketaan kehittämistä kenttätoimintojen osalta. Järjestelmän ylläpitokustannukset ovat 53.000 eur/v (v. 2019-2020) ja 42.000 eur/v (v. 2021 eteenpäin).

Merkittävimmät riskit

Yhdyskunnan kannalta elintärkeiltä vesihuoltopalveluilta edellytetään jatkuvaa korkeaa laatua ja toimintavarmuutta. Kokonaisuutena arvioiden riskienhallintaa ja poikkeaviin tilanteisiin varautumista tehdään vesilaitostoiminnassa jatkuvasti. Riskiarviointitaulukkoon on koottu kattavasti vesihuollon riskit ja niiden hallintakeinot.

Juomaveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia on pahin riski vesilaitoksen näkökulmasta. Puhdistusprosessin kaikissa vaiheissa pyritään

eliminoimaan tällainen mahdollisuus ja oman käyttölaboratorion sekä viranomaisvalvonnan avulla varmistetaan talousveden ensiluokkaisuus. Riskejä on tunnistettu koko vedenhankinnan, -käsittelyn ja -jakelun kattavan ketjun riskiarvioinnilla uudella WSP- (Water Safety Plan) työkalulla.

Vakavat riskit liittyvät vedenhankinnan varmuuteen. Oulun kantakaupungin vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvakuutus on heikko (luokka III). Valtuusto teki päätöksen vedenhankinnan varmistamisesta toukokuussa 2015, mikä pohjalta lisätään pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolloin voidaan paremmin varautua erilaisiin vakaviin häiriötilanteisiin. Vedenhankinnassa varaudutaan tekemään suuria investointeja lupaprosessin jälkeen.

Vesihuollon jakeluverkon häiriöt tai prosessihäiriöt voivat aiheuttaa vakavia ja vaikutuksiltaan laaja-alaisia vahinkoja

kiinteistöille ja jopa ihmisille. Laaja vesihuoltoverkosto huomioiden vedenjakeluvarmuus ja viemäreiden toimivuus on kyettävä turvaamaan ja pitämään hyvällä tasolla. Saneerausten osuus pyritään pitämään vähintään 60%:ssa verkostoinvestoinneista, jotta verkosto-omaisuuden arvo säilyy ja verkostovaurioiden riski vähenee, mikä vaatii myös pidemmällä aikajänteellä taloudellisia resursseja.

Pintavesilaitosten kehitysedellytykset tulee turvata riittävillä aluevarauksilla ja puhtaan veden säiliötilavuuden riittävyys on varmistettava. Vesilaitosprosessit ovat erittäin riippuvaisia automaatio- ja tietojärjestelmistä, ict-ratkaisuista ja laajemmin koko kyberturvallisuuden tasosta, minkä osalta toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä kaupungin asiantuntijatahojen kanssa. Toimintariskeihin kuuluvat myös tärkeiden kemikaalien, laitteiden ja varosien saatavuuden turvaaminen.

Laatu- ja työturvallisuusjärjestelmät tukevat toiminnan kehitystä ja henkilöstön osaamisen avulla riskejä pyritään toiminnoittain minimoimaan. Avainhenkilöstön pysyvyydestä ja osaavan henkilöstön saannista on kyettävä huolehtimaan eläköitymisten yhteydessä, mikä vaatii satsauksia työtyytyväisyyteen ja työpaikan houkuttelevuuteen.

Merkittävät talousriskit liittyvät hankintoihin tai palveluja koskeviin kilpailutuksiin ja sopimuksiin sekä kiristyviin lupaehtoihin, mikä voi edellyttää isoja investointeja ja kasvaneita käyttökustannuksia mm. jätevedenpuhdistuksessa. Riittävää hankintaosaamista tarvitaan järjestelmä- ja palveluhankinnoissa ja sopimusjuridiikassa tukena käytetään kaupungin lakimiespalveluja aina merkittävässä sopimuksissa.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIKEVAIHTO	36 637	36 600	37 500	37 043	37 094	37 173
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	1 882	3 026	2 135	2 133	2 097	2 097
Liiketoiminnan muut tuotot	135	67	146	67	67	67
Tuet ja avustukset kaupungilta	57	0	25	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-4 386	-4 645	-4 750	-4 606	-4 656	-4 706
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-6 287	-7 132	-6 687	-6 785	-6 722	-6 726
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 495	-4 973	-4 782	-4 711	-4 618	-4 618
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-1 040	-1 136	-1 132	-1 109	-1 075	-1 075
Muut henkilöstösivukulut	-218	-337	-192	-193	-189	-189
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 537	-9 600	-9 641	-10 600	-10 600	-10 600
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-724	-798	-615	-802	-802	-802
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	12 024	11 073	12 008	10 437	10 596	10 621
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	18	18	18	18	18	18
Kaupungille maksetut korkokulut	-256	-367	-261	-395	-407	-371
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-5 511	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	6 274	4 111	5 151	3 447	3 594	3 656
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	6 274	4 111	5 151	3 447	3 594	3 656
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	538	-6 741	-6 962	-3 841	1 110	1 110
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	7 500	7 500	5 000	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	6 813	4 870	5 690	4 606	4 704	4 766

10.2 Oulun Digi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Uuden liikelaitoksen perustamisen tavoitteena on kuntalaisten palvelutoiminnan kehittäminen digitalisaation avulla ja oman ICT-palvelutoiminnan kehittäminen. Tämän myötä palvelukokemus paranee kehittämisen kokonaisvastuun keskittyessä yhdelle toimijalle. Tavoitteena on tehostaa palveluprosesseja ja niiden kehittymistä, vähentää prosessien päällekkäisyyksiä ja selkeyttää vastuita toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden, tavoitteellisuuden ja vaikuttavuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä.

Uusi liikelaitos muodostetaan yhdistämällä konsernihallinnon tietohallinto ja Oulun Tietotekniikka liikelaitos yhdeksi kokonaisuudeksi 1.1.2019 alkaen. Yksikön vastuulla on keskeisten strategisten asioiden valmistelu ja toimeenpano. Yksikkö johtaa kaupunkilaajuisia tietojärjestelmiä ja ICT-ratkaisuja. Hallintokunnat omistavat hallintokuntakohtaiset järjestelmät. Prosessin ja sen tietosisällön omistajuus on ko. prosessin omistajalla. Alkuvuoden aikana tarkastellaan myös hallintokuntien ICT-työtä tekevien työntekijöiden osalta siirtymistä hallinnollisesti Oulun Digi-liikelaitoksen alaisuuteen vuoden 2019 aikana.

Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutosohjelmassa asetettua kahden miljoonan euron säästö tavoitetta.

Toimintasuunnitelma

Yksikkö vastaa Oulun kaupungin digitalisointiohjelmasta ja sen toteuttamisesta sekä ICT-palveluiden järjestämisestä Oulun kaupungissa. Yksikkö tukee ICT-elinkeinojen ja digitalisaation tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämistä.

Yksikkö turvaa lisäksi tietoteknisten palveluiden saatavuuden myös häiriötilanteissa ja normaaliolojen poikkeustilanteissa. Yksikkö tuottaa palveluita tarvittaessa osin itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen laajasti markkinatarjontaa. Myös asiantuntijuuden tarpeissa hyödynnetään markkinoita tarkoituksenmukaisella tavalla.

Yksikön asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat sekä tytäryhteisöt. Yksikkö toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kumppanina.

Tehtävät:

1. Digitalisaation edistäminen

Yksikkö vastaa Oulun kaupungin digitalisointiohjelman valmistelusta ja sen toteuttamisesta toimimalla asiantuntijoidensa kautta hallintokuntien arjessa kumppanina. Tähän sisältyy mm. digitalisointisuunnitelman ja –budjetin

laadinta, digikehittämishankkeiden tukeminen ja toteuttaminen, tietojärjestelmähankintojen toteuttaminen, tietojärjestelmien käyttöön ostoista vastaaminen sekä tietoturvan ja tietosuojan ohjaaminen ja seuranta. Yksikkö vastaa lisäksi Oulun kaupungin kokonaisarkkitehtuurista ja teknologisista ratkaisuista.

2. ICT-palveluiden järjestäminen ja kehittäminen

Yksikkö järjestää ja kehittää Oulun kaupungin hallintokuntien ja tytäryhteisöjen ICT-palveluita. Tämä sisältää mm. työasema- ja päätelaittepalveluiden järjestämisen, laiteomaisuuden hallinnan, kapasiteettipalveluiden järjestämisen (palvelimet, AD, s-posti), tietoliikenne- ja puhepalveluiden sekä tukipalveluiden järjestämisen.

3. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen

Yksikkö tukee kansallisten ja kansainvälisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnittelua ja toteuttamista yhdessä sidosryhmien kanssa.

Palveluiden järjestäminen

Yksikön palvelutoiminnan asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat sekä tytäryhteisöt. Yksikkö toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kumppanina.

Yksikkö tuottaa palveluita tarvittaessa osin itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen laajasti markkinatarjontaa

Kaupungin sisäisen digitaalisen kehittämisen tavoitteet on kuvattu Digimuutos 2020-ohjelmaksi ja sen kaupunkitasoiset painopisteet ovat 1) Digitaalisuus ja automaatio kasvava sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa 2) Digiteknologioita hyödyntävät uudet toimintamallit tulevat palvelutuo- tantoon ja 3) Tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa kasvava. Tietohallintoasiantuntijat tukevat hallintokuntia ja liikelaitoksia palvelujen digitalisoinnissa ja koordinoivat niihin liittyviä investointeja. Kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja hyödynnetään digitaalisen yhteiskehittämisen sekä kaupunkialueen ICT-alojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistämiseksi.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)			
Liikevaihto	16 798	16 898	16 898
Investoinnit	4 490	4 490	4 410
Kannattavuus			
Liikelyijäämä (1 000 €)	918	918	918
Sij.pääoman tuotto, %	1,8	1,8	1,8
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	1,6	1,6	1,6

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TS2020	TS2021
Päätelaitteiden määrä	22 500	22 500	22 500
Runkoverkon saatavuus	99,95	99,95	99,95
Asiakkaiden yhteydenottojen määrä	60 000	60 000	60 000

Henkilöstö

	TA2019	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)			
Vakinaiset	98	98	98
Tilapäiset	2	1	1
Yhteensä	100	99	99
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)			
Vakinaiset	99	99	99
Tilapäiset	2	1	1
Yhteensä	101	100	100
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)			
Palkat ja palkkiot	-4 860	-4 870	-4 870
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-821	-821	-821
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu			
Varhe-eläkemaksu			
Muut eläkekulut			
Muut henkilösivukulut	-201	-202	-202
Yhteensä	-5 882	-5 893	-5 893

ICT-investoinnit

Keskeisinä digitaalisen kehittämisen toimenpiteinä tehdään panostuksia ICT-infrastruktuuriin, dokumenttien hallinnan ja säilytyksen jatkokehittämiseen sekä sähköiseen kunta-asiakkuuksien ja palveluiden hallintaan. Valmistaudumme myös mahdollisen maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeiseen organisaatioon, mitä osaltaan tukee siirtymä uudenaikaisiin pilvipohjaisiin toimistotyön ja viestinnän

toimintatapoihin ja välineisiin. Päätelaitteita uusitaan ja ohjelmistolisenssejä hankitaan tarpeen mukaan. Käyttövaltuushallinnan kehittäminen jatkuu rutiinien automatisoinnin ja tietoturvallisen toiminnan edistämiseksi. Muutenkin tietoturvaa ja tietosuojaa kehitetään muuttuvien lakien ja asetusten vaatimusten suuntaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan ja ICT-varautumiseen kohdennetaan huomiota uhkien torjumiseksi.

TA 2019 €1 000	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Päätelaiteinvestoinnit	2 100		
ICT-infrastruktuuri	1 700		
Ohjelmistolisenssit	200		
Kehittäminen	490		
Yhteensä	4 490		

Päätelaiteinvestoinnit

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	2 100	2 100	2 100
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

ICT-infrastrukturi

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	1 700	1 700	1 700
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Ohjelmistolisenssit

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	200	200	200
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Kehittämisinvestoinnit

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	490	490	410
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

ICT-investoinnit yhteensä

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	4 490	4 490	4 410
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Merkittävimmit riskit

Maakuntauudistuksen muutosten käynnistyessä suuremmalla voimalla digikehittämisen ja ICT-alan työntekijöistä saattaa tulla niukkuutta. Kaupungin täytyy näyttäytyä jatkossakin houkuttelevana työnantajana.

Kaupungin toimintojen kehittämisen kannalta riskinä voidaan nähdä uuden liikelaitoksen toiminnan

käynnistyminen päätehtävineen. Digitalisaation kehittämisen lisäresursointiin on ladattu odotuksia ja tuleva toimintamalli tulee saada tavoitteita tukevaksi.

Tietoturvallisen toiminnan ja tietosuojan vaatimukset jatkavat kasvuaan, samaan aikaan kun kyberturvauhkia ilmenee yhä enemmän. Aihe vaatii jatkuvasti enemmän huomiota.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Digi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIVEVAIHTO	16 798	16 898	16 898
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	40	40	40
Tuet ja avustukset kaupungilta	2 886	2 972	2 972
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-620	-620	-620
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 310	-7 486	-7 486
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 860	-4 870	-4 870
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-821	-821	-821
Muut henkilöstösivukulut	-201	-202	-202
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 720	-3 720	-3 720
Arvonalentumiset	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 273	-1 273	-1 273
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	918	918	918
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	918	918	918
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	918	918	918
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	918	918	918

OULUN KAUPUNKI

Oulun Digi -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyijäämä (-alijäämä)	918	918	918
Poistot ja arvonalentumiset	3 720	3 720	3 720
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-4 490	-4 490	-4 410
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	148	148	228
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-148	-148	-228
Saamisten muutos muilta	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-148	-148	-228
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0

10.3 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupunginvaltuusto on päättänyt (18.6.2018 § 64), että 1.1.2019 perustetaan uusi liikelaitos, johon siirtyy Liikelaitos Oulun Serviisin, Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen ja Oulun teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluiden (pois lukien ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalveluiden) henkilöstö sekä osa Oulun teknisen liikelaitoksen hallintohenkilöstöstä.

Uusi liikelaitos tuottaa julkisten toimintojen kiinteistönpi-to- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin käyttäjähallintokunnille sekä tilojen omistajalle (uudelle taseyksikölle). Liikelaitoksen tilaaja-asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat. Käyttäjääsiakkaita ovat päivittäin kaupungin tiloja käyttävät kuntalaiset (erityisesti lapset ja nuoret kouluissa ja päiväkodeissa sekä ikäihmiset kodeissa ja

laitoksissa) sekä kaupungin työntekijät. Liikelaitos järjestää yhteistyössä konsernihallinnon kanssa asiakkailleen palvelutilat sekä tilojen käyttöön liittyvät tukipalvelut. Suurimmat asiakkaat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja Hyvinvointipalvelut

Liikelaitoksen toiminnot jakaantuvat kahteen päätoimialaan: julkisten toimintojen kiinteistönpito ja käyttäjäpalvelut. Julkisten toimintojen kiinteistönpitoon kuuluvia toimintoja ovat kiinteistönhallinta, kiinteistöjen ylläpito, kiinteistöjen peruskorjaus/-parannus, tilamuutokset, puhtauspalvelut, investointien asiantuntijapalvelut, vuokraustoiminta ja kiinteistökehitys. Käyttäjäpalvelut -päätoimiala sisältää ateriapalvelut, tapahtumien tukipalvelut, turvajärjestelmien hallintapalvelut, kuljetuspalvelut, virastomestariapalvelut, sisäliikuntapaikkojen hoito ja ajoneuvokaluston vuokraaminen:

Julkisten toimintojen kiinteistönpito:

Palvelu

- Kiinteistönhallinta
- Kiinteistöjen ylläpito
- Kiinteistöjen peruskorjaus/-parannus
- Tilamuutokset (toiminnan muutokset)
- Puhtauspalvelut
- Investointien asiantuntijapalvelut
- Vuokraustoiminta
- Kiinteistökehitys

Käyttäjäpalvelut:

Palvelu

- Ateriapalvelut
- Tapahtumien tukipalvelut
- Turvajärjestelmien hallintapalvelut
- Kuljetuspalvelut (tavara, posti, henkilö)
- Virastomestariapalvelut
- Sisäliikuntapaikkojen hoito
- Ajoneuvokaluston vuokraaminen

Uuden liikelaitoksen tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen siten, että asiakas saa tilat ja niihin tarvitsemansa palvelut yhden toimijan kautta, yhden luukun periaatteen mukaisesti. Palveluprosessit tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä.

Uusi liikelaitos huolehtii kaupungin tilaomaisuuden ylläpidosta ja vuokrauksesta sekä osaltaan vastaa rakennusomaisuuden arvon säilymisestä ja kehittämisestä omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Liikelaitos järjestää tilojen rakennuttaja- ja rakentamispalvelut.

Toimintasuunnitelma

Liikelaitos toimii Oulun kaupungin sisäisenä liikelaitoksena. Liikelaitos tuottaa moniosaavan henkilökunnan avulla laadukkaita ja kilpailukykyisiä kustannustehokkaita kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita asiakkaiden tarvitsemina palvelukokonaisuuksina. Liikelaitos järjestää palvelut monipalvelumallin mukaisesti itse tuottamalla tai hankkimalla palvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Liikelaitos huolehtii osaltaan kuntalaisten ja kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnista tarjoamalla päivittäin terveelliset ja turvalliset toimitilat sekä terveelliset ja monipuoliset ateriat. Liikelaitos tuottaa kiinteistöomistajan tarvitsemat kiinteistönhallinnan ja rakennuttamisen palvelut. Kiinteistöihin liittyviä suurimpia haasteita ovat terveellisten tilojen tarjoaminen käyttäjäasiakkaille ja korjausvelan kasvun rajoittaminen omistajan asettamalle tasolle. Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen on sitouduttu kaupungin energiasitoumuksissa.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)			
Liikevaihto	105347	106760	106745
Investoinnit	260	260	260
Kannattavuus			
Liikeliijäämä (1 000 €)	72	71	69
Sij.pääoman tuotto, %			
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %			

Toimintaympäristöanalyysi

Uuden liikelaitoksen ensimmäisenä vuotena keskitytään toimintojen uudelleenorganisointumiseen siten, että palvelut toimivat asiakkaalle aidosti niin kutsutun yhden luukun periaatteen mukaisesti. Lisäksi liikelaitos toteuttaa aktiivisesti omistajapoliittisen ohjelman tavoitteita, mitkä päätetään vuoden 2018 loppuun mennessä.

Asiakasrajapinnassa ei tapahdu vuoden 2019 aikana merkittäviä muutoksia. Palveluverkkoratkaisujen tuomat muutokset sopeutetaan liikelaitoksen omaa toimintaa kehittämällä. Maakuntaudistuksen mahdollisesti tuomiin muutoksiin varaudutaan siten, että henkilöstön siirtyminen ja uudelleenorganisointumisen voidaan toteuttaa mahdollisimman kevyellä järjestelyllä. Kiinteistön omistajalle tuotetut palvelut selkeytyvät sopimusneuvotteluiden myötä vuoden 2019 aikana.

Työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset vuosien 2018 ja 2019 (1.5.2018 lukien 26 € / 1,25 % (raja 2 080 € / kk), 1.9.2019 lukien paikallinen järjestelyvaraerä 1,2 % ja 1.4.2019 lukien pakkajien yleiskorotus 1,0 %) aikana vaikuttavat korottavasti henkilöstökustannuksiin, mutta henkilöstön kokonaismäärän vähentymisen vuoksi henkilöstömenojen ei ennakoida kasvavan. Alihankintapalveluiden sekä aineiden ja tarvikkeiden panoshintojen ennakoidaan

nousevan inflaation vaikutusten kasvun myötä, mutta niiden vaikutus pyritään kompensoimaan toimintaa tehostamalla ja omaa toimintaa kilpailuttamalla.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Uuteen liikelaitokseen siirtyy Oulun Serviisistä, Oulun Tilakeskuksesta ja Oulun Teknisestä liikelaitoksesta yhteensä 715 työntekijää. Liikelaitoksen henkilöstökulut ovat n. 30 M€.

Omistajapoliittisen ohjelman tavoitteiden toteuttamista henkilöstösuunnittelun osalta jatketaan edelleen uudessa liikelaitoksessa. Omistajapoliittisen ohjelman 2013 – 2016 toteuttamisen myötä henkilöstömäärä on vähentynyt Teknisessä liikelaitoksessa, Serviisissä ja Tilakeskuksessa vuodesta 2013 vuoden 2018 loppuun mennessä yhteensä 341 henkilöä, joista vakituisia työntekijöitä on 185 henkilöä ja määräaikaista on keskimäärin 157 henkilöä. Suurimmat henkilöstömäärän vähentymiset ovat toteutuneet Teknisessä liikelaitoksessa ja Serviisissä.

Uuden liikelaitoksen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2019 painopisteet ovat: asiakaspalvelun kehittäminen, muutosjohtaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen, toiminnanohjaus- ja tilausjärjestelmän päivittäminen sekä puhtauspalveluiden digitalisointi ja robotiikka.

	TA2019	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)			
Vakinaiset	640	610	584
Tilapäiset	68	58	53
Yhteensä	708	668	637
HTV (PALKKALINEN TYÖPANOS)			
Vakinaiset	519	500	408
Tilapäiset	52	45	36
Yhteensä	571	545	444
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)			
Palkat ja palkkiot	-21 952	-21 368	-20 726
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-6 712	-6 624	-6 502
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu			
Varhe-eläkemaksu			
Muut eläkekulut			
Muut henkilösivukulut	-1 204	-1 167	-1 126
Yhteensä	-29 868	-29 159	-28 354

Investoinnit

Puhtauspalvelutuotannon tarpeisiin hankittavat koneet ja laitteet (160 t€ / vuosi) ovat pääosin puhtauspalveluiden vanhan kalustokannan uusimisia. Tavoitteena on hyödyntää koneiden ja kaluston vuokraus- ja huoltoleasing

-palveluita aiempaa enemmän. Vuosien 2019 - 2021 aikana pilotoidaan robotiikan hyödyntämistä puhtauspalveluiden tuottamisessa. Työkone- ja kuljetuskalustoinvestoinnit (100 t€ / vuosi) kohdentuvat nykyistä kiinteistönhoitokaluston korvausinvestointeihin.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	260	260	260
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Merkittävimmät riskit

Kiinteistöihin sitoutuu merkittävä osa kaupungin varallisuudesta. Liikelaitoksen keskeinen tehtävä on avustaa julkisen rakennusomaisuuden arvon säilyttämisessä. Riskiä hallitaan yhteistyössä omistajan kanssa kiinteistön arvon säilyttämiseen vaadittavista toimenpiteistä ja niiden resursoinnista.

Uuden liikelaitoksen palvelutuotannon ja tuottavuuden kehittämisen haasteena vuonna 2019 on saada kolmen erilaisen liikelaitoksen toimintakulttuurit yhtenäistettyä. Riskinä on asiakaskokemuksen heikentyminen, kustannusohjauksen vaikeutuminen, imagohaitat sekä

henkilöstön työmotivaation lasku. Riskiä hallitaan panostamalla muutosjohtamiseen sekä kiinnittämällä erityistä huomiota henkilöstö- ja asiakasviestintään.

Kustannusriskin muodostaa yleiseen hintojen kasvuun perustuva alihankintakustannusten kasvu. Valtionvarainministeriön taloudellisessa katsauksessa 6/2018 kansallisen kuluttajahintaindeksin ennustetaan kasvavan 1,4 % vuonna 2019 ja 1,6 % vuonna 2020. Kuluttajahintaindeksin toteumassa vuoteen 2018 saakka palvelujen hintojen jatkuvan kasvun lisäksi myös elintarvikkeiden hinnat ovat läheneet kasvuun ensi kertaa vuoden 2014 jälkeen. Hintojen kasvun vaikutuksia liikelaitoksen kokonaiskustannuksiin hillitään omaa toimintaa tehostamalla.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIVEVAIHTO	105 347	106 760	106 745
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	902	902	902
Tuet ja avustukset kaupungilta	290	290	290
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-24 763	-24 728	-24 281
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Palvelujen ostot	-30 898	-32 960	-34 135
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-21 952	-21 368	-20 726
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-6 712	-6 624	-6 502
Muut henkilöstösivukulut	-1 204	-1 167	-1 126
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-127	-127	-127
Arvonalentumiset	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-20 811	-20 907	-20 972
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	72	71	69
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	72	71	69
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	72	71	69
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	72	71	69

OULUN KAUPUNKI

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyjäämä (-alijäämä)	72	71	69
Poistot ja arvonalentumiset	127	127	127
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-260	-260	-260
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-61	-62	-64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	61	62	64
Saamisten muutos muilta	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	61	62	64
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0

10.4 Oulun Infra -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Uusi liikelaitos muodostetaan Oulun Teknisen liikelaitoksen maarakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluista 1.1.2019 alkaen.

Maarakennuspalvelut rakentaa ja peruskorjaa katuja, ulkoreittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkostoja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjoaa lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus ja pohjatutkimuspalveluita. Toimintaan kuuluu myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkoston varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintoseurannasta sekä maalaboratoriopalveluista.

Ympäristön ylläpitopalvelut tuottaa katujen, teiden, kevyen liikenteen väylien, puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden hoitoon kuuluvia palveluita. Lisäksi se huolehtii kaluston ylläpidosta ja Oulun alueen kaupunkimetsien hoidosta, leikkipuisto- sekä ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista sekä tuottaa ympäristörakentamiseen liittyviä palveluita, kuten puistojen, leikkipaikkojen ja liikenneviheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakennustöistä. Liikelaitos tuottaa lisäksi asiantuntijapalveluita tilaajille. Ympäristön ylläpitopalvelut osallistuu myös yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen yhteistyössä viranomaisten kanssa mm. päivystys 24/7, kriisiajan valmius, (terroriuhka, sääilmiöt ja

vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 12§ ja 46§).

Uuden liikelaitoksen perustamisen tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen, jonka myötä asiakkaan palvelukokemus paranee toimintojen keskittyessä yhdelle toimijalle. palveluprosessit ja niiden kehittäminen tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutosohjelmassa asetettuja säästötavoitteita.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun teknisen liikelaitoksen toiminta loppuu KV:n 29.1.2018 omistajapoliittisen linjauksen mukaisesti 31.12.2018. Liikelaitoksen tuottamat palvelut tuotetaan tämän jälkeen kahdessa eri liikelaitoksessa, joihin nykyinen toiminta, henkilöstö ja kalusto siirretään.

Maarakennuspalvelujen ja ympäristön ylläpitopalvelujen toiminta sis. ulkoliikuntapaikkojen hoitotehtävät siirtyvät infraliikelaitokseen. Vuoden 2019 aikana selvitetään tarkemmin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden katu- ja viherpalveluiden tehtävien sijoittumista liikelaitokseen.

Kaupunkistrategian toimeenpano

Strategiset linjaukset / päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Tehostamme tilojen käyttöä Hankimme ympäristöystävällisiä ajoneuvoja ja työkoneita. Lisäämme rakennusmateriaalien kierrätystä ja uusiokäyttöä. Lisäämme luonnonvesien käyttöä rakentamisessa ja kunnossapidossa.	Käytössä olevat tilat. Uudet ympäristöystävälliset työkoneet ja ajoneuvot. Kierrätetään ja uusiokäytetään rakennusmateriaaleja. Rakentamisessa ja kunnossapidossa hyödynnetyt luonnonvesien määrät.
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöystävällisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ja vastuullinen omistaja.	Toimintojen kehittäminen omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti.	Oman palvelutuotannon osuus ja henkilöstömäärät.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)			
Liikevaihto	25 416	25 216	24 966
Investoinnit	600	600	600
Kannattavuus			
liikelyljäämä (1 000 €)	492	492	494
sij.pääoman tuotto, %			
korvaus peruspääomasta ja			
pääomavelasta %			

Asiakkaiden toiminnassa ei ennakoida tapahtuvan merkittäviä muutoksia vuonna 2019.

Työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset vuonna 2019 vaikuttavat henkilöstökustannuksiin. Alihankintapalveluiden sekä aineiden ja tarvikkeiden panoshintojen

ennakoidaan nousevan, mutta niiden vaikutus pyritään kompensoimaan toimintaa edelleen kehittämällä. Liikelaitos vähentää kiinteitä kustannuksiaan ja keskittää pääosan toiminnoistaan kahteen varikkotoimipisteeseen vuoden 2019 aikana.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TA2019	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)			
Vakinaiset	204	199	189
Tilapäiset	4	4	4
Yhteensä	208	203	193
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)			
Vakinaiset	169	165	157
Tilapäiset	42	42	42
Yhteensä	211	207	199
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)			
Palkat ja palkkiot	-8 535	-8 402	-8 213
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-2 279	-2 215	-2 165
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu			
Varhe-eläkemaksu			
Muut eläkekulut			
Muut henkilösivukulut	-552	-544	-532
Yhteensä	-11 366	-11 161	-10 910

Tilapäisten keskimääräinen vahvuus on ilman työllistettyjä 54

Kokonaishenkilöstömäärä laskee omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti vakinaisessa työsuhteessa ylläpitotehtävissä olevien työntekijöiden eläköitymisen seurauksena. Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun ja työmenetelmien (tietomallipohjainen rakentaminen ja mobiilipohjaisten sovellusten hyödyntäminen ylläpidossa) edelleen kehittämiseen. Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan työkykyjohtamisen menetetyillä.

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€1 000	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	600	600	600
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Kone- ja kalustoinvestoinnit ovat 0,6 M€/vuosi v. 2019 – v.2021. Investoinnit kohdentuvat nykyistä konekalustoa korvaaviin investointeihin.

Merkittävimmät riskit

Toimintamme merkittävimmät riskit liittyvät liiketoimintaan, henkilöstöön ja onnettomuuksiin. Liiketoiminnan riskejä hallitsemme vuosisuunnittelun, asiakasneuvotteluiden, palveluprosessien kehittämisen sekä leasing-kaluston ja alihankintapalvelujen käytöllä. Henkilöstöriskejä vähennämme vuosittaisella henkilöstösuunnittelulla, työterveyshuollon terveystarkastuksilla ja panostamalla työssä

jaksamiseen. Onnettomuusriskejä hallitsemme suunnitelmalla toimintatavat ja palveluprosessit siten, että vaaran tai vahingon todennäköisyys on minimoitu.

Laadimme myös vuosittaisen työsuojelun toimintaohjelman (Työturvallisuuslaki 2002/738, 9§). Onnettomuus-tilanteiden varalta olemme laatineet kiinteistökohtaiset pelastautumissuunnitelmat, jotka on yksiköissä koulutettu ja harjoitettu koko henkilöstön kanssa. Analysoimme turvallisuushavainnot ja sattuneet työtaturmat työmenetelmien kehittämiseksi ja onnettomuusriskien vähentämiseksi.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Infra -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIIVEVAIHTO	25 416	25 216	24 966
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	97	97	97
Tuet ja avustukset kaupungilta	525	525	525
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-5 189	-5 189	-5 189
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 341	-7 341	-7 341
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-8 535	-8 403	-8 213
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-2 279	-2 215	-2 165
Muut henkilöstösivukulut	-552	-544	-532
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-275	-275	-275
Arvonalentumiset	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 375	-1 379	-1 379
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	492	492	494
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	492	492	494
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	492	492	494
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	492	492	494

OULUN KAUPUNKI

Oulun Infra -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	492	492	494
Poistot ja arvonalentumiset	275	275	275
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-600	-600	-600
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	167	167	169
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-167	-166	-168
Saamisten muutos muilta	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-167	-166	-168
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0

10.5 Business Oulu -liikelaitos

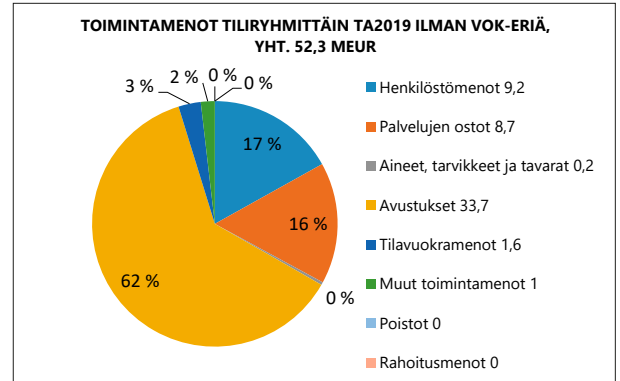
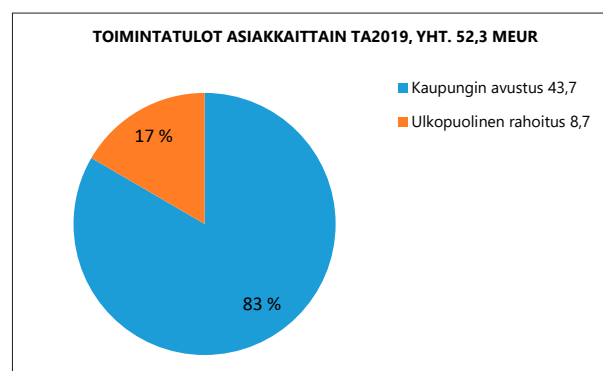
Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle vetovoimainen toimintaympäristö, joka edistää uutta liiketoimintaa, kasvua, kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Elinkeinopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus yhdessä Business Oulu -liikelaitoksen kanssa. Business Oulu -liikelaitoksen toiminnan tavoitteena on saada Oulun alueelle lisää työpaikkoja, yksityisiä investointeja, vientiä ja ostovoimaa sekä edistää työllisyyttä. Työllisyyden hoidossa pääpaino on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien hoidossa. Toiminta perustuu Oulun kaupunkistrategiaan ja Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin ja muiden alueellisten, kansallisten sekä kansainvälisten toimijoiden ja yritysten kanssa.

Yritysten kasvua ja kilpailukykyä edistetään kaikilla toimialoilla. Yrityspalveluissa keskitytään yritysten perustamiseen, uuteen liiketoimintaan, kasvuun ja vientiin sekä kaupallisten verkostojen avaamiseen. Toimintaympäristöjen kehittämisessä keskitytään uutta liiketoimintaa, innovaatioita ja nopeaa kasvua tukeviin toimintoihin yhdessä kumppanuusverkoston kanssa. Business Oulun elinkeinomarkkinoinnin tavoitteena on tuoda esille alueen vahvuuksia, jossa yhdistyvät yritys-, osaaja-, investori-, matkailu- ja asukasmarkkinoinnin näkökulmat.

Oulun kaupungin työllisyyspolitiikan ja työllisyyspalvelujen toiminnan tavoitteena on kaupungin elinvoimaisuuden ja työllisyyden edistäminen. Liikelaitos vastaa työmarkkinatuen kuntavastuuta koskevista toimenpiteistä sekä työnantajien ja työntekijöiden palvelujen järjestämisestä. Työllisyyspalveluja tuotetaan monialaisesti yhteistyössä yritysten, hallintokuntien ja muiden toimijoiden, kuten kolmannen sektorin kanssa. Työnhakijapalveluissa keskitytään asiakaslähtöiseen ja henkilökohtaiseen palvelumalliin.

Palveluja käyttää vuosittain noin 1500 alueen yritystä. Toimintaa kohdistetaan myös jatkossa erityisesti Oulussa toimiviin kasvuhaluisiin yrityksiin.

Toimintasuunnitelma

Elinkeinopalvelut, tapahtumat ja markkinointi

Uuden kaupunkistrategian 2026 visiona on "Vetovoimainen Oulu". Visiota toteuttavat koko kaupungille yhteiset teemat ovat elinvoimainen Oulu, vetovoimainen Oulu ja pitovoimainen Oulu.

Kaupunkistrategian toteuttamiseksi tulee käynnistää Yritysten Oulu -ohjelma, jonka tavoitteena on kaikkien toimijoiden yritysmyönteisyys ja kaupungin yksiköiden palveluvasteen kasvu. Yritysten Oulu -ohjelma voidaan jakaa kahteen osaan, toimintaympäristöön ja yrityspalveluihin. Toimintaympäristöön liittyviä asioita ovat esimerkiksi joustava ja houkutteleva kaavoitus ja tonttipolitiikka yritysasiakkaille, digitaalinen Oulu -testiympäristöjen tarjoaminen yritysten ja t&k -toimijoiden hyödynnettäväksi, erilaisten yritysekosysteemien kokoaminen ja keskustan elinkeinoelämän kehittäminen. Toimintaa voitaisiin arvioida konsernin yhteisillä, vuosittain toistettavilla asiakkuus-tyytyväisyyskyselyillä alueen yrityksille.

Yrityspalveluissa tuotetaan yrityksille tai yritysryhmille edelleenkin tärkeitä peruspalveluja. Tavoitteena on edistää yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa, kasvua, vientiä ja työpaikkojen syntyä. Palveluja ovat mm. liiketoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen, myynnin ja viennin edistäminen, rahoituksen hakeminen, pääomahuolto, viestintä, tapahtumat, investin- sekä innovaatiopalvelut, valmennusohjelmat, omistajanvaihdoksiin liittyvät palvelut, alueelle sijoittumiseen liittyvät palvelut, yritysten tarpeista lähtevien kv-verkostojen rakentaminen sekä yritysten työvoimatarpeeseen liittyvät palvelut. Palveluja tarjotaan yrityksille heidän tarpeidensa mukaan yhdessä kumppanien ja verkostojen kanssa. Kasvuyrityspalveluissa keskitytään uuden liiketoiminnan käynnistämiseen sekä pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukykyyn nostamiseen. Myynnin ja viennin edistäminen on vahva osa palvelukonaisuutta, joissa tavoitteena on uusien kaupallisten kanavien ja markkina-alueiden avaaminen alueen yrityksille. Tämän lisäksi jatketaan uusien palveluntuottamismallien

kokeiluja, kuten yrityspalvelusetelikokeilua ja yritysten sähköiset markkina-alustat -kokeilua. Merkittävänä kokonaisuutena kehitetään arktisen liiketoiminnan mahdollisuuksia. Ruotsissa, Norjassa, Kazakstanissa ja Saksassa jatketaan Finnish Business Hub -toimintaa, jossa kerätään tietoa kohdemarkkinoiden vientimahdollisuuksista ja hankkeista. Kerättyä tietoa markkinoidaan oululaisille ja suomalaisille yrityksille ja tätä kautta edistetään vieniä. Lisäksi rakennetaan kansainvälisiä verkostoja valituissa muissa maakohteissa, kuten USA:ssa, Venäjällä, Japanissa ja Kiinassa.

Uutena kärkihankkeena yrityksiin liittyen toteutetaan työpaikkaohjelma, jonka tavoitteena on vastata yritysten työvoimatarpeeseen siten, että työvoimapula ei ole yritysten toiminnan ja kasvun esteenä lyhyellä eikä pitkällä aikavälillä. Selvitämme yritysten työntekijätarpeita jatkuvasti ollessamme kontaktissa yrityksiin. Yhtenä ohjelman tavoitteena on koota yhteen tällä hetkellä sirpaleisena/vain muutamalla toimialalla tehtävä työ. Yritysten kasvua tukevien palveluiden toteuttaminen ja tarpeisiin vastaaminen on keskeinen osa Oulun alueen myönteisen työpaikkakehityksen turvaamista. Koulujen työelämäyhteyksiä lisätään kaikilla toimialoilla.

Elinvoimainen Oulu kokonaisuuden tavoitteena on, että Oulu kehittyä kulttuuri- matkailu- ja luovien alojen kaupunkina hyödyntäen Euroopan Kulttuuripääkaupunki 2026 hakuvalmistelua. BusinessOulun tavoitteena on tapahtumien ja yhteisöllisten aktiviteettien kehittäminen, tapahtumatoiminnan kansainvälistäminen, yhteisöllinen kaupunkikulttuuri, vahvan opiskelijakulttuurin kehittäminen sekä luovien alojen kasvun tukeminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Edellytyksiä luovia asioita, koko kaupungin yhteisiä tavoitteita ovat matkailua ja kulttuuria tukevat investoinnit, esimerkiksi keskustan elävyyteen liittyvät hankkeet, majoituskapasiteetin kasvu, asemanseutu ja Nallikarin alueen investoinnit. Erityisesti nuorten pito voiman osalta panostetaan kampusten, erityisesti Linnamaan vetovoimaisuuteen yleisellä tasolla sekä edistetään tutkija- ja opiskelijalähtöistä yrittäjyyttä ja yleensä startup -kulttuuria.

Yritysten toimintaympäristöpalvelujen keskeinen toiminta liittyy yritys- ja tutkimusrajoituksen hoitamiseen Digitaalinen Oulu -ohjelmassa yhdessä uuden Digiyksikön kanssa. Tärkein sisältö on yhdessä yritysten ja tutkimussektorin kanssa tukea kaupungin palvelujen ja infran digitalisaatiota mm. 5G-testiverkkojen rakentumisesta rakennettuun ympäristöön ja esimerkiksi terveydenhuollon palveluihin. Oulu pitää tärkeänä laajakaistayhteyksien kehittämistä, mikä tuo parempia mahdollisuuksia alueen kehittämiseen ja yritystoiminnalle. Digitalisaation myötä on myös välttämätöntä taata oululaisille digipalveluiden saatavuus, minkä vuoksi vuoden 2019 aikana kaupunki teettää ulkopuolisella asinatuntijalla toimintasuunnitelman valokuitu infran kehittämiseksi yhteistyössä kaupunginhallituksen ja BusinessOulun kanssa. Valokuitu on myös tulevaisuuden langattomien yhteyksien perusedellytys. Tavoitteena

on vastata liikenne- ja viestintäministeriön uuden kansallisen digitaalisen infrastruktuurin strategiaan. Oulu haluaa olla luomassa perusinfraa, jonka päälle 5G:n ja muiden tulevaisuuden langattomien verkkojen sukupolvia voidaan rakentaa. Vuodelle 2019 osoitetaan 50 000 euroa toimintasuunnitelman tilaamiseksi ja tehdyn toimintasuunnitelman vaihtoehtojen ja kustannusarvioiden perusteella päätetään jatkotoimenpiteistä ja budjetoinnista tuleville vuosille. Kaikkien kaupunkikonserniin kuuluvien yksiköiden pitäisi tehdä mahdollisuuksiensa mukaan innovatiivisia hankintoja, jotta yrityksille pystyttäisiin tarjoamaan uusien tuotteiden kehitysympäristöjä. Toinen keskeinen tavoite on tehdä Oulusta yritysten sijoittumisen kannalta mahdollisimman houkutteleva paikkakunta aktiivisella kaavoitus- ja tonttipolitiikalla yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimintaympäristön tärkeä osa on paikalliset, kansalliset ja kansainväliset verkostot ja ekosysteemit. Käynnissä olevia alueellisia, kansallisia verkostoja ja rahoitusohjelmia vuonna 2019 ovat Oulun innovaatioallianssi (OIA), 6Aika-strategia sekä valtion ja Oulun kaupungin välillä solmittu kasvusopimusmenettely. Vuoden 2019 toiminta keskittyy erityisesti yritysekosysteemiin kokoamiseen ja näiden kasvua tukevien innovaatio- ja alustapalvelujen kehittämiseen.

Investointien houkuttelussa Ouluun jatketaan eri toimialojen yrityksiin kohdistuvia toimenpiteitä. Oulussa on hyvät toimintamahdollisuudet biotuotteiden tuotantolaitokselle, logistiikan palveluinfralle, printattavan älykkyyden tuotannolle ja datacentereille. Myös sähköakkujen tuotannon edellytyksiä selvitetään. Suurhankkeissa OuluHealth ja Hanhikivi jatketaan liiketoiminnan ja investointien houkuttelua Ouluun. OuluHealth on jo kansainvälisen tason terveysteknologian ekosysteemi ja yrityskehitysympäristö, jonka kumppanuuksia ja palveluiden käyttäjäkuntaa aktivoidaan myös kansainvälisesti markkinoinnilla ja verkostoja rakentamalla. Fennovoiman Hanhikivi 1 -projekti on tuonut jo kymmenille oululaisille yrityksille uutta liiketoimintaa. Jatkossa projektin päätoteuttajien etabloitessa pohjoiseen markkinoidaan Oulua myös monipuolisena asuin- ja palvelukaupunkina.

Oulun kaupungin markkinointi organisoitiin uudelleen vuodenvaihteessa 2018 perustamalla ”Tapahtumat ja markkinointiyksikkö” BusinessOuluun. Yksikkö vastaa paikkojen väliseen kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osajista, matkailijoista ja asukkaista ja markkinoi Oulua kaikille edellä mainituille kohderyhmille. Yksikön tavoitteena on tehdä Oulua tunnetuksi alueen todellisiin vahvuuksiin pohjautuvaan vetovoimamarkkinointiin nojautuen. Oulua tuodaan esille houkuttelevana asuinpaikkana ja elävänä kaupunkina. Yhteistyö sidosryhmien kanssa on tiivistä. Alueellinen yhteismarkkinointiprojekti laajentaa toimintaa ja palvelee jatkossa yritysten ja korkeakoulujen/oppilaitosten lisäksi myös tapahtuma- ja kongressitoimijoita sekä Oulun lentoaseman lentoyhtiöitä. Medianäkyvyyttä tavoitellaan laaja-alaisesti Suomessa ja kansainvälisesti. Yksikkö luo ja kehittää työkaluja elinkeinoviestintään ja työllisyyspalvelujen viestintään.

Toimintaan haetaan vuosittain merkittävä määrä kaupungin ulkopuolista rahoitusta, myös suoraan EU:sta. Tavoitteena on suoran EU-rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta. Yritysten viennin edistämiseksi ja kumppanuuksien muodostamiseksi, esimerkiksi em. yhteisiin EU-hankkeisiin, kaupungin on oltava mukana myös muissa kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa.

Työllisyyden edistäminen

Työllisyystilanne on sekä valtakunnallisesti että Oulun taolusalueella edellisvuotta parempi. Talouskasvun positiivinen kehitys jatkuu vuoden 2019 puolella ja nostaa työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvua. Työllisyyskehityksen kohenemisesta huolimatta tarvitaan edelleen toimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi, pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi sekä työmarkkinoiden kohtaantoongelman helpottamiseksi.

Sote- ja maakuntauudistusten myötä työnhakijoiden oma aktiivisuus korostuu ja työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat. Oulun kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa, työllistämiseksi ja aktivoinnissa, vaikka työllistämisen painopisteet ovat muutoin siirtyneet yhä vahvemmin yrityksiin. Verkostoyhteistyön merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Työllisyyspalveluissa verkostoyhteistyötä tehdään työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi usealla eri tasolla. Työnantajayhteistyössä avaintoimijoita ovat yritykset, kolmannen sektorin toimijat ja Oulun kaupungin yksiköt ja palvelualueet. Muita työllisyyden edistämisen yhteistyökumppaneita ovat mm. ELY, TE-toimisto, Kela, oppilaitokset, ja hanketoimijat.

Työllisyyspalveluiden toimenpiteet vuonna 2019 keskittyvät erityisesti työnantajien palveluiden kohtaantoa tukevien ratkaisujen kehittämiseen, nuorten työllisyyden edistämiseen sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen. Keskeistä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa. Panostukset korkean nuorisotyöttömyyden ja rakennetyöttömyyden hoitamiseksi tukevat alueen tasapainoista talous- ja hyvinvointikehitystä.

Vuonna 2019 tavoitteena on kuntouttavan työtoiminnan laajentaminen ja kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja yhteistyön tehostaminen TEM konsernin toimijoiden ja Työllisyyspalvelujen välillä yhteisillä toimitiloilla ja tiedonvaihdoilla. Verkostossa tehtävää yhteistyötä tukee myös kaupunginjohtajan asettama moniammatillinen työllisyystyöryhmä, jonka tavoitteena on prosessien palvelumuotoilun avulla kohdentaa resursointia ja kehittää yhteistyössä palveluita ja toimintamalleja työllisyyden edistämiseksi ja kaupungin

työmarkkinatukiosuuden pienentämiseksi. Työryhmässä ovat mukana Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston, Kelan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Oulun kaupungin asiantuntijoita sekä päättäjiä. Työllisyyspalvelujen palvelumuotoilulla kehitetyn toimintamallin juurruttamiseen kohdistetaan 1 miljoona euroa, jonka tavoitteena on 2,9 miljoonan euron työmarkkinatukiosuuden pieneneminen vuodesta 2018 lähtien.

Tavoitteena on osallitua Pohjois-Pohjanmaan nuorten kasvupalvelupilotin valmisteluun ja Sitran/TEM:n ohjaamaan TyöllisyysSIBiin. Työllisyyspalveluiden tavoitteena on tehostaa kuntalaisien hyödyntämistä yritysten työllistämisen kiinnostuksen nostamiseksi ja kehittää yritystyöllistämiseen liittyviä palveluja. Tavoitteena on tukea kolmannen sektorin mahdollisuuksia kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintojen suunnittelussa ja käynnistämässä, jotta aktivointitoiminnan laadukas valmistelu mahdollistuu. Tavoitteena on myös toteuttaa kuntokartoitus pitkäaikaisyöttömille yhdessä TEM toimijoiden, Hyven ja Työllisyyspalveluiden kesken.

Työllisyyspalvelut -yksikkö tarjoaa työllisyyttä edistäviä palveluita sekä työnhakijoille että työnantajille. Työnhakija-palvelut sisältävät kolme lakisääteistä palvelua; TY-Pin, veloitetyöllistämisen ja kuntouttavan työtoiminnan.

Työllisyyspalveluiden palvelut työnhakijoille vuonna 2019

TYP on työllistymistä edistävä yhteispalvelu monialaista tukea tarvitseville työnhakija-asiakkaille. Toiminta toteutetaan yhteistyössä kunnan, Kelan ja TE-palvelujen kanssa. TYP tarjoaa monialaista palvelua asiakkaan kuntoutumisen, kouluttautumisen, työllistymisen tukemiseksi ja kuntoutustarpeen, työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi. Maakunta- ja soteuudistuksen voimaantulon siirtymisen vuoksi TYP-toiminta jatkuu nykyisen lain työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta mukaisesti vuoden 2019 loppuun.

Veloitetyöllistäminen on palvelu, jossa kaupungin velvollisuutena on tietyin ehdoin tarjota työtä yli 57-vuotiaille työttömille työnhakijoille, joiden työttömyyspäiväraha-aika on täyttynyt. Veloitetyössä Oulun kaupunki tarjoaa palkkatuetun työsuhteen kuuden kuukauden ajaksi kaupungin yksiköissä. Veloitetyösuhteen myötä työssäoloehto täyttyy uudelleen.

Kuntouttavalla työtoiminta on kunnan järjestämää toimintaa, jonka tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle, ja jossa ei synny virkasuhdetta eikä työsuhdetta henkilön ja toimintaa järjestävän tai toteuttavan tahon välille. Oulun kaupungissa kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan verkostomallin mukaisesti työllisyyspalveluiden ja hyvinvointipalveluiden yhteistyönä. Työllisyyspalveluilla on kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä koordinoiva rooli, joka pitää sisällään mm. sopimustyötoiminnan eri toimijoiden

kanssa, maksatukset, raportoinnin ja seurannan. Työllisyyspalveluiden osalta kuntouttava työtoiminta on pääsääntöisesti opintoihin ja työelämään suuntaavaa palvelu työnhakijoille. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan sekä yksilöllisenä, että ryhmämuotoisena työtoimintana Oulun kaupungin omissa yksiköissä, valtion yksiköissä sekä kolmannen sektorin toiminnan piirissä. Ryhmämuotoista kuntouttavaa työtoimintaa tuetaan aktivoitumisen sopimuksin. Vuonna 2018 toiminnassa oli yhteensä 27 kuntouttavan työtoiminnan ryhmää.

Vuonna 2019 tavoitteena on kuntouttavan työtoiminnan määrällinen ja laadullinen kehittäminen. Kehittämistoimet nivoutuvat aktivoitumisen kehittämiseen ja laajentamiseen alueen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä Honkapirtin ja Oulunsalon yhteisöaloilla tehtävään työhön. Kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen sisältyy myös opinnollistamisen hyödyntäminen ja jatkokehittäminen työnhakijoiden osaamisen tunnistamisen ja tunnistamisen välineenä. Työllisyyspalveluiden hankkeiden toteuttamiseen on perustettu kuntouttavan työtoiminnan tiimi, jonka tehtävänä on toteuttaa opintoihin ja työelämään poluttavaa kuntouttavan työtoiminnan palvelua työnhakijoille. Kuntouttavan työtoiminnan tiimi on määräaikainen kokeilu ajalle 1.10.2018-31.12.2019.

Työstartti on palveluohjausyksikkö, jossa tehdään palvelutarvearvio työnhakijoille, jotka eivät ole toimenpiteissä tai työllistymistä edistävissä palveluissa. Työstartin kohderyhmänä ovat yli 30-vuotiaat oululaiset työnhakija-asiakkaat, jotka ovat saaneet yli 300 päivää työmääränsä. Mikäli työstartin asiakkaan työllistyminen ei ole ensisijainen toimenpide, ohjataan asiakas tarpeen mukaiseen palveluun yhteistyössä palvelupaikkojen kanssa: hyvinvointikeskusten palvelut, TYP, työllisyyspalvelut, TE-palvelut, Kela ja muut työllistymistä edistävät palvelut. Mikäli työnhakija-asiakkaan palvelutarve kuntouttava työtoiminta, voidaan työtoiminta käynnistää työstartissa. Työstartin tavoitteena on kehittää toimintaa laadullisesti ja määrällisesti v. 2019.

Palkkatukityöllistäminen tarjoaa pidempään työttömänä olleille henkilöille mahdollisuuden kiinnittyä työelämään tai katkaista työttömyyttä. Henkilöt työllistyvät erilaisiin avustaviin tehtäviin kaupungin omiin liikelaitoksiin ja palvelualueille palkkatuen avulla. Palkkatukityöllistämistä jatketaan myös vuonna 2019.

Työhönvalmennus tarjoaa työnhakija-asiakkaille yksilöllistä henkilökohtaista neuvontaa ja valmennusta työssä, opiskelu- tai työkokeilupaikan löytymiseksi. Työhönvalmennuksessa tehdään laajaa yhteistyötä alueen työnantajien ja muiden työllisyystoimijoiden kanssa.

Nuorten työllisyyspalveluita tarjotaan osana Oulun Ohjaamon eli Byströmin nuorten palveluiden monialaista kokonaisuutta. Nuorille tarjottavia työllisyyspalveluita ovat palveluohjaus nuorten tilanteen ja tavoitteiden

selvittämiseksi, yksilöohjaus, koulutukseen ohjautumisen tukeminen, erilaiset lyhytvalmennukset osaamisen kehittämiseksi, työhönvalmennus ja yritys yhteistyö työllistymisen tukemiseksi ja kohtaannon parantamiseksi sekä kuntouttava työtoiminta. Työpörssi -palvelun kautta tuodaan näkyväksi työelämään tutustumisen mahdollisuuksia ja paikkoja Oulun kaupungilla. Nuorisotyöttömyyttä ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä jatketaan 15- ja 17-vuotiaille tarkoitettua kesätyöasetelien kautta tapahtuvaa työllistämisen tukemista. Kesätyöasetelin arvo korotetaan 320 Euroon. Myös 16-24-vuotiaiden nuorten kesätyöryhtäjäyttä tuetaan kesätyöasetelin suuruisella summalla sekä tarjoamalla yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa tukea ja neuvontaa ryhtäjäyden aloittamiseen ja yrityksen pyrittämiseen kesän ajan. Kaupungin palveluyksiköissä ja liikelaitoksissa tarjotaan lisäksi noin 900:lle 18 vuotta täytäneelle opiskelijalle kuukauden kesätyöharjoittelujakso. Arpeetti-toimintaa jatketaan vuonna 2019. Arpeetti -työpaikat kohdennetaan pääasiassa kunnan työmarkkinatuen maksuosuudella ja toimeentulotukiasiakkuudessa oleville sekä pelkän toimeentulotuen varassa elävien opintojaan loppuunsaattaville opiskelijoille, jotka eivät ole oikeutettuja opintoetuuksiin eivätkä sosiaaliseen luototukseen.

Työllisyyspalveluiden palvelut työnantajille vuonna 2019

Yritys yhteistyö pitää sisällään työnantajien neuvontaa ja asiantuntijapalveluita työllistämiseen liittyen. Yritysten rekrytointia helpotetaan kartoittamalla sopivia työntekijäehdokkaita työllisyyspalveluiden työnhakija-asiakkaisista, selvittämällä mahdollisuudet rekrytoinnin taloudellisiin tukien sekä auttamalla tukien hakemisessa.

Kolmannen sektorin työllistämistä tuetaan yhdistyksille ja yhteisöille suunnatuilla kuntalisillä. Järjestöjen ja yhdistysten kanssa jatketaan edellisuusvuosien tapaan monimuotoista aktivoitumisen kumppanuusyhteistyötä, jonka avulla mahdollistetaan laaja kirjo kuntouttavan työtoiminnan ryhmämuotoisia palveluja asiakkaille.

Työllisyyspalveluiden strategiset kehittämishankkeet vuonna 2019

Työllisyyspalvelut toteuttavat omana työnä ja ulkopuolisen rahoituksen avulla viittä työllisyttä edistävää hanketta.

Ohjaamo -hankkeessa (ESR) kehittämisen painopisteinä ovat nuorille suunnattujen monialaisten palveluiden tavoitettavuuden parantaminen viestintää ja digitaalisia työvälineitä ja palveluita kehittämällä. Tavoitteena on myös Ohjaamon toimintamallin vakiinnuttaminen ja selkiinnyttäminen maakunta- ja kasvupalvelu-uudistuksessa, nuorten tukeminen ja valmentaminen koulutukseen ja työelämään palvelurakenteiden ja koulutusketän muutoksissa sekä digitalisaation haasteissa. Hanke päättyy vuoden 31.12.2020.

Kohtaantoa valmennuksella -hankkeella (ESR) edistetään työn ja työvoiman kohtaantoa, kehitetään kunnallisia työllisyyspalveluita vastaamaan maakunta-, sote- ja koulutusudistuksia sekä vastataan työelämän digitalisaation mukanaan tuomiin haasteisiin. Hankkeessa annetaan työnhakija-asiakkaille yksilöllistä työhönvalmennusta, hankitaan erilaisia valmennuksia työnhakijoille sekä kehitetään uudenlaisia toimintamalleja ja palveluja yritys- ja työnantajayhteistyön toteuttamiseksi. Hanke päättyi 31.12.2020.

Digital Media Runway (DRM) -hankkeessa (ESR) kehitetään työhönvalmennusta oppilaitosten rajapinnassa yrityksen perustamista suunnitelleille työnhakijoille, joiden yritysidea ei ole kantanut yrityksen perustamista suunnitelleen henkilön tai ryhmän työllistymiseen saakka. Hanke päättyi 31.12.2019.

Duunipolku -hankkeessa (6Aika) valmennetaan työnhakijaa yrityksessä. Hanke päättyi 31.10.2019.

Digipore -hankkeessa (6Aika) keskitytään ICT-alan työn ja työvoiman kohtaamisen edistämiseen. Hanke päättyi 31.12.2019.

Työllä hyvinvointia -kehittämissalkku on kokonaisuus joka on osa kaupungin muita kehittämissalkkuja. Työllä hyvinvointia -kehittämissalkun ja yhteistyötoimijoiden työllisyysprojektien koordinointi ovat osa työllisyyspalveluiden toimintaa. Näillä projekteilla painotetaan kaupungin elinvoimaisuuden ja sosiaalisen tasapainon ylläpitämistä. Oulun kaupunki tukee määrärahasidonnaisesti Oulun kaupungin strategiaa tukevia ja työllisyysvaikutuksiltaan vaikuttavia muiden toimijoiden yhteistyö- ja rahoitusprojekteja, joita on rahoitettu esim. Euroopan sosiaalirahaston tuella (ESR) tai työllisyyspoliittisella avustuksella.

Toimintasuunnitelma 2020 – 2021

Vuosina 2020–2021 toteutetaan kaupunkistrategian mukaisia toimenpiteitä elinkeinojen, työllisyyden, tapahtumien ja markkinoinnin näkökulmasta. Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmissa määritellään tarkemmin vuosien 2020 – 2021 tavoitteet ja toimenpiteet. Painopisteet valitaan vuosittain. Valintaan vaikuttavat olennaisesti toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Maakuntaudistuksen vaikutukset arvioidaan sisältölakien valmistamisen jälkeen.

Toimintaympäristöanalyysi

Vuosi 2017 oli hyvän kasvun vuosi, ja useat yritykset eri toimialoilla lisäävät edelleen henkilöstöään. Silti uusien teknologioiden ja työkalujen osaajista on alueella vajetta, mikä tuo haasteita yritysten kasvulle. Haasteita on edelleen kaupan ja vähittäiskaupan parissa, ja tilanteen odotetaan kehittyvän parempaan suuntaan myös näillä toimialoilla. Majoitus- ja ravitsemustoimiala on päässyt kasvuralle, ja hotelliöppymisten määrä kasvaa. Erityisen hyvää

toiminnan kasvua on tapahtunut Ouluun vuosina 2013 – 2015 saapuneissa korkean teknologian yrityksissä. Valtaosa yrityksistä on monipuolisesti osana seudun yritys- ja tutkimusyhteisöä. Rakentamisen lisäksi hyvään kasvuvahtiin on päästy myös teollisuudessa ja liike-elämän ja kotitalouksien palvelusektoreilla.

Työttömyys on edelleen suuri ongelma ja sen saaminen alle 10 %:n tulee olla koko alueen kaikkien toimijoiden yhteinen tavoite. Hyvästä taloustilanteesta ja työllisyyden kohentumisesta riippumatta nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys ovat alueella edelleen merkittäviä haasteita. Nuorisotyöttömyyteen vaikuttaa osaltaan nuorten muuttoliike Oulun alueelle. Pitkäaikaistyöttömyys puolestaan laskee muuta työttömyyttä hitaammin ja vaatii erityisiä toimenpiteitä ja panostusta. Työllisyyden parantumiseen vaikuttaa eniten yritysten kasvu ja vientitoiminnan onnistuminen. Tällä hetkellä kasvun ja viennin suurimmat ongelmat ovat riskirahoitus ja kasvurahoitus. Yritysrahoituksen monipuolistaminen ja kasvattaminen on alueen kasvun kannalta tärkeää.

Tavoitteena on edelleen monipuolistaa Oulun alueen elinkeinorakennetta ja hyödyntää muun muassa pohjoisen Skandinavian mahdollisuuksia. Viennin edistämistoimenpiteisiin panostetaan esimerkiksi Finnish Business Hub –konseptilla, lentoyhteydellä Tukholmaan sekä kansainvälisellä markkinoinnilla. Tavoitteisiin pyritään tarjoamalla yrityksille niiden tarpeiden mukaisia palveluja yhdessä kumppaneiden ja verkostojen kanssa sekä yleisesti kannustamalla ja rohkaisemalla yrityksiä vientiliiketoimintaan.

Erillisen tapahtuma- ja markkinointitiimin perustaminen sekä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 –hanke mahdollistavat uusien vetovoimaisten tapahtumien ja kohteiden kehittämisen. Tätä palvelee myös torialueelle alkanut hotellirakentaminen. Lisäksi Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueiden kehittäminen ja uudisrakentaminen luovat uusia vetovoimaisia innovaatio-, oppimis- ja yrittäjyyssympäristöjä Oulun alueelle.

Vuodesta 2019 voi sanoa, että kasvu jatkuu ja uskomme että monipuolistunut elinkeinoelämän rakenne mahdollistaa keskimääräistä isomman kasvun kuin Suomen BKT:n kasvu. Ero on jopa parin prosentin luokkaa. Oulun kaupungin elinvoimaan liittyviä palveluja tulisi jatkossa edelleen kehittää ja yhtenäistää vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Uusi kaupunkistrategian ja uudistettava liikelaitoksen toimenpideohjelma tuovat muutoksia toimintaan. Maakuntaudistus muuttaa kaupungin ja siten myös elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimintaa.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.2.

Johtokunta määrittää vuoden 2019 muut tavoitteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä joulukuussa 2018.

Palveluiden järjestäminen

Business Oulu -liikelaitoksen palvelut koostuvat elinkeinopalveluista, työllisyyspalveluista ja tapahtumiin ja markkinointiin liittyvistä palveluista.

Kehittäminen

Business Oulu -liikelaitoksen hankkeet kohdistuvat asiakkaille tarjottavien palvelujen tuottamiseen. Hankkeet toteuttavat Business Oulu -liikelaitoksen tavoitteita.

Talous

Business Oulu -liikelaitokseen siirtyy vuoden 2019 alussa Oulun seudun markkinoinnin budjetti 800 000 euroa sekä Valoa festivaalin budjetti 100 000 euroa.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 +muutokset	ENNUSTE 2018 (huhtikuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	31	4	4	4	4	4
Investoinnit				300		
Kannattavuus						
Liikelyijäämä (1 000 €)	0	0	0	0	0	0
Sij.pääoman tuotto, %	-0,3	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	0	0	0	0	0	0

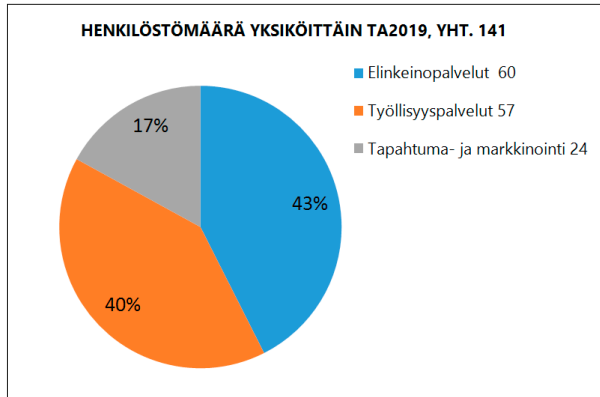
Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 +muutokset	ENNUSTE 2018 (huhtikuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, BO yht.	4 167	8 259	8 259	8 659	8 659	8 659
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	3 544	4 900	4 000	4 900	4 900	4 900
Työmarkkinatukimenot	24 238	23 100	23 100	23 100	23 100	23 100
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämisenot	3 506	4 304	3 544	4 208	4 208	4 208
Työllisyyspalvelujen avustusmenot (yritykset)	1 094	1 445	1 395	1 650	1 650	1 650
Työllisyyspalvelut avustusmenot (yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	2 137	2 945	2 505	3 325	3 325	3 325

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa ei ole muutoksia tulevina vuosina. Suunnitelma perustuu toiminnan toteuttamiseen.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	65	74	83	11,7 %	83	82
Tilapäiset	95	47	58	22,3 %	58	58
Yhteensä	160	122	141	15,9 %	141	140
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	47	74	81	10,0 %	81	81
Tilapäiset	86	51	40	-21,2 %	40	40
Yhteensä	133	124	121	-2,8 %	121	121
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-5 153	-6 876	-7 627	10,9 %	-7 662	-7 663
Palkkaperusteinen eläkemaksu		-1 099	-1 218	10,8 %	-1 184	-1 183
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu		-46	-47	2,5 %	-47	-47
Varhe-eläkemaksu		-6	-12	98,5 %	-12	-12
Muut eläkekulut	-926	-43	0	-100,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-249	-274	-302	10,2 %	-300	-300
Yhteensä	-6 328	-8 344	-9 206	10,3 %	-9 206	-9 206

Investoinnit

Hankkeessa perustetaan konkreettinen kohtaamispaikka - cOulu Studio - yrityksille, ihmisille, oppilaitoksille ja tutkimuslaitoksille. cOulu Studiossa on kolme kokonaisuutta: 1) showroom ja kohtaamispaikka- alueen yritysten tuotteet, tekeminen ja vaadittavat taidot -mitä opiskelu on tänä päivänä- huippuluokan tutkimus 2) Näytön paikka- lyhyet pilotit yrityksille tai oman idean kehittely-koodaa, innovoi tai toteuta fab labilla- Näytä osaamisesi ja työllisty! 3) Opi lisää- mahdollisuus kohentaa moderneja taitoja - löytää oikea paikka oppia lisää (hyödynnetään alueen olemassaolevaa koulutustarjontaa)

Käyttöomaisuus: ICT-investoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	300			300		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

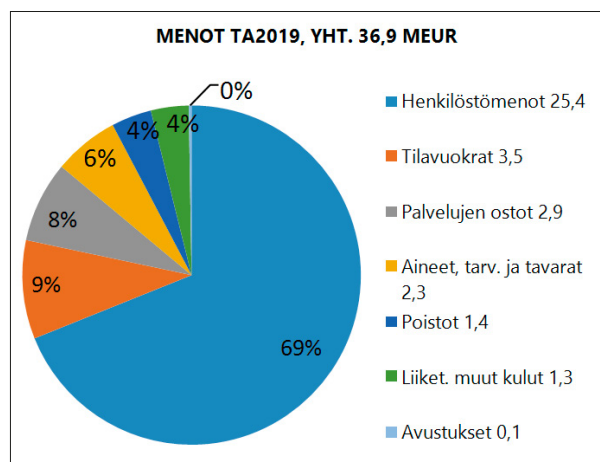
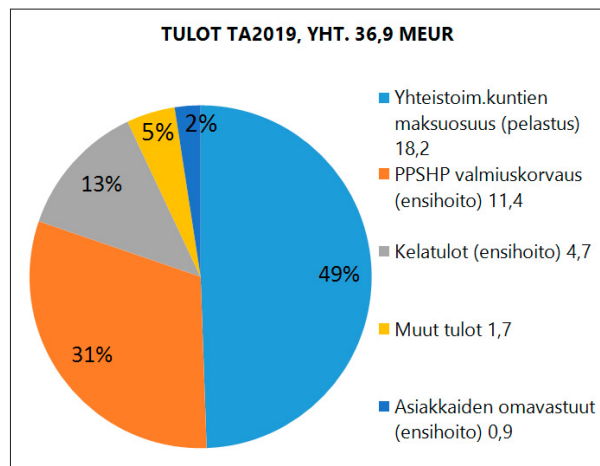
Merkittävimmät riskit

Ulkopuolisen rahoituksen saaminen voi muodostua haastavaksi. Osaajapula voi muodostua yritysten kasvun esteeksi. Ostopalveluihin liittyy normaalit sopimusriskit, samoin avainhenkilöriskit ovat normaaleja toimintaan liittyviä riskejä. Työllisyyden kehittymiseen liittyy riskejä, joiden toteutuminen vaikuttaa suoraan kaupungin talouteen. Työttömyyden kasvu lisää kaupungin menoja monella eri sektorilla.

10.6 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulu-Koillismaan pelastustoiminnan palveluihin kuuluvat kiireellisiin hätätilanteisiin liittyvä pelastustoiminta sekä näiden tukitehtävät. Laitoksen riskienhallinnan palvelut muodostuvat pääasiassa rakenteelliseen paloturvallisuuteen ja väestönsuojeluun sekä palotekniikkaan liittyvistä ohjauksesta ja neuvonnasta, palo- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnasta sekä omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilannevalmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä. Edellä mainitut lakisäätteiset palvelut tuotetaan 12 kunnan muodostamalla toimialueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita sekä niitä tukevaa ensivastetoimintaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin (PPSHP) kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti koko laitoksen toimialueella ja Vaalan kunnassa. Vaala on 1.1.2017 alkaen kuulunut Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja siirtyy myös pelastustoimen osalta Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen palvelutuotantoalueeseen 1.1.2020.

Toimintasuunnitelma

Pelastuslaitoksen lakisäätteiset sekä muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Palvelutasopäätökseen, joka on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolojen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi, sisältyy nykytilan kuvaus, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvaikutuksineen sekä kehittämissuunnitelma. Valvontasuunnitelma taas sisältää mm. päätökset palotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä ja toteuttamistavoista.

Ensihoitopalvelut toteutetaan pelastuslaitoksen ja PPSHP:n välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Yhteistoimintasopimuksen perustana on PPSHP:n valtuuston hyväksymä Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös.

Väestön ikääntyminen, väestömäärän kehitys, riskien keskittyminen sekä erilaiset ilmaston ja yhteiskuntaan liittyvät ilmiöt vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen. Pelastuslaitos varautuu mm. sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri-ilmiöihin (mm. myrskyt, tulvat) ja toimintavalmiuden kehittämiseen huomioiden aiempaa tarkemmin myös ns. uudet uhat (väkijoukkoon kohdistettavat yksittäiset väkivallanteet ja terrorismi). Varautuminen käsittää tavanomaisten päivittäisonnettomuuksien hallinnan lisäksi suunnittelun, koulutuksen, johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn parantamisen erityis- ja häiriötilanteissa sekä kuntien kriisijohtamisen tukemisen. Kehittämisen painopisteitä on myös mm. tieto-, tila- ja avain- turvallisuudessa.

Vuoden 2019 alusta pelastustoimelta poistuu nuohouspalveluiden järjestämisvastuu. Muutos ei ole Oulu-Koillismaan osalta merkittävä, koska pelastuslaitos luopui piirin nuohousjärjestelmästä jo 1.1.2018. Pelastuslaitoksen on kuitenkin myös jatkossa arvioitava nuohouspalveluiden saatavuutta ja valvottava nuohouksen toteutumista.

Oulun keskuspalooaseman korvaavien Linnanmaan ja Rakasilan paloasemien suunnittelu- ja rakentamisvaiheet jatkuvat hankesuunnitelman mukaisesti (hankesuunnitelma kaupunginhallituksessa kesäkuun 2018 aikana). Taitvalkosken kunnan keskustan alueelle sijoittuvan, uuden paloaseman rakennushanke on tarkoitus käynnistää vuoden 2019 aikana.

Ikääntyvien työntekijöiden lukumäärän kasvaessa on heidän toiminta- ja työkyvystään huolehdittava, sillä laitoksella ei juuri ole mahdollisuutta vaihtoehtoisille urapoluille ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille. Vuosina 2019–2020 jatketaan toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan myös jatkossa. Työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatketaan

työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Pelastustoiminnan vuorotyötä tekevän henkilöstön paikallisen sopimuksen ja poikkeusluvan mukaisen työajan ja palkkauksen vaikutuksia seurataan. Paloajämille altistumista vähentävän Puhdas paloasema -toimintamallin jalkauttamista jatketaan.

Toimintaympäristöanalyysi

Pelastustoimialueen väestömäärä jatkaa kasvuaan, joskin kasvun taantuminen näkyy yhä selvemmin. Vuosikymmen vaihteen yli 3 000 asukkaana vuosittainen kasvu on laskenut n. 1 500 asukkaaseen/vuosi, josta osa muodostuu maahanmuuttajista. Maahanmuuttajille suunnattu turvallisuusopetus sekä globaalin pakolaisongelman mukana leviäviin ääri-ilmiöihin varautuminen ovat osa pelastustoimen tehtäviä, samalla kun on huolehdittava mm. turvallisuus-koulutuksesta, jolla tuetaan mm. ikääntyvän väestön asumisturvallisuuden ylläpitoa.

Pelastustoimessa on meneillään useita valtakunnallisia ICT-hankkeita (Erica, Kejo, Tuve ja valvontasovellus). Pelastuslaitos varautuu pelastustoimen sekä ensihoidon nykyisten ohjelmistojen ja laitteiden korvaavien sekä uusittavien järjestelmien käyttöönottoon. Uusilla/uusittavilla järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat. Uudet tietojärjestelmät edellyttävät henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvallisuuden, nostaen samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Pelastuslaitoksella on vaikeuksia saavuttaa joitain riskialueita sisäministeriön ohjeistamassa ajassa (kts. mm. aluehallintoviraston Peruspalvelujen arviointi –raportti). Suurimmat ongelmat kohdistuvat Oulun keskustan pohjoispuolisten kaupunginosien 1- ja 2-luokan, Kaukovainion sekä Rukan ja Limingan 2-luokan riskialueiden saavuttamiseen. Oulun alueen ongelmat johtuvat pelastustoimen paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka tulisi nopeasti korjata kahdella uudella paloasemalla (Raksila ja Linna-
maa).

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle jatkuu samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä nousee. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat samalla kun pelastustoimintaan kykenevän väestön osuus vähenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, uutta ajattelua ja toimintojen kehittämistä.

Pelastustoimi siirtyy vuoden 2020 alusta 18 maakunnan hoidettavaksi osana sote- ja maakuntauudistusta. Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset yhdistyvät Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alaisuudessa toimivaksi pelastuslaitokseksi.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Pelastuslaitoksen valvontatyö edistää yritystoiminnan jatkuvuutta vähentämällä mm. vahinko-, keskeytys- ja henkilöriskejä sekä onnettomuuksista aiheutuvia häiriöitä.	Määrävälein tehtävä valvonta toteutuu 100 %:sti.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.	Pelastuslaitos neuvoo osaltaan turvallisen yleisötapahtuman järjestämisessä ja valvoo palo- ja henkilöturvallisuuden toteutumista kokoontumistiloissa ja yleisötapahtumissa yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa.	Pelastussuunnitelmavelvollisista yleisötapahtumista saadaan ilmoitus pelastuslaitokselle 90 %:sti. Tapahtumien pelastussuunnitelmat laaditaan vähintään 80 %:sti.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Pelastuslaitos edistää toiminnallaan turvallisen elinympäristön toteutumista.	Vähintään 10 % alueen väestöstä saa pelastuslaitoksen tarjoamaa turvallisuuskoulutusta. Pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut ovat tehokkaat ja tavoittavat onnettomuustilanteen vaaditussa ajassa (riskialueiden tavoittamisen tot.%).

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Hyvällä talouden seurannalla ja toimintoja sopeuttamalla/ tehostamalla tuotamme palvelutaso-päätöksen palvelut ja samalla pysymme pelastustoimen osalta valtakunnallisesti kolmen edullisimman pelastuslaitoksen joukossa.	Palvelutasopäätöksen tavoitteet toteutuvat. Pelastustoimen kuntien maksuosuus €/as alle valtakunnan keskiarvon

Palveluiden järjestäminen

Pelastustoimen tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2017–2020 sekä vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ensihoidon tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaa kehitetään pelastuslaitoksen ja PPSHP:n tekemän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Kehittäminen

Talousarviovuoden keskeisiin hankkeisiin kuuluvat paloasemaverkoston uusiminen Oulun alueella (keskuspaloaseman korvaavat kaksi uutta paloasemaa), sekä Taivalkosken paloaseman uudisrakennushanke. Vuoden 2019 aikana on valmisteltava myös Vaalan kunnan pelastustoimen siirtyminen Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle.

Vuoden 2019 aikana jatketaan ensihoidon fyysisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän pilotointia, tavoitteena saada arviointijärjestelmä valmiiksi v. 2019 loppuun mennessä. Odotettavissa olevien uusien ensihoidon täydennyskoulutuksien vuoksi tulosalueen opetus- ja kulttuuripalveluiden toimintamenot kasvavat.

Talous

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos on monikunnallinen, alueellinen liikelaitos, joka on aloittanut toimintansa 1.1.2004. Laitos on sopeuttanut toimintaansa ja palveluverkkoaan alueellistamisesta lähtien, josta osoitukseksi se on ollut mm. valtakunnallisissa vertailuissa vähintään kolmen edullisimman pelastuslaitoksen joukossa yhteistoimintakuntien maksuosuuksilla mitattuna (€/as). Pelastusliikelaitos on pysynyt talousarviossaan yhtä vuotta lukuun ottamatta. Vuoden 2006 kuivan kesän johdosta alueella oli runsaasti pitkäkestoisiaakin maastopaloja,

joiden sammuttaminen aiheutti n. 0,5 M€:n budjetoimat kustannukset, joista huolimatta pelastuslaitos teki ko. vuonna vain n. 42 t€:n alijäämäisen tuloksen. Muun muassa säätiloilla voi olla ennakoimattoman suuriakin vaikutuksia pelastusliikelaitoksen tulokseen. Vuosille 2015–2017 sisäministeriö asetti pelastustoimelle valtakunnalliset säästötavoitteet, joista 337 t€ kohdistui Oulu-Koillismaan pelastuslaitokseen ja joka saavutettiin (kuntien maksuosuudet €/as pysyivät vuoden 2014 tasolla).

Pelastuslaitoksen talousarviovuoden 2019 tulot arvioidaan n. 36,9 M€:ksi, josta liikevaihdon osuus 36,2 M€. Liikevaihto kasvaa ensihoidon palvelualueella, jossa kasvavat tehtävämäärät aiheuttavat niin tulojen kuin menojenkin kasvua. Pelastuksen tulosalueen liikevaihto 18,8 M€ sisältää yhteistoimintakuntien maksuosuuksia noin 18 M€ (62,43 €/as). Ensihoidon tulosalueen 17,4 M€:n liikevaihdosta PPSHP:n valmiuskorvaus on noin 11 M€ (65 %) ja loput tuloista (6,1 M€) muodostuu Kelakorvauksista, laitosten ja vakuutuslaskutuksista sekä asiakkaiden omavastuista. Liiketoiminnan muita tuloja (avustukset ja käyttöomaisuuden myyntitulot) arvioidaan kertyvän pelastuslaitokselle noin 0,7 M€.

Talousarviovuoden menoiksi arvioidaan 36,9 M€:n. Menot jakautuvat pelastustoimen menoihin 19,4 M€ ja ensihoidon menoihin 17,5 M€. Laitoksen suurin menoerä on henkilöstökulut yht. 25,4 M€ (pelastus 12,4 M€ ja ensihoidon toiminnot 13 M€). Toiseksi suurin menoerä ovat liiketoiminnan muut kulut yht. 4,9 M€. Muihin kuluihin sisältyy kiinteistövuokria n. 3,5 M€ sekä koneiden ja laitteiden leasingvuokria n. 0,7 M€.

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	33 418	34 603	35 189	36 203	38 296	40 826
Investoinnit (netto)	0	0	0	0		0
Kannattavuus						
Liikelyljäämä (1 000 €)	1 325	-3	1 506	-1	-1	-1

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018 (huhtikuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Alueen väestömäärä	288 556	288 711	289 856	291 106	295 100	296 100
Pelastustoimen hälytykset	4 303	4 150	4 550	4 250	4 200	4 150
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset	1 221	1 350	1 350	1 340	1 340	1 340
Turvallisuusviestintätilaisuudet, joissa tavoitettu henkilöä	533	540	540	540	550	550
Pelastustoimen maksuosuus €/as	40 334	37 000	37 000	37 000	38 000	38 500
Ensihoidon tehtävät	62,16	62,53	62,53	62,43	65,54	68,46
	47 785	47 900	50 130	52 592	55 176	57 889

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Pelastuslaitos osallistuu laajasti pelastustoimen valtakunnalliseen uudistamishankkeeseen sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntauudistuksen valmisteluun yhdessä Jokilaaksojen pelastuslaitoksen kanssa. Vuoden 2019 valmistelutyöhön tarvitaan päätoimisia valmisteluresursseja n. 3-4 htv, jonka lisäksi n. 50 henkilöä tekee valmistelutyötä oto-tehtävinä.

Pelastuslaitoksen henkilöstön koulutussuunnitelma vuodelle 2019 valmistuu vuoden 2018 aikana noudattaen aiempien vuosien linjauksia. Sivutoimisen henkilöstön koulutus toteutetaan laitoksen omana toimintana ostopalvelun sijaan.

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	384	399	399	0,0 %	399	399
Tilapäiset	47	76	78	3,1 %	81	81
TMP+VPK	349	349	340	-2,6 %	355	355
Yhteensä	780	824	817	-0,8 %	835	835
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	338	349	350	0,3 %	352	352
Tilapäiset	44	64	65	1,6 %	68	68
TMP+VPK	50	65	50	-23,1 %	54	54
Yhteensä	432	478	465	-2,7 %	474	474
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-18 499	-19 426	-20 688	6,5 %	-21 161	-21 992
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-3 125	-1 943	-3 444	77,2 %	-3 450	-3 579
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	0	0	0	0,0 %	0	0
Varhe-eläkemaksu	-68	-1 380	-65	-95,3 %	-105	-105
Muut eläkekulut	-94	-94	-119	26,5 %	-133	-133
Muut henkilösivukulut	-913	-883	-1 120	26,9 %	-1 172	-1 207
Yhteensä	-22 698	-23 726	-25 436	7,2 %	-26 022	-27 016

Investoinnit

Pelastusliikelaitoksen investoinnit on vuodesta 2017 rahoitettu leasing-rahoituksella, lukuun ottamatta öljyntorjunnan investointeja, joihin saadaan n. 100 % avustus Öljynsuojarahastolta.

Irtain käyttöomaisuus: pelastustoimen kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			360	250	350	280
Rahoitusosuudet			360	250	240	233
Luovutustulot			10	140	145	5

Irtain käyttöomaisuus: ensihoidon kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot			0	0	0	0
Rahoitusosuudet			0	0	0	0
Luovutustulot			0	25	30	30

Leasing-hankinnat pelastustoimi

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kokonaismeno **)	896	1 166	1 245	1 292	1 119
Vaikutus käyttötalouslouteen ***)	5	126	435	973	1 697

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Leasing-hankinnat ensihoito

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kokonaismeno **)	722	124	868	1 021	1 051
Vaikutus käyttötalouslouteen ***)	47	249	541	1 059	1 795

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Merkittävimmät riskit

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen merkittävimmät riskit on esitetty riskienhallintasuunnitelmassa 2017–2019, joka päivitetään vuoden 2019 aikana suunnitelmaksi vuosille 2020–2022.

Merkittävämpänä strategisena riskinä nähdään pelastustoimen uudelleen organisointi maakuntahallinnon alaisuuteen 2020 alkaen. Valmistelun resursoinnista on tehty alustava suunnitelma. Resursointiin liittyy riski valmisteluresurssien riittävydestä ja vaikutuksista hankkeen aikatauluun sekä pelastuslaitoksen perustoimintojen turvaamiseen vuonna 2019. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun aikataulu on siirtynyt toistuvasti eteenpäin, talousarviota laadittaessa aloitusajankohta on 1.1.2020. Pelastuslaitoksen useat avainhenkilöt ovat keskittyneet uudistuksen valmisteluun ja samalla on pidättäytytty muista Oulun kaupungin uudistushankkeista. Tästä aiheutuu hankaluuksia maakuntauudistuksen pitkittyessä.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät koskevat viesti- ja tietojärjestelmien toimivuutta. Vahinkoriskeinä taas nähdään erilaiset väkivaltilanteet, kiinteistöjen tilaturvallisuus sekä kaluston ja viestijärjestelmien käytettävyys ja toimivuus.

OULUN KAUPUNKI

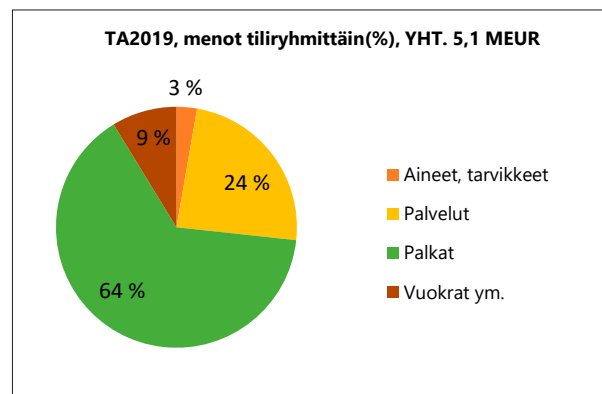
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIKEVAIHTO	33 418	34 603	35 189	36 203	38 296	40 826
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	535	270	325	676	688	536
Tuet ja avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-2 107	-2 102	-2 284	-2 297	-2 416	-2 432
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 388	-2 569	-2 505	-2 823	-2 961	-2 988
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-18 499	-19 759	-19 426	-20 688	-21 161	-21 992
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-3 287	-3 467	-3 417	-3 628	-3 688	-3 817
Muut henkilöstösivukulut	-913	-1 047	-883	-1 120	-1 172	-1 207
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 742	-1 505	-1 654	-1 421	-1 318	-1 210
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 691	-4 427	-3 839	-4 902	-6 268	-7 717
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 325	-3	1 506	-1	-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	3	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	2	0	1	1	1	1
Kaupungille maksetut korkokulut	-13	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIA	1 314	0	1 507	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 314	0	1 507	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 314	0	1 507	0	0	0

10.7 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määrätystä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Yli-lin suuralueen tarvitsemat eläinlääkintähuoltopalvelut ostetaan erilliseen sopimukseen perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut -yksiköltä. Päätöksentekoaikana toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut -palvelualueetta.

Talousarvio 2019, määrärahojen varaukset menolajeittain (%)

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2019

Ympäristötoimi osallistuu aktiivisesti aluehallintouudistuksen valmisteluun.

Ympäristötoimen viranomaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen turvataan tehtävien priorisoinnilla ja riittävällä henkilöstömäärällä. Keskeistä on tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle.

Ympäristönsuojeluyksikössä toiminnassa keskeistä on viranomaistehtävien joustava ja tehokas hoitaminen. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään lupakäsittelyyn ja ympäristönsuojelulain mukanaan tuomiin muutoksiin. Valvonnassa painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevilla ongelmakohteissa. Ilmanlaadun seuranta jatketaan toimintakauden 2017–2021 kattavan sopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojeluyksikkö vastaa kaupungin ympäristöohjelman

ja ilmastositoumusten seurannasta sekä toimenpiteiden toteutumisen edistämisestä. Kaupunkiorganisaation toimenpiteet ympäristöohjelman ja ilmastostrategian toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristötilinpäätökseen.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Elintarvikevalvonnan painopisteisiin kuuluu elintarvikepetoksiin liittyvän valvonnan ja torjunnan kehittäminen. Sisäilman terveyshaitan arviointi tehdään 2016 voimaan tulleen asumisterveysasetuksen mukaisesti kokonaisarviointia korostaen. Ympäristöterveydenhuolto on mukana valvontaan kuuluvien kohteiden, kuten koulujen ja päiväkotien sisäilman terveyshaittaa arvioivissa työryhmissä. Terveyshaittojen ennaltaehkäisemiseksi keskeistä on myös ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arvioinnin saaminen osaksi suunnittelua ja päätöksentekoa. Tämän vuoksi lausuntojen antaminen kuuluu ympäristöterveydenhuollon toiminnan painopisteisiin. Tupakkalain mukaisen valvonnan tavoitteena on tupakoinnin ja tupakan myynnin väheneminen.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta tuotanto- että lemmikkieläinten kiireinen eläinlääkintäapu ja peruseläinlääkintähuolto tuotetaan laadukkaasti. Toimintaa jatketaan johtokunnan hyväksymän lakisääteisen eläinlääkintähuoltosuunnitelman mukaisesti.

Toimintasuunnitelma 2020–2021

Aluehallintouudistuksen aiheuttamat muutokset huomioidaan toiminnassa.

Ympäristönsuojelussa painopiste säilyy lakisääteisissä tehtävissä. Lupien joustavaan valmisteluun ja valvontatehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa.

Mikäli aluehallintouudistus ei toteudu 1.1.2020, ympäristöterveydenhuollossa toimintaa jatketaan valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille. Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevostilojen määrän kasvu. Yksityisten eläinlääkäriklonikoiden määrä tulee alueella kasvamaan. Lisääntynyt palvelutarjonta toimialueella huomioidaan palvelujen määrän ja laajuuden suunnittelussa.

Toimintaympäristöanalyysi

Aluehallintouudistus vaikuttaa ympäristötoimelta edellytettävien palvelujen tuottamiseen.

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen jatkossa. Tästä johtuen tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisääteisten tehtävien hoitaminen siten, etteivät asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Samoin eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä teollistuneita, palvelujen tuottamiseen keskittyneitä että maatalousvaltaisia alueita. Elinkeinorakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita. Elinkeinoelämän taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten toimintaan, mikä osaltaan lisää lupa- ja valvontatoimien tarvetta.

EU:n tuomat lainsäädäntövaatteet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittari / Tavoitetaso 2019
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut	Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Ympäristötietoiset päättäjät, asukkaat, yritykset ja työntekijät	Kaupungin ympäristöasioiden raportointi ja seurannan kehittäminen Ympäristötilinpäätös toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittari / Tavoitetaso 2019
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi	Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa

Palveluiden järjestäminen

Ympäristötoimen palveluverkkoon tai palveluverkon toimintaan ei ole suunnitteilla muutoksia. Viranomaistoiminnot sijaitsevat Ympäristötalossa ja eläinlääkintähuolto Oulussa Poratiellä sekä Muhoksella.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	4 456	5 033	4 468	5 095	5 123	5 123
Investoinnit	0	0	0	0	0	0
Kannattavuus						
Liikelyljäämä (1 000 €)	0	0	0	0	0	0
Sij.pääoman tuotto, %	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	0	0	0	0	0	0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2017	TA2018 + muutokset	ENNUSTE 2018 (elokuu)	TA2019	TS2020	TS2021
Bruttomenot	4485	5033	4516	5095	5123	5123
Asiakastulot	1301	1148	1226	1210	1238	1238
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3154	3885	3290	3885	3885	3885
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	18,11	20,59	20,59	20,84	20,95	20,95
Nettomenot/as	12,74	15,89	13,46	15,89	15,89	15,89

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2017	Ennuste 2018	TA2019	Muutos -% (2018-2019)	TS2020	TS2021
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ (sijaintipaikan mukaan)						
Vakinaiset	43	47	51	8,1 %	51	51
Tilapäiset	13	8	7	-12,1 %	7	7
Yhteensä	56	55	58	5,3 %	58	58
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	32	46	50	9,6 %	50	50
Tilapäiset	13	11	8	-28,7 %	8	8
Yhteensä	45	56	58	2,3 %	58	58
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-2 252	-2 380	-2 603	9,4 %	-2 652	-2 647
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-488	-477	-531	11,2 %	-527	-526
Eläkemenoperusteinen eläkemaksu	-16	-17	-24	37,8 %	-24	-24
Varhe-eläkemaksu	0	0	0	0,0 %	0	0
Muut eläkekulut	3	-4	0	-100,0 %	0	0
Muut henkilösivukulut	-132	-111	-132	18,8 %	-133	-133
Yhteensä	-2 885	-2 990	-3 289	10,0 %	-3 336	-3 330

Vakinaisen henkilökunnan määrä tulee nousemaan vuoden 2018 aikana seitsemällä henkilöllä. Kyseessä on eläinlääkintähuollon praktikkoeläinlääkäreiden ja vastaanottoavustajien vakinaistamiset. Tehtäviä on hoidettu määräaikaisina 6-8 vuoden ajan.

Eläkepoistuma vuosina 2018–2021 on arviolta seitsemän henkilöä. Poistumaa ei voida hyödyntää säästötoimenpiteenä. Lakisäateisten tehtävien lisääntyminen ja sisältömuutokset ovat viime vuosina lisänneet työn määrää.

Merkittävimmät riskit

Ympäristötoimelle on tehty riskienhallintasuunnitelma, jossa riskit on tunnistettu ja niille on laadittu hallintakeinot. Ympäristötoimen keskeinen tehtävä on varautua seudun ja seudun asukkaita uhkaaviin ympäristöön, elintarvikkeisiin, talous- ja uimavesiin liittyviin riskeihin. Lyhyellä vastauksella saatavilla olevat laboratoriopalvelut ovat merkittävä osa varautumista.

Vuonna 2020 toteutuvaksi kaavailtu aluehallintouudistus koskee koko ympäristötoimen yksikköä, koska ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle. Mikäli kunta ei tuota näitä palveluita jatkossa, edellyttää muutos seudullisen ympäristönsuojelun uudelleenorganisointia.

Kuntien tiukka taloudellinen tilanne ja sen vaikutus yhteistoimintaan sitoutumiseen sekä tulorahoitukseen ovat riskejä, jotka edellyttävät kuntien yhteistoiminnan jatkamista, tehtävien priorisointia ja keskittymistä ydintehtäviin.

Hallinnon keventämiseen tähtäävä lainsäädäntö voi osaltaan vaikuttaa tuloihin. Esimerkiksi lupamenettelyn poistaminen tai muuttaminen ilmoitusmenettelyksi vähentää tuloja. Asian käsittelyn edellyttämä työmäärä ei kuitenkaan vähene samassa suhteessa.

Toimintaympäristö on monimutkaistunut ja tehtävien hoitamisessa joudutaan entistä laaja-alaisemmin ratkaisemaan asioita, jotka koskevat uusia elinkeinoaloja tai tapoja tuottaa palveluita ja joita varten ei ole laadittu suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Asiakkaiden taholta lisääntynyt henkinen painostus ja uhkailu vaikuttavat henkilöstön hyvinvointiin ja työkykyyn. Henkilöturvallisuudesta tulee huolehtia erityisesti eläinlääkintähuollossa sekä tarkastustehtävissä, joihin liittyy yksintyöskentelyä. Digitaalisuus palvelee asiakaslähtöisyyttä ja toiminnan tehostamista. Tähän liittyvä merkittävä riski on tietojärjestelmien toimivuus.

OULUN KAUPUNKI

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2017	TA 2018 + muutokset	ENN 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
LIKEVAIHTO	4 456	5 033	4 468	5 095	5 123	5 123
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	20	0	17	0	0	0
Tuet ja avustukset kaupungilta	8	0	9	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-130	-120	-116	-140	-139	-139
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 094	-1 260	-1 015	-1 221	-1 212	-1 218
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 252	-2 491	-2 380	-2 603	-2 652	-2 647
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-501	-553	-499	-555	-551	-550
Muut henkilöstösivukulut	-132	-153	-111	-132	-133	-133
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-376	-456	-374	-445	-436	-436
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	1	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIA	0	0	1	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0	0	1	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	1	0	0	0

11 Oulu-konsernille asetetut tavoitteet

11.1 Koko konsernia koskevat tavoitteet

Kaupungin talousarviossa esitetään merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen tulevan toiminnan taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut. Oulun kaupunginvaltuusto seuraa talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä.

Oulun kaupungin tytäryhteisölle on asetettu omistajapolitiittisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 § 5) toimintaa kuvaavat

tavoitteet. Tavoitteet on johdettu kaupungin strategiasta ja strategian toteuttamishjelmista. Omistajapolitiittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vähintään kerran vuodessa erillisellä raportilla.

Konsernijohto antaa vuosittain tilinpäätöksessä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä, missä on arvioitu myös konsernitavoitteiden toteutuminen. Konsernijohtoon arviointi perustuu yhtiöiden toiminnan ja talouden jatkuvaan seurantaan eri omistajaohjauksvälineiden kautta.

11.2 Tytäryhtiöt

11.2.1 Oulun Energia -konserni

Energia-konserni

Taloustiedot 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	281 778	289 428	294 000
Liikevoitto, t€	35 095	35 908	35 000
Tilikauden voitto/tappio, t€	19 484	17 497	17 500
Tase, t€	900 446	947 283	1 033 283
Investoinnit, t€	27 466	76 393	130 000
SIPO-%	6	5	5
Omavaraisuusaste %	60	59	54

Oulun Energia Oy

Taloustiedot 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	210 595	223 319	224 000
Liikevoitto, t€	18 223	23 255	23 500
Tilikauden voitto/tappio, t€	4 021	10 944	10 500
Tase, t€	796 670	839 460	925 460
Investoinnit, t€	16 035	56 489	106 000
SIPO-%	4	4	4
Omavaraisuusaste %	66	64	58

11.2.2 Oulun Satama Oy

Taloustiedot 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	8 691	8 486	8 738
Liikevoitto, t€	890	189	1 117
Tilikauden voitto/tappio, t€	358	4	279
Tase, t€	48 063	52 000	52 000
Investoinnit, t€	10 200	7 194	880
SIPO-%	2,5 %	0,4 %	2,3 %
Omavaraisuusaste %	65,4	59,7	60,8

11.2.3 Kiertokaari Oy

Taloustiedot 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	15 642	14 870	14 419
Liikevoitto, t€	1 419	840	563
Tilikauden voitto/tappio, t€	567	662	289
Tase, t€	19 077	17 812	18 596
Investoinnit, t€	2 000	1 410	1 650
SIPO-%	8	5	4
Omavaraisuusaste %	49	49	49

11.2.4 Nallikari Seaside Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	1 571	1 650	1 700
Liikevoitto, t€	160	200	160
Tilikauden voitto/tappio, t€	129	160	129
Tase, t€	4 912	4 500	4 500
Investoinnit, t€	235	95	80
SIPO-%	3	3	3
Omavaraisuusaste %	39	39	39

11.2.5 Sivakka-konserni

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	57 073	57 929	57 980
Liikevoitto, t€	10 583	9 776	8 000
Tilikauden voitto/tappio, t€	5 986	5 390	5 000
Tase, t€	322 991	321 940	324 000
Investoinnit, t€	18 500	7 913	13 300
SIPO-%	4	3	4
Omavaraisuusaste %	33	34	34

11.2.6 Haukiputaan Kehitys Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	1 924	1 815	2 454
Liikevoitto, t€	664	134	222
Tilikauden voitto/tappio, t€	422	50	97
Tase, t€	12 543	12 107	14 305
Investoinnit, t€	202	-409	2 200
SIPO-%	6	1	2
Omavaraisuusaste %	89	93	94

11.2.7 Oulun Pysäköinti Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	3 920	3 891	4 137
Liikevoitto, t€	659	376	576
Tilikauden voitto/tappio, t€	-72	-271	24
Tase, t€	86 676	77 075	75 538
Investoinnit, t€	0	-1 569	45
SIPO-%	Neg.	Neg.	Neg.
Omavaraisuusaste %	58	65	67

11.2.8 Oulun Kaupunginteatteri Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€ (lipputulot + vuokratulot)	1 927	1 880	1 900
Tuet ja avustukset, t€	7 017	7 014	7 014
Liikevoitto, t€	257	0	0
Tilikauden voitto/tappio, t€	258	0	0
Tase, t€	2 460	3 500	3 500
Investoinnit, t€	246	1 100	100
Omavaraisuusaste %	57	35	35

11.2.9 ScanLab Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	757	783	1 016
Liikevoitto, t€	-6	13	20
Tilikauden voitto/tappio, t€	-4	10	16
Tase, t€	407	400	396
Investoinnit, t€	28	0	0
SIPO-%	neg	5	7
Omavaraisuusaste %	67	72	72

11.2.10 Työterveys Virta Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	11 067	12 620	13 152
Liikevoitto, t€	-164	89	154
Tilikauden voitto/tappio, t€	-176	76	144
Tase, t€	2 560	2 543	2 457
Investoinnit, t€	288	50	50
SIPO-%	neg	11	21
Omavaraisuusaste %	17	20	21

11.2.11 Oulun Tuotantokeittiö Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Liikevaihto, t€	948	5 800	6 400
Liikevoitto, t€	-260	-148	150
Tilikauden voitto/tappio, t€	-306	-256	70
Tase, t€	16 320	12 000	12 000
Investoinnit, t€	8 840	700	400
SIPO-%	neg	neg	1
Omavaraisuusaste %	10	10	13

11.3 Kuntayhtymät

11.3.1 Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Toimintatuotot, t€	79 878	91 249	89 750
Toimintakulut, t€	73 779	83 144	82 110
Toimintakate, t€	7 239	6 845	7 650
Vuosikate, t€	7 100	6 730	7 600
Investoinnit, t€	6 255	2 000	10 000
Tase, t€	129 687	120 000	120 000
Omavaraisuusaste %	68	67	67

11.4 Säätöt

11.4.1 Oulun palvelusäätö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Toimintatuotot, t€	12 799	13 000	13 210
Toimintakulut, t€	-12 568	-12 900	-13 210
Tuotto/kulujäämä, t€	211	100	0
Yleisavustukset, t€	6	2	0
Tilikauden yli/alijäämä, t€	49	0	0
Tase, t€	7 699	7 700	7 700
Omavaraisuusaste %	56	54	54

11.4.2 Oulun musiikkijuhlasäätö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2017	ENNUSTE 2018	BUDJETTI 2019
Toimintatuotot, t€	184	184	190
Toimintakulut, t€	389	439	400
Tuotto/kulujäämä, t€	-205	-255	210
Yleisavustukset, t€	202	303	210
Tilikauden yli/alijäämä, t€	-5	25	0
Tase, t€	13	30	30
Omavaraisuusaste %	neg	neg	neg

LIITTEET

Liite 1. VÄESTÖ – OULU

OULU															
- väestö 1.1.2018															
- väestösuunnite vuosille 2022 ja 2027															
SUURALUE	UUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
1 Keskusta	2018	121	207	363	691	394	206	426	3 873	8 269	10 644	4 504	2 278	691	20 738
	2022	109	199	345	653	407	235	431	3 995	8 515	11 486	5 238	2 679	765	22 445
	2027	100	181	315	595	370	217	493	4 355	8 780	11 778	6 095	3 366	897	23 902
2 Höyhtyä	2018	79	130	301	510	530	219	322	1 018	3 186	4 510	1 946	974	343	9 055
	2022	62	121	265	449	490	265	292	876	3 016	4 727	2 288	1 121	394	9 387
	2027	70	135	296	501	470	255	321	882	3 040	5 232	2 605	1 584	491	10 266
3 Oulunsuu	2018	58	127	290	475	449	232	266	916	2 936	4 171	1 479	636	143	7 988
	2022	44	130	248	422	423	225	313	790	2 727	4 145	1 665	787	171	7 983
	2027	43	127	241	410	352	214	316	720	2 523	4 092	1 811	944	228	7 916
4 Kauko- vainio	2018	61	128	225	414	282	142	254	1 231	2 963	3 362	1 187	555	159	6 872
	2022	58	131	196	386	286	133	245	1 077	2 772	3 511	1 325	617	170	6 962
	2027	59	136	204	399	254	125	267	1 190	2 873	3 618	1 584	840	226	7 438
5 Nuotta- saari	2018	11	14	24	49	33	13	23	450	781	763	194	84	13	1 525
	2022	19	23	24	66	54	21	54	571	1 085	1 111	375	165	22	2 252
	2027	25	29	32	86	60	28	73	822	1 366	1 133	421	226	25	2 622
6 Kaakkuri	2018	210	475	1 184	1 869	1 874	732	590	1 178	7 064	7 648	1 061	390	86	14 952
	2022	214	456	1 104	1 775	1 737	859	641	842	6 637	7 570	1 184	482	72	14 607
	2027	200	427	1 034	1 661	1 479	825	651	782	6 102	7 383	1 367	623	95	14 149
7 Maikkula	2018	91	212	444	747	720	344	349	537	3 071	4 788	1 211	361	57	8 696
	2022	76	178	332	587	692	375	354	456	2 899	4 550	1 463	479	71	8 475
	2027	66	155	289	510	571	364	358	443	2 660	4 153	1 624	608	91	8 022
8 Tuira	2018	90	138	254	482	252	122	223	1 304	3 300	4 937	2 222	1 056	356	9 542
	2022	78	159	228	465	269	123	204	1 378	3 220	5 032	2 539	1 174	384	10 011
	2027	72	146	211	429	255	120	229	1 475	3 215	5 128	2 797	1 456	457	10 433
9 Puolivälin- kangas	2018	70	133	264	467	420	171	197	864	2 593	3 636	1 515	676	200	7 270
	2022	63	110	232	406	433	201	212	760	2 542	3 580	1 696	807	252	7 286
	2027	60	104	219	383	405	205	220	741	2 487	3 623	1 848	967	340	7 425
10 Koskela	2018	115	217	387	719	540	236	352	1 996	4 940	6 549	1 805	627	131	12 197
	2022	109	181	365	656	550	258	389	1 576	4 631	6 966	2 106	804	139	12 500
	2027	104	172	347	623	523	277	392	1 575	4 567	7 012	2 483	995	180	12 884
11 Pate- niemi	2018	96	243	545	884	844	453	488	667	3 760	6 321	2 121	859	194	11 778
	2022	118	243	550	911	797	465	407	763	3 758	6 367	2 467	1 000	271	12 178
	2027	126	260	589	975	829	506	431	776	3 895	6 588	3 097	1 393	334	13 203
12 Kajon- harju	2018	263	653	1 379	2 295	1 926	759	597	2 328	9 614	10 237	1 135	286	64	19 277
	2022	298	672	1 332	2 302	1 950	890	692	1 988	9 595	10 839	1 387	342	95	20 048
	2027	303	685	1 357	2 345	1 850	900	869	2 212	9 838	10 924	1 645	466	129	20 745
13 Mylly- oja	2018	97	197	435	729	668	351	362	657	3 290	5 237	2 088	832	216	10 092
	2022	88	187	403	678	659	357	323	675	3 100	5 221	2 325	979	257	10 239
	2027	77	164	352	593	616	349	338	634	2 894	5 060	2 599	1 269	320	10 189
14 Sangin- suu	2018	6	6	20	32	51	24	18	19	155	317	132	40	12	593
	2022	2	6	16	25	50	20	20	20	150	260	150	50	15	545
	2027	2	5	13	20	50	20	20	20	145	240	160	60	15	530
15 Korven- suora	2018	116	260	572	948	823	348	299	355	3 148	4 414	802	253	71	7 989
	2022	121	253	580	954	768	408	354	380	3 146	4 682	933	368	90	8 479
	2027	118	246	564	928	762	410	355	415	3 106	4 580	1 035	545	132	8 486
16 Yli- kiiminki	2018	37	88	262	387	419	169	116	96	1 291	1 622	638	236	59	3 447
	2022	44	80	246	369	404	195	135	64	1 271	1 593	728	250	83	3 488
	2027	43	77	238	358	384	187	142	61	1 235	1 489	851	327	98	3 472
17 Hiukka- vaara	2018	107	217	379	703	305	100	95	227	1 733	2 005	187	41	10	3 622
	2022	178	403	617	1 198	589	210	313	367	2 826	3 241	386	123	31	6 305
	2027	242	546	836	1 624	1 078	400	426	644	4 320	5 001	644	195	64	9 817
20 Hauki- pudas	2018	141	366	927	1 434	1 461	688	592	612	5 177	6 315	2 060	811	211	13 162
	2022	163	359	909	1 432	1 485	729	655	645	5 401	6 677	2 269	1 030	235	13 891
	2027	170	373	944	1 487	1 424	720	712	643	5 436	6 787	2 508	1 274	290	14 281
21 Kello	2018	61	137	364	562	683	351	312	231	2 266	3 070	927	276	44	6 136
	2022	57	125	309	491	711	362	365	262	2 356	3 154	1 143	363	62	6 488
	2027	48	106	263	417	682	379	382	276	2 305	3 134	1 342	478	95	6 612
30 Kiiminki	2018	128	258	652	1 038	1 077	508	432	365	3 650	3 905	1 124	408	95	8 449
	2022	111	232	559	903	1 008	564	488	428	3 677	4 074	1 348	498	104	8 812
	2027	111	232	557	900	929	567	541	440	3 558	4 190	1 507	740	169	9 074
31 Jääli	2018	61	131	284	476	512	276	209	247	1 894	2 659	727	213	50	5 106
	2022	42	95	198	335	527	274	245	245	1 780	2 657	864	234	36	5 147
	2027	39	86	181	306	515	274	253	254	1 713	2 657	1 090	401	62	5 348

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
40 Oulunsalo	2018	138	330	715	1 183	1 171	573	492	590	4 346	4 843	1 306	474	99	10 158
	2022	141	370	723	1 234	1 225	573	512	586	4 347	4 918	1 530	589	116	10 578
	2027	133	348	682	1 163	1 205	577	542	620	4 326	5 101	1 752	873	175	10 961
50 Yli-II	2018	20	43	96	159	147	78	59	67	547	702	390	200	59	1 602
	2022	15	41	84	140	139	79	53	61	690	669	395	226	76	1 535
	2027	14	37	76	126	129	87	56	50	697	648	425	237	85	1 522
Laitokset yms.	2018	4	19	71	94	105	69	106	168	688	884	138	64	29	1 564
	2022	3	10	46	59	95	104	149	100	751	737	77	39	21	1 321
	2027	3	13	86	102	106	63	155	119	607	596	81	87	35	1 222

OULU yhteensä

	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
OULU	2018	2 181	4 729	10 437	17 347	15 686	7 164	7 179	19 996	80 662	103 539	12 630	30 899	3 392	201 810
YHT.	2022	2 217	4 764	9 913	16 894	15 749	7 925	7 843	18 905	80 893	107 767	35 879	15 206	3 934	210 962
	2027	2 227	4 793	9 925	16 944	15 300	8 068	8 540	20 149	81 688	110 146	41 371	19 956	5 031	220 519

Liite 2. Lista tilivelvollisista

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Konsernihallinto:

Kaupunginjohtaja
Talousjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Johtaja, konsernipalvelut yksikkö

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginreviisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalijohtaja
Vanhustyönjohtaja
Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Tilapalvelut liikelaitoksen johtaja
Oulun Infra liikelaitoksen johtaja
Oulun Digi liikelaitoksen johtaja
Oulun Vesi liikelaitoksen johtaja
BusinessOulu liikelaitoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtaja

Liite 3. Talousarvion 2019 ja TS2020-21 valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Oulun kaupungin vuoden 2019 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2020-21 on valmisteltu huhtikuusta 2018 alkaen seuraavien päävaiheiden kautta:

Ajankohta	Valmistelu	Valmistelijataho	Kuvaus
Kevät 2018			
Huhtikuu	Hallintokuntaseminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Vuoden 2019 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit, investointien taso
Toukokuu	Talousarvioseminaari 2.5.2018	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Vuoden 2018 toiminnan ja talouden lähtökohdat, talousarvion linjaukset
	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 15.5.2018
	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 21.5.2018 § 136	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohtana on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys
Kesäkuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset 30.6.2018 mennessä	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2019 koskevat aloitteet.
Syksy 2018			
Syyskuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
Lokakuu	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 8.10.2018	Kaupunginjohtaja	
	Kaupunginvaltuuston seminaari 15.10.2018	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Talousarvion lähetekeskustelu
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 17.10.2018 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 17.10.2018
Marraskuu	Veropäätös 2018	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 1.-2.11.2018	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi viimeistään 26.11.2018	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen päätös KH:n talousarvioesityksestä viimeistään kokouksessa 26.11.2018
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely; muutosesitykset ja ponnet 10.12.2018	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 10.12.2018 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
	Kaupunginvaltuuston päätös TA2019 ja TS2020-2021	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta 2019 ja taloussuunnitelmasta 2020-2021 KV:n kokouksessa 17.12.2018

Oulun Kaupunki
Konsernihallinto
2019